

Χρήστος Κηπουρός

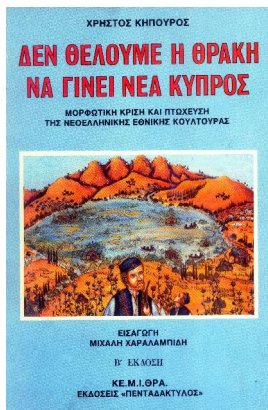

σημειώσεις

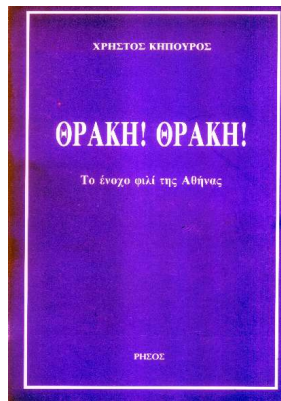
Πολιτικής
Γεωοικονομίας

τρίτη έκδοση

Κε.Γε.Με.

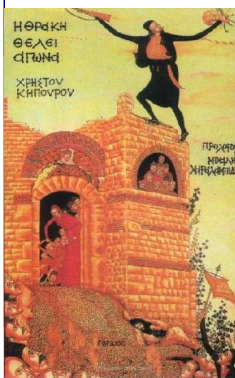
1989,

1991,

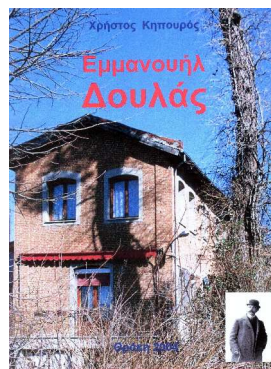
1991,

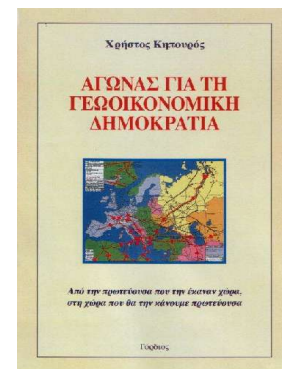
1994,

υπό έκδοση,

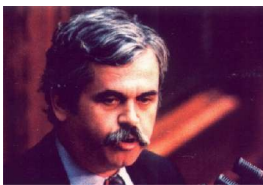
υπο έκδοση,

2002,

2004,

Γεννήθηκε στην Κομοτηνή το 1949 και διαμένει στο Διδυμότειχο. Σπούδασε πολιτικός μηχανικός στη Θεσσαλονίκη. Σύζυγός του είναι η ιατρός Αλεξάνδρα Τρυφωνίδου. Έχουν δυο παιδιά στο πανεπιστήμιο.

Εξελέγη Βουλευτής Έβρου το 1993 και το 1996 με το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ενώ διετέλεσε μέλος της Κ.Ε. του {1986- 1996}. Παραπεμφθείς το 1995 για την άρση του Βέτο, και το 1996 -επειδή δεν έδωσε ψήφο εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση, λόγω Υμίων- αποπέμφθηκε από την Κ.Ο. το 1997, όταν στον προϋπολογισμό δεν ψήφισε τα κονδύλια της Εγνατίας. Επέστρεψε το 1998 ενώ αποχώρησε στις 23-2-1999 λόγω παράδοσης του Οτζαλάν. Στις 13-3-2000 πήρε μέρος στην ίδρυση της Δημοκρατικής Περιφερειακής Ένωσης.

Έργα του: *Δεν θέλουμε η Θράκη να γίνει νέα Κύπρος*, Πενταδάκτυλος, 1989, *Αναγέννηση ή μεταμορφισμός; Οικολογία ενός κινήματος*, Πενταδάκτυλος, 1991, *Θράκη! Θράκη! Το ένοχο φιλί της Αθήνας*, Ρήσος, 1991, *Η Θράκη θέλει αγώνα*, Γόρδιος, 1994. Είναι υπό έκδοση: Η παρουσία μου στη Βουλή.

Τα τελευταία χρόνια ασχολείται με τη γεωοικονομία. Οι δυο νέες του εργασίες είναι: *Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία*, Γόρδιος, 2002, καθώς και η σημερινή ηλεκτρονική έκδοση: *σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας*, Κε.Γε.Με., 2004.

Ο χάρτης του εξώφυλλου έχει ληφθεί από το κείμενο του βιβλίου: Νέα Ελληνική Χωροταξία

Εις μνήμην Εμμανουήλ Δουλά

Χρήστος Κηπουρός

Σημειώσεις Πολιτικής Γεωοικονομίας

τρίτη έκδοση

Κε.Γε.Με.

© 2004

Χρήστος Κηπουρός
Μαυρομιχάλη 13
68.300, Διδυμότειχο, χkipuros@otenet.gr

Ηλεκτρονική έκδοση: Κε.Γε.Με.
Κέντρο Γεωοικονομικών Μελετών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ο διάδρομος Νο XI.....	9
---------------------------	---

ΝΕΟΣ ΑΓΩΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑ

1. Εύξεινος αγωγός.....	20
-------------------------	----

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Νέα Ελληνική χωροταξία.....	26
2. Νέα Θρακική χωροταξία.....	33
3. Ανήθικη γεωοικονομία.....	35
4. Το όνομα της Ευρώπης.....	39
5. Ομιλία στη Φλώρινα.....	42
6. Συνέντευξη στον Αντιφωνητή.....	46
7. Η δική μας Αλεξανδρούπολη.....	51
8. Η πορφυρά βίβλος της υφαντικής.....	56
9. Πανεπιστημιακή Σχολή υφαντικής.....	59
10. Διδυμότειχο.....	61

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

1. Από τον Οδυσσέα στη Νέα Ευρώπη.....	71
2. Δημοψήφισμα για την Κύπρο.....	75
3. Μια νέα τραγωδία είναι περιττή.....	77
4. Η επανένωση της Κύπρου αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης.....	79
5. Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου.....	80
6. το αληθές – πολιτικό.....	84

ΕΝΘΕΤΟ

1. Εν όψει της ψηφοφορίας στη Βουλή.....	87
2. Διαφθορά. Το τελικό στάδιο της πολιτικής ανεπάρκειας.....	88
3. Στενώπη.....	92
4. Ευρωπαϊκές επέτειοι.....	94
5. Πολιτικοί βίοι παράλληλοι.....	96
6. Εμμανουήλ Δουλάς.....	98
7 κλικλήδες.....	102
8. Η καθαίρεση του τείχους της Αθήνας.....	107

ΧΑΡΤΕΣ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Χρήστος Κηπουρός, Απεικόνιση της νέας χωροταξίας, Αυγ. '02,.....	118
B. ο.π. Διαπεριφερειακοί αναπτυξιακοί άξονες απεικόνιση σε σκαρίφημα, Αυγ. '02,.....	119
C. ο.π. Παγκόσμιος Χάρτης με τις πηγές Φ.Α. Επίσης στον ίδιο πίνακας με τις μεταβολές των παγκόσμιων αποθεμάτων καθώς και σκαριφήματα των αεριοσωλήνων-θαλασσιών διαδρομών LNG με πλοία, Θράκη Ιαν. '03,.....	120
D. Map INOGATE, January 2002: Propositions by Hristos Kipouros, Thrace May 2003,.....	121
E. ο.π. Νέος αγωγός στην Ευρασία, Αυγ. '03,	122
F. ο.π. Οι δέκα πανευρωπαϊκοί διάδρομοι και η πρόταση του XI, Ιαν. '04,.....	123
1. Πίνακας με τα κείμενα των τελευταίων ετών στο διαδίκτυο. Επίσης των δικτυακών τόπων που έχουν αναρτήσει την πρώτη και δεύτερη έκδοση.....	124-130

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

1. Ο διάδρομος Νο XI

Μέρη: Α, Β, Γ & Δ

Α. Σιδηροδρομική Εγνατία

Πουθενά αλλού οι γραμμές των σιδηροδρόμων δεν είναι τόσο παλιές. Με εξαίρεση τη διπλή γραμμή Αθήνας- Θεσσαλονίκης, που κι αυτή τη μαγκανίζουν επί δεκαετίες, οι άλλοι σιδηρόδρομοι της χώρας, όλοι αιωνόβιοι παλαιόθεν, από τον ελκυστικό σε εκτροχιασμούς Πελοποννησιακό και τον Τρικουπικό Θεσσαλικό έως τον Οθωμανικό Βορειοελλαδικό, παραμένουν μέχρι σήμερα όπως στις τελευταίες δεκαετίες του δέκατου ένατου αιώνα, όταν πρωτοκατασκευάστηκαν. Ο εικοστός αιώνας που από τη Δύση έως την άπω Ανατολή ήταν ο παραγωγικότερος, εδώ, είναι ο πιο αντιπαραγωγικός και αντισιδηροδρομικός. Εκτός των άλλων τραινών, η χώρα έχασε και το τραίνο των τραινών. Δεν θα υπήρχε σε όλη την Ευρώπη χειρότερο δίκτυο από το Ελληνικό οδικό, αν δεν υπήρχε το εγχώριο σιδηροδρομικό.

Είναι λυπηρό που τη σιδηροδρομική Βουλή και τον Τρικούπη, διαδέχθηκαν πλείστες όσες άβουλες Βουλές και κυβερνήσεις. Όμως αυτή είναι η αλήθεια. Η σημερινή μας διαφορά από την Ευρώπη είναι πολύ μεγαλύτερη από εκείνη του μεσοπολέμου. Αν όχι, ας μας πουν, ποιο είναι το Ελλαδικό Simplon. Είτε ως τεχνικό έργο είτε ως τραίνο. Αν είναι κάτι σήμερα η σιδηροδρομική Ελλάδα, είναι μια άγονη γραμμή. Η μόνη που την μοιάζει είναι η πολιτική Ελλάδα. Δεν μείναμε τυχαία πιο πίσω από το Μαρόκο, που κι αυτό ακόμη, προετοιμάζει την ενσωμάτωσή του στο Ευρωπαϊκό σύστημα σιδηροδρόμων. Ας μην αναφερθούμε στην ομάδα των χωρών της Νοτιανατολικής Ασίας που κυριολεκτικά πετάει. Ούτε στην επέκταση του δρόμου του μεταξιού, από την ιστορική του αφετηρία και παλιά αυτοκρατορική πρωτεύουσα, το Κινέζικο Σιάν έως την νέα παγκόσμια σιδηροδρομική πρωτεύουσα, το Τόκιο.

Πέραν των χαράξεων, ανάλογα ισχύουν ως προς τις υψηλές ταχύτητες, παρόλο που στη Γηραιά Ήπειρο, αρκετές σιδηροδρομικές συνδέσεις πόλεων ανταγωνίζονται ήδη τις μεταξύ τους αεροπορικές. Από την άλλη, δεν είναι ευκαταφρόνητη η αναπτυξιακή σιδηροδρομική πραγματικότητα στις πρώην πλέον χώρες συνοχής, Ισπανία και Πορτογαλία. Το Ιβηρικό σιδηροδρομικό άλμα, που έγινε πρόσφατα μόλις, και σε διάστημα μικρότερο της δεκαετίας, βρίσκεται στις πρώτες θέσεις, πανευρωπαϊκά. Μια από τις όψεις του είναι η επιμήκυνση του δρόμου του μεταξιού, από τη Ρώμη, όπου κατέληγε, μέχρι την Πορτογαλική πρωτεύουσα και άλλες Ευρωπαϊκές. Πρόκειται για τη διηπειρωτική ένωση του Ειρηνικού με τον Ατλαντικό και του Τόκιο με τη Λισσαβόνα, διαμέσου του Νότιου δρόμου της Ασίας, όσο της Ευρώπης.

Σκαρίφημα του νέου δρόμου του μεταξιού: Τόκιο-Σιάν-Ρώμη-Λισσαβόνα
Διάδρομος Νο XI: Κωνσταντινούπολη-Πύθιο-Ηγουμενίτσα-Ιταλία

Ας μην επεκταθούμε στο Βόρειο δρόμο και τη σύνδεση της Ιαπωνικής πρωτεύουσας με το Βερολίνο, διαμέσου της Ρωσίας και του διαδρόμου Νο II. Μια ένωση που επίσης διεκδικεί τον δρόμο του μεταξιού, ως ονομασία προέλευσης, έστω και αν αφορά τεχνητό μετάξι. Ας πάμε στη Γηραιά Ήπειρο με την ανέκαθεν έξυπνη τεχνολογική και πολιτισμένη επιστροφή στην ιστορία. Οφείλει όμως εδώ κανείς να προσθέσει ότι δεν αρκούν τα αισθήματα τιμής στο Μάρκο Πόλο. Ναι μεν το ομώνυμο πρόγραμμα της Ε.Ε. για τις συνδυασμένες μεταφορές που δεν βλάπτουν το φυσικό, ιστορικό και πολιτισμικό τοπίο, αποτελεί σοβαρό ενθύμιο μνήμης, όμως δεν φτάνει. Όπως δεν φτάνουν τα ευγενή μνημόσυνα του πνευματικού πατέρα του ίδιου δρόμου, του επίσης ευγενούς, Γερμανού γεωγράφου, Ferdinand von Richthofen. Το μείζον είναι άλλο. Είναι η αναγέννηση του δρόμου. Δηλαδή, ο σιδηρόδρομος του μεταξιού.

Αν κατά το 2003 και τα 120χρονα της Orient-Express, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε πλήθος από νέα σιδηροδρομικά έργα, το νέο έτος 2004, που συμπίπτει με τα 750 χρόνια από τη γέννηση του Μάρκο Πόλο, δίνεται μια νέα ευκαιρία. Μπορεί η Ελλάδα να προτείνει κάτι που ενώ όφειλε να το είχε κάνει προ πολλού δεν το έκανε. Να ζητήσει στους 10 διαδρόμους της Ευρώπης, να προστεθεί και άλλος ένας. Ο Νότιος διάδρομος Νο XI, Κωνσταντινούπολη-Πύθιο-Ηγουμενίτσα- Ιταλία: οδικός, υψηλών ταχυτήτων σιδηροδρομικός, ενεργειακός, θαλάσσιος, πολιτισμικός, οινικός, γαστρονομικός, ακαδημαϊκός, τουριστικός κλπ. Κύριο προσόν του η κεντρικότητα. Την πιστοποιούν όλα τα σημεία του Ορίζοντα. Είναι ένας άξονας που δεν περιορίζεται σε ρόλους υποδοχέα των φορτίων και των ροών των διαδρόμων Νο IV, IX και X, Βορά- Νότου. Πέραν της Μεσογειακότητας και του γεωοικονομικού του προβαδίσματος απέναντι στο διάδρομο Νο VIII, αποτελεί σημαντικό κομμάτι του δρόμου του μεταξιού, Ανατολής- Δύσης.

Χάρτης F: Οι δέκα πανευρωπαϊκοί διάδρομοι και η πρόταση για τον XI

Χάρτης F: Οι δέκα πανευρωπαϊκοί διάδρομοι και η πρόταση για τον XI, βλ. Χάρτες – Παράρτημα, σελ. 102, στο τέλος του παρόντος τόμου.

Μπορεί ο τελευταίος αυτός να έχει ένα μεγάλο παγκόσμια ιστορικό και πολιτισμικό βάρος και πλήθος από εναλλακτικές διαδρομές στην Ανατολική Μεσόγειο, όμως για την περίπτωση την οποία συζητάμε, ενισχύεται επιπλέον, από πλήθος μικρών και μεγάλων, συμβολικών έστω, ατού. Στην πρώτη κατηγορία μπορεί κανείς να κατατάξει την καθοδόν ευρισκόμενη πόλη-κιβωτό του Ελληνικού μεταξίου, το Σουφλί. Στη δεύτερη, την πολύμορφη ένωση των δυο ιστορικών πρωτευουσών της Ρωμανίας αλλά και δυο τελικών προορισμών του δρόμου του μεταξίου.

Ας υποθέσουμε τέλος, ότι παρόλα αυτά, δεν γίνεται δεκτή μια τέτοια Ελληνική πρόταση, όπως ο διάδρομος Νο XI. Ταυτόχρονα όμως, είναι βέβαιο, ότι κανείς στις Βρυξέλλες δεν πρόκειται να αρνηθεί την ένταξη, έστω μόνο, της σιδηροδρομικής Εγνατίας, Ηγουμενίτσας Πυθίου. Επίσης το να γίνει αυτό από κοινού με τις υπό ένταξη Ελληνικές και Ευρωπαϊκές σιδηροδρομικές γραμμές. Οι πολιτισμένες χώρες, ακόμη και οι μη ανεπτυγμένες, παρόμοια ζητήματα, από την επεξεργασία τους έως την εισαγωγή, προώθηση, υπεράσπιση και επιτυχή έκβαση, τα θεωρούν ρουτίνα αν όχι διπλωματικό και πολιτικό ψωμοτύρι. Όλες πλην Αθηνών.

B. Πύθιον

*“Καθαρή λύση χωρίς καθαρή συγγνώμη δεν υπάρχει”
X. K.*

Η κεφαλή του σώματος της σιδηροδρομικής Εγνατίας

Μια καινούργια οδική και σιδηροδρομική γεφύρωση στον ποταμό Έβρο, στην περιοχή του Πυθίου και της Μακράς Γέφυρας -το αρχαίο Πάμφυλον- αποτελεί το κλειδί της ισότιμης διασύνδεσης και συναρμογής των συγκοινωνιακών δικτύων των δύο γειτονικών χωρών και επόμενα του διαδρόμου Νο XI {1}

Ισχύει δε αυτό ως προς τους δρόμους, όπως συνέβαινε από την αρχαιότητα {2} έως και πριν από λίγες δεκαετίες, και όπως εκ νέου έχει προταθεί {3}. Επίσης στους σιδηροδρόμους, εκ των οποίων ο Ελλαδικός παραμένει ο ίδιος από τα μέσα της δεύτερης πενηνταετίας του προπερασμένου αιώνα, έχοντας μείνει σήμερα παρασάγγες πίσω από τον Τουρκικό.

Κατά τα άλλα, ο εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσών Καντακουζηνός {4}, δεν πήγε και έκτισε τυχαία στο Πύθιο την πολυώροφη βίλα του.

Για τον ίδιο στρατηγικό λόγο, εκεί κοντά, μετά από πεντέμισι αιώνες, κατασκευάστηκε η σιδηροδρομική γέφυρα η οποία μετέτρεψε την περιοχή σε κόμβο τριών σιδηροδρομικών γραμμών. Πύθιο-Κωνσταντινούπολη, Πύθιο-Σόφια, Πύθιο-Θεσσαλονίκη.

1} Χρήστος Κηπουρός, Ο διάδρομος Νο XI, www.asxetos.gr, ΚΡΗΤΗ, 11 Ιαν. '04, επίσης βλ. www.mysrres.gr, www.godrama.gr, www.explo.gr, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 11 & 12 Ιαν. '04, www.isthmos.gr, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ & εφ. ΠΑΤΡΙΣ, ΚΡΗΤΗ, 12 Ιαν. '04,

2} Φίλιππος Γιαννόπουλος, ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ, Ιστορία ενός Βυζαντινού οχυρού, Διδακτορική διατριβή στη Φιλοσοφική σχολή Κολωνίας, Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα, Αθήνα 1989,

3} Χρήστος Κηπουρός, Διδυμότειχο, ομιλία σε εκδήλωση στην ίδια πόλη που έγινε από το σύλλογο “ΑΚΡΙΤΕΣ” στις 18 Οκτ. 2003, όπου, μεταξύ άλλων, είπε: “Ο πεδινότατος οδικός κλαδίσκος, μήκους λίγων δεκάδων χιλιομέτρων μπορεί να ενσωματώσει τον τουρκικό άξονα της παρεγνατίας στην Εγνατία οδό και αντιστρόφως. Να μειωθεί δεκάδες χιλιόμετρα η απόσταση Κωνσταντινούπολης-Αλεξανδρούπολης, σε σχέση με τη διαμέσου Αδριανούπολης διαδρομή”. Βλέπε επίσης την ιστοσελίδα του Δήμου Διδυμοτείχου: www.didymoteicho.gr,

4} Κωνσταντίνου Π. Κύρρη, ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΔ΄ ΑΙΩΝΑ, Διατριβή επί διδακτορία στη φιλοσοφική σχολή του πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Εκδόσεις Λαμπούσα, Λευκωσία Κύπρος, 1982,

Εικ. I, Τμήμα του Πυθίου με το Κάστρο,

Εικ. II, Έπαυλη Καντακουζηνού,

Εικ. III, Η σιδηροδρομική γέφυρα στον Έβρο,

Πηγή: φωτο Βούλη,

Γι αυτό άλλωστε η Orient-Express στους χάρτες και τα φυλλάδιά της {5} αναδεικνύει τη στρατηγική θέση του. {Χάρτης II}.

Χάρτης II,

Πηγή: Train de Wagons Lits,

Τα ίδια συναντά κανείς στα Οθωμανικά αρχεία των Βαλκανικών σιδηροδρομικών γραμμών που περιλαμβάνουν επίσης τις χρονολογίες κατασκευής τους {6}.

Δεν είναι άσχετο με όλα αυτά ούτε αποτελεί σύμπτωση η επιμονή, ευθύς μετά την έναρξη του πρώτου Βαλκανικού πολέμου, ενός νέου αξιωματικού, ούτε καν συνταγματάρχη τότε του Οθωμανικού στρατού, ονόματι Μουσταφά Κεμάλ, του μετέπειτα ιστοριοκτόνου, προκειμένου να ανακτηθούν το Διδυμότειχο και η Αδριανούπολη {7}. Επόμενα η παρέβρια λωρίδα με το Πύθιο. Η χρονική στιγμή είναι η ίδια με εκείνη που ο διάδοχος Κωνσταντίνος, παρά τα όσα του διαμηνύει ο Ελ. Βενιζέλος, εμφανίζεται απρόθυμος να ανταποκριθεί, μεταξύ άλλων, στην προσδοκία του τούρκου στρατιωτικού διοικητή της Θεσσαλονίκης, Ταχσίν Μεσσαρέ να

5) Train de Wagons Lits, Orient Express & Taurus Express, Paris 1930 environ

6) Αρχείο Οθωμανικών σιδηροδρόμων, Χρονολογίες κατασκευής Βαλκανικών γραμμών, σύμφωνα με τις οποίες: Κωνσταντινούπολη-Πύθιον- Σόφια, έτος 1873, Πύθιον-Αλεξανδρούπολη, έτος 1873, Αλεξανδρούπολη-Θεσσαλονίκη, έτος 1896, Μίτρονιτσα-Σκόπια-Θεσσαλονίκη, έτος 1874, κλπ.,

παραδώσει την πόλη στους Έλληνες, αντί σε άλλους {8}.

Εικ. IV. Γαλλικό μνημείο,

Αρχείο συγγραφέα ,

Ίσως τέλος, να μην είναι τυχαίο ούτε και το γεγονός ότι έξη ακριβώς χρόνια αργότερα, το 1918, τοποθετήθηκε στο προαύλιο του σταθμού του Πυθίου, το μνημείο των Γάλλων πεσόντων του πρώτου παγκόσμιου πολέμου {9}. Αν η επιλογή αυτή δεν οφείλονταν σε άλλους λόγους τότε μάλλον αποτελεί δυστυχή σύμπτωση αφού, όπως απεδείχθη εκ των υστέρων, στον ίδιο σιδηροδρομικό σταθμό βρίσκεται το Α΄ νεκροταφείο του νεοελληνικού εκσυγχρονισμού, με την τελευταία οκταετία, να κατέχει την πιο περίοπτη θέση. Δεν διαθέτει μόνο η ελληνική πρωτεύουσα, παρόμοιο κοιμητήριο. Ποια ιστορία και χωροταξία λοιπόν, και ποια γεωοικονομία.

Κι όμως στους υπό ένταξη σιδηροδρόμους Κοζάνης-Καλαμπάκας- Ηγουμενίτσας καθώς και Καλαμάτας-Ηγουμενίτσας, μπορούσε και μπορεί ακόμη να προστεθεί η διπλή σιδηροδρομική γραμμή, Ηγουμενίτσα-Πύθιο. Αλλιώς, ναι μεν η εξαίρεση της τελευταίας θα αποδοθεί στις πολυετείς καθυστερήσεις της οδικής Εγνατίας, όμως το κακό θα έχει ήδη γίνει και δεν θα σταματήσει, γιατί έχει μακριά ουρά. Αυτό δε διότι, μόνο μετά την προβλεπόμενη, στη δεκαετία του 2020, αποπεράτωση των 29 έργων της Essen List, θα γίνουν, σε ό,τι αφορά τη Νοτιανατολική Ευρώπη, οι εντάξεις των ανέντακτων τμημάτων των διευρωπαϊκών αξόνων ΙΧ και Χ. Ίσως και του VIII: Δυρράχιο-Burgas. Τότε και μόνο τότε θα έχει σειρά ο ΧΙ. Το 2040. Πιο πέρα και από τις καλένδες. Είναι το πιο πιθανό σενάριο. Οι κατά καιρούς φρούδες εξαγγελίες για τη σιδηροδρομική Εγνατία το ενισχύουν. Επίσης όσοι ποιοούν τη νήσσα μη τυχόν και φορτωθούν το έργο. Άλλοι ας τα βλέπουν. Εμείς ξέραμε ότι το ντύσιμο της ίδιας οδού στα μετάξια {1}, βρίσκεται εκτός του όποιου ορίζοντα αμφοτέρων. Όπως η σχέση που έχουν με αυτήν, ο σιδηρόδρομος του μεταξιού ή ο διάδρομος Νο ΧΙ.

1} Χρήστος Κηπουρός, Ο διάδρομος Νο ΧΙ, www.asxetos.gr, ΚΡΗΤΗ, 11 Ιαν. '04, επίσης βλ. www.myserris.gr, www.godrama.gr, www.explo.gr, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 11 & 12 Ιαν.'04, www.isthmos.gr, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ & εφ. ΠΑΤΡΙΣ, ΚΡΗΤΗ, 12 Ιαν.'04,

7} <http://www.enjoyturkey.com/info/culture/Ataturk.htm>: When the Balkan War started in October 1912, Mustafa Kemal joined the battle... His contributions to the recapturing of Dimetoka and Edirne were considerable.....,

8} Κωνσταντίνου Ζωρογιαννίδη, Ημερολόγιον πορειών και πολεμικών επιχειρήσεων 1912-13, Ι.Μ.Χ.Α. Θεσσαλονίκη 1975. Σ. Σ. Όσον αφορά την ιστορική συνέχεια του Ταχσίν Μεσσαρέ αξίζει να σημειωθεί ότι είναι ο πατέρας του Γιαννιώτη ακουαρελίστα Κενάν Μεσσαρέ, πίνακες του οποίου κοσμούν πολλές δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, και παππούς του πολεοδόμου Ίνις Μεσσαρέ που διαμένει στην Αθήνα.,

9} Στην επιτύμβια στήλη αναγράφεται: “En souvenir de ses glorieux morts en 1918. Le 45 régiment français d'infanterie a posé cette plaque commémorative le lendemain du jour ou sous les ordres du L' (*lieutenant*) colonel Clément et des C' (*commandants*) Ricard et Hugues. Il était arrivée à la frontière Bulgaro Turque le 31 Octobre l'armistice avec la Turquie. Etait signé à midi par les alliés”. Στα Ελληνικά σε μετάφραση του Γιάννη Κουκάκη: “Στη μνήμη των νικηφόρων πεσόντων το 1918. Το τεσσαρακοστό πέμπτο Γαλλικό σύνταγμα πεζικού έθεσε αυτό το μνημείο για ενθύμιο την επομένη ημέρα όπου υπό τις διαταγές του αντισυνταγματάρχη Clément και των ταγματάρχων Ricard και Hugues έφθασε στα Βουλγαροτουρκικά σύνορα στις 31 Οκτωβρίου η εκχειρία με την Τουρκία. Υπεγράφη το μεσημέρι από τους συμμάχους”.,

Γ. Τρία νέα είδη Εγνατίας

Ενεργειακή Εγνατία

Όταν μιλάμε για τον Ελληνικό ενεργειακό διάδρομο και τη χώρα μας ως κόμβο, δεν εννοούμε τα όσα απερίγραπτα συνέβησαν την τελευταία τετραετία με τη γνωστή κατάληξη της υπογραφής της Ελληνοτουρκικής συμφωνίας στις 23 Δεκ. 2003 για το φυσικό αέριο. Δεν γνωρίζω για ποιο λόγο δεν την έδωσαν στη δημοσιότητα όπως και το γιατί αυτοί που όφειλαν να ζητήσουν να δοθεί, δεν το έπραξαν. Από όσα όμως διαβάζω ή πληροφορούμαι μπορώ να πω ότι απέναντι σε τέτοιου τύπου ενεργειακούς διάδρομους, η συμφωνία για τους αεροδιάδρομους ωχριά αν δεν είναι επιτυχία. Είναι λυπηρό που όσοι δεν σφύριζαν αδιάφορα, προπαγάνδισαν, και συνεχίζουν να κάνουν το ίδιο, με τον αγωγό Καρατζάμπευ Κομοτηνής. Ας μη μείνουμε στο ότι μέχρι πριν από λίγο η κυβέρνηση ντρέπονταν και έκρυβε ότι θα αγοράζουμε από την Τουρκία φυσικό αέριο, πριν αναγκαστεί να το αποδεχτεί λόγω των αποκαλύψεων που κάναμε εμείς. Ούτε χρειάζεται να πούμε κάτι για τις θεσμοθετημένες πλέον φωτογραφίες Ελλήνων υπουργών με τούρκους συναδέλφους τους, κάτω από το ευμέγεθες πορτραίτο του Κεμάλ και τους συμβολισμούς που αναδίδονται. Όπως άλλωστε με τις προσκυνήσεις στο μασωλείο του τελευταίου εκ μέρους των πρώτων διδαζάντων υπουργών για το ποιο είναι πλέον το νέο πρόκριμα πολιτικής ανέλιξης στην Ελλάδα.

Περιττεύει να αναφερθούμε σε άλλα. Όπως στο συμβολισμό των 750 εκατομμυρίων cm Φ.Α. που αφορά στις ανάγκες του εργοστασίου παραγωγής ρεύματος στην Κομοτηνή και τις ανάγκες της Θράκης. Επίσης στο τι είδους μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης αποτελεί η συζητούμενη παρουσία της Τουρκίας στο Ιόνιο και στην υποθαλάσσια ζεύξη του.

Ας μη σχολιάσουμε καν τα θερμά υπερατλαντικά συγχαρητήρια για την όλη συμφωνία στην οποία άλλωστε συμμετέχει η Αμερικανική επιχείρηση Edison που δραστηριοποιείται τόσο στην Τουρκία όσο στην Ιταλία. Αρκεί να πάμε για λίγο μόνο στην προβαλλόμενη ως φθηνή δήθεν τιμή αγοράς από τη γειτονική χώρα. Θα μπορούσε κανείς να τονίσει ότι αν το ρωσικό Φ.Α. είναι πέντε ή και δέκα \$ ακριβότερα τα 1000 cm, οφείλεται στο πρόσφατο συμβιβασμό με συνυπολογισμό επιβαρύνσεων και ρητρών σε βάρος της χώρας μας. Όμως το πρόβλημα βρίσκεται αλλού. Η υπόθεση είναι φτιαγμένη. Διότι από την πίσω πόρτα η Ελλάδα, πέραν όλων των άλλων, τα οποία αναμένονται να γνωστοποιηθούν, εάν και όταν υπάρξει δημοσιοποίηση της συμφωνίας, εκχώρησε και το δικαίωμα transit στη γειτονική χώρα με αποτέλεσμα η τελευταία να καταστεί πλέον ο αποκλειστικός προμηθευτής μας για κάθε τύπο φυσικού αερίου από την περιοχή της Κασπίας. Ενώ δηλαδή δεν είναι καν παραγωγός αλλά μεσάζων, αναγορεύεται με την Ελληνική υπογραφή σε μονοπώλιο και υποχρεωτικό μας προμηθευτή. Ας το κάνουμε όμως πιο σαφές. Εάν η τιμή του Τουρκμένικου Φ.Α. κοστίζει πιο λίγο από 50 \$ / 1000 cm, -η Ρωσία το αγοράζει 44-, και αν το Ιρανικό και το Αζερμπαϊτζανό όπως επίσης το Ρωσικό κοστίζουν στην Τουρκία, πολύ λιγότερο από 100 \$ / 1000 cm, αντιλαμβάνεται κανείς τι σημαίνουν τα 130 περίπου \$ / 1000 cm που θα καταβάλει η χώρα μας για την αγορά τους, σε αυτή και μόνον σε αυτή. Είναι κάτι που παραπέμπει σε παλλακίδα Εγνατία. Πρόκειται τελικά για ένα μέτρο οικοδόμησης εξάρτησης και φυσικά Ελληνικής ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της τουρκικής οικονομίας και περαιτέρω μείωσης της Ελληνικής ανταγωνιστικότητας. Τα ετήσια τουρκικά κέρδη από την πώληση 3 δις cm Φ.Α., όπου προβλέπεται να ανέλθει η ποσότητα φυσικού αερίου που θα αγοράζουμε από τη γειτονική χώρα, πρόκειται να υπερβαίνουν τα 150 εκατομμύρια \$. Φτάνουν και περισσεύουν δηλαδή για απόσβεση του κόστους του αγωγού, μέσα σε ένα και μόνον έτος λειτουργίας του.

Με δεδομένο, όπως εξ αρχής προβλέψαμε, ότι η Τουρκία δεν πρόκειται ποτέ να δεχτεί να γίνει χώρα transit, η πρότασή μας για τον Εύξεινο αγωγό αποτελεί σήμερα το μόνο σοβαρό εναλλακτικό και οικονομικό σχέδιο τόσο για την Ελλάδα όσο την υπόλοιπη Ευρώπη. Και αν ακόμη αργήσει αυτό υπάρχουν έως τότε, άλλες δύο τουλάχιστον εμπορεύσιμες και ανταγωνιστικές μορφές φυσικού αερίου στη διεθνή αγορά. Από τότε τους είπαμε να κάνουν μια μονάδα παραγωγής ενέργειας, τύπου Ρεβουθούσας, στην Κρήτη αλλά και αλλού.

Η Ακαδημαϊκή Εγνατία στη Θράκη

Εύκολα διαπιστώνει κανείς ότι στον εξοστρακισμό από την Ευρωπαϊκή αγορά των φημισμένων πορφυρών νημάτων των Αμπελακίων, συνέβαλε καθοριστικά η ύπαρξη του πανεπιστημίου του Μάντσεστερ. Διαφορετική τύχη και συνέχεια μπορεί να επιφυλάξει στο αξιόλογο κλωστοϋφαντουργικό κέντρο της Κομοτηνής, η ίδρυση στη ίδια αυτή Θρακική πόλη μιας πανεπιστημιακής σχολής υφαντικής, με ένα τμήμα μεταξουργίας στην κιβωτό του Ελληνικού μεταξιού, στο Σουφλί. Ούτε μια ώρα απέχουν πια οι δυο πόλεις. Λιγότερο απ'ότι ο Πειραιάς από την Κηφισιά.

Αντίστοιχα θετικά αποτελέσματα μπορεί να υπάρξουν από την αποδοχή της προ ετών πρότασής μου για την πολιτική κουζίνα, πολύ πριν γίνει ταινία. Μιλώ για την ίδρυση σχολής γαστρονομίας και διαιτολογίας στην Ορεστιάδα, τη νόμιμη δικαιούχο και κληρονόμο της εν λόγω Ευξείνιας όσο Θρακικής κουζίνας. Οφείλω να επαινέσω δημόσια το Δημοκρίτειο για την πρόσφατη απόφαση ίδρυσης τμήματος τροφίμων στην ίδια πόλη.

Τα ίδια αναμένονται από τις άλλες προτάσεις μας. Από την πανεπιστημιακή σχολή Οινολογίας μεταξύ της Μαρώνιας και Ρωμανίας, έως το τμήμα Βυζαντινών σπουδών στο Διδυμότειχο, γενέτειρα του Ιωάννη Βατάτζη, αυτού του πιο μεγάλου Θρακιώτη κυβερνήτη.

Μια διεθνής σχολή Ευρωπαϊκής πολιτικής γεωοικονομίας στην Κομοτηνή έχει επίσης να προσφέρει πολλά στη Θράκη και την Ελλάδα, όσο στη Γηραιά Ήπειρο. Δεν τιμά Ελληνικά ερευνητικά λεγόμενα ιδρύματα όχι μόνο να αποδέχονται την Κεμαλική γεωοικονομία αλλά και να το διακηρύττουν σε διεθνή συνέδρια, όπως έκαναν με τον αγωγό φυσικού αερίου Μπακού Τσεϊχάν, παράλληλο προς το γνωστό ομώνυμο πετρελαιοαγωγό, όταν πέραν όλων των άλλων, φαίνεται δια γυμνού οφθαλμού ότι το ενεργειακό μοντέλο της Θράκης πρόκειται να εφαρμοστεί στην Κύπρο, δια υποθαλασσίου και πάλι αγωγού. Από την Προποντίδα, στην θάλασσα της Κερύνειας. Εδώ νερούλαδες έγιναν με τη Συρία. Δεν θα αφήσουν το ψητό με την Ελλάδα και την Κύπρο.

Για πολλούς λόγους η Θράκη προσφέρεται στην ίδρυση και την ανάπτυξη μιας σχολής πολιτικής γεωοικονομίας. Όπως άλλωστε στις υπόλοιπες που προτείνονται. Με άλλα λόγια, χρειάζεται να οικοδομήσουμε μια υψηλής αισθητικής και έξυπνη παραγωγικά, Ακαδημαϊκή Εγνατία.

Αμπελοοινική Εγνατία

Αν ο άξονάς της εκτείνεται από τα αμπέλια του Ορμένιου -που οι Θράκες επίσημοι θέλουν να ΔΕΒΖΟΣουν, τουτέστιν να ΕΚΡΙΖΩΣουν- μέχρι το Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία στη Ζίτσα Ιωαννίνων και ως την Κέρκυρα, το πλάτος της ίδιας οινικής οδού, αρχίζει από τη Μαρώνια, τον Ίσμαρο και τα Αβδηρα και φτάνει έως τις πλαγιές του Παπικίου και της Ροδόπης. Κυριολεκτικά όλο το Βορειοελλαδικό εδαφικό σώμα μπορεί να αναγεννηθεί. Να μετατραπεί σε έναν απέραντο αμπελώνα. Το παράδειγμα των φίλων του αμπελιού και του οίνου σε μερικές ήδη πόλεις, θα βρει μιμητές σε όλη την ευρύτερη περιοχή. Και όχι μόνον αυτό. Πρόκειται να αναλάβουν την προώθηση των διαδικασιών απόκτησης ονομασιών προέλευσης.

Αρκετά πλέον χρόνια από τότε που ζητήσαμε με το κείμενο του Μαρωνίτη οίνου να προχωρήσει η πολιτεία, τουλάχιστον γι' αυτόν, την ονομασία προέλευσης, κανείς δεν έκανε τίποτε από τους λεγόμενους ιθύνοντες. Ούτε και πρόκειται να κάνει. Το μόνο που έκαναν ήταν να αποπειραθούν να ξεγελάσουν τους αγρότες της Μαρώνιας με ποσοστώσεις μερικών εκατοντάδων στρεμμάτων. Στην ουσία πήγαν να τους διχάσουν. Ύστερα φταίνε οι Βούλγαροι που προωθούν εξωθεσμικές ονομασίες προέλευσης στα κρασιά τους. Όμως εκείνοι τιμούν τις ποικιλίες τους, ως πολιτισμική κληρονομιά. Όχι όπως εδώ που την άνωθεν αμπελοκτονία από τις όποιες πολιτικές ποντικομαμές του υπουργείου Γεωργίας, διαδέχθηκε ο αυτοχειριασμός των αυτοχθόνων ποικιλιών αν όχι η ποικιλιοκτονία.

Μέσα στα επόμενα χρόνια ένα πλατύ ρεύμα Θρακών, Μακεδόνων και Ηπειρωτών αγροτών, αμπελοουργών, φίλων του αμπελιού, αυτοδιοικήσεων και πανεπιστημίων θα κτίσουν την οινική Εγνατία. Μηνύματα υπάρχουν ουκ ολίγα. Τείνουν δε να γίνουν μόδα αν δεν έγιναν ήδη. Ολόκληρες πλαγιές γέμισαν με βιολογικά αμπέλια. Εγώ σε μια ομιλία στο Διδυμότειχο

ζήτησα από όλους τους παριστάμενους αγρότες να βάλουν έστω αυθαίρετα, τρία τέσσερα στρέμματα ο καθένας, αμπέλια. Κάποια στιγμή θα αναγκαστούν να τα νομιμοποιήσουν. Το εγχείρημα όμως αυτό χρειάζεται αρχές. Μπορεί να μετατραπεί σε αγροτικό πολιτισμικό κίνημα αλλά και να σβήσει, όπως έγινε τόσες φορές μέχρι σήμερα. Επόμενα λογικές του ως έτυχε, δεν έχουν θέση. Καλός είναι ο μύθος όμως κυρίως χρειάζεται το σχέδιο.

Είναι ντροπή στον εικοστό πρώτο αιώνα οι Έλληνες οινολόγοι να είναι εισαγωγής. Να μην έχει η χώρα μια σχολή Οινολογίας. Η από ετών πρόταση μας να ιδρυθεί η συγκεκριμένη σχολή στη Θράκη, πέραν από τους παγκόσμια γνωστούς Ομηρικούς ύμνους στην Ιλιάδα και κυρίως στην Οδύσσεια, για τον Μαρωνίτη οίνο, διαθέτει μεγάλο ηθικό και επόμενα πολιτικό προβάδισμα. Πλάι στη εκφρασμένη όσο αναγκαία διάθεση των αγροτών για παλιννόστηση στην αμπελοκαλλιέργεια, υπάρχει ακόμη ένας ιστορικός συμβολικός λόγος. Η αναγέννηση της αμπελόεσσας Θράκης.

Επειδή η παραγωγική ιστορία της περιοχής είναι ιστορία αγροτικών μονοκαλλιεργειών, με αποικιακά δυστυχώς πάντοτε, προϊόντα -πότε σιτηρά και πότε βαμβάκια- αντιλαμβάνεται κανείς που μπορεί να φτάσει μια μονοκαλλιέργεια. Μια περιοχή με αμπέλια από τοπικές ποικιλίες και με οίνους των οποίων η βιολογική, ειδικά, παραγωγή θα διαθέτει τον πιο μεγάλο παγκόσμια μύθο καθώς και την Ομηρική ονομασία προέλευσης.

Ιανουάριος 2004,

Δ. Επιστολή προς τα Μέσα

ΑΠΟ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ 2004

Αγαπητοί φίλοι

Και τα τρία μέρη {Α, Β & Γ} της τελευταίας μου μελέτης : " Ο διάδρομος Νο XI ", υπάρχουν συγκεντρωμένα σε ένα αρχείο σε pdf {777 kbytes}, στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση της ιστοσελίδας του Δημοκρίτειου: <http://alex.eled.duth.gr/evros1/kip/kip.pdf>

Μπορείτε αν θέλετε να την πάρετε ολόκληρη από εκεί, με χάρτες και photo. Με τη σημερινή όμως ευκαιρία επιτρέψτε να σας ευχαριστήσω όλους τους κόμβους, όσοι έχετε ήδη δημοσιεύσει κομματιαστά την εργασία αυτή. Μπορείτε να τη δημοσιεύσετε αν θέλετε τώρα σε pdf ή επίσης να την αποστείλετε στα μέλη σας. Δέστε το εσείς. Ιδιαίτερα ευχαριστώ όλους όσοι δεν έχετε άμεση σχέση με σιδηροδρομική Εγνατία και Βόρεια Ελλάδα και περισσότερο να ευχαριστήσω όλους όσοι δεν έχετε καν σιδηρόδρομο, όπως είναι οι κόμβοι και οι εφημερίδες της Κρήτης {π.χ. Πατρίς Ηρακλείου}, του Αιγαίου { istoselides.gr } και τα ομογενειακά portals {π.χ. metanastis.com}. Δεν ξέρω πόσα περιφερειακά μέσα έχω ως αποδέκτες. Είναι πολλά. Όμως ξέρω ότι δεν τα στέλνω στα Αθηναϊκά. Τουλάχιστον να μη χάνω χρόνο αφού ούτως ή άλλως τα αναμένει αναμμένη η ηλεκτρονική πυρά.

Οφείλω επίσης να ευχαριστήσω τον καθηγητή Παιδαγωγικού του Δ.Π.Θ. Γεράσιμο Κέκκερη για την ανάρτηση, όπως και τον Κώστα Καραϊσκο του Αντιφωνητή Κομοτηνής για το σπασμένο e-mail. Επίσης το Δήμο Διδυμοτείχου που έβαλε τις μελέτες μου αυτές στην προθήκη της ιστοσελίδας του: www.didymoteicho.gr Από την Αλεξανδρούπολη ευχαριστώ την Ελεύτερη

Θράκη και το Maximum FM, όμως δεν μπορώ να πω το ίδιο για τα άλλα Μ.Μ. που υπερέβησαν τα Αθηναϊκά και μάλλον δεν πρόκειται να τα ξαναστείλω κείμενα. Πόσο μάλλον να εκφράσω ευχαριστίες στους λεγόμενους "θεσμικούς" του Νομού που όταν δεν θεατρινίζουν, πετρινίζουν.

Τα λέω αυτά γιατί όπως πολλοί άλλοι περνώ και εγώ τα πετρινότερα χρόνια της πολιτικής μου ζωής. Από τότε -τέτοιες ημέρες του Ιανουαρίου του 1964- που μαθητής της τρίτης Γυμνασίου παράτησα στη μέση το γραπτό της γεωμετρίας και τις εξετάσεις του Α΄ εξαμήνου, ώστε να προλάβω να ακούσω την ομιλία του Γεωργίου Παπανδρέου στη Δημοτική λέσχη Διδυμοτείχου. Ποτέ δεν φανταζόμουν ότι το Δημοκρατία-Δημοκρατία που φωνάζαμε ενόσω ο γέρος της επαναλάμβανε από τον εξώστη το προσφιλές της εποχής εκείνης: "δεν θα πέσει η δραχμή, η Ε.Ρ.Ε. θα πέσει", θα ήταν και πάλι τις ημέρες αυτές, το πλέον επίκαιρο. Μόνο που από τότε έως σήμερα, από τον παππού δηλαδή στον εγγονό, όπως λέγεται αλλά και όπως συμβαίνει, και από τη Βασιλευόμενη Δημοκρατία του 1964 στη Δημοκρατική Βασιλεία του 2004 -με δυο αν όχι τρεις Βασιλικούς οίκους σήμερα, πέντε έξι τηλεοπτικούς και άλλους τόσους δημοσκοπικούς και βέβαια εργοληπτικούς- έχει προστεθεί ένα ακόμη μεγάλο αίτημα. Αυτή τη φορά τόσο πολιτικό όσο κυρίως ηθικό. Κατά τη γνώμη μου είναι αυτό που έβαλα ως μόντο στο κείμενο: "καθαρή λύση, χωρίς καθαρή συγγνώμη δεν υπάρχει".

Σαν πρώην συνάδελφος από τη Βουλή των Ελλήνων θα πρότεινα στον Γιώργο Παπανδρέου να κάνει την αρχή κατά την επίσκεψή του στη Θράκη το Σαββατοκύριακο. Χωρίς μισόλογα. Επίσης εκ μέρους των υπολοίπων όλων. Ειδικά αυτός, λόγω και της προσωπικής του διαδρομής που, ειρήσθω εν παρόδω, οι του ομόρου και κύριου ανταγωνιστικού του οίκου αλλά και άλλοι την σιγόνταραν επί έτη πολλά και έχουν ως εκ τούτου πολλαπλά εκτεθεί. Όπως δυστυχώς πολλοί άλλοι συνάδελφοι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που τότε συμφωνούσαν και αθρόα προσυπέγραφαν πρωτοβουλίες μας τόσες και τόσες φορές ενώ σήμερα είναι παπανδρεικότεροι του Παπανδρέου. Οφείλω να πω ότι όσο πιο πολύ αυτοί κατέρχονται τόσο η δική μας διαδρομή και παρουσία στη Βουλή ανέρχεται.

Ανεξάρτητα δε αν ο υπό παραίτηση και συνταξιοδότηση προκάτοχος του νέου διαδόχου, προέβη στην κίνηση αυτή για λόγους φοβικότητας -τη λέξη αυτή την πρωτοάκουσα από τον ίδιο τον Κώστα Σημίτη, εμένα δεν μου λέει τίποτε- όμως η ουσία είναι ότι δεν έκανε ποτέ δημόσια αυτοκριτική. Όπως και γενικά δεν έκανε κάτι. Και όταν έκανε, ήταν ντροπής πράγματα και κάποιες φορές χωρίς ιστορικό προηγούμενο. Μόνο στην υποκατάσταση της Δημοκρατίας από την προπαγάνδα έκανε πολλά. Πάρα πολλά. Θα τον συνοδεύει αυτό μαζί με άλλα. Αποτελεί συνιστώσα της υστεροφημίας του. Το πιο τελευταίο είναι τα εγκαίνια της σιδηροδρομικής σήραγγας στα Τέμπη. Ίσως είναι και το κύκνειο άσμα του.

Βέβαια δεν απαιτούνται ιδιαίτερες μουσικές γνώσεις για να διαπιστώσει κανείς αν υπάρχει φάλτσο. Αρκεί να ληφθεί υπόψη το ομοειδές επακόλουθο με το συμβάν της μεθεπόμενης ημέρας και τον νέο εκτροχιασμό στην περιοχή της Μεγαλόπολης. Αυτός είναι ο καθρέπτης. Δεν είναι τα Τέμπη ο σιδηροδρομικός καθρέπτης της χώρας. Αν βρίσκεται κάτι εκεί, είναι η Στενώπη. Εκεί όμως δεν πήγε να ανάψει ένα κερί, όπως όφειλε να κάνει πρώτος, έστω ως έμμεση αυτοκριτική για την ευθύνη της πολιτείας απέναντι στον ΠΑΘΕ που δεν τον έκαναν ποτέ επειδή είχαν άλλες προτεραιότητες, και επόμενα και στα είκοσι και πλέον αγγελούδια της Ημαθίας. Δυο βήματα ήταν. Το ίδιο όφειλαν να κάνουν και πολλοί άλλοι. Πρώην και νυν γραμματείς και φαρισαίοι ολόκληρου του φάσματος της πολιτικής χώρας που μόνο με τον Ολυμπισμό ασχολούνται και με ουδέν έτερον. Τα ναι σε όλα στη Βουλή αυτό ακριβώς είναι. Ναι στη Στενώπη. Επόμενα όχι στην Ευρώπη. Δηλαδή όχι στη Ρωμανία, που είναι το ιστορικό επίθετο της Γηραιάς Ηπείρου. Όμως εδώ τόσο οι πρώην όσο οι μέλλοντες αρχηγοί συγγέουν τη Ρωμανία με τη Ρουμανία. Και από την τελευταία, προτιμούν όπως έδειξαν οι διαδικασίες ανάδειξης του νέου αρχηγού, εκείνη των παλαιότερων δεκαετιών.

Ας μην επεκταθούμε στη συνταγματικότητα και κυρίως στο εάν η επίκληση του πρόωρου των εκλογών μπορεί να επικαλεστεί ως πρόσχημα έστω το Κυπριακό. Ας το ξεπεράσουμε αυτό. Έστω και αν πρόκειται για την τρίτη κουτοπονηριά σε τρεις εκλογές. Κάθε φορά από μια. Δεν

μπορούμε όμως να πούμε το ίδιο για ένα άλλο μεγάλο θέμα. Το ναι σε όλα στις εκλογές δεν μπορεί να συμπεριλάβει το σχέδιο Ανάν. Δεν μπορούν να πάνε πακέτο. Πριν ακόμη από τη δημοσιοποίηση του σχεδίου είχαμε πει και γράψει ότι η Ελλάδα ως εγγυήτρια δύναμη και οι Έλληνες πολίτες οφείλουν να εκφράσουν χωριστά ακόμη και από τη μεγαλόνησο τη θέλησή τους με δημοψήφισμα για την Κύπρο και το σχέδιο Ανάν. Αφορά ως προς αυτό όλο τον Ελληνισμό και τη συνέχειά του, και στα υπόλοιπα εναπομείναντα εθνικά του μέλη. Οφείλει δε να γίνει ανεξαρτήτως των τουρκικών επιδιώξεων του να αποτελέσει η Κύπρος πολιορκητικό κριό για την είσοδο της γειτονικής χώρας στην Ευρώπη.

Στην ίδια μελέτη που σας έλεγα στην αρχή, αναφέρομαι διεξοδικά στη Θράκη και την συμφωνηθείσα ήδη μετατροπή της σε ενεργειακό υποπόδιο της Τουρκίας. Όπως και την ενεργειακή παρουσία της τελευταίας στο Ιόνιο, λες και είναι το Ικόνιο. Όσο τώρα για την προηγηθείσα χρονικά του εκτροχιασμού της Αρκαδίας αναφορά στο κείμενο και συγκεκριμένα στον "ελκυστικό σε εκτροχιασμούς Πελοποννησιακό σιδηρόδρομο κλπ.", πρέπει να πω ότι δεν πρόκειται για πρόβλεψη αλλά ατυχή αν όχι δυστυχή σύμπτωση. Ακριβώς σαν εκείνη για την οποία μιλώ στο "Πύθιον".

Να είστε καλά

16 Ιαν. '04,

εφ. "Ελεύθερη Θράκη" 17 Ιαν. '04,

ΝΕΟΣ ΑΓΩΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑ

1. Εύξεινος αγωγός

Έναν νέο διεθνή εναλλακτικό ενεργειακό διάδρομο με αγωγό φυσικού αερίου θα περίμενε κανείς να προταθεί από Ελληνικό ή άλλο Ευρωπαϊκό ερευνητικό ίδρυμα μελετών που ασχολείται με παρόμοια ζητήματα. Θα μπορούσε να αποτελέσει προϊόν και επόμενο, αντικείμενο έρευνας και επεξεργασίας για μια σοβαρή σχολή πολιτικής γεωοικονομίας. Μια τέτοιων προδιαγραφών λύση, με πρώτο τροφοδότη το Ρωσικό αγωγό που θα καταλήγει στην Κριμαία {1}, αποτελεί κατά τη γνώμη μου, η επέκτασή του, μέσω υποθαλάσσιας ζεύξης του Βορειοδυτικού Εύξεινου, από τη Σεβαστούπολη έως την Κωσταντζα και εκείθεν στο Μπουργκάς και την Αλεξανδρούπολη {Χάρτης Ε.}, με διακλαδώσεις προς τη Βαλκανική, Ευρωπαϊκή, και μέχρι τη Μικρασιατική ενδοχώρα. Η συμβολή της ενεργειακής Εγνατίας στο χτίσιμο του σχεδίου, είναι καθοριστική. Πέραν των άλλων, αποτελεί οργανικό του μέρος.

Ανάλογα προβλέπονται στον Βορειοανατολικό Εύξεινο, με υποθαλάσσια και πάλι ζεύξη της Κριμαίας, αυτή τη φορά, με το Βατούμι ή μάλλον το Σοχούμι που είναι ο σταθμός απόληξης του διαμέσου της Αρμενίας προβλεπόμενου Ιρανικού τροφοδότη αγωγού {2}, που επίσης μπορεί να συνεχιστεί στην υπόλοιπη Ευρώπη {Χάρτης Ε.}.

Παραφράζοντας τη γνωστή Κινέζικη παροιμία, μπορούμε στο σημείο αυτό να πούμε πως ένας χάρτης αξίζει όσο χίλιες εικόνες. Αποτέλεσμα της σύνθεσης είναι η διαβαλκανική και διευρωπαϊκή ενεργειακή γεφύρωση Ρωσίας, Κασπίας και Ιράν με Ιταλία και Αλγερία καθώς βέβαια και με την Ευρώπη. Ένα έργο που υπερτερεί λόγω της ποικιλίας των προϊόντων που μεταφέρει, όσο ως προς την ανταγωνιστικότητα απέναντι σε κάθε άλλη λύση ή διαδρομή. Μπορεί να αναδειχθεί σε κεντρική αρτηρία του παγκόσμιου ενεργειακού συστήματος με ροή φυσικού αερίου κάθε κατηγορίας που μάλιστα προέρχεται από τη μεγάλη πλειοψηφία των παγκόσμιων αποθεμάτων. Ένα κοκτέιλ από Ρωσικό, Κασπιανό {Τουρκμένικο, Ιρανικό, κλπ.}, έως Αλγερινό, με ορίζοντα εκατονταετίας. Πρόκειται αναμφίβολα για το κρίσιμο δρομολόγιο ανάμεσα στο Ευρασιατικό ενεργειακό χωροταξικό, τη Μεσόγειο και τη Βόρεια Αφρική, που επιφυλάσσει για την ιστορική οδό, μοναδική κεντρικότητα. Το ότι επιβεβαιώνεται ως η ραχοκοκαλιά του Ελλαδικού σώματος με ενδιάμεσους βραχίονες τόσο προς τα δυτικά Βαλκάνια, όσο προς τον Ελλαδικό νότο μέχρι την Κρήτη, είναι το λιγότερο.

{1} Ανάμεσα στη Χερσόνησο αυτή του Εύξεινου και την Αλεξανδρούπολη υπάρχει πέραν όλων των άλλων, μια παλαιά σχέση γεωοικονομίας. Μπορεί η ιστορία να θεωρεί ως κύρια αιτία δημιουργίας της πρωτεύουσας του Έβρου, το οθωμανικό σιδηροδρομικό ρυμοτομικό και τη διασταύρωση του κάθετου άξονα των Ανατολικών σιδηροδρόμων με τη σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης Κωνσταντινούπολης, που κατασκευάστηκαν κατά το δεύτερο ήμισυ του 19^{ου} αιώνα και έκτοτε παραμένουν ως είχαν στην αρχική τους μορφή. Μπορεί το πρώτο Ελληνικό σχολείο να είχε ιδρυθεί πριν από αρκετά χρόνια, που σημαίνει ότι πέρα από το γνωστό δέντρο του ερημίτη {Ντεντέαγας}, υπήρξε στον ίδιο τόπο, πολίχνη. Όμως υπάρχει μια ακόμη γενεσιουργή αιτία. Είναι η Κριμαία. Η έκβαση του ομώνυμου πολέμου της. Συγκεκριμένα η Ρωσική ήττα που κατά κύριο λόγο επήλθε λόγω αποκλεισμού των ανθρώπων, των προϊόντων και ειδικά των δημητριακών, που ακόμη επί Περικλή εξάγονταν κατά χιλιάδες τόνους από την ίδια χερσόνησο, διαμέσου του Εύξεινου, στην Αθήνα. Και όλα αυτά, είχαν πλέον διακοπεί. Αν λοιπόν οι Τούρκοι έκλειναν εκ νέου τα Στενά, οι Ρώσοι έπρεπε να έχουν κάτι σαν Δαρδανέλια της ξηράς και επίσης λιμένα στο Αιγαίο. Αντιλαμβάνεται κανείς ότι η πολεοδόμηση του χώρου από τους μηχανικούς του Ρωσικού συντάγματος, όταν κατείχαν επί ένα χρονικό διάστημα την περιοχή, δεν προέκυψε τυχαία.

Η μητέρα της Αλεξανδρούπολης είναι η γεωοικονομία. Η συνοπτική αναδρομή έγινε διότι κάτι ανάλογο συμβαίνει με το παρόν και κυρίως, πιστεύω, με το μέλλον της ευρύτερης περιοχής. Αν η πρωτεύουσα του Έβρου οφείλει τη γέννησή της στη γεωοικονομία, τότε η αναγέννησή της δεν μπορεί παρά να αναζητηθεί στην πολιτική γεωοικονομία. Αυτή μάλιστα τη φορά είναι δυνατόν να αναγεννηθεί αναπτυξιακά, εκτός από την ίδια και τη Θράκη, ολόκληρη η χώρα. Με βάση τη γεωοικονομία αυτή και ενώ όλες οι συνιστώσες δαπάνες της παραγωγής τείνουν να γίνουν αν δεν είναι ήδη ανελαστικές, η Ελλάδα μπορεί διαμέσου της πολιτικής και μέσα από ένα νέο ενεργειακό σχέδιο και ρυμοτομικό, να κερδίσει τη μάχη της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της, εξασφαλίζοντας ελαστική, ελαστικότητα δαπάνη παραγωγής. Αυτήν της ενέργειας με βάση το γνωστό φιλικό προς το περιβάλλον καύσιμο του φυσικού αερίου. Με άλλα λόγια ούτε ο Εύξεινος αγωγός προέκυψε τυχαία.

{2} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002, International Energy Outlook, May 2003, www.eia.doe.gov/oiaf/ieo/nat_gas.html.

Χάρτης Ε. {a}: ΝΕΟΣ ΑΓΩΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑ, Χρήστος Κηπουρός, Θράκη Αύγουστος '03, Βλ. Παράρτημα, σελίδα 101 του παρόντος τόμου,

Ολοένα και περισσότερες χώρες στα ενεργειακά τους σχέδια προτιμούν πλέον ως καινούργιους δρόμους, τις υποθαλάσσιες ζεύξεις. Το κάνουν ώστε να αποφύγουν την παλαιότητα των χερσαίων δικτύων, τις καθοδόν απώλειες ή τις υφαρπαγές και κυρίως την καταβολή δικαιωμάτων στις χώρες διέλευσης. Πρόσφατο παράδειγμα αποτελεί η διασωλήνωση της Βαλτικής και της Βόρειας θάλασσας που προβλέπεται αντίστοιχα από τις συμφωνίες της Γερμανίας {3 & Χάρτης β.} και την προχθεσινή της Αγγλίας με τη Ρωσία {3 & Χάρτης β.}, για προμήθεια φυσικού αερίου από τη χερσόνησο του Yamal, διαμέσου του λιμένα της Αγίας Πετρούπολης. Επίσης οι υποθαλάσσιες ζεύξεις Λιβύης-Σικελίας και Αλγερίας-Ιταλίας διαμέσου Σαρδηνίας και Κορσικής {Χάρτης β.} καθώς και η, παρά τα μεγάλα βάθη, μελέτη της υποθαλάσσιας επίσης ζεύξης Ιράν-Ινδίας, που παρακάμπτει το Πακιστάν. Κάτι που επαναφέρει στο προσκήνιο τη ζεύξη Κρήτης-Κυρηναϊκής {2} αν δεν συμφέρει περισσότερο τη μεγαλόνησο το υδροποιημένο αέριο LNG, από Αίγυπτο, Λιβύη, Αλγερία ή Νιγηρία.

Η συμφωνηθείσα πριν από λίγους μόλις μήνες {4} προμήθεια της Ρωσίας από το Τουρκμενιστάν, δεκάδων δις μ3 φυσικού αερίου ετησίως, έναντι 44 \$ /1000 μ3, δείχνει μια τάξη μεγέθους, σχετικά με τις περί την Κασπία τιμές. Ειδικά, όμως όταν συγκρίνεται με τα της εσωτερικής Ελληνικής αγοράς, όπου η λιανική τιμή πώλησης είναι δεκαπλάσια, με την αντίστοιχη Βουλγαρική λιανική τιμή να κυμαίνεται στο ένα τρίτο της δικής μας, τότε η πρόκληση είναι πολύ μεγάλη. Με βάση τα προηγούμενα και βέβαια τα προς εξαγωγή υπαρκτά τεράστια Ρωσικά αποθέματα, μια τιμή στην Αλεξανδρούπολη γύρω στα 80 \$ /1000 μ3 και πιθανή είναι και συμφέρουσα. Αν προστεθούν τα δικαιώματα διέλευσης του μέσω της διπλής κατεύθυνσης Εγνατίας διερχόμενου φυσικού αερίου, η τιμή του Ρωσικού ή του Τουρκμενικού αερίου στο Οτράντο, δεν θα υπερβαίνει τα 90 \$ / 1000 μ3. Όσο θα κοστίζει σε Κέρκυρα και Ηγουμενίτσα το διαμέσου του τροφοδότη επίσης αγωγού “Enrico Mattei” εισαγόμενο Αλγερινό αέριο. Την τιμή των 75 \$ / 1000 M3 επιδιώκει να επιτύχει η Τουρκία στις διαπραγματεύσεις της για το Ρωσικό του blue stream {3}.

Με μια τέτοια ενεργειακή Εγνατία, εύκολα συμπεραίνει κανείς ότι η αντίστοιχη δίδυμη επίσης Ιόνια οδός θα αποτελέσει οργανικό της κλάδο ενώ παράλληλα μπορεί να καλύψει τις ανάγκες ολόκληρου σχεδόν του υπόλοιπου εδαφικού σώματος της χώρας. Κατά τα άλλα, αφού προηγηθεί διεθνής συνεννόηση για τον νέο ενεργειακό δρόμο, με τις χώρες διαμέσου των οποίων διέρχεται {Ρωσία, Ουκρανία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιταλία}, οι δυο τελευταίες ως μέλη της Ε.Ε. μπορούν από κοινού με άλλα μέλη {π.χ. Αυστρία}, να τον φέρουν προς έγκριση και χρηματοδότηση ή να τον εντάξουν στα μεγάλα διευρωπαϊκά έργα. Ανάλογα θα συμβούν στην περίπτωση που τη θέση της Ρωσίας πάρει το Ιράν. Τα ίδια θα επαναληφθούν με οποιαδήποτε παραγωγό χώρα της περιοχής της Κασπίας {2}.

{2} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002, International Energy Outlook, May 2003, www.eia.doe.gov/oiaf/ieo/nat_gas.html.

{3} βλ. Χρήστου Κηπουρού, Η δική μας Αλεξανδρούπολη, εφ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ, Βόλος, 06 /05/ 2003. Με το ίδιο κείμενο προτείνονταν στην Ελληνική Προεδρία να θέσει κατά τη κοινή σύνοδο Ε.Ε. και Ρωσίας στην Αγία Πετρούπολη, το ζήτημα της ένταξης της Ρωσίας στην Ε.Ε. αναβαθμίζοντας με τον τρόπο αυτό την από 4^{ης} Ιουνίου 1999 κοινή στρατηγική της Ε.Ε. για τη Ρωσία που είχε υπογράψει για τη Γερμανική Προεδρία ο Καγκελάριος Σρέντερ. Ο τρόπος όμως και κύρια ο χρόνος που επανέφερε τη Ρωσική ένταξη, η Ιταλική Προεδρία αδίκησαν το θέμα. Βλ. επίσης: www.politics.guardian.co.uk/foreignaffairs/story/0,11538,985658,00.html.

{4} www.gasandoil.com, Russian-Turkmen deals mark strategic shift for Moscow in Central Asia, By Igor Torbakov, 2003 May 01,

Χάρτης β. TRANS-EUROPEAN NETWORKS, PRIORITY AXES FOR NATURAL GAS, EUROPE UNION, http://europa.eu.int/comm/energy/ten-e/consultation_2003_07_25/axes-prio-gas_en.pdf.

Στην ουσία έχουμε να κάνουμε με τη γεωοικονομία ενός νέου διαδρόμου στην Ευρασία με διπλό by pass του μικρασιατικού εδαφικού σώματος. Ένα μικρό by pass, στα χερσαία Δαρδανέλια, και ένα μεγάλο στον Εύξεινο, σε βάθος βέβαια ολίγων εκατοντάδων μέτρων. Θα λέγαμε σχεδόν παράκτια. Ένα από τα κλειδιά του όλου σχεδίου είναι η χερσόνησος της Κριμαίας και η Ουκρανική γεωοικονομία {Χάρτης Ε.}. Ένα άλλο κλειδί είναι η Αλεξανδρούπολη και η Ελληνική γεωοικονομία. Μπορεί το έργο να είναι όντως και μεγάλο και δαπανηρό, όμως έχει ταχύτατη απόσβεση. Πρόκειται επίσης για ασφαλή δρόμο.

Συγκρινόμενες οι μνημονευθείσες τιμές της διεθνούς αγοράς καθώς επίσης οι προσδοκώμενες, με τα 150 \$ / 1000 μ3 Φ.Α. που η Τουρκία ζητάει, να το πω λαϊκά, ως νταβατζιλίκι για τον αγωγό Προύσας Κομοτηνής {5}, ασφαλώς και η τιμή αυτή θα έπρεπε να βάλει την Ελλάδα να ψάξει τρόπους ακύρωσης. Διότι διαφορετικά θα συνεχίσει να υπονομεύει την αναπτυξιακή της συνέχεια. Επίσης την ανταγωνιστική της προοπτική που έως σήμερα, το μόνο που κάνει, είναι να την προπαγανδίζει.

Είναι τόσο ανταγωνιστικός ο νέος υποθαλάσσιος και χερσαίος ενεργειακός δρόμος που περιέγραψα, ώστε και αν ακόμη η Τουρκία δεχθεί να πάψει να παίζει ρόλους χώρας-δεξαμενής και έμπορα καυσίμων και περιορισθεί, όπως όλες οι χώρες, σε μια απλή χώρα διέλευσης “country transit” να μην αποτελέσει ούτε καν τότε, συμφέρουσα λύση. Και αυτό δεν ισχύει μόνο για το Ρωσικό φυσικό αέριο ή άλλο από την Κασπία, π.χ. Τουρκμένικο, όπου τα πράγματα είναι οφθαλμοφανή αφού μια χιλιομέτρηση αρκεί. Ισχύει επίσης για το Ιρανικό και κυρίως την εξασφάλιση εξαγωγικής προοπτικής στην Ευρώπη {2} μέσα από πλείονες του ενός διαδρόμους. Το προβάδισμα του αγωγού που προτείνεται έχει επίσης να κάνει με την όχι αμελητέα εξοικονόμηση της δαπάνης μεταφοράς, λόγω των υποθαλάσσιων τμημάτων του στον Εύξεινο. Ας το θέσουμε όμως και διαφορετικά. Η πολυδιαφημισμένη γεωπολιτική θέση της Τουρκίας αποδεικνύεται εν πολλοίς, μύθος. Ο οποίος όσο θα εξελίσσονται οι τεχνικές των υποθαλάσσιων ζεύξεων, άλλο τόσο θα μετατρέπεται σε παραμύθι. Τη θέση του νέου μύθου πρόκειται να πάρει ο Εύξεινος αγωγός.

Ας μην επεκταθούμε στην υπαρκτή Ελληνική ενεργειακή πολιτική που στην ουσία της αποτελεί διευκόλυνση της γειτονικής χώρας που δεν ξέρει τι να το κάνει τόσο φυσικό αέριο που μάζεψε, διακόπτοντας αυθαίρετα πότε τη ροή του Ρωσικού και πότε του Ιρανικού αερίου. Ούτε χρειάζεται να υπεισέλθουμε σε επιπλέον αιτίες ακύρωσης, όπως η εξόφθαλμη ενεργειακή εξάρτηση της Θράκης αν όχι της χώρας. Κάτι που μεταξύ άλλων μας επιστρέφει στην ιστορική αλήθεια κατά την οποία, η γεωοικονομία {6} αποτελεί την άλλη όψη των εθνικών ζητημάτων καθώς και την πληρέστερη από κάθε προηγούμενη θεωρεία ερμηνείας τους.

Μαύρα μεσάνυχτα {7} για τα ζητήματα αυτά, εκτός από τις κυβερνήσεις και τις αντιπολιτεύσεις της χώρας, έχουν επίσης δυστυχώς οι πανεπιστημιακές ομάδες των διάφορων ερευνητικών ιδρυμάτων. Δεν ερμηνεύονται αλλιώς τα όσα συναντώνται σε διεθνείς πηγές με κραυγαλέο παράδειγμα τη συναίνεση και την κοινή τους αντίληψη για το τουρκικό ενεργειακό σχέδιο.

{2} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002, International Energy Outlook, May 2003, www.eia.doe.gov/oiaf/ieo/nat_gas.html.

{5} βλ. συνέντευξη Χρήστου Κηπουρού στον ΑΝΤΙΦΩΝΗΤΗ, Κομοτηνή, 05/ 03/ 2003. Βλ. επίσης: www.antibarogroup.gr/society/khpouros_antifwnhths.htm Λονδίνο,

{6} ο. π. {3.α},

{7} Βλ. www.parliament.gr, Πρακτικά 16 & 17 Ιουλίου 2003, όπου ο υπουργός ανάπτυξης μεταξύ άλλων ανέφερε ότι η τιμή των 136 \$ / 1000 μ3 που αγοράζει η Ελλάδα το Ρωσικό αέριο, είναι η φθηνότερη σε ολόκληρη την Ευρώπη!

Χάρτης Ε. {α}: ΝΕΟΣ ΑΓΩΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑ, Χρήστος Κηπουρός, Θράκη Αύγουστος '03, Βλ. Παράρτημα, σελίδα 101 του παρόντος τόμου,

Φαίνεται πως μια και η πολιτική Ελλάδα συνέδραμε δια του Ναϊρόμπι στην Κεμαλική γεωοικονομία του πετρελαίου και στην καρατόμηση στην ουσία του λαού της γνωστής από την αρχαιότητα Καρδουχίας, να θεώρησαν καλό να μην ολιγορήσει η ακαδημαϊκή. Να συνδράμει και αυτή την γειτονική υπόθεση σε κάτι. Έστω ως προς το φυσικό αέριο. Ούτε καν που τους πέρασε από το μυαλό μια πιθανή, τύπου Θράκης, ενεργειακή εξάρτηση της Κύπρου ή του Αιγαίου {4}. Όπως δεν τους απασχόλησε ποτέ η άμεσα συνδεδεμένη με τον Εύξεινο, γεωοικονομία της Εγνατίας.

Δεν γνωρίζω τι θα λένε τώρα όλοι τους, μετά από το Βατερλό της Τουρκικής γεωοικονομίας {8}, όταν μέχρι διεθνή συνέδρια {9} αμφισβητούν τη βιωσιμότητα των πανάκριβων, εκτός όλων των άλλων, ενεργειακών σχεδίων, που χαρακτηρίσαμε ως το πιο μεγάλο διεθνές ρουσφέτι του νέου αιώνα {2}. Πόσο μάλλον σήμερα που πλέον ως παλιά, αναθεωρούνται αν δεν παραπέμπονται στις καλένδες, ιδιαίτερα όταν συγκρίνονται ως προς τα νέα έργα, τα made in u.s.a. και πάλι. Επίσης ως προς το ενεργειακό πλιάτσικο στο κατεχόμενο Ιράκ. Οι εξελίξεις δικαιώνουν τα δικά μας γραπτά. Όσο τώρα για την Ελληνική πολιτική, αυτή για άλλη μια φορά, έμεινε χωρίς γραμμή. Συνεχίζει να ταλαντεύεται ακόμη και τώρα μεταξύ της τουρκικής και της Αμερικανικής. Αυτό κάνουν πλείστα όσα Μέγαρα του Αθηναϊκού κέντρου. Από εκείνο της Βασιλίσσης Σοφίας και το Μαξίμου, επί της Ηρώδου του Αττικού έως αυτό της συζύγου του τελευταίου, Ρηγίλλης. Επίσης και άλλα.

Αποδεικνύεται τελικά ότι όταν ανάμεσα σε δυο γειτονικές χώρες, η μια μόνο έχει σχέδιο, τότε αργά ή γρήγορα αυτό, γίνεται κοινό. Κάποια στιγμή το υιοθετεί και το εφαρμόζει και η άλλη χώρα, ως δορυφόρος. Αυτό κάνει όλα τα τελευταία χρόνια, η λεγόμενη πολιτική Ελλάδα. Μπορεί να είναι όντως Αμερικανόφιλη, όπως την είπε κάποιος, όμως του διέφυγε αν δεν το απέφυγε, ότι κυρίως είναι τουρκόφιλη. Παλιά ήταν μόνο το πρώτο. Τώρα είναι και τα δυο. Αυτή είναι η διαφορά της από το παρελθόν. Ακόμη και από τον Σπύρο Μαρκεζίνη. Γιατί λίγο νου να διέθετε, θα είχε εδώ και καιρό αντιληφθεί τις προθέσεις που έχουν οι πάσχοντες από το χρόνο και ανίατο τελικά σύνδρομο της ενεργειοκρατίας, υπερατλαντικοί κυβερνήτες. Από το νέο περιεχόμενο της βιωσιμότητας των αγωγών και κυρίως το υπό ριζική αναδιάταξη χωροταξικό στην ευρύτερη περιοχή μέχρι τις εκ του σύνεγγυς συστηματικές τους απειλές προς τη δεύτερη στον κόσμο σε αποθέματα φυσικού αερίου, χώρα του Ιράν.

Εικόνα και χάρτες υπάρχουν. Όμως άμα είσαι τυφλός πως να τα δεις. Αλλιώς μια επεξεργασμένη Ελληνική πολιτική γεωοικονομία είναι σε θέση να καταφέρει πολλά για τη χώρα αξιοποιώντας το όσο ποτέ άλλοτε ευνοϊκό σημερινό διεθνές περιβάλλον. Μπορεί, όπως λέγεται, ο λύκος στην αναμπουμπούλα να χαίρεται, όμως αυτό δεν ισχύει για όλους τους λύκους. Κάποιες φορές, σε περιόδους ανακατατάξεων, όπως η σημερινή, μπορεί να χαίρονται και τα συνώνυμα προς την αθωότητα αλλά και τη βλακεία, πρόβατα. Π.χ. όταν πρόκειται για λυκομαχίες. Το διδάσκει η ιστορία.

{2} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002, International Energy Outlook, May 2003, www.eia.doe.gov/oiaf/ieo/nat_gas.html.

{4} www.gasandoil.com, Russian-Turkmen deals mark strategic shift for Moscow in Central Asia, By Igor Torbakov, 2003 May 01,

{8} Χρήστου Κηπουρού, Ανήθικη γεωοικονομία, ΠΡΩΤΗ Θράκης, Αλεξ/πολη 29 Ιαν.'03, http://www.protionline.gr/show_archive.cfm?id=1226&obcatid=1,

{9}, www.eurasianet.org/departments/business/articles/eav060203.shtml, Κων/πολη,

Ειδικά ως προς τη σημερινή πρόταση για τον αγωγό, πέραν της Ελλάδας και της Ιταλίας, υπάρχουν και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες που έχουν να κερδίσουν από τον μικτό αυτό, υποθαλάσσιο όσο χερσαίο, ενεργειακό διάδρομο. Μια τέτοια χώρα, όπως ειπώθηκε, είναι η Αυστρία. Έχει πολλούς λόγους προσυπογραφής. Αντίθετα δεν έχει κανένα λόγο, όταν, ενώ μπορεί να το αποφύγει, να είναι υποχρεωμένη να καταβάλει χαράτσι δεκάδων δολαρίων ανά 1000 μ³ προϊόντος, έστω ως δικαίωμα διέλευσης, αν υπάρξει θετική έκβαση στη μελέτη βιωσιμότητας του χερσαίου αγωγού μεταξύ Ιράν, Κασπίας και Ευρώπης, διαμέσου της Τουρκίας {10 & Χάρτης β.} Πόσο μάλλον η δική μας χώρα που έχει συμφωνήσει να καταβάλει στη γείτονα “εμπορικό κέρδος” πλέον του δικαιώματος διέλευσης και μάλιστα χωρίς να έχει ακόμη προσδιοριστεί η τελική τιμή αγοράς. Λέγεται ότι απέναντι στα 150 \$ /1000 μ³ που ζήτησε η Τουρκία, η Ελλάδα αντιπρότεινε να το αγοράζει 130 \$ / 1000 μ³.

Με βάση τον περιγραφέντα αγωγό, μπορεί, μεταξύ των άλλων, η διακλάδωσή του προς την Τουρκία {Χάρτης Ε.}, να εξασφαλίσει τη λεγόμενη διπλή κατεύθυνση στον αγωγό Προύσας-Κομοτηνής. Περί διπλής κατεύθυνσης άλλωστε κάνουν λόγο τα αρχικά κυβερνητικά κείμενα.

{10}, βλ. www.e-control.at, 4 Δεκεμβρίου 2002, Πρόκειται για συμφωνία μεταφοράς φυσικού αερίου με χερσαίο αγωγό, από την Κασπία στην Κεντρική και Δυτική Ευρώπη μέσω Τουρκίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Ουγγαρίας και Αυστρίας. Επίσης βλ. www.ffbh.bg/market.html, {source: Pari }, 18 Jul. '03, και www.mpra.gr, 24 Ιουλ. '03. Αφορά τη χρηματοδότηση από την Ε.Ε. της μελέτης σκοπιμότητας του σχεδίου “ΝΑΜΠΟΥΚΟ”.

Χάρτης Ε. {α}: ΝΕΟΣ ΑΓΩΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑ, Χρήστος Κηπουρός, Θράκη Αύγουστος '03, Βλ. Παράρτημα, σελίδα 101 του παρόντος τόμου,

Χάρτης β. TRANS-EUROPEAN NETWORKS, PRIORITY AXES FOR NATURAL GAS, EUROPE UNION, http://europa.eu.int/comm/energy/ten-e/consultation_2003_07_25/axes-prio-gas_en.pdf

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Διαπεριφερειακοί αναπτυξιακοί άξονες

Αν και ο Ελληνισμός διαθέτει ένα αχανές σε μήκος Μεσογειακό και Ιόνιο μέτωπο 2000 περίπου χλμ., από τη Λάρνακα και το Καστελόριζο έως τη Ρόδο, την Κάρπαθο και την Κρήτη, εκείθεν στην Πελοπόννησο μέχρι το κέντρο βάρους του Ιονίου, και προς βορά μέχρι τα ανοιχτά της Κέρκυρας, στην ουσία είναι σαν να μην έχει καθόλου πρόσωπο. Ενώ πρόκειται για τη γονιμότερη θαλάσσια γραμμή της Οικουμένης, η Ελλάδα την αντιμετωπίζει ως μια ακόμη άγονη γραμμή. Οποιαδήποτε άλλη χώρα με τη θέση αυτή, Ανατολικής Μεσογείου και Ιονίου γωνία, όχι μόνο στο Νότιο οδικό άξονα της Κρήτης θα έδινε προτεραιότητα αλλά προ πολλού ακόμη θα είχε ενώσει με σιδηρόδρομο το Ανατολικό με το Δυτικό άκρο της Νήσου. Από κοινού δε με μια νέα πόλη {1} στα Νότια παράλια, σύγχρονο Ευρωπαϊκό, Καλό Λιμένα, αντί των γνωστών από τις περιόδους του Αποστόλου Παύλου, Καλών Λιμένων, θα αναδείκνυε το νησί σε τεράστιας έλξης υποδοχέα. Θα έκαμνε την Κρήτη γεωοικονομική μητροπολιτική περιφέρεια της Μεσογειακής λεκάνης με την Πελοπόννησο, τη Ρούμελη και την Ήπειρο, σε ρόλους συμπρωτεύουσών.

Η γεωοικονομία της συγκεκριμένης θάλασσας, μπορεί να αναδείξει τις περιφέρειες αυτές σε κεντρικούς διαμετακομιστικούς κόμβους για τους χιλιάδες διαμεσογειακούς, εμπορικούς πλόες, με ταυτόχρονη προσέλκυση νέων τουριστικών ροών. Μπορούσε και μπορεί να αλλάξει άρδην το υπαρκτό διεθνές μεταφορικό status. Είναι κάτι που το καθιστούν ευκολότερο η γεωναυτική ιστορία της χώρας, τα βαπόρια, οι θαλασσινοί Έλληνες, και φυσικά ένα πλήρες Μεσογειακό και Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Αποτελούν όλα τους, αναπτυξιακό ισοδύναμο προς μια δεύτερη ένωση. Αυτή τη φορά της Ελλάδας με την Κρήτη. {Χάρτης Α}. Όπως ο δρόμος Αλεξανδρούπολης, Ορμένιου, Μπουργκάς και η επανένωση του Αιγαίου με τον Εύξεινο, αποτελούν έναρξη νέας ένωσης της Ελλάδας με τη Θράκη {Χάρτης Β., [1]}. Όπως ανάλογα αναμένονται από την αξιοποίηση της γεωοικονομίας της Ηπείρου.

Στους Ευρωπαϊκούς χάρτες μπορεί κανείς να διασταυρώσει ότι τελικά προβλέπεται μόνο ένα μικρό τμήμα του Νότιου οδικού άξονα της Κρήτης, από την Ιεράπετρα έως τις Μοίρες. Και αυτό με μακροπρόθεσμη προοπτική {Χάρτης I. & II.}. Ας μη μιλήσουμε για σιδηρόδρομο. Αυτός προβλέπεται να γίνει ή να αναβαθμιστεί ο από δεκαετιών υπαρκτός συμβατικός, σε άλλα Μεσογειακά νησιά. Στη Σικελία, επίσης στη Σαρδηνία. Όχι στην Κρήτη για την οποία η Μεσόγειος υπήρξε κάποτε η αυλή των θαυμάτων.

Η Αθήνα αποτελεί τη μόνη από τις δεκαπέντε Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες της Ένωσης, ακόμη και από εκείνες των τεσσάρων χωρών συνοχής, που συνεχίζει να λαμβάνει μέρος και στις κατανομές του πακέτου Πρόντι. Πρόκειται περί κλεπτοπρωτεύουσας που σφετερίζεται τους κοινοτικούς πόρους από τις υπόλοιπες ιστορικές και νόμιμες δικαιούχους τους. Τις περιφέρειες

1. Μιχάλης Χαραλαμπίδης, ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 1999. Επίσης βλ. υπομνηματισμό, στους χάρτες Α & Β,

Χάρτες

Α. Χρήστος Κηπουρός, Απεικόνιση της νέας χωροταξίας, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ 97 του παρόντος τόμου,

Β. ο.π. Διαπεριφερειακοί αναπτυξιακοί άξονες, Απεικόνιση σε σκαρίφημα, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 98 του παρόντος τόμου,

I. & II. *, The maps of the TEN-T by 2010: "Specific" projects adopted in 1996 (so called "Essen List" '94), 11/9/'01. Potential "specific" projects, 13/9/'01, <http://europa.eu.int/comm/transport/themes/network/english/ten-t-ten.html>,

της χώρας. Και όχι μόνο. Προκειμένου να το επιτύχει αυτό, εμφανίζεται φτωχότερη ακόμη και από την Πράγα και τη Μπρατισλάβα, και ίσως και τη Λουμπλιάνα, οι οποίες ως περιφερειακές ιστορικές οντότητες δεν πρόκειται να συμμετάσχουν ούτε καν στο τέταρτο πακέτο, εφόσον φυσικά προηγουμένως οι οικείες τους ευρύτερες χώρες ενταχθούν στην υπό διεύρυνση Ευρωπαϊκή Ένωση. Προκειμένου η Ελληνική πρωτεύουσα να καταστεί, όπως λέγεται, επιλέξιμη, χρειάστηκε αναπτυξιακά να θεωρηθεί ως καθυστερημένη περιφέρεια. Έπρεπε ακόμη να έχει κατά κεφαλή Α.Ε.Π. μικρότερο από 75 % του Ευρωπαϊκού μέσου όρου, όταν της Πράγας του έτους 1999, είναι 124 %. Παρουσιάζεται λοιπόν χωρίς καμιά αιδώ με Α.Ε.Π. κατά το 2001, 73.14 % {106 % χ 69 %} {2} του μέσου κοινοτικού όρου αφού προηγουμένως ανέθεσε ρόλους πλυντηρίου στην ιστορική περιφέρεια της Ρούμελης, την φτωχότερη στην ουσία από όλες τις Ελλαδικές περιφέρειες που όμως μέσω του τρικ των Οινοφύτων εμφανίζεται ως η πλουσιότερη όλων, με Α.Ε.Π. κατά το ίδιο έτος, 94.53 % {137 % χ 69 %}. Τηρουμένης της κοινοτικής νομοθεσίας, η συμμετοχή της Ρούμελης στο τρίτο κοινοτικό πλαίσιο, ακόμη και στο ταμείο συνοχής του, κινδυνεύει να θεωρηθεί παράνομη.

Εκτεθειμένες οι Ελληνικές περιφέρειες στη χρόνια αυτή διπλή περιφερειακότητα, τόσο ως προς την Αθηναϊκή όσο ως προς την Ευρωπαϊκή σφαίρα, κατέληξαν εδώ που βρίσκονται σήμερα. Οι μισές συγκαταλέγονται μεταξύ των δέκα φτωχότερων των διακοσίων και πλέον Ευρωπαϊκών περιφερειών ενώ οι υπόλοιπες μισές αποτελούν πλυντήρια για το πλεονάζον ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Αθήνας. Την διακοπή κάθε συμμετοχής της τελευταίας στους κοινοτικούς πόρους, θα ζητούσε αν υπήρχε στη χώρα ένας σοβαρός πολιτικός ή έστω επιστημονικός θεσμός και χώρος. Δεν υπάρχει όμως. Και αυτοί που υπάρχουν δεν ξεφεύγουν από τη στερεοτυπία περί της θετικής εικόνας που προέρχεται από την συνεχώς και αδιαλείπτως σημειούμενη από τους ίδιους μείωση δήθεν των περιφερειακών ανισοτήτων. Δεν αξίζει καν η μνημόνευση της ακαδημαϊκής αυτής νομενκλατούρας.

Σε όλους αυτούς άλλωστε απαντά αποστομωτικά η περίπτωση της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με την δυναμική της επανεμφάνιση στη λίστα των δέκα τελευταίων, με σημαιοφόρο την Ήπειρο, έχοντας επίσης ως παρέα τη Δυτική Ελλάδα και την Πελοπόννησο αλλά και με τις εξόχως απόκεντρες, όπως τις αποκαλούν, νησιωτικές περιφέρειες της Γουιάνας, της Γουαδελούπης και των Αζορών {3}. Όσον αφορά τη δεύτερη περιφερειακότητα της ίδιας Θρακικής περιφέρειας, οφείλει κανείς να επισημάνει ότι μέσα σε λιγότερα από είκοσι χρόνια, από το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του 109 % του Ελληνικού μέσου όρου που η περιοχή διέθετε το 1985, έπεσε κατά το έτος 2001, στο 78 % {4}. Και το κυριότερο, συνεχίζει κυριολεκτικά να πηγαίνει κατά διαβόλου. Οι κατά τα άλλα γεωοικονομικότερες περιφέρειες του πλανήτη, η Ήπειρος και η Θράκη, κατέληξαν σε μόνιμες πλέον ουραγούς μιας μόνιμης επίσης ουραγού χώρας. Ανάλογα ισχύουν στις υπόλοιπες ιστορικές μας περιφέρειες που βρίσκονται πλέον και αυτές, πιο πίσω από πλήθος περιφερειών και αυτών ακόμη των υπό διεύρυνση χωρών. Της Σλοβενίας, της Τσεχίας {Jihozapad}, της Ουγγαρίας {Kφzip-Magyaroszag}, της Μάλτας, ακόμη και της Πολωνίας {Mazowieckie} {3}.

Οι προπαγανδιστές περί της υψηλής ετήσιας αύξησης του Α.Ε.Π. που ως γνωστόν οφείλεται εν πολλοίς στους κοινοτικούς πόρους, οφείλουν να μη λησμονούν ότι παρόλα αυτά η Ελλαδική είναι η μικρότερη αύξηση από όλες τις χώρες της συνοχής. Οι μέσοι ετήσιοι όροι της εξαετίας 1995-2000 είναι: 3.2 % για την Ελλάδα, 3.60 % για την Ισπανία, 3.80 % για την Πορτογαλία και 9.90 % για την Ιρλανδία {5}.

2. Χρήστος Κηπουρός, ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, εκδόσεις Γόρδιος Αθήνα 2002,
3. Δελτίο Ε.Ε. 1/ 2- 2002, Πίνακες Α.Ε.γ.Π ανά κάτοικο στην Ε.Ε. το 1999, Τα 10 χαμηλότερα. Επίσης βλ. τα υψηλότερα 10 των υποψηφίων προς ένταξη χωρών, Βρυξέλλες 16 Ιουλίου 2002,
4. βλ. www.economics.gr, Περιφερειακά Α.Ε.Π. του 2001, τελευταία αλλαγή τέλη Ιουνίου 2002,
5. EUROSTAT yearbook 2002, Gross domestic product at market prices. Percentage change on previous period-Constant prices, Βλ. www.europa.eu.int/coomm/eurostat, 2 Αυγούστου 2002,

Η ουσία είναι ότι η χώρα ούτε καν ένα στοιχειώδες εθνικό χωροταξικό διαθέτει. Βρίσκεται εκτός του Ευρωπαϊκού συστήματος όχι μόνο των μεταφορών και της ενέργειας αλλά και του διευρωπαϊκού δικτύου. Χαρακτηριστικό δείγμα αποτελεί το ανολοκλήρωτο τμήμα Stara Zagora, Phtiman, του αγωγού με το Ρωσικό φυσικό αέριο {1}. Αυτό που δεν θα καταδέχονταν να κάνει ούτε μια μικρομεσαία βιομηχανία, το κάνει μια ολόκληρη Ευρωπαϊκή χώρα, μέλος της ΟΝΕ. Προμηθεύεται το Φ.Α. με αγωγό 36 ιντσών από αγωγό μικρότερης διατομής, συγκεκριμένα 28 ιντσών, του εσωτερικού Βουλγαρικού δικτύου. Οι κατά καιρούς υπενθυμίσεις της Ε.Ε. {6} φυσικά δεν πτοούν κανέναν επίσημο Έλληνα. Διαφορετικά δεν θα συνέχιζαν τις περί μετατροπής της χώρας σε ενεργειακό κόμβο, αστείότητες.

Την ίδια περίοδο, οι υπόλοιπες χώρες συνοχής, όχι μόνο ολοκλήρωσαν τα έργα από τα 14 διευρωπαϊκά δίκτυα του Essen {Χάρτης I.} που τις αφορούσαν αλλά ήδη προχωρούν σε νέες οδικές δικτυώσεις και κυρίως νέους υψηλών ταχυτήτων σιδηροδρόμους και πολλαπλές, “πολυτροπικές” όπως τις αποκαλούν συνδέσεις. Δεν συμβαίνει το ίδιο με τη δική μας περίπτωση. Οι πανευρωπαϊκοί διάδρομοι IV, IX και X, που μας ενδιαφέρουν άμεσα, παρέμειναν στα χαρτιά, ξεχάστηκαν αν δεν παρατέμφθηκαν, όπως ο τελευταίος, στις καλένδες. Η σύνδεση της Ελλάδας με την υπόλοιπη γηραιά Ήπειρο αναζητήθηκε στις συνδυασμένες μεταφορές μέσω Ιταλίας διαμέσου Πατρών ή Ηγουμενίτσας αν δεν παρέμεινε σε προ πολλών δεκαετιών συνθήκες εφόσον φυσικά ήταν επιτρεπτό και αυτό.

Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης του πακέτου των διευρωπαϊκών έργων με την προσθήκη οκτώ νέων μεγάλων έργων {Χάρτης II.}, η Ελλάδα λάμπει και πάλι δια της απουσίας της. Αποτελεί αυτό, μέρος του τιμήματος και μια από τις παρενέργειες της καθυστέρησης του ΠΑΘΕ και της Εγνατίας ως προς την οποία ακόμη και σήμερα η ίδια εθνική συμμετοχή δεν υφίσταται. Συνεχίζει να καλύπτεται με νέους δανεισμούς από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Έχουμε βέβαια ως χώρα τυπική προθεσμία υποβολής της πρότασης προς την επιτροπή του Ευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, έως και πριν από το 2004 {7}. Το ζήτημα όμως που τίθεται είναι ότι με την έως τώρα στάση της η Ελλάδα αυτουπονομεύεται. Είναι η μόνη από τις χώρες της συνοχής χωρίς ακόμη κανένα νέο διευρωπαϊκό έργο. Είναι τελικά η μόνη για την οποία υπάρχει μείζον ηθικό και πολιτικό θέμα για αυτήν καθεαυτή την έννοια της συνοχής, του συνέχειν.

Ένα σχέδιο όπως αυτό που προτείνουμε {Χάρτες A. & B.} μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα, πρόπλασμα για μια νέα Ελληνική χωροταξία. Διαφορετικά στις Βρυξέλλες θα γελούν αν οι Έλληνες λόγω των υψηλών τους ενασχολήσεων έως το 2004, προσκομίσουν τελικά σχέδια

6. Τ.Ε.Ε., Τεύχος 2142 στο οποίο δημοσιεύεται το παράρτημα της επίσημης εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης No L 305/6-12-2000, σχετικά με τα Διευρωπαϊκά Ενεργειακά δίκτυα και την Ελλάδα, Αθήνα 12 Μαρτίου 2001,

7. ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ, Κοινοτικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Βλ. Πρόταση καθώς και χάρτη για την απόφαση του Ε.Κ. της τροποποίησης της 1692/96/Ε.Κ. {“Essen list”}. Επίσης βλ. {COM{2001}544 τελικό COD/2001/0229}, τελευταία Τροποποίηση: 26 Οκτωβρίου 2001,

Χάρτες

A. Χρήστος Κηπουρός, Απεικόνιση της νέας χωροταξίας, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ 97 του παρόντος τόμου,

B. ο.π. Διαπεριφερειακοί αναπτυξιακοί άξονες, Απεικόνιση σε σκαρίφημα, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 98 του παρόντος τόμου,

I. & II. *, The maps of the TEN-T by 2010: “Specific” projects adopted in 1996 (so called “Essen List” ’94), 11/9/’01. Potential “specific” projects, 13/9/’01, <http://europa.eu.int/comm/transport/themes/network/english/ten-t-ten.html>.

και προτάσεις όπως η σιδηροδρομική γραμμή, Αγρίνιο-Κρυονέρι, που προβλέπουν και προβάλλουν προπαγανδιστικά ο ΟΣΕ και η ΕΡΓΟΣΕ {8} να ανακατασκευάσουν από ίδιους πόρους του Οργανισμού. Θα ξαναγελάσουν όταν διαπιστώσουν ή θυμηθούν ότι έστω και το μικρό αυτό κομμάτι, αδυνατεί να συνδεθεί με την Πελοποννησιακή σιδηροδρομική γραμμή αφού παρά τις δικές μας ενστάσεις στο Κοινοβούλιο, τελικά δεν προβλέφθηκε στην υπό κατασκευή ήδη γέφυρα του Ρίου παρόμοια σύνδεση. Είναι κάτι που εξ αρχής ακυρώνει τη σιδηροδρομική Ιόνια οδό. Την καθιστά στην ουσία μια ακόμη συνδυασμένη μεταφορά, παρόλο που πρόκειται για αμιγώς χερσαία. Είναι λοιπόν ανάγκη, από κοινού με την πρόταση της σιδηροδρομικής Ιόνιας, να επαναφέρουμε το ζήτημα της σιδηροδρομικής γεφύρωσης του Κορινθιακού.

Από την άλλη είναι η λειτουργικότητα της Εγνατίας, η ανταπόκρισή της με άλλα λόγια σε ρόλους συλλεκτήρα αγωγού ροών ανθρώπων και αγαθών απέναντι στους υπαρκτούς διευρωπαϊκούς άξονες, που επιβάλλει την επέκταση και ολοκλήρωση της ιστορικής οδού με την κατασκευή της σιδηροδρομικής Εγνατίας. Πέραν από τον κλάδο Αλεξανδρούπολης, Ορμενίου, Μπουργκάς {Χάρτης Β., [1]} και τον σιδηροδρομικό άξονα Θεσσαλονίκης, Καβάλας, που σε άλλους χάρτες τον δείχνουν και από άλλους τον έχουν προ πολλού διαγράψει, η ένωση της Κοζάνης με την Καλαμπάκα και εκείθεν με την Ηγουμενίτσα αλλά και απευθείας ως Εγνατία, επιλύει μια αιωνόβια εκκρεμότητα {Χάρτες Α. & Β., [5], [4.2]}. Είναι κάτι που άρχισε το 1886 όταν για πρώτη φορά έφθασε στην Θεσσαλική αυτή πόλη ο σιδηρόδρομος.

Η ανάληψη εκστρατείας ειδικά ως προς τους πανευρωπαϊκούς άξονες, ταυτίζεται με την επίτευξη της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τη στήριξη αιτημάτων ένταξης όλων των Βαλκανίων λαών χωρίς αποκλεισμούς. Δεν τιμούν την Ευρωπαϊκή ιστορία, πόσο μάλλον μπορούν να καλύψουν τις απαιτήσεις της νέας περιόδου από αυτήν, σχέδια που μοιάζουν περισσότερο ως προγραφές παρά ως προγράμματα, όπως το υπαρκτό Ευρωπαϊκό ενεργειακό του ΙΝ.Ο.ΓΑ.Τ.Ε. που εκλαμβάνει χώρες όπως η Σερβία ως Αλπικό χώρο και ακόμη χειρότερα {1}.

Η προτεινόμενη ένωση {Χάρτης Β., [2]}, των Μακεδονικών πρωτευουσών, αυτών των χερσαίων Κυκλάδων, με έναν μεγάλο Μακεδονικό δακτύλιο, έχει να προσφέρει πολλά νέα δώρα. Πέραν του νέου αναπτυξιακού άξονα και της ανάκτησης της χαμένης από την απελευθέρωση ακόμη των πόλεων αυτών κεντρικότητάς τους, και πέραν από την δικτυακή, τουριστική και πολιτισμική λειτουργία του νέου υποσυστήματος, διευκολύνεται επίσης η συνάρθρωση των Ευρωδιαδρόμων με την Εγνατία, τον ΠΑΘΕ, ακόμη και με την Ιόνια. Ταυτόχρονα εμποδίζεται η ανάπτυξη παρενεργειών σε βάρος της ενδοχώρας από τον συγκεντρωτισμό που πρόκειται να προκαλέσει η ίδια η Εγνατία κατά τη λειτουργία της ως αναπτυξιακού άξονα. Τέλος, θεμελιώνονται νέες διαπεριφερειακές αναπτυξιακές ενώσεις. Η ένωση των λιμνοπόλεων, με τον περιλίμνιο αναπτυξιακό άξονα {Χάρτης Β., [2.1]}, από τη Βεγορίτιδα έως τις Πρέσπες και την Ωχρίδα, {Έδεσα, Φλώρινα, Καστοριά, Κορυτσά, Μοσχόπολη, Πόγραδετς, Ωχρίδα, Μοναστήρι, Φλώρινα} προσδιορίζει έναν γεωφυσικό χώρο που ταυτίζεται με το Βαλκανικό πάρκο. Αντίστοιχη αναπτυξιακή ένωση αποτελεί η επανένωση των δυο Ηπειρωτικών κομματιών {Χάρτης Β., [3]} με το μικρό δακτύλιο, {Ηγουμενίτσα -Αυλώνα- Αργυρόκαστρο- Ιωάννινα-Ηγουμενίτσα}.

Η επέκταση του μεγάλου δακτυλίου ανατολικά προς την Ξάνθη {Χάρτης Β., [2]}, νότια προς τις Καρύες {Χάρτης Β., [2]}, και δυτικά προς την Κέρκυρα μέσω Κόνιτσας και Σαγιάδας {Χάρτης Β., [2.2]}, τον αναδεικνύει σε σοβαρό διαπεριφερειακό αναπτυξιακό άξονα που φυσικά ως προς ένα μεγάλο τμήμα ταυτίζεται με την Εγνατία.

1. Μιχάλης Χαραλαμπίδης, ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 1999. Επίσης βλ. υπομνηματισμό, στους χάρτες Α & Β,

8. βλ. www.ose.gr/greek/indesign2a.htm, Έργα προγραμματικής περιόδου 2000-2008 από Πόρους του ΟΣΕ.

Χάρτες

Β. Διαπεριφερειακοί αναπτυξιακοί άξονες, Απεικόνιση σε σκαρίφημα, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 98 του παρόντος τόμου,

Σε ότι τώρα αφορά το εδαφικό σώμα αυτής καθεαυτής της Ελληνικής χερσονήσου, η συμπληρωματικότητα της Εγνατίας πρέπει να αναζητηθεί στην κάθετη προς την ιστορική οδό, στην οδική και σιδηροδρομική Ιόνια {Χάρτης Β., [4]}, από τη Σαγιάδα και την Ηγουμενίτσα έως την Πύλο, τη Μεθώνη, την Κορώνη και την Καλαμάτα. Επίσης στον κεντρικό, μεσημβρινό διαπεριφερειακό επίσης αναπτυξιακό άξονα που ξεκινάει από την Παναγία Γρεβενών και που βέβαια δεν σταματά, όπως σχεδιάζουν με τον γνωστό Ε 65 στο Δομοκό αλλά στη Λακωνική Νεάπολη {Χάρτης Β., [5]} αν όχι στην Ιεράπετρα της Κρήτης και τη Σητεία {Χάρτης Β., [6]}. Η διέλευσή του από το Θεσσαλικό εδαφικό σώμα, τα Τρίκαλα και την Καρδίτσα, εξισορροπεί τις αρνητικές επιπτώσεις που προκαλεί ο ΠΑΘΕ στη Θεσσαλική ενδοχώρα. Εκεί όμως που μπορεί να αναδειχθεί σε κεντρικό διαπεριφερειακό αναπτυξιακό άξονα είναι στη Ρούμελη. Ειδικότερα το τμήμα Λαμίας Πατρών {Χάρτης Β., [5]} διαμέσου Ιτέας και Ναυπάκτου πέραν της συντόμευσης των διακοσίων και χιλιομέτρων ανάμεσα στις δυο περιφερειακές πρωτεύουσες, αναπτύσσει μεταξύ άλλων μια απόλυτα ανταγωνιστική προς οιαδήποτε άλλη, διαπεριφερειακή κινητικότητα. Ανάλογα ισχύουν για το τμήμα Πατρών Τριπόλεως {Χάρτης Β., [4] & [5]}.

Η νέα Ιερά οδός, όπως την ονομάσαμε λόγω γειτνίασης προς το ιερό Δελφικό τοπίο {1}, {Χάρτης Β., [5]}, αποτελεί σπονδυλική στήλη και ταυτόχρονα κρίσιμο δρομολόγιο της χώρας.

Τα πράγματα δεν είναι διαφορετικά ως προς τους απαιτούμενους εγκάρσιους, τους οριζόντιους άξονες της Ελλαδικής χερσονήσου για ένα σοβαρό εθνικό χωροταξικό. Κάτι που σύμφωνα με την ιστορία διέθεταν οι Ρωμαίοι για την ευρύτερη περιοχή πριν καν την κατακτήσουν, όχι όμως οι νεοέλληνες για τη δική τους πατρίδα.

Οι ενώσεις του Ιονίου με το Αιγαίο διαμέσου του άξονα Πρέβεζας-Βόλου και Πρέβεζας-Αγιοκάμπου Λάρισας {Χάρτης Β., [4.2]} καθώς και Αμφιλοχίας, Αστακού- Στυλίδας διαμέσου Αγρινίου, Καρπενησίου και Λαμίας, {Χάρτης Β., [4.3]} δεν περιορίζονται βέβαια στην εξασφάλιση της εσωτερικής λειτουργικότητας και αναζωογόνησης του Ελλαδικού εδαφικού σώματος. Πέραν της ανάκτησης από την κεντρική Ελλάδα της ανύπαρκτης κεντρικότητάς της, με τους νέους λιμένες-οφθαλμούς στο Αιγαίο και το Ιόνιο, εγκαθιστούν, από κοινού με το δρόμο του μεταξιού, Ηγουμενίτσας-Βόλου {Χάρτης Β., [4.2]}, νέες πρόσφορες συνδέσεις και επιλογές στις συνδυασμένες μεταφορές μεταξύ Μέσης Ανατολής και Ανατολικής Μεσογείου διαμέσου Κύπρου, Κρήτης, Αιγαίου, Ηπειροθεσσαλίας ή Ρουμεληπείρου και Ιονίου με την υπόλοιπη Ευρώπη {Χάρτης Α.}.

Υπάρχουν τέλος δυο ακόμη συνδέσεις του Ιονίου με το Αιγαίο, επεξεργασίες του ίδιου ανθρώπου {1} ο οποίος μεταξύ άλλων άνοιξε το δρόμο για τους δρόμους της χώρας ενσωματώνοντας τη χωροταξία στο χώρο των ιδεών, του ιστορικού σχεδίου, της πολιτικής και επόμενα των προτεραιοτήτων. Η μια είναι η πρόταση για σύνδεση του Ιονίου και του Αστακού με την Αττική {Χάρτης Β., [4.3]}, μέσα από το δρόμο της Ρούμελης. Η δεύτερη αφορά στην ένωση του Ιονίου με το Αιγαίο στην Πελοπόννησο {Χάρτης Β., [4.5]}, μέσα από τον αναπτυξιακό άξονα Ολυμπίας, Μυκηνών, Επιδαύρου, αυτόν τον πλέον ιστορικό δρόμο της Γηραιάς Ηπείρου. Οι εταίροι δεν πρόκειται να τον προσμετρήσουν κατά την ήδη προγραμματισμένη για το 2004 Σύνοδο Κορυφής, μεταξύ των υπόλοιπων Ελληνικών και άλλων φυσικά κοινοτικών σιδηροδρομικών έργων και αυτοκινητοδρόμων. Πρόκειται να ενταχθεί ασυζητητί. Μια δε και ήρθε ο λόγος στο 2004, δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το «ουδέν κακόν αμιγές καλού» θα βρίσκεται μόνιμα πλέον στη σκέψη και στα χείλη πολλών, πάρα πολλών Ελλήνων. Θα είναι το μόνο που θα ακούγεται από παντού, ιδιαίτερα μετά από την τελετή λήξης των Ολυμπιακών, αν όχι από σήμερα. Η μόνη θετική τους άλλωστε συμβολή στη συνέχεια της χώρας αφορά στο σοκ που μπορούν να προκαλέσουν στους πολίτες της, ώστε οι τελευταίοι να ζητήσουν από τους πράσινους και μπλε αυτουργούς και συναυτουργούς θιασώτες και νομενκλατούρες να πάνε σπίτι τους για τη ζημιά που επέφεραν.

1. Μιγάλης Χαραλαμπίδης, ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 1999. Επίσης βλ. υπομνηματισμό, στους χάρτες Α & Β,

Α. Χρήστος Κηπουρός, Απεικόνιση της νέας χωροταξίας, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ 97 του παρόντος τόμου,

Β. Διαπεριφερειακοί αναπτυξιακοί άξονες, Απεικόνιση σε σκαρίφημα, Θράκη Αύγουστος 2002, βλ. Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 98 του παρόντος τόμου,

Αντίθετα από ότι συμβαίνει εδώ, σε όλες τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης ο σιδηρόδρομος με τις υψηλές ταχύτητες, αποτελεί από πολλών δεκαετιών την πρώτη αναπτυξιακή προτεραιότητα. Το πιστοποιούν αυτό μεταξύ πολλών άλλων, τα 13 από τα 14 διευρωπαϊκά έργα του Essen καθώς και τα υπό ένταξη μελλοντικά έργα. Επίσης η ανταγωνιστικότητα των σιδηροδρόμων ακόμη και απέναντι στις αεροπορικές συνδέσεις. Τραίνο παλαιού τύπου, σύμφωνα με την ιστορία, μυρίζει έντονα και ο πρόδρομος της σημερινής Ε.Ε. που ως γνωστό υπήρξε η Ένωση Χάλυβα και Άνθρακα.

Αυτή τη μάχη θα έδινε και θα κέρδιζε μια σοβαρή επίσημη έκφραση της χώρας. Θα εισήγαγε και θα ενέτασσε στα ειδικά αυτά μεγάλα Ευρωπαϊκά έργα, το βασικό της χωροταξικό. Πρώτο έργο, η υψηλής ταχύτητας σιδηροδρομική γραμμή Ορμένιου, Ηγουμενίτσας, Πύλου.

Φυσικά δεν θα έμενε εκεί. Ούτε χρειάζονταν να μπει σε καλούπια. Μάλιστα να μαϊμουδίζει όπως ήδη κάνει κατά κόρον. Παπαγαλίζουν όρους και με αυτό νομίζουν ότι κάνουν πολιτική. Ότι κυβερνούν. Και οι άλλοι που αδημονούν να τους αντικαταστήσουν, ότι μπορούν να κυβερνήσουν. Ποια ανάπτυξη, ποια θεσμικότητα και Δημοκρατία, και ποια σύγκλιση. Τα μόνα πράγματα που γνωρίζουν άνθηση στη χώρα είναι τα εκτροφεία ειδικευμένων ως προς τους κοινοτικούς πόρους τρωκτικών, και η ανεργία των νέων.

-Αν στην κλασσική Ελλάδα, διακυβέρνηση σημαίνει πόλη και επόμενα Δήμο, εκκλησία, αρχαία αγορά και Δημοκρατία.

-Αν κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο και τη Ρωμανία η διακυβέρνηση ταυτίζεται με τις πόλεις και τους δρόμους.

-Αν έκτοτε απαιτήθηκαν δυο χιλιετίες προκειμένου η Ευρώπη να επεκτείνει το δίπολο αυτό, προς τους σιδηροδρόμους αλλά και σε αρχές και αξίες που όμως ήδη απεδείχθησαν ανεπαρκείς αν δεν κάλυπταν ιστορικές ενοχές.

Τότε μια νέα Ελληνική χωροταξία και διακυβέρνηση, τόσο μέσα από τις πόλεις, τους δρόμους, τους σιδηροδρόμους και τις επί τη βάση σχεδίου επενδύσεις παραγωγής νέου τοπίου όσο μέσα από την πολιτική γεωοικονομία και τη γεωοικονομική Δημοκρατία, είναι σε θέση να κάνει ένα τεράστιο βήμα. Μπορεί με το πέρασμα από το παλιό στο νέο, ως μια κινητήρια δύναμη να ωθήσει, να βάλει πλώρη για τη χώρα με τις Οικουμενικής κλίμακας κεντρικότητες. Ναι μεν σήμερα της λείπουν όμως έχει τα φόντα να τις ανακτήσει. Άλλωστε δεν της είναι ξένες.

Η συνάντηση όλων αυτών με την ιστορική αθωότητα της ίδιας χώρας, και η από κοινού κίνησή τους σε θεσμικό περιβάλλον καθώς και στην ηθική σφαίρα ανώτερων ποιοτικά μορφών πολιτικής και Δημοκρατίας, μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης όχι μόνο για μια νέα Ελληνική αλλά και μια νέα Ευρωπαϊκή χωροταξία και διακυβέρνηση. Ακόμη και παγκόσμια.

** Ο συμβολισμός με λατινικούς αριθμούς αντί γραμμάτων γίνεται ώστε να μην υπάρξει σύγχυση με τους χάρτες που ήδη έχει αναφερθεί ότι υπάρχουν στο τέλος του τόμου. Στους χάρτες αυτούς υπάρχουν επίσης υπομνήματα με κανονική αρίθμηση στα οποία παραπέμπουν οι σημειώσεις με τους εντός αγκυλών αριθμούς στο σώμα του κειμένου. π.χ. {Χάρτης Β., [4.3]}, αφορά το υπόμνημα του χάρτη Β και συγκεκριμένα το 4.3, που αναφέρεται στην πρόταση σύνδεσης της Αμφιλοχίας με τη Στυλίδα διαμέσου Αστακού.*

Σεπτέμβριος 2002,

*Υ.Γ. ΝΕΕΣ ΠΛΑΤΕΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΜΑΣ **

Η πρότασή μας για τη νέα Ελληνική χωροταξία απέναντι στις επίμονες γεωοικονομικές προκλήσεις είναι γνωστή. Όμως η επίσημη χώρα είχε και έχει άλλες προτεραιότητες. Δεν ευθυνόμαστε εμείς που στο Ευρωπαϊκό σύστημα η Ελλάδα έμεινε μόνη, χωρίς εταίρους από τις λεγόμενες χώρες συνοχής. Που τόσο η Ιρλανδία όσο οι χώρες της Ιβηρικής χερσονήσου την

άφησαν ήδη πίσω, ουραγό. Που από το 1981 και την τότε Ε.Ο.Κ. των δέκα, έφθασε αισίως σήμερα να είναι δέκατη πέμπτη ελλείπει δέκατης έκτης. Άλλοι είναι οι φταίχτες.

Αυτός είναι ένας συνοπτικός απολογισμός της παρελθούσης εικοσαετίας και της Ελληνικής κοινοτικής διαδρομής. Τελευταία και καταϊδρωμένη. Μόνο στην τουρκουάζ προπαγάνδα δεν έχασε ποτέ τα πρωτεία.

Σε αντίθεση προς τα Ευρωπαϊκά ειωθότα, οι εδώ προπαγανδιστές περί της υψηλής ετήσιας αύξησης του κατά κεφαλή ΑΕΠ συνεχίζουν να αποκρύπτουν το ύψος του ποσοστού συμβολής, των κοινοτικών πόρων. Επίσης λησμονούν ότι τελικά η Ελλαδική είναι η μικρότερη μέση ετήσια αύξηση κατά την εξαετία 1995-2000, από όλες τις λεγόμενες χώρες της συνοχής. Δεδομένου ότι κατά την ίδια περίοδο, ο μέσος ετήσιος όρος αύξησης του ΑΕΠ για τις χώρες της Ευρωζώνης είναι 2.50 % και λαμβανομένου υπόψη ότι το μέσο ποσοστό συμβολής των κοινοτικών πόρων -άλλες χώρες συνοχής, το υπολογίζουν για τη δεκαετία που πέρασε να έχει μέσο ύψος 2.00 %-εύκολα συμπεραίνεται τι γίνεται με το Ελληνικό ΑΕγχΠ. του οποίου η μέση ετήσια αύξηση είναι 3.20 %. Να μάθουμε τι σημαίνει και τι συμβαίνει που τόσο διαφήμισαν σε προηγούμενη περίοδο.

Έ, λοιπόν και η πρόγνωση για τη συνέχειά μας στην Ευρώπη των 21 ή αργότερα των 27 ή και περισσοτέρων, δεν είναι καθόλου καλή. Είναι άσχημη. Αρκετές από τις υπό ένταξη χώρες, ακόμη και του δεύτερου κύκλου, πρόκειται να ξεπεράσουν την Ελλάδα [ΑΕΠ2000 = 68.00 %, ΑΕΠ2001 = 69.00 %]. Μάλιστα θα απαιτηθεί μικρότερος χρόνος από εκείνον που χρειάστηκαν οι τέως χώρες της συνοχής. Μερικές άλλωστε από τις νέες υπό ένταξη του πρώτου κύκλου, το πέτυχαν αυτό, πριν καν ενταχθούν.

Δεν μιλώ για τη Μεγαλόνησο της Κύπρου που έχει ήδη κατά κεφαλή ΑΕγχΠ. για το 2000, 85 % του μέσου κοινοτικού όρου. Αυτή μπαίνει από μόνη της, με το σπαθί της, χωρίς καν να χρειασθεί να αποτελέσει χώρα συνοχής αλλά και αντικείμενο «κατόπιν ενεργειών». Αναφέρομαι στη Σλοβενία, της οποίας το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ. για το έτος 2000 ανέρχεται στο 69 % του μέσου κοινοτικού όρου, που σαφώς είναι αρκετά μεγαλύτερο από το «ισότιμο» Ελληνικό 69 %, αφού ως γνωστόν σημαντικό μέρος του τελευταίου, εμπεριέχει κοινοτικούς πόρους. Για κάποιες άλλες χώρες, όπως η Τσεχία, με μέση τιμή ΑΕγχΠ. κατά τα τελευταία έτη γύρω στο 62 % του μέσου κοινοτικού όρου, εύκολα αποδεικνύεται ότι, η επί πενταετία συμβολή στην εθνική της οικονομία των διαρθρωτικών ταμείων και του ταμείου συνοχής, είναι υπεραρκετή, ώστε να εμφανισθεί ενώπιόν μας, μια ακόμη πλάτη.

Κανείς φυσικά, δεν μπορεί να αποκλείσει την εμφάνιση, ανάμεσα στις υπόλοιπες υπό ένταξη χώρες, περιπτώσεων τύπου Ιρλανδίας. Όπως κανείς δεν θα διαφωνήσει για το ποιας χώρας η πολιτική τάξη είναι παράδειγμα προς αποφυγήν. Τα δυο προηγούμενα πακέτα πήγαν στράφι εξ αιτίας της. Το τρέχον, ακόμη χειρότερα.

** Το υστερόγραφο περιέχει σημεία από συνέντευξη που έδωσε ο πρώην Βουλευτής σε Ρ/Σ της Θεσσαλονίκης, με αφορμή αναφορά του κ. Κώστα Σημίτη στους αναπτυξιακούς δείκτες της χώρας, λίγες ημέρες πριν από την επίσκεψή του στη Δ.Ε.Θ.*

Σημείωση. Eurostat yearbook 2002 και το economics.gr. Οι επεξεργασίες των στοιχείων των πηγών αυτών, έγιναν από τον ίδιο.

2. ΝΕΑ ΘΡΑΚΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Όταν πριν λίγους μήνες έβλεπα τις τιμές για το 2001, του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος των Ελληνικών περιφερειών, και είδα μεταξύ αυτών, το δείκτη της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, να ανέρχεται ή μάλλον να κατέρχεται στο 78 % του μέσου εθνικού όρου, ο νους μου πήγε δέκα δεκαπέντε χρόνια πίσω. Έψαξα και βρήκα ότι τότε κινούνταν γύρω στο 90 %. Πολλοί Θρακιώτες θυμούνται ότι μετά από μια συστηματική προσπάθεια ανάδειξης εκ μέρους μας της αναπτυξιακής καθυστέρησης της περιοχής και την πρότασή μας να συζητηθεί το θέμα προ ημερησίας στη Βουλή, είχε συσταθεί διακομματική επιτροπή. Σκέφτηκα ότι σε αυτή την κατάσταση που βρισκόμαστε σήμερα, χρειάζονται άλλα πράγματα.

Κατ αρχήν όλοι οι εν ζωή επίσημοι αυτής της χώρας όφειλαν να μιλήσουν και να πουν τι πήγε ή μάλλον τι δεν πήγε στραβά και η περιοχή κατήλθε στον αναπτυξιακό Άδη έχοντας μόνη πλέον παρέα την μόνιμα καθηλωμένη στην τελευταία θέση της Ευρώπης, Ήπειρο. Δεν αρκεί να τους θυμηθεί, αν ποτέ τους θυμηθεί η ιστορία, και να το κάνει μόνο και μόνο επειδή ταυτίστηκαν με την χειρότερη περίοδο των περιφερειών αυτών κατά την Ευρωπαϊκή τους διαδρομή. Γιατί εν τω μεταξύ άλλοι είναι εκείνοι που ήδη καταβάλουν τα επίχειρα από τις ακυρώσεις των ραντεβού που χάθηκαν.

Περιφέρειες που βρίσκονται τέρμα θεού, από τη μέση του Ατλαντικού, όπως οι Αζόρες, έως την άκρη του κόσμου όπως οι υπερπόντιες Γαλλικές κτήσεις της Γουαδελούπης και της Γουιάνας, παρόλο που απείχαν παρασάγγες, μας έφτασαν και μας ξεπέρασαν. Οι εξόχως απόκεντρες όπως τις ονομάζουν αυτές περιφέρειες άφησαν στην μπάντα μια εξόχως κεντρική περιφέρεια, όπως είναι η περιοχή αυτή, όχι μόνο της Γηραιάς Ηπείρου αλλά ολόκληρης της Οικουμένης.

Στην Αθήνα πολλοί γνωρίζουν το σύνδρομο Γκουτιέρες όμως λίγοι ξέρουν ότι ο αυτοκινητόδρομος Λισσαβόνας Βαγιαδολίδ που εντάχθηκε ως έργο ταυτόχρονα με την Εγνατία και τον ΠΑΘΕ, στα 14 έργα του Έσπεν, ήδη από το 2001 αντικαταστάθηκε από την πολυτροπική σύνδεση όπως λέγεται, οδική, σιδηροδρομική, θαλάσσια, αεροπορική, της Πορτογαλίας και της Ισπανίας με την υπόλοιπη Ευρώπη. Το έργο προωθήθηκε τόσο από τον Ισπανό κεντροδεξιό Αθνήρ, όσο από τον Πορτογάλο κεντροαριστερό Γκουτιέρες. Αμφότεροι τίμησαν τα πακέτα. Δεν τα έκαναν Κ.Ε.Κ. Δεν έκαναν τους δρόμους τους, γεφύρια της Άρτας.

Απεναντίας εδώ, όχι μόνο δεν εντάχθηκε κανένα νέο Ελληνικό σιδηροδρομικό ή οδικό έργο αλλά και όση Εγνατία έγινε, δεν θα γίνονταν αν όλα αυτά τα προηγούμενα χρόνια, δεν υπήρχε ο δικός μας αγώνας. Η ιστορική οδός του φιλελεύθερου Μητσοτάκη προβλέπονταν έως το λιοντάρι ενώ των σοσιαλιστών Σημίτη και Λαλιώτη θα είχε ολοκληρωθεί το 2000. Όσοι ταξιδεύουν με αυτοκίνητο βλέπουν ότι έγιναν κάποια κομμάτια στην Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη. Δεν μιλώ για τα τραίνα υψηλής ταχύτητας που στην υπόλοιπη Ευρώπη ανταγωνίζονται τις αεροπορικές συνδέσεις. Η Ελλάδα του νέου αιώνα έχει το πιο παλιό σιδηροδρομικό δίκτυο στον κόσμο.

Δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη στη χώρα αν δεν υπάρχει μια νέα περιφερειακή χωροταξία. Δεν μπορεί να υπάρξει Θρακική ανάπτυξη χωρίς νέα Θρακική χωροταξία, χωρίς μια νέα σύνθεση της γεωγραφίας, της ιστορίας, της αρχιτεκτονικής, της γεωοικονομίας και της πολιτικής. Κυρίως δε της τελευταίας.

Ο τρισυπόστατος κάθετος άξονας, Αλεξανδρούπολης Μπουργκάς, οδικός, σιδηροδρομικός και ενεργειακός, τα χερσαία Δαρδανέλια, όπως τα ονομάσαμε από δεκαπενταετίας, είναι το πρώτο. Αποτελεί το θεμέλιο λίθο ανάκτησης μιας ιστορικής και γεωοικονομικής κεντρικότητας που δεν έχει προηγούμενο.

Ας παραμείνουμε όμως στη ενέργεια όπου η επίσημη κεντροαριστερή Ελλάδα, με τη σιγή στην αρχή και στη συνέχεια την κεντροδεξιά συγκατάθεση, προχώρησε σε συμφωνία αγοράς Φ.Α. από την Τουρκία. Μάλιστα δεν αναφέρθηκε καθόλου στα περί του ενιαίου ενεργειακού χώρου προβλεπόμενα από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία για τις χώρες διέλευσης, όπως η Τουρκία και όπως άλλωστε και η Βουλγαρία. Το που γράφει η εξ ανατολών γειτονική χώρα το σχετικό για την Ενέργεια memorandum understanding μεταξύ Ελλήνων και Ιρανών, καθώς και το ότι σε καμιά περίπτωση δεν πρόκειται να δεχθεί να αποτελέσει country transit, το επαναβεβαίωσε μόλις προχθές, όταν με πρόσχημα την ποιότητα, απεφάσισε να διακόψει την προμήθεια Ιρανικού

φυσικού αερίου. Οι νέοι τουρκικοί ενεργειακοί χάρτες δίνουν την εντύπωση ότι Μικρασία και Ευρασία είναι το ίδιο πράγμα. Ότι το Μπακού της Κασπίας μετακόμισε στην Προύσα και την Προποντίδα και όχι μόνο στο Τσεϊχάν. Σε μια στιγμή που οδικά και σιδηροδρομικά ολοκληρώνεται ήδη η παράκαμψη και επόμενα η τύφλωση του Ελλαδικού χώρου, η ενεργειακή και γεωοικονομική του εξάρτηση, του δίδει τη χαριστική βολή. Ισοδυναμεί με πράξη φιλικής ευθανασίας, με τη γεωοικονομική εκδοχή του « σφάξε με αγά μου να αγιάσω».

Ούτε η κεμαλική γεωοικονομία ούτε η λεγόμενη Ελληνική αναπτυξιακή, αγροτική ή ενεργειακή πολιτική, κατάφεραν να φορτίσουν τα κείμενα του βιβλίου. Γνώριζα από πριν ότι προϋπόθεση μιας σοβαρής επεξεργασίας είναι η πρόταξη της γνώσης, του μυαλού, της ανάλυσης, της πρόβλεψης, της πρότασης. Όπως επίσης γνωρίζω ότι ο θυμός, το φούντωμα ή η οργή όσο και δικαιολογημένα αισθήματα και αν είναι, δεν παύουν να αποτελούν την άλλη όψη της ανωριμότητας, του ανεπεξέργαστου αν όχι του ακατέργαστου στην πολιτική. Το ότι οι εξελίξεις στο ενεργειακό π.χ. χωροταξικό έδειξαν εδώ και καιρό, ότι δεν υπήρξε αστοχία στις απόψεις και τις προβλέψεις μας, σχετίζεται άμεσα με όλα τα προηγούμενα.

** Το κείμενο περιλαμβάνει σημεία ομιλίας του συγγραφέα που έκανε κατά την παρουσίαση του βιβλίου του: ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, στις 9 Οκτ. '02, στη Σχολή Δοκίμων Αστυφυλάκων Διδυμοτείχου, ύστερα από πρόσκλησή της.*

3. Ανήθικη Γεωοικονομία

*κακός δ' απόλλοιτ' ούτις εξέλξε πω^{1}
“από την Εκάβη του Ευριπίδη”*

1. ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΟ ΙΡΑΚ

Αν και η γεωγραφία διδάσκει ότι η διακεκαυμένη ζώνη περιλαμβάνεται μεταξύ των τροπικών του Καρκίνου και του Αιγόκερω οι οποίοι βρίσκονται εκατέρωθεν του Ισημερινού, εν τούτοις δεν είναι η μόνη που υπάρχει. Είναι χρήσιμο όσο και αναγκαίο πολιτικά να αναδειχθεί μια άλλη σημασία που έχει ο πρώτος από τους δυο τροπικούς: ως γεωγραφική τετμημένη του παγκόσμιου ενεργειακού συστήματος συντεταγμένων. Επάνω στον ίδιο άξονα ή δίπλα βρίσκεται η συντριπτική πλειοψηφία των παγκόσμιων πηγών φυσικού αερίου και πετρελαίου. Τα ίδια ισχύουν στον άξονα των τεταγμένων με ανατολικό γεωγραφικό μήκος 60°. Τα διαθέσιμα σε Φ.Α. υπερβαίνουν το 75 % των παγκόσμιων αποθεμάτων {χάρτης C}. Ανέρχονται στο 76.50 %.

Στο παγκόσμιο αυτό γεωοικονομικό σύστημα, στη γειτονιά της χώρας μας, πρέπει να αναζητηθούν τα αίτια που στους συγκεκριμένους τόπους εκτός από ενέργεια παράγεται πόλεμος. Όχι ακριβώς πόλεμος. Συνήθως πρόκειται για εισβολή {2} σε βάρος των νόμιμων δικαιούχων των πλουτοπαραγωγικών τους πηγών, γηγενών ιστορικών λαών. Ενίοτε δε, για επιλεκτικές εισβολές σε βάρος προηγούμενων εισβολέων.

Η διαγραφή σε τέτοιες περιπτώσεις από ένα σοβαρό πολιτικό λεξιλόγιο, της λέξης του πολέμου και η αντικατάσταση από την εισβολή, χρειάζεται να επεκταθεί σε ικανό ιστορικό βάθος και γεωγραφική έκταση. Αντί όμως γι αυτό, πρόσφατα μόλις, οι κυβερνώντες τη χώρα έκαναν το αντίθετο ακριβώς. Μετονόμασαν την εισβολή του Ατίλα στην Κύπρο σε πόλεμο. Δεν τους τιμά.

Όπως επίσης δεν τιμά έναν έντιμο διανοητή ή και πολιτικό να χρησιμοποιεί τη λέξη του πολέμου στην περίπτωση της προετοιμαζόμενης Αμερικανοβρετανικής εισβολής στο Ιράκ. Δεν είναι μόνο τα νέα αμέτρητα ανθρώπινα θύματα μεταξύ των Ιρακινών, Κούρδων και άλλων, ιδιαίτερα των παιδιών, που θα επιφέρει. Επιπλέον το μόνο που τα συμβαίνοντα ανακαλούν στη μνήμη, είναι ότι δυο αν όχι περισσότεροι γάιδαροι μαλώνουν σε ξένο αχυρώνα. Διότι πέραν από τα Ιρακινά πετρελαιοφόρα εδάφη, ανάλογο επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα εδάφη του Νότιου Κουρδιστάν.

Ο νόμιμος όμως δικαιούχος της γης των πανάρχαιων Σουμερίων, ο ιστορικός κουρδικός λαός, είναι καταδικασμένος, εκτός από τις αλλεπάλληλες έως και σήμερα, δεκάδες τουρκικές εισβολές, και τα εις βάρος του παλιά και νέα χημικά Ιρακινά όπλα, να υποστεί τη νέα Αμερικανική, Βρετανική καθώς και Τουρκική βιαιότητα και επιδρομή. Η κατάκτηση των ενεργειακών πηγών, η προϊούσα ανταγωνιστικότητα και η “επίλυση” της ανεργίας, λόγω φόρτου εργασιών παραγωγής πολεμοφοδίων για την άλλη φορά, αποτελούν αποδεδειγμένες Αμερικανικές επιδιώξεις παλαιόθεν. Όπως βέβαια η εξασφάλιση κοινωνικής συγκατάθεσης μέσα από το δείκτη του D.J.

{1} μτφ: κακός χαμός τους βρίσκει, δε γλίτωσε κανείς ως τώρα. Τα λόγια της Εκάβης {στ. 1173} δεν περιορίζονται στο βάρβαρο βασιλιά της Θράκης Πολυμήστορα ή ίσως και στον Αγαμέμνονα, ως υπαινιγμός. Μένουν επίκαιρα τόσο για τους ανά την περιοχή νέους βαρβάρους, όσο τον Bus το Β', βλ. ΕΥΡΗΠΙΔΗΣ, Εκάβη, εκδόσεις Κάκτος, Αθήνα 1994,

{2} Στα λεξικά της αρχαίας Ελληνικής η λέξη εισβολή σημαίνει την επιδρομή, όπως σήμερα, επίσης λεξικό της κοινής νεοελληνικής. Α.Π.Θ., Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσ/νίκη '98 όπου εισβολή είναι η είσοδος σε ξένη χώρα με τη βία των όπλων κλπ.,

{C} Χρήστος Κηπουρός, Παγκόσμιος Χάρτης με τις πηγές Φ.Α. Επίσης στον ίδιο πίνακας με τις μεταβολές των παγκόσμιων αποθεμάτων καθώς και σκαριφήματα αεριοσωλήνων-θαλασσίων διαδρομών LNG με πλοία, Θράκη Ιαν. '03, βλ. επίσης Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 99, στο τέλος του παρόντος τόμου,

Όσο για το θύμα αν όχι θήραμα του εν λόγω “άξονα του καλού”, που θα επιζήσει, είναι σαφές το τι θα του συμβεί. Θα προσφυγοποιηθεί εκ νέου, με ομοεθνείς από την βόρεια κουρδική χώρα της Ανατολίας και της Μεσοποταμίας των τριών και πλέον χιλιάδων πυρπολημένων ήδη οικισμών. Η συγκεκριμένη περιοχή, στη διάρκεια των αεροπορικών επιδρομών, θα αποτελέσει χερσαία Αδριατική για τα πλεονάσματα των βομβαρδιστικών που θα επιστρέφουν στο Ιντσιρλίκ αν όχι και κατά τη μετάβασή τους στο Ιράκ. Δεν αποκλείεται κατά την επόμενη περίοδο οι Κούρδοι της Πόλης να φθάσουν τα τέσσερα έως πέντε εκατομμύρια ψυχές.

Δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων τα “λάθη” που θα γίνουν κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών στην περιοχή του πιθανολογούμενου υπό ίδρυση Κουρδικού κρατικού μορφώματος στο Νότιο Κουρδιστάν που μόλις πριν από λίγες δεκαετίες μετονόμασαν σε Βόρειο Ιράκ {3}. Όμως η εξέλιξη αυτή δεν αποτελεί τη μόνη αιτία των τουρκικών επιφυλάξεων. Τις τροφοδοτεί επίσης η παραπομπή του πετρελαιοαγωγού Μπακού Τσεϊχαν στις καλένδες ως ασύμφορου εάν τα Αμερικανικά και Βρετανικά σχέδια επιτύχουν κατά το κυοφορούμενο ενεργειακό πλιάτσικο.

2. “ΒΑΡΒΑΡΟΙ ΘΡΑΚΕΣ”

Θα επαναλάβουμε το γνωστό αστείο “να φτάσει το μαχαίρι στο κόκαλο”. Εμείς βέβαια εννοούμε το κόκαλο της ιστορίας, τις παρυφές του μύθου, εκεί όπου βρίσκεται το γερό έδαφος, το δάπεδο της νέας θεμελίωσης. Πριν όμως πάμε τόσο βαθιά ας μείνουμε για λίγο στον ενδιάμεσο χρόνο, τον Ανατολικό Ρωμαϊκό. Όταν η μοναδική τότε εν ζωή Ευρωπαϊκή και Οικουμενική πολιτισμική οντότητα της ιστορικής Θράκης, γνώρισε όπως και η υπόλοιπη χώρα, την εισβολή των σταυροφόρων, στις αρχές του 13^{ου} αιώνα, στα μέσα δε του 14^{ου} αιώνα, την Οθωμανική και τουρκική.

Μπορούν όλα αυτά να συμβάλουν στον εμπλουτισμό της πολιτικής παιδείας γύρω από την εισβολή. Δεν αποτελούν απάντηση στα περί τουρκικής ευρωπαϊκότητας και στα ψεύτικα αιωνιολόγια. Αυτά μόνο σαν νέο αστείο μπορούν να εκληφθούν.

Ας μην επεκταθούμε στα της πολιτισμικής εισβολής, όπως η γνωστή εκείνη εκ Δυσμών, που έγινε σε προηγούμενους αιώνες με τον όρο “Βυζαντινός” προκειμένου να αμφισβητήσει ή και να αφαιρέσει τη γνησιότητα από τη χιλιόχρονη Ευρωπαϊκότητα της Ρωμανίας.

Φθάνοντας στη μυθιστορία και προκειμένου να καλύψουμε σε επαρκή βαθμό το ίδιο ζήτημα, στην περιοχή που ήδη αναφερθήκαμε, θα χρειαστεί να διέλθουμε από τη γνωστή περί “βαρβάρων Θρακών” ύβρη. Να συμβάλουμε να ακυρωθεί αναδρομικά. Γιατί άλλοι είναι οι βάρβαροι. Δεν μπορεί να είναι αυτοί οι οποίοι υπερασπιζόμενοι αναλλοίωτες στους αιώνες αρχές και αξίες, πήγαν με επικεφαλής το Ρήσο στην Τροία ώστε να συμπαρασταθούν στους αμυνόμενους γείτονες καθώς επίσης και συγγενείς τους, κατά το Στράβωνα, Τρωαδίτες. Να υπερασπισθούν από κοινού τον πολιτισμό της πόλης και την ιδιαίτερα μεγάλης αξίας γεωοικονομική και γεωστρατηγική θέση της. Αυτή άλλωστε είναι η πραγματική αιτία τόσο για την ανάπτυξή της, όσο τις επιθέσεις και καταστροφές που υπέστη. Μπορεί ο αποκληθείς Τρωϊκός πόλεμος να είναι ο πρώτος που υφίσταται ως γραπτό σώμα στην ιστορία και να τον έψαλλε η μοναδική όντως παγκόσμια Ομηρική ποίηση, όμως δεν παύει να αποτελεί εισβολή.

Αυτά και άλλα πολλά μπορούσε να προβάλει ο Γεώργιος Βιζυηνός, όταν από κεκτημένη προφανώς ταχύτητα τον αποκάλεσαν και αυτόν “βάρβαρο Θράκα”, επειδή κέρδισε κάποιο διαγωνισμό ποίησης στην πρωτεύουσα και τον ζήλευαν. Μπορούσε ακόμη να υπενθυμίσει τη λογοκρισία και την πυρά σε βάρος των κειμένων του Θρακιώτη Δημοκράτη και φιλόσοφου Δημόκριτου. Να τους ρωτήσει αν οι πράξεις αυτές που μνημονεύει ο Διογένης ο Λαέρτιος, έχουν σχέση με το Δημοκρίτειο διάνομα για την πολιτική, που ο Αβδηρίτης σοφός τη θεωρεί τέχνη σπουδαία, προκειμένου να το ιδιοποιηθούν τρίτοι. Η συκοφαντία άλλωστε περί Αβδηριτισμού εξασφάλιζε την απαιτούμενη άνεση στο εγχείρημα. Άλλη γνωστή αρχαία τέχνη αυτή, που φυσικά ωχριά μπροστά στη σημερινή της εξελιγμένη μορφή.

{3} Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα και την Απελευθέρωση των Λαών, ΟΙ ΚΟΥΡΔΟΙ, Ένας ιστορικός λαός αγνοούμενος, Πρόλογος Μιχ. Χαραλαμπίδη, Αθήνα 1985,

Αν όλα τα προηγούμενα και πάλι δεν αρκούσαν, τότε μπορούσε να τους θυμίσει τη Ρωμανία. Να επαναθεμελιώσει και να συμβάλει στην πολιτισμική ανάκτηση {4} της Ευρωπαϊκής, της Ελληνικής και φυσικά της Ρωμαϊκής, της εθνικής δηλαδή αυτοπροσωπίας, όπως άλλωστε το έκανε ο ίδιος με μεγάλη επιτυχία στο Θρακικό λαϊκό πολιτισμό. Ίσως τότε να μη χρειάζονταν να περάσει ένας ολόκληρος αιώνας, αυτή τη φορά εν μέσω του “πας Θραξ βλαξ”. Ίσως να μην εύρισκε το κατάλληλο έδαφος ο επαρχιωτισμός, το ενεργό αυτό κατάλοιπο του ραγιαδισμού να αναπτυχθεί τόσο. Εδώ έφθασε σε τέτοιο σημείο κατάργησης της Δημοκρατίας και ισοτιμίας με το Αθηναϊκό κέντρο, ώστε το τελευταίο, μέσα από τα τσανάκια του που συντηρεί στην περιοχή, να εφαρμόζει ανενόχλητα εις βάρος της ακόμη και χουλιγκανισμούς.

3. ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

Μέσα από μια διαφορετική από την υπαρκτή σχέση με το παγκόσμιο ενεργειακό σύστημα, η Ελληνική γεωοικονομία μπορούσε και μπορεί ακόμη να αναδειχθεί σε ηθική γεωοικονομία. Συν τοις άλλους να εξασφαλίσει τεράστια οφέλη. Βλέπουμε στο χάρτη, αποτυπωμένους τους υπαρκτούς και τους προγραμματισμένους καθώς και προβλεπόμενους δρόμους {χάρτης C} των δικτύων. Το φτηνότερο ακόμη και από πλοίο, αυτό μέσο μεταφοράς, τρέχουν επίσης να κτίσουν και να αποκτήσουν μικρές και μεγάλες οικονομίες των χωρών του πλανήτη.

Η Ρωσία δεν περιορίζεται στο ήδη υπαρκτό της τεράστιο πανευρωπαϊκό δίκτυο και τα αναμφισβήτητα σκήπτρα που κατέχει. Επιπλέον επανενσωματώνει πάμφθινα τις ενεργειακές παραγωγές χωρών της κοινοπολιτείας και της Ευρασίας, όπως το Τουρκμενιστάν, ιδιαίτερα μετά από την απογοήτευσή τους από την απόλυτη οικονομική αστοχία των τουρκικών σχεδίων και του ρόλου της γειτονικής χώρας στην περιοχή. Από την άλλη επεκτείνει μεθοδικά τη δικτύωσή της κυρίως υποθαλάσσια: διαμέσου του Εύξεινου και του blue Stream με την Τουρκία, διαμέσου της Βαλτικής, την ένωση του Yamal με τη Γερμανία, και διαμέσου της Σαχαλίνης, την ενεργειακή γεφύρωση με την Ιαπωνία. Η σύνδεση με την Κίνα ολοκληρώνει την επέκτασή της προς το υπόλοιπο Ασιατικό σώμα.

Ο μόνος που βρίσκεται σε αντίθεση με την από πολλών ετών λειτουργούσα Κεντρική Ευρωπαϊκή δέσμη αγωγών με ρωσικό αέριο καθώς και τους Βόρειους και υπερβόρειους διευρωπαϊκούς δρόμους, είναι ο νότιος δρόμος. Η ενεργειακή Εγνατία Φ.Α., Μπουργκάζ, Αλεξανδρούπολη, Ηγουμενίτσα, Κέρκυρα, Οτραντο που με Ελληνική ευθύνη παραμένει γράμμα κενό. Όπως ο εντεταλμένος τούρκος υπουργός της Βουλγαρίας, κάνει το ίδιο με τον πετρελαιαγωγό Μπουργκάζ Αλεξανδρούπολης. Να μείνει στη σκιά του αγωγού Μπακού-Τιφλίδα- Τσεϊχάν. Να μην τον επισκιάσει.

Η λύση που αναζήτησε η χώρα στα μνημόνια αλληλοκατανόησης με το Ιράν και άλλες περί την Κασπία χώρες παραγωγούς, θυμίζει τελικά το “πήγε για μαλλί κλπ”. Συμμορφούμενη, όπως στα άλλα έτσι και στο ενεργειακό, προς τις Αμερικανικές υποδείξεις, καταλήγει να αγοράζει από την μεσάζουσα Τουρκία σε ακριβότερη μάλιστα τιμή από εκείνη του ήδη ακριβού Ρωσικού αερίου. Όλα δε αυτά συμβαίνουν όταν η χρησιμοποιούμενη από την Ελληνική βιομηχανία ενέργεια από φυσικό αέριο κοστίζει πολύ πιο ακριβά από άλλες Ευρωπαϊκές και την Αμερικανική βιομηχανία {5}.

Αν υπήρχε ένα στοιχειώδώς σοβαρό κράτος δεν θα εξέτρεφε παρόμοιους φαύλους κύκλους, όπως ο ενεργειακός, που αν μη τι άλλο η πρώτη του παρενέργεια βάλει σε βάρος των

{4} Διακήρυξη της 13^{ης} Μαρτίου, της Δημοκρατικής Περιφερειακής Ένωσης.

{5} Energy Information Administration / International Energy Outlook 2002, www.eia.doe.gov, Πίνακας: Natural Gas Prices for Industry, U.S. Dollars per 10⁷ Kilocalories {Gross Calorific Value}. Εξαιτία 1994-1999, όπου ενδεικτικά για το '99, αναφέρονται: Finland 128.1, France 135.3, Greece 342.2, Japan 385.8, Spain 131.5, United Kingdom 106.3, United States 116.5 κλπ.

{C} Χρήστος Κηπουρός, Παγκόσμιος Χάρτης με τις πηγές Φ.Α. Επίσης στον ίδιο πίνακα με τις μεταβολές των παγκόσμιων αποθεμάτων καθώς και σκαριφήματα αεριοσωλήνων-θαλασσιών διαδρομών LNG με πλοία, Θράκη Ιαν. '03, βλ. επίσης Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 99, στο τέλος του παρόντος τόμου,

νέων και υπέρ της ανεργίας τους. Δεν θα ανέμενε από τα επιμελητήρια ή τους αγρότες να θέτουν σε κάθε δυνατή ευκαιρία το ίδιο ζήτημα. Ούτε θα επαναλάμβανε κάθε τόσο τις περί ανταγωνιστικότητας υποκρισίες όταν γνωρίζει καλά ότι είμαστε η λιγότερο ανταγωνιστική ως προς το ίδιο θέμα οικονομία σε ολόκληρη την υφήλιο με εξαίρεση τα Νησιά Barbados και ίσως προς ώρας την Ιαπωνία που όμως αυτή βρίσκεται στην Άπω Ανατολή και επιπλέον χρησιμοποιεί μέχρι σήμερα φυσικό αέριο, αποκλειστικά σε υδροποιημένη μορφή.

Σε βαθιές όμως σκέψεις χρειάζεται να μπει το ίδιο το Ιράν εφόσον τα πράγματα παραμείνουν ως έχουν σήμερα, με την Τουρκία να κλείνει το διακόπτη προμήθειας του φυσικού αερίου από τη γειτονική χώρα, κατά το δοκούν. Να επικαλείται λόγους χαμηλής ποιότητας αλλά στην ουσία να επιδιώκει επαναδιαπραγμάτευση για την τιμή ενώ ταυτόχρονα να προεξοφλεί την πρόσφατα συμφωνηθείσα ενεργειακή αρτηρία Τουρκίας-Αυστρίας διαμέσου Βουλγαρίας Ρουμανίας και Ουγγαρίας πουλώντας εκδούλευση προς πάντες, κυρίως δε για την είσοδό της στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά από την πρόσφατη μεγάλη αποτυχία του υπερατλαντικού ρουσφετιού. Ακόμη και αν τηρηθούν όπως έχουν σήμερα οι Ιρανοτουρκικές συμβολαιοποιημένες συμβάσεις, τα Ιρανικά αποθέματα αρκούν έως το σωτήριο έτος 4.300.

Όπως γράφω στο “Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία” η λύση μπορεί να αναζητηθεί είτε σε αγωγό διαμέσου Αρμενικών και Γεωργιανών εδαφών από τη βόρεια πλευρά του Εύξεινου προς την Ευρώπη διαμέσου της Ρωσίας είτε στη συστηματική υδροποίηση και μεταφορά δια πλοίων στην παγκόσμια αγορά. Είναι λογικό ότι τα επόμενα χρόνια στους υπαρκτούς διαμεσογειακούς πλόες {χάρτης C} μεταφοράς LNG από άλλες παραγωγούς του Κόλπου, όπως Εμιράτα, Κατάρ κλπ., καθώς και Αφρικανικές χώρες, προς τη Γηραιά Ήπειρο και τις Ηνωμένες Πολιτείες, θα προστεθούν πολλοί νέοι πλόες. Το ίδιο θα συμβεί με άλλους θαλάσσιους, π.χ. στον Ινδικό με τελικό προορισμό τις οικονομίες της Ιαπωνίας, Νότιας Κορέας ή Ταϊβάν.

Η πρόταση στο ίδιο βιβλίο να γίνει μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο στην Κρήτη, είτε από Αλγερινό, Λίβυο, Αιγυπτιακό, Ιρανικό υδροποιημένο που επαναεριοποιείται είτε από αγωγό μέσω υποθαλάσσιας σύνδεσης με την Κυρηναϊκή, δεν περιορίζονταν στην κάλυψη των αναγκών της Μεγαλονήσου. Ούτε αποτελούσε κάποια εμμονή στην πασίγνωστη άλλωστε φιλική ως προς το περιβάλλον σχέση του Φ.Α. Αποβλέπει επιπλέον σε πολλά άλλα. Το ένα είναι να αναδειχθεί η γεωοικονομία της. Η Κρήτη είναι το κλειδί, το μάτι της Μεσογείου, ο κεντρικός Ευρωπαϊκός σταθμός της. Και όχι μόνο αυτά. Το σημαντικότερο είναι η κεντρική γεωοικονομική της θέση όπως και της υπόλοιπης Ελλάδας, απέναντι στο παγκόσμιο ενεργειακό σύστημα συντεταγμένων.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ

Δεν θα υπήρχε χειρότερο χωροταξικό στην Ευρώπη από το σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο της χώρας αυτής αν δεν υπήρχε το λεγόμενο ενεργειακό και ηλεκτρικό της χωροταξικό, με την Κοζάνη και τη χαμένη της γη, σαν νέα διακεκαυμένη ζώνη. Ας μη μιλήσουμε για άλλες ομώνυμες ζώνες, όπως η πέραν των Φιλιππων Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Προς αυτούς όμως που αποφάσισαν να βάλουν ως σύμβολο της Προεδρίας το χελιδόνι, πρέπει να πούμε ότι δεν υπάρχει κάποια αντιστοιχία. Τα χελιδόνια πετάνε, συμβολίζουν την άνοιξη ενώ γνωρίζουν καλά την τέχνη να κτίζουν τον οικό τους. Οι φωλιές τους διακρίνονται από υψηλή αρχιτεκτονική και αισθητική. Δεν έχουν κάτι κοινό με την καθηλωμένη αυτή χώρα, τον πολιτικό και δικομματικό της χειμώνα καθώς και τις κουρουπητούς πόλεις της. Με την πολιτική ως κακοτεχνία.

{C} Χρήστος Κηπουρός, Παγκόσμιος Χάρτης με τις πηγές Φ.Α. Επίσης στον ίδιο πίνακας με τις μεταβολές των παγκόσμιων αποθεμάτων καθώς και σκαριφήματα αεριοσωλήνων-θαλασσιών διαδρομών LNG με πλοία, Θράκη Ιαν. '03, βλ. επίσης Χάρτες- Παράρτημα, σελ. 99, στο τέλος του παρόντος τόμου,

{*} τα τρία κείμενα γράφθηκαν με αφορμή τόσο την επικαιρότητα όσο κυρίως την κινητήρια εκείνη δύναμη της ιστορίας, τη γεωοικονομία, που τα συνδέει.

Ιανουάριος 2003,

4. Το όνομα της Ευρώπης

Δικαιώνεται όπως φαίνεται η άποψη εκείνη η οποία παλαιόθεν υποστηρίζει ότι δεν αρκούν πλέον όσο καλές και άγιες και αν είναι οι αρχές επί των οποίων έχουν θεμελιωθεί το Ευρωπαϊκό θεσμικό οικοδόμημα ακόμη και οι ίδιες οι Ευρωπαϊκές Δημοκρατίες. Οι τελευταίες εξελίξεις αυτό επιβεβαίωσαν. Και όχι μόνο αυτό. Επιπλέον έδειξαν ότι τη μέχρι πρότινος ανεπάρκεια διαδέχθηκε μια νέα παθολογία που επιδείνωσε την κατάσταση. Ο νέος τραυματισμός, που στην ουσία πρόκειται για αυτοτραυματισμό, έχει ως επιλεκτικό θύμα την πολυπολικότητα της Ευρώπης και του πλανήτη. Οι Ευρωπαϊκοί λαοί δεν χάρηκαν την άνοιξη. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η εξ αιτίας της πολυπολικότητας αυτής και όχι για κανέναν άλλο λόγο, ωραία, που σημαίνει “στην ώρα της”, στιγμή της Κοπεγχάγης, που όμως έμεινε χωρίς συνέχεια και σχήμα. Ασχήμισε.

Στους θεσμούς της Γηραιάς Ηπείρου χρειάζεται κυρίως να αναζητηθούν οι αιτίες που οδήγησαν στην πρόσφατη γνωστή κίνηση των οκτώ, όσο παρόμοιες εκτελέσεις της που προώθησε ο ίδιος υποβόλεας διαμέσου της λεγόμενης Ελληνικής Προεδρίας. Μπορεί ο Bus ο 2^{ος} να βρίσκεται και να κάμνει ορχήστρες, όμως η βασική αν όχι ουσιαστική αιτία είναι η παθογένεια η οποία ενυπάρχει στο υφιστάμενο ηθικό και πολιτικό πλαίσιο της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε Αμερικανική Ευρώπη χρειάζεται ούτε Γαλλογερμανική. Αν χρειάζεται κάτι είναι σκέτο Ευρώπη. Μια Ευρωπαϊκή Ευρώπη. Γι αυτούς που επιμένουν στην ύπαρξη μοντέλου, η Σκανδιναβική Ευρώπη αποτελεί ένα τέτοιο. Στην Κοπεγχάγη επιβεβαιώθηκε ως η κατεξοχήν ηθική πολυπολική συνιστώσα.

Όλα αυτά συμβαίνουν όταν το μεγάλο ζητούμενο είναι η εκ νέου θεμελίωση ενός νέου Ευρωπαϊκού πολιτισμικού πολιτικού και υψηλού αναπτυξιακού προτύπου σχέσεων ανάμεσα σε όλους τους λαούς. Με άλλα λόγια πρόκειται για μια αναγκαία πολιτική επεξεργασία και πρόταση, την οποία οι απαιτήσεις του νέου αιώνα και της νέας χιλιετίας του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, καθιστούν επιτακτική.

Η Ελληνική συμβολή στον υπό διαμόρφωση καταστατικό χάρτη της Ευρώπης μπορούσε να αποτελέσει μια δημιουργική επιστροφή από την κλασσική παιδεία του Δήμου, της Εκκλησίας, της αρχαίας Αγοράς και της Δημοκρατίας, μέχρι την Ευρωπαϊκότητα της Ρούμελης και της Ρωμανίας και από το Ρήγα έως το επίκαιρο και πάλι αίτημα για Σύνταγμα του Μακρυγιάννη. Αυτή τη φορά, απέναντι στους νέους εστεμμένους.

Υπάρχει όμως μια ακόμη σχέση. Η Ελληνική λέξη Ευρώπη είναι σύνθετη, προερχόμενη κατά μια εκδοχή, από το “ευρύς” και το “ορώ”. Σημαίνει ό,τι ακριβώς οφείλει η πολιτική. Να βλέπει μακράν. Πρόκειται για μια ιστορική συνωνυμία ανάμεσα στις δυο έννοιες. Αυτήν θα αναδείκνυε μια σοβαρή Ελληνική πολιτική, μέσα ακόμη και από την πρόταση: η Πρώτη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, η Συντακτική Συνέλευση της Ευρώπης, να γίνει στους Δελφούς. Ας μην επεκταθούμε στην Ευρώπη και τον Ομηρικό ύμνο προς τον Απόλλωνα.

Μια αντάξια της ιστορίας θεσμική λύση για μια νέα Ευρωπαϊκή πολιτική μπορεί να αναζητηθεί στη σφαίρα ανώτερων ποιοτικά μορφών πολιτικής και Δημοκρατίας. Θα χρειαστεί για αυτό να προηγηθεί ένας, υψηλού επιπέδου, διάλογος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μπορεί να συμβάλει σημαντικά σε αυτό νέο αίμα στο Μέγαρο του Στρασβούργου. Το παλιό ό,τι ήταν να δώσει το έδωσε. Αν δεν πήρε, όπως εκείνοι που έκαναν το Μάη του '68 καρέκλες.

Ας μη μιλήσουμε καθόλου για το εδώ παλιό, γιατί αυτό και αν δεν πήρε. Όπως με το Πολυτεχνείο, όπου ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο σε ολόκληρο τον κόσμο. Γιατί μια δίχρωμη, γαλαζοαίματη όπως απεδείχθη, κομματική δράκα δράκων μετέτρεψε τη θυσία των νέων παιδιών για την Ελευθερία και τη Δημοκρατία, σε τριακονταετή “φιλική” ομηρία του ανέκαθεν Δημοκρατικού Ελληνικού λαού μέσα από έναν πρωτόγνωρο γραφειοκρατικό και τηλεοπτικό τιμαριωτισμό. Τα πέτρινα και τα γύψινα χρόνια ωχριούν μπροστά στα υπαρκτά τσιμεντένια και γυάλινα που όμως και για τα τελευταία αυτά, ήγγικεν...

Απέναντι σε όλα αυτά η πολιτική του αντί, ουδόλως φυσικά ενοχλεί. Παρά τα αντιθέτως λεγόμενα, υπήρξε πάντοτε καλοδεχούμενη, επειδή ακριβώς ήταν και είναι ανεπεξέργαστη αν όχι ακατέργαστη. Δεν αποτελούσε πρόταση. Το ίδιο συμβαίνει με τον θρηνητικό λόγο, το μοιρολόι της παρακμής και επόμενα οργανικό της μέρος.

Ούτε η Δημοκρατία στην υπόλοιπη Ευρώπη, που βέβαια δεν έχει καμιά σχέση με τα καθ ημάς, είναι ζήτημα ελλείμματος όπως επί σειρά ετών έχουν πει, γράψει και συνεχίζουν έκτοτε να αναμασούν. Ούτε είναι θέμα ποσότητας, όπως αρθρογραφούν στις European Affairs, προεδρεύοντας την Ε.Ε. πρωθυπουργοί. Ούτε οι διακρατικές ίντριγκες μπορούν να διακοπούν με μεταφυσικό τρόπο.

Η υιοθέτηση από μέρους της Γηραιάς Ηπείρου μιας επεξεργασμένης παιδείας, από την ηθική και πολιτική γεωοικονομία έως την γεωοικονομική Δημοκρατία, όπως επίσης και πολλών άλλων ιστορικά αναγκαίων νέων θεσμών, μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη κατά την επόμενη περίοδο του κτισίματος της προς Ανατολάς διεύρυνσής της. Κατά τα άλλα, τόσο τα παλιά όσο τα νέα μέλη της Ε.Ε., το μόνο που θα κερδίσουν θα είναι οι αμαρτίες με τις οποίες θα γεμίσουν τη νέα Ευρωπαϊκή τους διαδρομή αν τελικά επιλέξουν ρόλους συνεργού στην ανήθικη γεωοικονομία, όπως είναι η προετοιμαζόμενη εισβολή που την αποκαλούν πόλεμο, και το πλιάτσικο στα ενεργειοφόρα εδάφη στη γενέθλια γη του πανάρχαιου πολιτισμού των Σουμερίων. Όσο όμως χρειάζεται να αρνηθούν να αποτελέσουν τους μισθοφόρους των νέων σταυροφόρων τόσο οφείλουν να μην νομιμοποιούν αντιδημοκρατικά καθεστώτα τύπου Βαγδάτης ή Άγκυρας.

Το όχι των αντιπολεμικών κινήματων στην εισβολή στο Ιράκ από μόνο του δεν αρκεί. Μπορεί ακόμη και να είναι υποκριτικό, αν δεν συνοδεύεται από έμπρακτη αλληλεγγύη και όχι από δάκρυα κατά παραγγελία, προς το μεγαλύτερο παγκόσμια θύμα της ανήθικης γεωοικονομίας. Το μαρτυρικό όσο αρχαίο λαό των Κούρδων. Αν δεν απαιτήσει και επιτύχει την απελευθέρωση του ιστορικού του ηγέτη.

Η εισαγωγή στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς, του ζητήματος της γεωοικονομικής οπτικής και διεύρυνσης της Δημοκρατίας στη σφαίρα της πολιτικής γεωοικονομίας, πέραν από την ύπαρξη επεξεργασμένης πολιτικής παιδείας προϋποθέτει αντίστοιχη ιστορική και ηθική διαδρομή εκ μέρους της χώρας ή του πολιτικού κινήματος της κοινωνίας της, που θα τολμήσουν να κάνουν κάτι τέτοιο.

Είναι σαφές ότι η υπαρκτή πολιτική Ελλάδα δεν μπορεί να το αναλάβει. Δεν έχει άλλωστε τι να απαντήσει σε όσους της υπενθυμίζουν τις πρόσφατες εντεταλμένες κινήσεις και τα ταξίδια του επικεφαλής διδύμου της ώστε να προωθήσει τη γνωστή σε όλους Αμερικανική γεωπολιτική επιλογή για άμεση ει δυνατόν έναρξη διαπραγματεύσεων της κάθε άλλο παρά Δημοκρατικής Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν έχει τι να πει για τη στάση της κατά την προχθεσινή σύνοδο του NATO και την “αλληλεγγύη” και συνδρομή προς τη συμβαλλόμενη όσο και συνεισβάουσα Τουρκία. Ούτε έχει να απαντήσει στο τι είδους Δημοκρατία μπορεί να συνιστά ο εξ αρχής ασκηθείς και ασκούμενος ακόμη και σήμερα εκβιασμός για την αποδοχή του σχεδίου Ανάν εκ μέρους των Κυπρίων.

Τουλάχιστον οφείλε να δεσμευθεί για προκήρυξη Δημοψηφίσματος και στην εγγυήτρια αυτή χώρα, που τόσες φορές ως σήμερα είδε την πρόωγη προσφυγή στις κάλπες, με πρόσχημα το Κυπριακό. Να σεβασθεί τη συνταγματική επιταγή, ιδιαίτερα όταν η χρόνια πολιτική της τύφλωση δεν της επιτρέπει καν να αντιληφθεί τη χαριστική βολή στη δρομολογημένη γεωοικονομική έξωση του Ελληνισμού από την ιστορική του κοιτίδα, την Ανατολική Μεσόγειο. Θα ανέμενε κανείς να θέσει το συγκεκριμένο θέμα η αντιπολίτευση. Όμως αντί έστω αυτή να αναλάβει τις ιστορικές της ευθύνες, σίγησε για άλλη μια φορά. Μόνο στα μικρά φωνασκεί. Στα μεγάλα είναι μαζί. Σε όλα τα μεγάλα.

Αν από τη μια το λεγόμενο σχέδιο του Ο.Η.Ε. χρειάζεται να πεταχτεί στο σκουπιδοτενεκέ, από την άλλη η αναζήτηση θεραπείας του ιστορικού τραύματος, πολιτικά όσο αναπτυξιακά, σε ολόκληρο το γεωγραφικό και κοινωνικοοικονομικό σώμα της νήσου, μπορεί να βρει πολλούς υπερασπιστές στη νέα μεγάλη Ευρωπαϊκή οικογένεια. Τον κεντρικό ηθικό πυρήνα για την επανένωση της Κύπρου ως μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης, μπορούν να αποτελέσουν εκτός της Ελλάδας και της Κύπρου, η Ιρλανδία και φυσικά οι Σκανδιναβικές χώρες. Αφού προηγουμένως αρνηθούν, στη συνέχεια να αποκαλύψουν ή και να καταγγείλουν τις αντιευρωπαϊκές πρόνοιες σε βάρος τόσο των Ελληνοκυπρίων όσο των Τουρκοκυπρίων.

Η ιστορία έδειξε ότι εκτός από Ευρωπαίοι, με την κυριολεκτική σημασία του όρου, και χώρος πρότασης, είμαστε Δημοκρατικοί κοσμοπολίτες. Αυτός είναι ο λόγος που όλα αυτά τα χρόνια οι εν Ελλάδι φίλοι των γκρίζων λύκων, τους έφτασαν αν δεν τους ξεπέρασαν, στις εις βάρος μας ύβρεις και συκοφαντίες περί εθνικιστών κλπ. Αν είχαν μείνει κάποιες χαραμάδες στα Μέσα Ενημέρωσης για όσα λέμε ή γράφουμε και κάνουμε, τις έκλεισε πριν από τέσσερα

ακριβώς χρόνια η Κέννα. Τα Μέσα βέβαια αυτά δεν έγιναν τυχαία κυνοκομεία, εστίες ηλεκτρονικής πυράς και διαφθορεία. Για την πολιτική αυτή διαφθορά, την ουσία της δηλαδή, την καταστροφή και το θάνατο της πολιτικής και της Δημοκρατίας, όπως άλλωστε είναι η αρχαιοελληνική της σημασία, δεν έγινε ούτε προχθές συζήτηση στο κοινοβούλιο.

Τα προϊόντα προτού εξαχθούν χρειάζεται προηγουμένως να παραχθούν. Πόσο μάλλον οφείλει να γίνει αυτό με ένα πνευματικό προϊόν, μια τέχνη σπουδαία, την πολιτική και την εν συνεχεία παρουσία της στην Ευρωπαϊκή Συνέλευση.

** Αφορμή για τη συγγραφή του κειμένου αποτέλεσε η επικείμενη έκτακτη σύνοδος της Ε.Ε.*

10 Φεβρουαρίου 2003,

5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΕΛΛΑΔΑ, ΚΥΠΡΟΣ, ΤΟΥΡΚΙΑ: ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ή ΦΑΥΛΟΣ ΚΥΚΛΟΣ;

Σας άκουσα μερικούς μιλώντας από το βήμα να σχολιάζετε τον τίτλο και να αναρωτιέστε τι δουλειά έχει η γεωμετρία με τα εθνικά. Δεν σκεφθήκατε ότι αυτός που τον εμπνεύσθηκε μπορεί να σκέφθηκε για την Ακαδημία της Φλώρινας αυτό που έγραφε απέξω μια άλλη Ακαδημία, η Ακαδημία του Πλάτωνα, το “μηδείς αγεωμέτρητος εισίτω”. Θα προσέθετα μάλιστα ότι εκτός από τη γεωμετρία χρειάζονται ανώτερα μαθηματικά. Με άλλα λόγια, ανώτερη πολιτική.

Κοιτάζετε. Η ιστορία είναι γεμάτη από θεωρίες ερμηνείας της. Λέγεται ότι την γράφουν οι νικητές. Όμως όπως ή ίδια έδειξε, αυτοί πάντοτε την παραχαράζουν. Άλλοι πάλι, οι συνήθως ηττημένοι στο πεδίο της πολιτικής θεοποιούν το λειτουργισμό. Τα εκλογικεύουν όλα, όπως γίνεται με την υπαρκτή πολιτική Ελλάδα, προκειμένου να αναπαράγονται οι ίδιοι. Θυμίζουν εκείνους που για το θάνατο ενοχοποιούν τον πυρετό, συγχέοντας τις αιτίες με τα συμπτώματα, αν δεν πρόκειται για κουτοπονηριές.

Όπως διδάσκουν όλες οι επιστήμες, κάθε καινούργια θεωρία υπερτερεί από άλλες προηγούμενες εφόσον τα αναλυτικά της εργαλεία ερμηνεύουν πληρέστερα την πραγματικότητα. Ένα από τα εργαλεία αυτά είναι η παιδεία της γεωοικονομίας. Θα έλεγα η πολιτική γεωοικονομία. Κινητήρια δύναμη της ιστορίας είτε αυτή εκλαμβάνεται ως παρελθόν είτε κυρίως, ως παρόν και ως μέλλον. Δυστυχώς όμως, όπως συμβαίνει με πολλά άλλα, λάμπει δια της απουσίας της, από την χώρα αυτή. Τόσο από τους επιφανείς της πολιτικής όσο από το Πανεπιστήμιο. Επίσης από το χώρο της αγοράς.

Αν ήταν άλλη χώρα στη θέση μας θα την είχε ως καμβά του εθνικού και αναπτυξιακού της σχεδίου. Η ύφανση επάνω του, νέων υψηλών και ηθικών σταθερών θα ήταν το κλειδί για την ειρηνική συμβίωση, συνεργασία και συνανάπτυξη ανάμεσα σε όλους τους γειτονικούς λαούς. Σε όλους τους Βαλκανικούς και Ευρωπαϊκούς λαούς. Με δεδομένη την ανακατάταξη, τον επανασχεδιασμό των παγκόσμιων χωροταξικών μπορούσε μέσα από τη γεωοικονομική της άνοιξη, να βάλει πλώρη μέχρι ακόμη και για κεντρική πλατεία του παγκόσμιου χωριού ως προς τις θαλάσσιες, τις χερσαίες και τις ενεργειακές μεταφορές. Η μετατροπή της σε σοκάκι ή τούρκικο μαχαλά, όπως θέλετε πέστε το, μόνο ως ηθικός αυτοχειρισμός μπορεί να εκληφθεί. Το λέω αυτό διότι η Τουρκία έχει σχέδιο. Η Ελλάδα δεν έχει. Και όταν έχει, εφαρμόζει το Τουρκικό. Τα γράφω αυτά στο βιβλίο που έκανα για τη γεωοικονομική Δημοκρατία και που το ένα μετά από το άλλο σημείο του, επιβεβαιώνονται. Το ενεργειακό είναι ένα από αυτά.

Ας πάμε όμως σε κάποια αντιπροσωπευτικά ιστορικά παραδείγματα, από το μακρινό έως το πρόσφατο παρελθόν, από το παρόν και γιατί όχι και από την ιστορία ως μέλλον. Μπορούμε να βουτήξουμε και να φθάσουμε στο βυθό της, μέχρι δηλαδή την αρχή ή πιο σωστά, την έναρξη της ιστορίας, τη μυθιστορία. Είναι γνωστό ότι ο αποκληθείς Τρωικός πόλεμος, που στην ουσία και αυτός ήταν εισβολή, πραγματοποιήθηκε εξ αιτίας της γεωοικονομίας και της γεωστρατηγικής θέσης της Τροίας και όχι για τα μάτια της ωραίας Ελένης. Μάλιστα ενώ οι εισβάλλοντες ήταν οι πραγματικοί βάρβαροι, ονόμασαν βαρβάρους τους συμπατριώτες μου Θράκες που πήγαν να υπερασπισθούν τους αμυνόμενους συγγενείς τους και γείτονες Τρώες. Πολλάί δ' ομωνυμιαί Θραζίν και Τρωσίν, επισημαίνει ο Στράβωνας. Λίγοι, όπως ο Ευριπίδης που έφυγε από την Αθήνα και έζησε τα τελευταία του χρόνια στη Μακεδονική αυτή πατρίδα, πήρε αποστάσεις. Διεκτραγάδησε τα γεγονότα με έναν αντικειμενικό περιφερειακό τρόπο. Δεν ήταν όμως ο κανόνας.

Δεν έκαναν το ίδιο άλλοι οι οποίοι προκειμένου να πλιατσικολογήσουν τα σοφά πολιτικά διανοήματα του Δημόκριτου, όταν δεν τα έκαιγαν, ονόμαζαν τα Άβδηρα, χώρα των μωρών. Μοιάζουν τελικά οι εποχές. Μάλλον όμως οι σημερινοί χρόνοι είναι πολύ χειρότεροι, με την

ηλεκτρονική πυρά στη θέση της απλής. Τουλάχιστον τότε υπήρξε ο Σταγειρίτης που είπε μια καλή κουβέντα για το Θράκα σοφό. Ότι μοιάζει να τα φρόντισε όλα.

Στην ίδια γεωοικονομική αιτία οφείλεται η εισβολή του Αττίλα στην Κύπρο. Επίσης η επιχειρούμενη διαιώνισή της με άλλους τρόπους και σχέδια, όπως του Ανάν. Προηγήθηκαν βέβαια οι Θρακικές Σποράδες Ίμβρος και Τένεδος, που πλήρωσαν με τη ζωή τους τη θέση τους κοντά στα Δαρδανέλια. Τη γεωοικονομική του έξωση προσδοκά να εμποδίσει μέσα από την ισότιμη προς όλους τους αυτόχθονες νησιώτες, Ευρωπαϊκή αναπτυξιακή διαδρομή, ο Δημοκρατικός και φιλόπονος Κυπριακός Ελληνισμός. Η γνώμη μου είναι ότι ελάχιστο χρόνο πρόκειται να μείνει αν τελικά χρειαστεί να μείνει, στις χώρες συνοχής. Πολύ σύντομα πρόκειται να κάνει ένα καινούργιο αναπτυξιακό πέταγμα. Μοιάζει σε πολλά με την Ιρλανδία. Μεταξύ των άλλων τη συνδέει με αυτήν η κοινή ιστορική μνήμη της αγχόνης έχοντας μάλιστα η ίδια γνωρίσει, περισσότερους του ενός τύπους.

Η συγκρότηση ενός πρώτου ηθικού πυρήνα που θα συμπεριλάβει Ελλάδα, Κύπρο, Σκανδιναβικές χώρες και Ιρλανδία μπορούσε να αποδώσει πολλούς καρπούς. Είναι σε θέση να μεταφέρει το πολιτικό ζήτημα του ιστορικού τραύματος της Μεγαλονήσου στο Ευρωπαϊκό ηθικό και διπλωματικό γήπεδο με ταυτόχρονη παρατομή του λεγόμενου σχεδίου του Ο.Η.Ε. με τις όποιες παραλλαγές του, στον Κουρουπητό της ιστορίας. Επίσης πρόκειται με αυτό να προστατεύσει τόσο τους Ελληνοκυπρίους όσο τους Τουρκοκυπρίους, από τις σκαστές αντιευρωπαϊκές προθέσεις του, που τις ονομάζουν πρόνοιες.

Αν και τραυματισμένος και πρόσφυγας λαός, ποτέ δεν έπαψε να εμπνέεται από τη σχολή του Μακαρίου. Αυτό έδειξε η ετυμηγορία της 16 Φεβρ. '03, προς μεγάλη λύπη πολλών, με πρώτη τη σχολή των Αθηνών.

Ειδικά η τελευταία αν είχε κάτι που να της προκαλεί δικαιολογημένα θλίψη, είναι το οξύ περιφερειακό ζήτημα της χώρας. Η δυσαρμονία π.χ. ανάμεσα στο πλούσιο φυσικό, μνημειακό, αρχιτεκτονικό, έως και Αλπικό, Βαλκανικό τοπίο και το πλήρως εξασθενημένο ανθρώπινο τοπίο των περιφερειών, ιδιαίτερα μερικών κομματιών όπως η περιοχή αυτή. Αντί του αποτυχημένου ακτινικού και δορυφορικού μοντέλου της Θεσσαλονίκης, ο Μακεδονικός δακτύλιος, η οδική δηλαδή και σιδηροδρομική ένωση των δεκατριών Μακεδονικών πόλεων όσο ένας αντίστοιχος παραλίμιος άξονας επανασύνδεσης όλων των Βαλκανικών λιμνουπόλεων, αποτελούν τα αναπτυξιακά χελιδόνια μιας νέας περιφερειακής και διαπεριφερειακής χωροταξίας. Φέρνουν μαζί τους την ανάκτηση της κεντρικότητας και επόμενα της γεωοικονομικότητας από τη Μακεδονική πόλη και ύπαιθρο.

Επιτρέψτε να σας πω επίσης ότι η “επιστημονική” εκείνη ερμηνεία που θεωρεί τη δημογραφική κατάρρευση ως τίμημα που καταβάλουν οι παραμεθόριες περιοχές, δεν είναι σοβαρή. Αν ο τόπος αυτός δεν αναπτύχθηκε αυτό οφείλεται στο ότι δεν υπήρξαν ποτέ πολιτικές ανάπτυξης του. Και μη τον αποκαλείτε εσχατιά, υιοθετώντας ανιστόρητες αν όχι υβριστικές λέξεις της πρωτεύουσας που αναπαράγουν και διαιώνίζουν τις σχέσεις υφισταμένου προς την ίδια όταν από παλιά ακόμη όφειλαν αυτές να είναι ισότιμες. Σύμφωνα με αυτό, ως προς τη συγνώμη που σας οφείλουν οι κυβερνώντες αλλά και οι αντιπολιτευόμενοι, μπορούσατε να τους πείτε να τη ζητήσουν προτού ανεβούν στο αεροπλάνο από τα Σπάτα ώστε να επισκεφθούν την περιοχή. Διαφορετικά να μην είναι επιθυμητοί.

Τι να πει κανείς για την αντιμετώπιση της γεωργίας ως αρρώστου που τον περιμένουν. Αντίθετα η δημιουργική επιστροφή στην ιστορική γαστρονομία, η αγροδιατροφή και ο αγροτουρισμός όταν δεν αποτελούν κακόγουστο φολκλόρ που πολλές φορές απωθεί αντί να έλκει, τότε μπορούν να αναδειχθούν σε σοβαρή αναπτυξιακή πολιτική και βασική συνιστώσα στη γεωοικονομική άνοιξη. Αυτό κάνει η Ευρώπη κατά κόρον. Ο οίνος του Αμύντα δεν φτάνει. Χρειάζονται εκατοντάδες αν όχι χιλιάδες πιστοποιημένες ονομασίες προέλευσης. Κάτι που ειδικά για τα βιολογικά γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα μπορεί να γίνει ακόμη και μέσα σε μια νύκτα, αφού τόσο η Ελληνική ιστορία όσο η μυθολογία βρίθουν από ιστορικές ονομασίες

προέλευσης που δεν επείγονται για αναγνώριση και λήψη διεθνών πιστοποιήσεων. Μιλώ για το πρώτο μεγάλο βήμα. Τα επόμενα πρόκειται να είναι τυφλοσούρτης. Μυαλό χρειάζεται. Μόνο να κερδίσει έχει η Μακεδονικότητα και η περιφερειακότητα αν αντί του σημερινού καημακάμη, υπάρξει εκλεγμένος περιφερειάρχης-κυβερνήτης Μακεδονίας όπως από παλιά έχουμε προτείνει.

Μπορεί να είναι διαφορετικής κλίμακας όμως δεν είναι διαφορετική η αιτία που πρωταγωνιστεί στις εξελίξεις της ευρύτερης περιοχής. Πότε η γεωοικονομία του νερού και πότε της φωτιάς με τις χιλιάδες πυρπολήσεις των οικισμών της κουρδικής Ανατολίας και Μεσοποταμίας προηγήθηκαν, πριν η μεγάλη και πανάκριβη Αμερικανοτουρκική ιδέα του αγωγού Μπακού Τσειχάν στερήσει με Ελληνική συνέργια, τον ιστορικό κουρδικό λαό από το φυσικό του ηγέτη. Τα εκτυλισσόμενα σήμερα γεγονότα αποτελούν τη νέα πράξη ενός παλαιού δράματος.

Το όχι των αντιπολεμικών κινημάτων στην εισβολή στο Ιράκ από μόνο του δεν αρκεί αν η αντίθεσή του προς τους νέους σταυροφόρους δεν συμπεριλαμβάνει τους ιερούς πολέμους. Επίσης τα αντιδημοκρατικά καθεστάτα τόσο της Βαγδάτης όσο της Άγκυρας. Αν η έμπρακτη αλληλεγγύη προς τον Ιρακινό λαό δεν επεκτείνεται προς το μεγαλύτερο παγκόσμια ιστορικό θύμα της ανήθικης γεωοικονομίας, τον Κουρδικό λαό. Και φυσικά αν δεν απαιτήσει την απελευθέρωση του ιστορικού του ηγέτη.

Οι πολίτες, οι λαοί αλλά και η δική τους Ευρώπη, που επιβεβαιώνει καταρχήν το όνομά της, το να βλέπει δηλαδή μακριά, να έχει ευρύτητα στην όρασή της, αυτό οφείλει. Να υιοθετήσει τη γνωστή ιδέα του Μιχάλη Χαραλαμπίδη προτείνοντας τον Αμπτουλάχ Οτσαλάν για το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης.

Ρωτήσατε για το νέο. Κοιτάξτε, το αντί δεν είναι νέο. Είναι μέρος του παλιού. Εμείς είμαστε το νέο. Μέρα με τη μέρα οι απόψεις μας δικαιώνονται. Τόσο στα εθνικά θέματα όσο στα διεθνή. Νέο είναι κάτι που μπορεί να ξαναγράψει την ιστορία. Τόσο ως χώρος σχεδίου και πρότασης όσο όμως ως ηθική διαδρομή. Να σας φέρω ένα παράδειγμα. Ο Κώστας Φωτιάδης είναι νέο. Με το πολύτομο επιστημονικό του έργο για το Ποντιακό ολοκαύτωμα, ταυτόχρονα ξαναέγραψε και την ιστορία.

Κρίμα που δεν ζει ο Γιλμάζ Γκιουνέι. Δυο φορές κρίμα στους εδώ συνομήλικους εν ζωή συναδέλφους του. Εκπρόσωπε της εκκλησίας, αντί άλλων, αυτό μπορείτε να προτείνετε στον σκηνοθέτη Θεόδωρο Αγγελόπουλο αν ξαναέλθει στην περιοχή. Να γυρίσει μια ταινία για το γολγοθά του μαρτυρικού αυτού λαού.

Δεν έγιναν γνωστοί οι λόγοι αρχής που επικαλέστηκε η Ελλάδα, προκειμένου να συνδράμει τη συνεισβάουσα Τουρκία. Μυρίζουν όμως άσχημα. Όπως το ίδιο κάνει η λέξη “αμέσως” καθώς και άλλες, από το κείμενο συμπερασμάτων της πρόσφατης Συνόδου κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πέραν από το γνωστό στρατιωτικό “πάραντα”, παραπέμπει σε γνωστό επίσης υποβολέα αν όχι εντολέα.

Αποτελεί ύβρη προς τον πολιτισμό της Ελληνικής γλώσσας, η χρησιμοποίηση της λέξης του πολέμου, για την προετοιμαζόμενη Αμερικανοβρετανική εισβολή στο Ιράκ. Ας το δούμε αυτό, στο κείμενο ψηφίσματος που θα κάνει η σημερινή συνεύρεση. Ακόμη και οι ίδιοι οι Αμερικανοί μέσα στην κυνικότητα που τους διακρίνει, μιλούν γι αυτήν.

Θυμάμαι μια συνάντησή μας στη Νέα Μάκρη με την κυρία Δαμιανάκου, όταν της είπα ότι αν ξαναζούσε ο σύντροφός της ο Βασίλης Ρώτας καθώς και άλλοι Δημοτικιστές, δεν θα επαναλάμβαναν το εγχείρημά τους με τη γλώσσα. Δεν θα το έκαναν αν ήξεραν ότι στον επόμενο αιώνα θα έπαιρναν το λείψανό της οι κομματικές νομενκλατούρες και θα καθιέρωναν τα κορακίστικα, μια γλώσσα με τριακόσιες λέξεις σε μια Ελλάδα των τριάκοντα. Τριάντα μόνιμοι λεγόμενοι πολιτικοί και άλλοι που κατοικοεδρεύουν στις Υ.Ε.Ν.Ε.Δ. των Αθηνών, στους χώρους αυτούς της διαφθοράς με την αρχαιοελληνική έννοια του όρου. Τουτέστιν Μ. Μ.

Ευθανασίας της Πολιτικής και της Δημοκρατίας. Θα αδικούσα την γνωστή ευφυΐα, τη θυμοσοφία αλλά και την καχεξία όσο και την οικονομική δυσπραγία του καραγκιόζη, αν τους αποκαλούσα με το ίδιο όνομα.

Όπως θα έκανα το ίδιο στη Φλώρινα και την Καστοριά, αν ως διατελέσαν μέλος του κοινοβουλίου δεν τις κατέθετα, με τη σημερινή ευκαιρία, δημόσια το σεβασμό μου, λόγω του ότι ως ενιαίος κάποτε Νομός και τόπος εξέλεξε από ανεξάρτητο ψηφοδέλτιο ως Βουλευτή Φλωρίνης, τον Ίωνα Ιωάννη Δραγούμη, με καταγωγή από το Βογατσικό. Ένα ιστορικό πρόσωπο που αποτέλεσε μέρος του εθνικού και πνευματικού μας πλούτου. Κάτι που αρκεί από μόνο του, ώστε να αφιερώσω τη σημερινή ομιλία στη μνήμη του.

Απομαγνητοφωνημένο απόσπασμα από την ομιλία και τη δευτερολογία του συγγραφέα που έγινε στη Φλώρινα στις 23 Φεβρ. '03. Στην ίδια εκδήλωση που διοργάνωσαν από κοινού η Εύξεινος Λέσχη της πόλης, το παράρτημα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και η ΤΕΔΚ του Νομού Φλώρινας, προσκλήθηκαν επίσης και μίλησαν για το ίδιο θέμα, οι Βουλευτές: Καστανίδης Χάρης {ΠΑ.ΣΟ.Κ.}, Παπαδόπουλος Μιχ. {ΝΔ.}, Κανέλλη Λιάνα {ΚΚΕ}.

6. ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΦΩΝΗΤΗ {Κώστα Καραϊσκό}

1. Κύριε Κηπουρέ, η ελληνοτουρκική συμφωνία για τον αγωγό «Interconnector Turkey + Greece» (Καρατζάμπη - Κομοτηνής) χαιρέτιστηκε από τους υπουργούς των δύο χωρών ως επιλογή διμερούς συνεργασίας και ευρωπαϊκής προοπτικής. Ωστόσο η δική σας θέση είναι πως πρόκειται για επικίνδυνη εξέλιξη που μας υποτάσσει γεωοικονομικά στην γείτονα. Υπάρχουν κάποια στοιχεία που απεκρύβησαν στις επίσημες δηλώσεις και που στηρίζουν την επιχειρηματολογία σας;

Απάντηση πρώτη: Μερικές φορές μια παροιμία εκφράζει και αποδίδει την πραγματικότητα καλύτερα από κάθε επιστημονική ή πολιτική ανάλυση, ερμηνεία και απάντηση. Εν προκειμένω το κάνει αυτό η γνωστή λαϊκή ρήση: “ήταν στραβό το κλήμα, το έφαγε κ.λ.π.”. Το κλήμα, όπως καταλαβαίνετε, δεν είναι άλλο από την Ελληνική ενεργειακή πραγματικότητα.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά. Κοιτάξτε. Η Ελλάδα προμηθεύεται το Ρωσικό φυσικό αέριο από μια παροχή από το εσωτερικό Βουλγαρικό δίκτυο στη θέση Ihtiman, από αγωγό μικρότερης μάλιστα διατομής από τον Ελληνικό. Λες και πρόκειται για μικρομεσαία βιομηχανική μονάδα και όχι χώρα μέλος μάλιστα της ΟΝΕ όπως αρέσκονται να την αποκαλούν. Δεν είναι συνδεδεμένη απευθείας με το Ρωσικό σύστημα αγωγών, με ό,τι αρνητικές παρενέργειες αυτό συνεπάγεται. Από τεχνικές δυσλειτουργίες έως προβλήματα ποιοτικά. Την αποπεράτωση του ανεκτέλεστου τμήματος του αγωγού Stara Zagora- Φιλιππούπολη –Ihtiman, μήκους περίπου 110 χιλιομέτρων έχει επίσης από ετών ζητήσει η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αν υπάρχει κάτι το οποίο αν και στην ουσία του είναι εκ των ων ουκ άνευ, εν τούτοις όμως εναρμονίζεται προς τη Ευρωπαϊκή και ενεργειακή διαλειτουργικότητα, είναι ο ρόλος των ενδιάμεσων χωρών, όπως η Βουλγαρία, ως χώρες διέλευσης: “transit Countries”. Η Ελλάδα δηλαδή πληρώνει το λογαριασμό του ενεργειακού καυσίμου που καταναλώνει στην παραγωγή χώρα Ρωσία, με την οποία ως γνωστό έχει υπογράψει διακρατική σύμβαση.

Η πρώτη μας εθνική αναπτυξιακή προτεραιότητα στο θέμα αυτό, ήταν να κτίσουμε την ενεργειακή Εγνατία Φ.Α. , Μπουργκάς Αλεξανδρούπολη – Ηγουμενίτσα, Κέρκυρα, Οτράντο. Μέσα δε από την λειτουργία μας ως χώρα διέλευσης μπορούσαμε να κάνουμε το πρώτο βήμα στην ανάδειξή μας επίσης σε trans gas και ενεργειακό κόμβο. Ας μην επεκταθούμε επί αυτού. Ας επιστρέψουμε στο δεύτερο σκέλος της παροιμίας που σας έλεγα. Στο φυσικό αέριο που παράγουν οι περί την Κασπία χώρες. Ιράν, Αζερμπαϊτζάν, Τουρκμενιστάν κ.λ.π.

Αν και η Ελλάδα, ορθά ως προς αυτό, υπέγραψε Μ.Ο.Υ. {Memoranda Of Understanding}, “μνημόνια αλληλοκατανόησης”, με τις χώρες αυτές, τη διακρατική όμως σύμβαση προμήθειας την συνυπέγραψε με την Τουρκία. Δηλαδή θα πληρώνει το λογαριασμό στη χώρα διέλευσης! Όσο για τα μνημόνια επειδή η Ελλάδα το κάνει πυκνά συχνά αυτό, μου φέρνει στο μυαλό μια άλλη γνωστή φράση την οποία επιτρέψτε μου ταυτόχρονα να παραφράσω: το πολύ γαρ των μνημονίων γεννά μνημόσυνα. Στην ουσία οι κινήσεις αυτές χρησιμεύουν ως προπέτασμα καπνού για την πελατειακή σχέση με την Τουρκία. Το κρύβουν επειδή ντρέπονται να ομολογήσουν τη σχέση της αγοράστριας με την πωλήτρια χώρα.

Στην ουσία θα αγοράζουμε κοκτέιλ από τη γειτονική χώρα, που όπως αντιλαμβάνεστε, αν και χώρα διέλευσης, μετατρέπεται σε πωλήτρια. Κάτι που φυσικά δεν παρέλειψαν να μνημονεύσουν τα τουρκικά Μέσα κατά την ανταπόκρισή τους από τη Θεσσαλονίκη ακόμη και στις 23 Φεβρουαρίου 2003. Αλλωστε η ίδια η επίσημη Τουρκία, αυτοαποκαλείται εξ αρχής, πρώτη πωλήτρια: “firsthand seller”. Τα αναφέρω αυτά, όπως επίσης τις διεθνείς πηγές, στο βιβλίο που έκανα για τη γεωοικονομική Δημοκρατία.

Εάν στην αποσιώπηση της σχέσης μεταξύ της αγοράστριας χώρας που είναι η Ελλάδα και της πωλήτριας Τουρκίας, προσθέσετε τα του οικείου και προσφιλούς θεσμού της τελευταίας, το γνωστό παζάρι, τότε αντιλαμβάνεστε καλύτερα περί τίνος πρόκειται.

Ας μη σχολιάσουμε τα της λειτουργίας της μονάδας της Δ.Ε.Η. στην πόλη σας και το που θα βρίσκονται τα κλειδιά της λειτουργίας της. Ούτε περιορίζεται το κακό στην έναρξη μετατροπής ολόκληρης της ενεργειακής Ελλάδας, όχι μόνο της Θρακικής, σε τούρκικο γεωοικονομικό ενεργειακό εξάρτημα ή στο να γίνουμε χώρα μαξιλαράκι. Επιπλέον η μετακύλιση της υψηλού τιμολογίου στο ενεργειακό κόστος των βιομηχανικών μονάδων και των

νοικοκυριών δεν είναι άλλο από την καταβολή επίσημου Ελληνικού κρατικού χαρατσιού στη γείτονα. Ύστερα μιλούν για ανάγκη επίτευξης ανταγωνιστικότητας.

2. Δυστυχώς είτε το θέλουμε είτε όχι, μεταξύ των πλούσιων πηγών του Φ.Α. στο Ιράν και στο Τουρκμενιστάν και της χώρας μας μεσολαβεί η Τουρκία. Πώς αλλιώς θα μπορούσε η Ελλάδα να αξιοποιήσει μιά τέτοια πηγή ενέργειας; Θα μπορούσε να φτάνει το Φ.Α. στην πατρίδα μας χωρίς να παρεμβάλεται τούρκικη στρόφιγγα; Κι αυτό που δήλωσε ο Έλληνας υπουργός για «χώρες τράνζιτ μεταφοράς» εξασφαλίζει κάτι επί της ουσίας;

Απάντηση δεύτερη. Αυτό που λέτε δεν σημαίνει ότι πρέπει να καταστρατηγηθεί κάθε έννοια της Ευρωπαϊκών προδιαγραφών διαλειτουργικότητας και να νομιμοποιηθούν λύσεις που κινούνται στη σφαίρα νομιμοποίησης του κράτους αεριτζή ή ακόμη και του κράτους-μαυραγορίτη. Η θέση της Ελλάδας έπρεπε να είναι: ναι στο φυσικό αέριο της Ευρασίας αλλά με την Τουρκία σε ρόλους χώρας διέλευσης. Όπως γίνεται παντού.

Δεν επέστρεψε από το καλό του το Τουρκμενιστάν στη Ρωσική αγορά και στο δίκτυό της για προώθηση του φυσικού του αερίου στην Ευρωπαϊκή αγορά. Όταν ακόμη και οι Ευρασιατικές χώρες πήραν χαμπάρι το τι σημαίνει Τουρκία η τελευταία βρήκε νομιμοποιητές και πελάτες εκ δυσμών της, όπως η δική μας χώρα.

Παράλληλα συστηματικά τα τελευταία χρόνια χτίζει το κεμαλικό γεωοικονομικό της οικοδόμημα με δυο ταυτόχρονα στοχεύσεις. Από τη μια είναι το κτίσιμο του ενεργειακού της ρυμοτομικού σε βάρος των Μικρασιατικών λαών. Επιδιώκουν η κεμαλική γεωοικονομία του νερού και της φωτιάς να βρει τη συνέχειά της στα ενεργειακά καύσιμα. Από την άλλη, μέσα από ένα τιμαριωτικό τύπου ενεργειακό σχέδιο, διεκδικεί περισσότερα κέρδη ακόμη και από τις παραγωγούς χώρες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι τουρκοί εκβιασμοί στο Ιράν. Το περιοδικό κλείσιμο της τουρκικής στρόφιγγας προμήθειας Ιρανικού φυσικού αερίου, με πρόσχημα την ποιότητα ως σκοπό έχει την περαιτέρω μείωση της τιμής του Ιρανοτουρκικού συμβολαίου. Τα ίδια επανέλαβε με το blue stream και τη Ρωσία.

Αν η Ελλάδα πίστευε σοβαρά στις δυνάμεις της να προωθήσει ένα σοβαρό γεωοικονομικό και ενεργειακό σχέδιο trans gas και με δεδομένες τις εκφρασμένες σε όλους τους τόνους τουρκικές διαθέσεις, θα προέβαινε σε άλλες κινήσεις. Καταρχήν δεν θα απέκρυβε από τους πολίτες της χώρας τα συμφωνηθέντα με την Τουρκία. Δεν θα καλλιεργούσε τη σύγχυση.

Το τουρκικό σώμα δεν είναι μονόδρομος. Υπάρχουν και άλλες διαδρομές. Έχω επίσης γράψει για αυτές. Τόσο για τον Ιρανικό αγωγό διαμέσου Αρμενικών και Γεωργιανών εδαφών και παράκαμψης της Τουρκίας από τη βόρεια πλευρά του Εύξεινου, όσο για την υγροποίηση, το λεγόμενο LNG. Εκτιμώ ότι το ίδιο το Ιράν, που διαθέτει το 15 % των παγκόσμιων αποθεμάτων δεν θα μείνει με σταυρωμένα τα χέρια, στα δέκα δηλαδή δις μ3 κατ' έτος που προβλέπει το συμβόλαιο με την Τουρκία και που σημαίνει ότι με την ταχύτητα αυτή θα απαιτηθούν δυο και πλέον χιλιετίες μέχρι να εξαντληθούν τα αποθέματά του!

Όσο τώρα για τις “χώρες διέλευσης” που δια του υπουργού ανάπτυξης κάνει λόγο η Ελληνική κυβέρνηση, μόνο ως ευχή μπορεί να εκληφθεί χωρίς αντίκρισμα αν δεν αποτελεί ενσυνείδητη υποκρισία. Ιδιαίτερα όταν γνωρίζει καλά ακόμη και την αστρονομική τιμή από την οποία ξεκίνησε τα παζάρια η Τουρκία προκειμένου να μεταπωλήσει το ενεργειακό αυτό καύσιμο. Δεν ξέρω τι είδους transit είναι αυτό. Transit αλά τούρκα ή transit αλά Ελληνικά.

3. Ο κ. Τσοχατζόπουλος αναφέρθηκε και σε «διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας», προφανώς αναφερόμενος στο μονοπώλιο του ρώσικου Φ.Α.. Αυτός δεν είναι ένας θεμιτός στόχος για τη χώρα μας; Ποιές άλλες πηγές προμήθειας με ανταγωνιστικό κόστος θα μπορούσαμε να αναζητήσουμε;

Απάντηση τρίτη. Ρωτήστε τον ίδιο, αν γνωρίζει τίνος πηγής και εθνικότητας θα είναι το φυσικό αέριο που θα αγοράζει η Ελλάδα από την Τουρκία. Οι Τούρκοι, όπως επίσης οι Αμερικανοί, σημειώνουν ότι πρόκειται να εξάγονται και να πωλούνται τα πλεονάσματα. Μεταξύ

αυτών, προφανώς στην πλειοψηφία τους, πρόκειται να αφορούν Ρωσικό και πάλι φυσικό αέριο, από τα 16 δις μ3 του Blue stream, όπως άλλωστε τόνιζε τις προάλλες παράγοντας της Τουρκικής Δημόσιας επιχείρησης ενέργειας, BOTAS. Με μια διαφορά. Η Ελλάδα θα το αγοράζει με καπέλο, τουρκιστί με φέσι, από δεύτερο αν όχι τρίτο χέρι. Όχι απευθείας από τη Ρωσία. Περί αυτού πρόκειται. Μάλιστα αν σκεφθεί κανείς άλλες εκδοχές, ότι δηλαδή το Φ.Α. θα ταξιδεύει από το Μπουργκάς στην Προύσα και από εκεί δια μέσου της υποθαλάσσιας ζεύξης της Προποντίδας θα ξαναγυρίζει πίσω στους Κήπους και εκείθεν στην Κομοτηνή, θυμίζει το ανέκδοτο που λέγανε κάποιοι παλιοί δάσκαλοι στα Σχολεία, για τη μετάβαση από την Κομοτηνή στην Ξάνθη, διαμέσου της Θάσου. Μια άλλη φορά θα σας εξηγήσω τους λόγους για τους οποίους επελέγη και τι ακριβώς συμβολίζει η εκτός όλων των άλλων δαπανηρότατη υποβρύχια ζεύξη της Προποντίδας.

Εν αρχή ην η ενεργειακή Εγνατία. Αυτή είναι η αλφαβήτα της Ελληνικής γεωοικονομίας. Σκέτο το άλφα της, είναι η αρτηρία φυσικού αερίου Μπουργκάς Αλεξανδρούπολης. Επειδή δυστυχώς όπως απεδείχθη, δεν υπάρχει ούτε κράτος ούτε κυβέρνηση ούτε αντιπολίτευση, αποτάθηκα στους Δημάρχους του Έβρου. Να αναλάβουν αυτοί την υπόθεση στα χέρια τους σε συνεργασία με το Επιμελητήριο του Νομού. Να κάνουν κάτι για τον τόπο να μείνει. Τόσο για τη θερμοκηπιακή αγροτική οικονομία όσο τις παραγωγικές μονάδες και επίσης τα νοικοκυριά των πόλεων και των χωριών της περιοχής, της οποίας η δημογραφία μόνο με τις μετοχές της Σοφοκλέους μπορεί να συγκριθεί. Είναι ντροπή η χώρα μας να έχει το μεγαλύτερο παγκόσμια ενεργειακό κόστος στις κάθε τύπου βιομηχανίες. Τριπλάσιο από πολλές Ευρωπαϊκές ακόμη και υπερατλαντικές χώρες. Ύστερα απορούν πολλοί για τα ανταγωνιστικά Αμερικανικά αγροτικά προϊόντα στην αγορά της Θράκης και της Ελλάδας. Γιατί το εθνικό μας προϊόν τα φασούλια, εξαφανίστηκε. Το αντικατέστησαν τα made in USA μαυρομάτικα, τα οποία πριν διατεθούν στην Ελληνική αγορά διαμέσου του κέντρου διανομής της Θεσσαλονίκης, συσκευάζονται στην Ισπανική Βαρκελώνη.

Το άλλο γεωοικονομικό κλειδί της χώρας είναι η Κρήτη. Από τη μια χρειάζεται να μελετηθεί η ζεύξη με την Κυρηναϊκή ενώ από την άλλη υπάρχουν δίπλα της διαθέσιμα, το Αιγυπτιακό, το Λίβυο, το Αλγερινό φυσικό αέριο. Τόσο σε αέρια όσο υγροποιημένη μορφή. Σημειωτέον ότι η Μεγαλόνησος ενεργειακά στη κυριολεξία πένεται, όταν δεν μολύνεται από την καύση πετρελαίου το απαράμιλλο τοπίο της. Μπορούσε να υπάρξει μέχρι Κρητικό ηλεκτρικό καλώδιο εφόσον η χώρα προχωρούσε σε λύσεις τύπου Ρεβουθούσας Αττικής, στο νησί. Κάτι που μπορούσε να το επαναλάβει επίσης σε άλλα νησιά του Αιγαίου. Η Κύπρος ήδη κινείται στην προοπτική αυτή. Όπως άλλωστε όλα τα νησιά της Μεσογείου. Όλα πλην των Ελληνικών. Πλην επίσης της Πελοποννήσου, του μεγαλύτερου τμήματος της Ρούμελης καθώς και ολόκληρης της Ηπείρου και της Δυτικής Μακεδονίας. Θα μου επιτρέψετε να προσθέσω τον Βόρειο και κεντρικό Έβρο όπου κατά τα άλλα ο Ρωσικός αγωγός διέρχεται μερικές μόλις δεκάδες χιλιόμετρα από τα βόρεια σύνορά μας. Δεν πρόκειται μόνο για απλή σχιζοφρένεια. Συνυπάρχει με πολιτική ηλιθιότητα. Και μη μου πείτε ότι όλα αυτά γίνονται για την Αθήνα. Πρέπει να γνωρίζετε ότι ακόμη και η πρωτεύουσα αν και ήταν από τις πρώτες πόλεις στον κόσμο που είχε δίκτυο αερίου από τις αρχές ακόμη του περασμένου αιώνα, κατέληξε στο σημερινό αιώνα σε μια από τις τελευταίες.

Το τρίτο κλειδί είναι η υποβρύχια ζεύξη του Οτράντο που μπορεί επίσης να λειτουργήσει ως ale re tour. Να προμηθευόμαστε εμείς Αλγερινό ή Ιταλικό αέριο και να προμηθεύονται οι Ιταλοί καθώς και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι Ευρασιατικό ή Ρωσικό. Ιδιαίτερο προσόν της λύσης αυτής αποτελεί το άριστο εσωτερικό Ιταλικό δίκτυο αγωγών μεταφοράς του Φ.Α. προς την υπόλοιπη Ευρώπη. Επίσης οι σχέσεις των Ιταλικών επιχειρήσεων με την αγορά της Γηραιάς Ηπείρου. Το χαρτί όμως αυτό η Ελλάδα στην ουσία το έκαψε.

Επιτρέψτε εδώ να σας θυμίσω ότι αν δεν υπήρχαν οι αποκαλύψεις μας τον Αύγουστο του 2001 στον Επενδυτή που κι αυτός δημοσίευε κείμενό μου για πρώτη και τελευταία φορά -αναφέρομαι στην απόφαση κατάργησης της ζεύξης αυτής και τον απλό και λογικό συνειρμό της που έκανα με τον αγωγό Karakabey Κομοτηνής- δεν θα την επανέφερε, έστω λεκτικά, ο κύριος Σημίτης, ένα μήνα αργότερα, κατά τα εγκαίνια της μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Φ.Α. στην Κομοτηνή. Κάτι που βέβαια σε καμιά περίπτωση δεν ισχυρίζομαι ότι αρκεί.

Μια τέτοια ενεργειακή στρατηγική όπως σας την περιέγραφα καθώς και μια νέα Ελληνική γεωοικονομική αρχιτεκτονική θα έπειθε και την Τουρκία ακόμη να αποδεχθεί τα διεθνώς ισχύοντα νόμιμα, περί χωρών διέλευσης αντί για το καθεστώς του πλιάτσικο προς το οποίο ως γνωστόν αλληθωρίζει παλαιότεν. Άλλωστε τι θα τις έκαμνε τόσες δεκάδες δις μ3, φυσικού αερίου για το οποίο έχει ήδη προσυπογράψει περί τις δέκα συμβάσεις με γειτονικές της χώρες; Αν είχαμε πολιτική, τότε τις τουρκικές υποχρεώσεις για την ενεργειακή διαλειτουργικότητα θα τις συμπεριλαμβάναμε στα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Θυμάστε όμως τι έκανε στη Σύνοδο της Δανέζικης πρωτεύουσας η Ελλάδα. Υπερέβη ακόμη και τον Μπερλουσκόνι.

Όσο για την τουρκική δυνατότητα για εναλλακτική διοχέτευση του πλεονάζοντος φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή αγορά με αγωγό διαμέσου Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Ουγγαρίας και Αυστρίας, αυτή έχει ήδη προεξοφληθεί. Δυστυχώς όμως αν και η ενεργειακή Εγνατία από κοινού με το Ιταλικό δίκτυο συνεχίζουν να έχουν μεγάλο προβάδισμα έναντι όλων των άλλων λύσεων εν τούτοις η Ελλάδα δεν συμπεριέλαβε την ιστορική οδό, στο ενεργειακό της “σχέδιο”.

Να σας το πω διαφορετικά. Δεν θα υπήρχε χειρότερη από την οδική Εγνατία ακόμη και από τη σιδηροδρομική, αν δεν υπήρχε η ενεργειακή.

Για τις τουρκικές προθέσεις παράκαμψης του Ελλαδικού εδαφικού σώματος μιλήσαμε ευθύς εξ αρχής, πολύ πριν εκδηλωθούν. Όπως επίσης πέσαμε μέσα στις προβλέψεις μας στο ότι η Ελλάδα θα αγοράζει το φυσικό αέριο από την Τουρκία. Ξέραμε καλά με ποιους είχαμε να κάνουμε.

Κρίμα που δεν είμαστε στη Βουλή. Αντί να προσφεύγουμε, πληροφορούμαστε και αναλύουμε τα νέα από Ευρασιατικές, Ρωσικές, Αγγλικές, Γαλλικές, Αμερικανικές ακόμη και Τουρκικές πηγές, θα ήταν υποχρεωμένοι οι κυβερνώντες να παραδώσουν το φάκελο με το πρακτικό της Ελληνοτουρκικής λεγόμενης συμφωνίας. Επίσης τις συζητήσεις για τις τουρκικές απαιτήσεις περί του τιμολογίου. Δεν μιλώ για την αντιπολίτευση που δεν υπάρχει. Επίσης για το φάλτσο μεν, αλλά κατά τα άλλα μόνιμο ντουέτο της, με τους κυβερνώντες. Ούτε τα Μ. Μ. Ευθανασίας της πολιτικής και της Δημοκρατίας όπως τα ονόμασα σε πρόσφατη ομιλία μου στο Πανεπιστήμιο στη Φλώρινα.

4. Ακόμα κι αν κάποιος πεισθεί από τα επιχειρήματά σας, δύσκολα θα δεχθεί πως η πολιτική ηγεσία της Ελλάδος συνειδητά χρηματοδοτεί την ενεργειακή εξάρτηση της Θράκης από την Τουρκία, όσο ανίκανος ή ιδεοληπτικός ή εντεταλμένος κι αν είναι. Τι εξήγηση δίνετε εσείς;

Δεν πρόκειται μόνο για επιχειρήματα. Υπάρχει πίσω τους μια επεξεργασμένη και ιστορικά δικαιωμένη πολιτική παιδεία που μάλιστα βρίσκεται στον αντίποδα εκείνης των επιφανών της πολιτικής, αν ποτέ αυτοί διέθεταν τέτοια. Μπορεί μεν, όπως άλλωστε πολλές φορές μέχρι σήμερα έδειξε η ιστορία, η πολιτική τους αυτή να κινείται στη σφαίρα υποδείξεων από τρίτους, γνωστούς αρχιτέκτονες, υποβολείς και εντολείς της οικοδόμησης των λεγόμενων μέτρων εμπιστοσύνης, όμως η ζημιά δεν είναι ευκαταφρόνητη. Και μόνο ως διαφυγόντα κέρδη, είναι τεράστια. Η Ελλάδα με τα ίδια της τα χέρια βγάζει τα γεωοικονομικά της μάτια, που βρίσκονται στη Θράκη ενώ παράλληλα είναι τα πιο όμορφα του κόσμου. Αντί να βάλουν πλώρη για κεντρική πλατεία του παγκόσμιου χωριού ως προς τις χερσαίες, τις θαλάσσιες και τις ενεργειακές μεταφορές, καταλήγουν να διεκδικούν ρόλους τούρκικου μαχαλά. Μαζί τους όμως καταλήγει και η ίδια, η γεωοικονομική προοπτική της χώρας.

Κατά τη γνώμη μου, “ου γαρ οίδασι τι ποιούσι”. Και μπορεί μεν αυτό ως προς την ιστορία να θυμίζει τη Σταύρωση. Μπορεί το ίδιο να κάνει ως προς την Ελληνική γεωοικονομία. Όμως ως προς την πολιτική, δεν υπάρχουν πολλές άλλες χειρότερες μορφές βαρβαρότητας σε βάρος του Θρακικού σώματος.

Τέλος, με τη σημερινή ευκαιρία που μου δώσατε και για την οποία σας ευχαριστώ πολύ, θα μου επιτρέψετε απευθυνόμενος προς τους Θράκες αναγνώστες σας και συμπατριώτες μου, να τους πω το εξής: επειδή αυτοί που επί δεκαετίες με τη μια ή την άλλη κυβερνητική λεοντή οδήγησαν τελικά την περιοχή μας στην απόλυτη παρακμή και που για το λόγο αυτό δεν είναι σε θέση πλην της προπαγάνδας, να κάνουν κάτι άλλο, είναι αναγκαία για τον τόπο αυτό μια νέα ιστορική απόφαση των Θρακών πολιτών του. Αν είναι να γίνει κάτι σοβαρό στα επόμενα χρόνια, ξέρουν καλά, σε ποιους ανθρώπους οφείλουν να το αναθέσουν. Ας μην επαναπαύονται στις

όντως μεγάλες και θετικές προκλήσεις της γεωοικονομίας και της ιστορίας. Από μόνες τους δεν αρκούν. Μερικές μάλιστα φορές γίνονται και μπούμερανγκ.

** Η συνέντευξη δημοσιεύτηκε στο φύλλο της εφημερίδας της Κομοτηνής στις αρχές Μαρτίου 2003,*

7. Η δική μας Αλεξανδρούπολη

Για τα επίνεια που διαθέτει το παγκόσμιο ενεργειακό σύστημα συντεταγμένων στην Ανατολική Μεσόγειο θάλασσα, έχω ξαναγράψει. Όμως και εγώ που όλα αυτά τα χρόνια επεξεργάζομαι την πολιτική πρόταση για μια νέα Ελληνική γεωοικονομική αρχιτεκτονική {1}, δεν περίμενα τέτοια έκταση στην επιβεβαίωση της.

Είναι πολύ πιθανόν, την εύνοια της ιστορίας προς την Ελληνική γεωοικονομία, να την αποδώσει κανείς στην τραγικότητα των εξελίξεων στο Ιράκ. Όμως δεν είναι ακριβές. Η αλήθεια είναι ότι αργά ή γρήγορα, το Βατερλό της ανταγωνιστικής μας τουρκικής γεωοικονομίας, θα ερχόταν. Ήταν ζήτημα χρόνου. Πολλές άλλωστε φορές είχε αναβληθεί μέχρι σήμερα. Άλλο τώρα εάν το “συν Αθηνά και χείρα κίνει”, δεν βρει ανταπόκριση στην πάλαι ποτέ προστατευόμενη από τη θεά της σοφίας, πόλη.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα δώρα της νέας γεωοικονομίας κάποια στιγμή θα επιχειρηθεί να ενσωματωθούν από τους κυβερνώντες στην προπαγάνδα τους και να εμφανισθούν ως πολιτική επιτυχία, όπως επίσης έκαναν το ίδιο με την, ελέω άλλων Ελλάδων, ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. Όμως τα γεγονότα τους διαψεύδουν. Όχι μόνο δεν συνέβαλαν με τη στάση τους στην αναβάθμιση της Θρακικής και της Ελληνικής γεωοικονομίας αλλά όλη αυτή την περίοδο, φέρονται σαν ναυαγοσωστικά της Τουρκίας. Μάλιστα με την ευγενή στήριξη των αντιπολιτεύσεων και άλλων. Η περίπτωση του αγωγού φυσικού αερίου Προύσας-Κομοτηνής είναι χαρακτηριστική όχι όμως και η μοναδική. Υπάρχουν πολλές άλλες.

Μπορεί το Τσεϊχάν να απαξιώνεται λόγω της εξαγγελθείσας από τις Η.Π.Α. εκ νέου λειτουργίας του πετρελαιοαγωγού Κιρκούκ Χάιφα {Χάρτης D.} όμως αυτό είναι το λιγότερο. Κυρίως έχει να αντιμετωπίσει το φαινόμενο εκείνο που ατυχώς κάποτε η κλασική Αθήνα το απεκάλεσε Αβδηριτισμό.

Πρόκειται για την πολύ πια πιθανή παραπομπή στις καλένδες {2} της μεγάλης τουρκικής ιδέας αλλά και του πιο μεγάλου παγκόσμιου ρουσφετιού του νέου αιώνα, του “πολιτικού” αγωγού πετρελαίου, Μπακού -Τιφλίδα- Τσεϊχάν. {Χάρτης D.}. Στα πανάκριβα κόστη κατασκευής και λειτουργίας του, προστίθεται τρίτο. Είναι το υψηλό επίσης κόστος του περιεχομένου του, του κασπιανού πετρελαίου, σε σχέση με το Ιρακινό και το πολύμορφο Αμερικανικό πλιάτσικο σε ένα από τα πιο πλούσια στον κόσμο καθώς και πιο φτηνά στην άντληση, κοιτάσματα.

Η νέα ενεργειακή σύνδεση της Κασπίας με τη Μεσόγειο που θα διερευνηθεί, αν ήδη δεν γίνεται αυτό, είναι ο αγωγός Μπακού- Τιφλίδα- Βατούμ ή Supsa, {Χάρτης D.} μια και όντως χρειάζεται, εκτός του Ρωσικού, να υπάρχει δεύτερος δρόμος και έξοδος για τα πετρέλαια της περιοχής προς τα Δυτικά. Ποτέ άλλοτε η υποκατάσταση του Τσεϊχάν από το Βατούμ και τα Γεωργιανά παράλια στον Εύξεινο δεν ήταν τόσο κοντά, όσο σήμερα. Επίσης η ανάδειξη του Βατούμ σε ένα νέο Νοβοροσίσκ {1}, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την Ελληνική και ειδικά την Θρακική γεωοικονομία και την Αλεξανδρούπολη. Ας μην επεκταθούμε στα οφέλη της τελευταίας από τον αγωγό, Ταυρίδα- Εριβάν- Βατούμ {1} καθώς και στα αναλογούντα οφέλη που θα προκύψουν σε Τεργέστη, Γένοβα, Μασσαλία κλπ. λόγω υποτριπλασιασμού, αν μη τι άλλο, της απόστασης από τον Περσικό.

{1} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002,

{2} Χρήστος Κηπουρός, Ανήθικη Γεωοικονομία, εφημερίδα Πατρίς, Ηράκλειο 31 Ιαν'03,

{D.} Map INOGATE, January 2002: Propositions by Hristos Kipouros, Thrace May 2003, βλ. Χάρτες - παραρτήματα, σελ. 100, στο τέλος του παρόντος τόμου,

ΕΛΛΑΔΑ, ΕΥΡΩΠΗ, ΡΩΣΙΑ, ΤΟΥΡΚΙΑ

Η Ελληνική Προεδρία δεν ασχολήθηκε ποτέ με τις πρωτοβουλίες των άλλων εταίρων της όταν αυτές είχαν την προεδρία της Ε.Ε. Αν το έκαμνε, είχε να κερδίσει πολλά από το γεγονός π.χ. ότι ο Καγκελάριος Σρέντερ, ως προεδρεύων το πρώτο εξάμηνο του 1999, με την υπογραφή του στην τετραετούς διάρκειας Εταιρική Σχέση Συνεργασίας της Ε.Ε. με τη Ρωσία, προσέφερε στη χώρα του ως δώρο το Project του υποθαλάσσιου αγωγού φυσικού αερίου που διασχίζει τη Βαλτική από την Αγία Πετρούπολη ως τα Γερμανικά παράλια στην ίδια θάλασσα, στο Rostock {Χάρτης D.}.

Αντί της Αλεξανδρούπολης όμως τότε εδώ είχαν ως προτεραιότητα το Τσεϊχάν. Είχαν να συνεργήσουν στη ρυμοτόμηση και καρατόμηση ενός ιστορικού κινήματος για την ελευθερία και τη Δημοκρατία που φυσικά εμπόδιζε τα σχέδια της Κεμαλικής γεωοικονομίας του πετρελαιαγωγού της, όσο εκείνης των νερών της Μεσοποταμίας.

Αλλιώς θα μπορούσε σήμερα η Ελλάδα να έχει προετοιμάσει ως προεδρεύουσα χώρα ένα σχέδιο ηθικής γεωοικονομίας που εκτός από τα Ουράλια θα την πήγαινε στα Ουράνια. Θα την καθιστούσε σημαία της Ευρώπης. Ίσως όμως μπορεί να το κάνει ακόμη και τώρα.

Με αφορμή τη λήξη της προηγούμενης εταιρικής σχέσης της Ρωσίας καθώς και τα όσα διεθνή τραγικά μεσολάβησαν όλη την τελευταία περίοδο, μπορεί να εισαγάγει στην ατζέντα της συνόδου κορυφής Ε.Ε. και Ρωσίας που θα γίνει στις 31 Μαΐου 2003 στην Αγία Πετρούπολη και που συμπίπτει με τα τριακοσιοστά γενέθλιά της, την ιδέα και την πρόταση για ένταξη της Ρωσικής Δημοκρατίας στην Ένωση {3}. Ούτως ή άλλως τα κριτήρια της Κοπεγχάγης θα είναι κοινά με τις χώρες που αναμένουν να αρχίσουν ενταξιακές διαπραγματεύσεις, όπως η Τουρκία. Γιατί δηλαδή στην Ευρώπη των 25 ή μάλλον των 27 να μπει μόνο η Τουρκία και όχι και η Ρωσία. Πόθεν προκύπτει ότι η πρώτη είναι πιο Ευρώπη από τη δεύτερη. Ούτε η ιστορία ούτε η γεωγραφία μπορούν να το πιστοποιήσουν αυτό. Ούτε η οικονομία.

Υπάρχει όμως επιπλέον εκείνο το οποίο ηθικά και πολιτικά είναι έχει να κάνει με την ανάκτηση του πολιτικού και ουσιαστικού περιεχομένου του από το ιστορικό και Δημοκρατικό αίτημα των Ευρωπαίων πολιτών καθώς και των λαών της Γηραιάς Ηπείρου. Μιλώ για την Ευρώπη από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια. Για την ανάκτηση από τη γεωγραφία, την ιστορία, την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, των κυρίων ονομάτων τους ως ουσιαστικών. Είναι μια καλή στιγμή στον αγώνα για τη γεωοικονομική Δημοκρατία. Ένας αγώνας που αναδεικνύεται σε συνώνυμο της προετοιμασίας της παγκόσμιας ειρήνης και νέο θεσμικό εργαλείο εξασφάλισής της.

Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε στην υπόθεση του αντίπαλου δέους ως προς στην Αμερικανική π.χ. ψύχωση απέναντι στο παγκόσμιο ενεργειακό ζήτημα που όπως κάθε ψύχωση δεν έχει αίσθηση της νοσηρότητάς της. Ούτε να αναφερθούμε στο γερμανικό, ούτως ειπείν, κεκτημένο, στα αυτονόητα δηλαδή Ελληνικά οφέλη από τον πετρελαιαγωγό Μπουργκάς Αλεξανδρούπολης όσο τον παράλληλό του και δίδυμο αγωγό φυσικού αερίου, που προτείναμε από καιρό {1}. Αρκούσε ο δεύτερος αγωγός, {Χάρτης D.}, αφού για τον πρώτο έχω και εγώ, όπως πολλοί άλλοι, επιφυλάξεις.

{1} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002,

{3} Από συνέντευξη του συγγραφέα στο Δημοτικό Ραδιόφωνο Γιαννιτσών στον Κώστα Γιουψάνη, που δόθηκε στις 2 Απριλίου 2003,

{D.} Map INOGATE, January 2002: Propositions by Hristos Kipouros, Thrace May 2003, βλ. Χάρτες - παραρτήματα, σελ. 100, στο τέλος του παρόντος τόμου,

BLUE STREET

Αντί του αγωγού φυσικού αερίου Μπουργκάς Ορμένιου Αλεξανδρούπολης η εμμονή της Ελλάδας σε μια εξ αρχής μόνο λογική για εξασφάλιση περισσότερων της μιας πηγών, καθώς όμως και για άλλους λόγους, την οδήγησε στην επιλογή του αγωγού Προύσας Κομοτηνής αλλά και στην αγορά του κατά τα άλλα ανύπαρκτου τουρκικού φυσικού αερίου. Σε τιμές πιο ακριβές ακόμη και από την εσωτερική αγορά της Βουλγαρίας. Η περίπτωση του Τριγώνου Έβρου μιλά από μόνη της {4}.

Υπάρχει και κάτι άλλο. Ο αγωγός Φ.Α. Μπουργκάς Ορμένιου Αλεξανδρούπολης υπερτερεί επίσης ως προς το τιμολόγιο από την ίδια την Κούλα. Αν μη τι άλλο, λόγω της μικρότερης συγκριτικά χιλιομετρικής απόστασης από το Μπουργκάς, και επόμενα των μειωμένων, στην περίπτωση του Έβρου, Βουλγαρικών δικαιωμάτων διέλευσης, η τιμή στο Ορμένιο, είναι μικρότερη από την αντίστοιχη στην Κούλα {5}.

Όσοι μπουν στον κόπο να δουν την υπόλοιπη διεθνή αγορά και τα γραφήματα πλειάδας συμβούλων εταιρειών στην Ευρώπη, θα διαπιστώσουν πολλά άλλα {6}.

Ειδικά τώρα ως προς την Τουρκία. Αν και όφειλε να αποτελεί χώρα διέλευσης, εισπράττοντας τα διεθνώς ισχύοντα δικαιώματα, αυτή έχει άλλα κατά νουν {7}. Πολιτική

{4} Αν ευθύς μετά από την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας οι δημότες του προμηθεύονται το Φ.Α. από το γειτονικό Χάσκοβο λιανικά, θα το πληρώνουν στην Bulgargaz 147 \$/1000 cm {260 Lev/1000 cm}. Στα Βουλγαροτουρκικά σύνορα, το διερχόμενο από εκεί Ρωσικό φυσικό αέριο, τιμάται χοντρικά 102 \$/1000 cm {τόσο το αγοράζει η Τουρκία και για το λόγο αυτό προχώρησε στη λύση του κατά πολύ οικονομικότερου blue stream για το οποίο η Ρωσικών συμφερόντων Τροϊκα dialog αναφέρει ως τιμή πώλησης στην Τουρκία, την τιμή των 75 \$/1000 cm,

Αν οι ίδιοι πελάτες προμηθεύονται το Φ.Α. από την Ελληνική Δ.Ε.Π.Α. που το αγοράζει από την Gas prom έναντι 140 \$/1000 cm, που επίσης είναι ακριβή τιμή είτε από την ακόμη πιο ακριβή τουρκική ΒΟΤΑΣ, η τιμή του προϊόντος, για τα νοικοκυριά όλης άλλωστε της συνδεδεμένης Ελλάδας, ανέρχεται στα 420 \$/1000 cm {130 δρχ/μ3}. Ειδικά για την περίπτωση του Βορείου Έβρου που εξετάζουμε θα υφίσταται μία πρόσθετη προϋπόθεση. Θα περιμένει να συνδεθεί μετά από καμιά δεκαετία, και αν το πετύχει, με τον Τουρκοελληνικό αγωγό Προύσας Κομοτηνής, αφού ο συνδετήριος αγωγός Κήπων Ορμένιου, δεν θα γίνεται με άλλοθι το ότι δεν πληροί τους όρους βιωσιμότητας. Κάτι που δεν θα υπήρχε ως πρόβλημα αν επιλέγονταν η δική μας πρόταση.

Παρόλα αυτά από κοινού οι δυο συμπολιτεύσεις στο Νομαρχιακό συμβούλιο Έβρου έκαναν ότι τους είπαν. Υπερνήφισαν τον τουρκοελληνικό αγωγό. Και είχαν και το θράσος να βγουν και να πουν ότι θα αγωνιστούν ώστε σύντομα και κατόπιν ενεργειών τους, να φτάσει το φυσικό αέριο στο Ορμένιο.

{5} Ειρήσθω εν παρόδω ότι σύμφωνα με το γράφημα της bulgargaz.com η Ελλάδα συνεχίζει μέχρι σήμερα {Μάιος 2003} να προμηθεύεται το Φ.Α. από το εσωτερικό δίκτυο της Βουλγαρίας. Η σύνδεση Φιλιππούπολης με το Ihtiman δεν έχει ολοκληρωθεί.

{6} European Border Gas Prices, Ενδεικτικές προβλέψεις για το 2005: Algeria to Spain 80 \$/1000 c.m, Netherlands to Italy 130 \$/1000 c.m. Επίσης Trinidad LNG to Spain 3.20 \$/MM Btu, Russia to Italy 3.50 \$/MM Btu, German Birder Average 3.30 \$/MM Btu.

{7} Όσο από το κοκτέιλ Κασπιανό, Ρωσικό και Ιρανικό Φ.Α., που προς το παρόν το αγοράζει αντίστοιχα 50, 80 και 90 \$ τα 1000 cm, της περισσεύει, προτίθεται όχι μόνο να το ξεφορτωθεί, αλλά κάνοντας σεφτέ με την Ελλάδα, να το μεταπωλεί αρχίζοντας μάλιστα τα παζάρια από τα 150 \$. Οπότε αν επάνω στην τιμή αυτή προστεθούν τα νόμιμα Ελληνικά δικαιώματα διέλευσης, η τιμή του Φ.Α. στο Οτράντο της Ιταλίας άμποτε γινόταν η λεγόμενη ενεργειακή Εγνατία θα έφτανε γύρω στα 160 \$ τα 1000 cm. Στη δε Ισπανία στα 200 \$, όταν η ίδια το αγοράζει στο 1/3 της τιμής αυτής από την Αλγερία.

παζαριού αν όχι συστηματικών εκβιασμών εφαρμόζει επίσης η γειτονική χώρα για όλες τις ποσότητες που αγοράζει, ανεξαρτήτως του εάν αυτές είναι συμβολαιοποιημένες ή όχι {8}.

Αν η Ελλάδα προμηθεύονταν απευθείας το Κασπιανό Φ.Α. {π.χ. Τουρκμενικό} καταβάλλοντας νόμιμα δικαιώματα διέλευσης στην Τουρκία, όπως γίνεται με τη Βουλγαρία για το Ρωσικό αέριο, θα κόστιζε 70 \$/1000 cm ίσως και λιγότερο. Δεν θα πλήρωνε ισόποσο προς την τιμή αυτή χαράτσι στην Τουρκία. Είχε επίσης να επιλέξει τη λύση για υγροποιημένο αέριο στην Κρήτη {Χάρτης D.} ανάμεσα στο Αιγυπτιακό και το Λιβυκό ή νέες ποσότητες και συμβόλαια με το Αλγερινό LNG.

Μπορούσε τέλος η χώρα μας στο υπό θεμελίωση ηθικό αυτό και πολιτικό περιβάλλον, να διαπραγματευθεί με τη Ρωσία μια νέα τιμή που θα αφορά στο δίδυμο αγωγό Φ.Α. Μπουργκάς Αλεξανδρούπολης. Αυτό φυσικά να γίνει επί τη βάσει της εξασφάλισης μιας βιώσιμης δίδυμης επίσης ενεργειακής Εγνατίας ως ανταγωνιστικού Ευρωπαϊκού δρόμου, από το Μπουργκάς και την Αλεξανδρούπολη έως το Οτράντο και από εκεί στην υπόλοιπη Ευρώπη. Εννοείται επίσης στην αγορά της Ελλάδας.

Το ίδιο έχει επαναληφθεί από τη Ρωσία στις σχέσεις της με άλλες χώρες, στο πρόσφατο μάλιστα παρελθόν. Και δεν αναφέρομαι μόνο στην Τουρκία. Υπάρχουν και άλλες. Επιπλέον ο από ετών υπαρκτός δίδυμος Ρωσικός αγωγός Μπουργκάς Μάλκοκκλάρ {Βουλγαροτουρκικά σύνορα}, 48'' και 40'', σύντομα λόγω blue stream, θα είναι απολύτως διαθέσιμος. Εκτός και αν η Ελλάδα επιμείνει να συμπεριφέρεται ως ενεργειακός δορυφόρος της Τουρκίας. Ως ο τέταρτος Turk Sat. Να παραμείνει η χώρα με το ακριβότερο στην παγκόσμια βιομηχανία, έως και τριπλάσιο από πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, ενεργειακό κόστος. Ο μόνιμος πελάτης όλων των Βαλκανικών χωρών καθώς και της Ιταλίας στην αγορά ηλεκτρικού ρεύματος.

Μια τέτοια οδός που προτείνουμε αξίζει όντως να ονομαστεί blue street.

ΕΝΩΣΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΜΕ ΒΑΛΤΙΚΗ

Το να βρουν παραλήπτες τα δώρα της ιστορίας και της γεωοικονομίας ίσως να είναι το καλύτερο που θα μπορούσε να συμβεί εν όψει της φετινής γιορτής των Ελευθερίων της πρωτεύουσας του Έβρου κατά την 14^η Μαΐου, όσο ως προς την επέτειο της Ρωσικής συμπρωτεύουσας. Κυρίως όμως είναι ένα πρώτο πολιτικό και αναπτυξιακό βήμα για την πολύμορφη διευρωπαϊκή ένωση Νότου με Βορά. Του Αιγαίου και της Μεσογείου με τον Εύξεινο και με τη Βαλτική. Τόσο ενεργειακή και γεωοικονομική όσο οδική και φυσικά σιδηροδρομική. Μπορεί να γίνει όπως έγινε με την υπόλοιπη Ευρώπη, όπου οι σιδηρόδρομοι υψηλών ταχυτήτων υποκαθιστούν πλέον ακόμη και τις αεροπορικές συνδέσεις ανάμεσα στις πόλεις της. Όταν εδώ η σιδηροδρομική κατά μήκος του Έβρου γραμμή έχει την ίδια περίπου ηλικία με την πρωτεύουσα του.

Η Αλεξανδρούπολη δεν χρειάζεται να προχωρήσει σε αδελφοποίηση με την Αγία Πετρούπολη, όπως έκανε η Θεσσαλονίκη. Αδελφές άλλωστε πόλεις υπήρξαν από της ιδρύσεώς τους αφού αμφότερες σχεδιάστηκαν από Ρώσους πολεοδόμους ενώ ταυτόχρονα αποτελούν κόρες της κινητήριας εκείνης δύναμης της ιστορίας, της γεωοικονομίας. Επίσης δεν έχουν μεγάλη διαφορά στην ηλικία. Πρόκειται για νέες πόλεις που ιδρύθηκαν στα τέλη του 19^{ου} αιώνα η μια, η δική μας, και στις αρχές του 18^{ου} η άλλη ενώ κοινή υπήρξε η αιτία ίδρυσης. Η στρατηγική τους θέση στην ευρύτερη περιοχή. Μόνο που κατά τη διαδρομή τους, τη μια από τις δυο πόλεις, τη μικρότερη και τη νεότερη, άρρωστα πολιτικά μυαλά, την αρρώστησαν. Την παραμόρφωσαν δε τόσο ώστε να χρειάζονται σήμερα βασιλικά έξοδα να συνέλθει.

{8} Πότε με τη προσωρινή διακοπή της προμήθειας Ιρανικού αερίου {Ιούνιος 2002} πότε του Ρωσικού {blue stream, Απρίλιος 2003, πηγές: Gas matters today, www.eurasianet.org, 30 Απρ. '03} επιδιώκει κάθε τόσο να μειώνει επιπλέον τις τιμές αγοράς. Ει δυνατόν στο επίπεδο των τιμών στο Τουρκμενιστάν, στα 44 \$/ 1000 cm και ακόμη λιγότερο.

{D.} Map INOGATE, January 2002: Propositions by Hristos Kipouros, Thrace May 2003, βλ. Χάρτες - παραρτήματα, σελ. 100, στο τέλος του παρόντος τόμου,

Πέραν όμως όλων αυτών, νομίζω ότι οι δυο Δήμοι με τους δυο Δημάρχους θα ανταποκριθούν με μεγάλη χαρά στην ανώτερης τάξης προτεινόμενη αυτή διπλωματία των πόλεων που στη συγκεκριμένη περίπτωση εκτείνεται στη σφαίρα της ανώτερης πολιτικής. Τόσο στην πολιτική γεωοικονομία όσο στη γεωοικονομική Δημοκρατία και διπλωματία. Πιστεύω μάλιστα ότι ο Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης θα αναλάβει την πρωτοβουλία να προχωρήσει το μεγάλο αυτό ζήτημα. Το ηθικό άλλωστε και πολιτικό πρότυπο του αείμνηστου Δήμαρχου της πόλης Ηλία Ευαγγελίδη, δεν έπαψε ποτέ να διδάσκει και να εμπνέει. Κάτι άφησε.

Να μην είναι αναγκασμένοι κάθε τόσο οι Θράκες να ανακαλύπτουν νέα, κοινά κατ' όνομα αυτή τη φορά, χαρακτηριστικά του τόπου τους με την Αγία Πετρούπολη. Από το Hermitage, το ερμητήριο μέχρι την Αγία Θράκη. Κάθε δε εννέα χρόνια να ακούνε πρωθυπουργούς να τους μιλούν για κάποιον παρεμφερή διευρωπαϊκό άξονα, σαν τον αλησμόνητο Νο εννέα. Από την τελευταία φορά που έκανε κάτι ανάλογο ο κ. Σημίτης στο τελωνείο του Ορμένιου, έχει παρέλθει επταετία.

ΟΥΤΕ Η ΠΕΡΓΑΜΟΣ ΝΑ ΗΤΑΝ

Μπορεί η Αλεξανδρούπολη να είναι μια ακόμη διχοτομημένη σιδηροδρομικά Ελληνική πόλη που επίσης από θέρετρο έγινε φέρετρο από τσιμέντο, όμως παρόλα αυτά -έλεγε ο Ναπολέων Λαπαθιώτης- η αγαπημένη του το ομόρφυνε. Στη δική μας περίπτωση αγαπημένη είναι η θέση. Επίσης το απαράμιλλο στεριανό όσο θαλάσσιο Θρακικό τοπίο, η τοποθεσία. Όμως και γι αυτήν, ίδια μυαλά με τα προηγούμενα που έλεγα, και ακόμη χειρότερα, αποφάσισαν από Κυανή ακτή να τη μετατρέψουν σε κυανιούχα. Σιγά μην ρωτήσουν τους όποιες βαθμίδας αποστόλους τους στην περιοχή. Ξέρουν άλλωστε καλά με ποιους έχουν να κάνουν. Διαφορετικά καν δεν επρόκειτο να το αποτολήσουν. Κάνουν όπως ακριβώς οι φίλοι τους, δίπλα. Σιγά να μη ρωτήσουν τον Ιμπράμ πότε θα γίνει το μπαϊράμ.

Η προαναγγελθείσα αρνητική γνωμοδότηση του Νομαρχιακού συμβουλίου για τα χρυσωρυχεία δεν λείπει τίποτε. Φιέστες επί φιεστών. Κουτοπονηριές που μάλιστα τις πιστεύουν. Το λέω αυτό γιατί δεν θα υπήρχε σήμερα κανένας κίνδυνος χρυσής για την περιοχή αν πριν χρόνια ακόμη προωθούσαν από κοινού με τους προκατόχους τους την πρόταση του Μιχάλη που προσυπογράψαμε διακόσιοι και πλέον Βουλευτές για τη Ρωμανία. Όλοι όμως τότε, τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι, την υπονόμευσαν και γι αυτό είναι υπόλογοι απέναντι στην ιστορία της Θράκης. Πολλοί δε το έκαναν με βρόμικο τρόπο. Αλήθεια που είναι ο φίλος τους ο καθηγητής κύριος Τομαζίνι να υπερασπιστεί σήμερα μαζί τους ώστε να μη μολυνθεί η τεχνόπολη που υποτίθεται θα προωθούσαν στην ίδια περιοχή. Χάθηκε, όπως ο πρόεδρος των μικροεπενδυτών.

Εδώ που έχουν φτάσει τα πράγματα, μόνο η προσυπογραφή πρωτοκόλλου τιμής που θα προβλέπει και προδικάζει την παραίτησή τους, από υπουργούς, βουλευτές και Νομάρχες του τόπου, είναι η μόνη κίνηση που μπορεί απέναντι στην εμμονή της Κυβέρνησης να κάνει κάτι. Επειδή όμως δεν πρόκειται να δεσμευτούν από μόνοι τους -και όταν το έκαναν κάποιιοι από αυτούς, δεν το τήρησαν- οφείλουν να τους το ζητήσουν οι πολίτες του Νομού. Η οικολογική εταιρεία Έβρου όσο οι δεκάδες κοινωνικοί φορείς και το κίνημα ενάντια στα χρυσωρυχεία και επόμενα για το δικαίωμα στο περιβάλλον, μπορούν να μαζέψουν χιλιάδες υπογραφές. Μπορεί κι ο Άγιος να θέλει φοβέρα, όμως η πολιτική δεν είναι τέτοιο πράγμα. Είναι θαυματουργή από μόνη της. Τόσο, ώστε εκτός από τον τόπο, να είναι σε θέση να προστατεύει ακόμη και τους αξιωματούχους εκείνους που βαρύνονται με αναρίθμητες όσο και μεγάλες αμαρτίες. Τουλάχιστον ως προς το να μη διαπράξουν καινούργιες.

Δεν φταίμε εμείς για όσα γίνονται. Δεν θα διανοούνταν στον αιώνα τον άπαντα να δώσουν άδειες για χρυσωρυχεία αν είχαμε τόπο. Αν τα πράγματα ακολουθούσαν το δρόμο της ιστορίας αντί της διαστροφής της. Αυτή δυστυχώς ζει σήμερα η πολιτική Θράκη, η αναπτυξιακή καθώς και οι υπόλοιπες. Ποιος Χάρτης και ποιο άρθρο 6 της Συνθήκης της Ε.Ε. και του υπό σύνταξη Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Ούτε η Πέργαμος να ήταν.

Μάιος 2003,

8. Η πορφυρά βίβλος της υφαντικής

Αν θυμίζουν κάτι οι Ελληνίδες υφάντριες είναι οι πυγολαμπίδες του Παζολίνι που από υπάρξεως κόσμου φώτιζαν πριν εξαφανιστούν, εδώ και λίγες δεκαετίες από τη γειτονική Ιταλία, λόγω μόλυνσης του περιβάλλοντος. Κάτι ανάλογο γίνεται με τις εργαζόμενες στους παραδοσιακούς κλάδους της παραγωγικής οικονομίας στη δική μας χώρα, όπως η κλωστοϋφαντουργία, η ταπητουργία, η μεταξουργία. Φώτιζαν και αυτές μέχρι πρότινος με τον τρόπο τους, τους δρόμους του μαλλιού, του βαμβακιού, του μεταξιού και του πολιτισμού, προτού φθάσουν να διανύουν περίοδο εξαφάνισης. Κάτι που δεν κατάφερε η ιστορία, το επιτυγχάνει το εχθρικό προς την παραγωγική συνέχεια, υπαρκτό περιβάλλον της κρατούσας πολιτικής. Πρόκειται για μια δομικού τύπου αντιπαλότητα προς κάθε αυτόχθονη παραγωγή, πριν δε από όλα, διανοητική και πολιτική παραγωγή.

Το σημερινό κείμενο αποτελεί εξόφληση παλιού χρέους. Από τότε ακόμη που δεν αφήσαμε την Κυβέρνηση {1} και τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. να βάλουν λουκέτο στα εναπομείναντα ανά τη χώρα ελάχιστα ταπητουργεία. Είχε προηγηθεί το κλείσιμο των σχολών στην Ανδρίτσαινα Πελοποννήσου, τον Άγιο Γεώργιο Ηπείρου, το Αιτωλικό Ρούμελης, στα Άβδηρα και τη Νέα Καλλίστη Θράκης καθώς και στην Καλλονή Τήνου και τους Λειψούς στο Αιγαίο. Ειδικά ως προς την τελευταία περίπτωση αποτελούσε πέραν των υπολοίπων, ύβρη προς τον Όμηρο που έψαλλε στην Οδύσσεια για την υφάντρια καθώς και μυθική βασίλισσα του ίδιου νησιού, Καλυψώ. Ο Οργανισμός μάλλον δεν θα το γνώριζε. Είχε άλλωστε υψηλότερα καθήκοντα. Είχε να κάνει τις προέδρους του, Επιτρόπους της Κομισιόν. Μία, κάθε δεκαετία. Αν ζούσε ο Κορνήλιος Καστοριάδης, η γραφειοκρατειολογία θα είχε σήμερα εμπλουτιστεί κατά πολύ. Θα καταπιάνονταν με την Ελληνική περίπτωση, που είναι ανώτερης τάξης από τις μονόχρωμες που ασχολήθηκε. Καταρχήν είναι δίχρωμη, επίσης μεταλλαγμένη και μεταστατική. Ως εκ τούτου πάθηση με πολύ άσχημη πρόγνωση και επόμενα ίαση δύσκολη αλλά και δαπανηρή. Ακόμη και για τις όντως θαυματουργές ιδιότητες της πολιτικής.

Από την εποχή του λίθου και του χαλκού μέχρι σήμερα, η τέχνη της υφαντικής, αποτέλεσε αναπόσπαστο μέρος όλων των Ελληνικών πολιτισμών. Φυσικά και των προελληνικών. Είναι για αυτό μακροβιότερη ακόμη και από την ίδια την ιστορία. Προεκτείνεται τόσο στην προϊστορία και τη μυθιστορία, όσο στη μυθολογία. Το δείχνουν τόσο τα αδράχτια και οι ρόκες που βρέθηκαν δίπλα στη νέα Νικομήδεια της νεολιθικής περιόδου στη Μακεδονία, όσο ο περίφημος μίτος της Αριάδνης στη Μινωική Κρήτη. Κανένα εύρημα όμως δεν αξιοποιήθηκε παραγωγικά.

Μέσα σε μια μέρα τα χειροποίητα έργα της παραδοσιακής υφαντουργίας μπορούσαν, αν υπήρχε πολιτική, να αποκτήσουν χιλιάδες ονομασίες προέλευσης. Το ίδιο προτείνουμε {2} για τα αγροτικά προϊόντα και τη βιολογική γεωργία. Επίσης στην οινολογία. Σε κάθε περίπτωση επρόκειτο για αξιοποίηση του τεράστιου Ελληνικού μυθολογικού και ιστορικού θησαυροφυλάκιου. Η κλασική γραμματεία βρίθει από ιστορικές ονομασίες προέλευσης. Εδώ έχουν πιστοποιηθεί ως προς την ταπητουργία τους, εκατοντάδες πόλεις της Τουρκίας, του Ιράν, του Αφγανιστάν, της Ινδίας ακόμη και του Θιβέτ και της Κίνας. Από την ιστορική όμως αυτή μήτρα της υφαντικής και του πορφυρού χρώματος, δεν υπάρχει ούτε για δείγμα.

Ο θεσμός του αντιδανείου στη χώρα αυτή, που αποτελεί έκφραση άγνοιας αν όχι αποδοχή παραχάραξης της αληθινής ιστορίας, πέραν της γλώσσας, εκτείνεται τόσο προς δυσμάς όσο προς ανατολάς, σε πολλούς τομείς. Από τη γαστρονομία μέχρι την υφαντική. Οι άλικες μοκέτες στη Βουλή των Ελλήνων αποτελούν μια τέτοια περίπτωση, χωρίς φυσικά να είναι η μοναδική.

Αν έχει κάποια βάση το ότι δεν υπάρχουν νεκροί λαοί όταν εμφανίζονται ζωτικοί κυβερνήτες, τότε ένας από αυτούς, αντί για μακό μπλουζάκι θα δώριζε στον πρόεδρο των Η.Π.Α. ένα μικρό χειροποίητο χαλί από τα βραβευμένα, κατά το 19^ο αιώνα στη Βιέννη, Γερακίτικα

{1} www.parliament.gr, ομιλία του συγγραφέα, Πρακτικά Βουλής 9 Μαρτίου 1999,

{2} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, Γόρδιος, 2002,

Λακωνίας. Κυρίως όμως θα πρόσθετε πως τέτοιο ακριβώς τάπητα είχε προσφέρει, κατά τον Όμηρο, η Αλκίππη στην ωραία Ελένη. Αν πάλι ο Bush του θύμιζε τον γαμπρό της τελευταίας, τον Αγαμέμνονα {3}, δεν είχε παρά να του προσφέρει ένα πορφυρένιο πάλι χαλί, σαν εκείνο που διεκτραγωδεί ο Αισχύλος στο ομώνυμο έργο του, στην τριλογία του “Ορέστεια”.

Ευκαιρίες και δυνατότητες παγκοσμιοποίησης των έργων της σύγχρονης όσο και παραδοσιακής Ελληνικής τέχνης είχε και έχει ακόμη πολλές η χώρα. Νου δεν έχει. Δεν έχει πολιτική επειδή δεν έχει ηγεσία και δεν έχει ηγεσία επειδή δεν έχει πολιτικά πρόσωπα. Και τα λίγα θετικά του 2004 θα πάνε και αυτά στράφι. Κι όμως μπορούσε και μπορεί ακόμη κατά τις απονομές βραβείων των πρωταθλητών σε καθένα από τα τριακόσια περίπου Ολυμπιακά αγωνίσματα να μην υπάρξει περιορισμός στα συμβατικά προβλεπόμενα μετάλλια και τα μπουκέτα λουλουδιών. Μπορεί να βρεθεί τρόπος τα τελευταία να προσφερθούν επίσης ως ζωγραφική με μαλλί, νήμα, μετάξι, όπως επίσης ονομάζονται οι τάπητες, τα υφαντά, τα μεταξωτά. Πέραν από τη δεκαπενθήμερη παγκόσμια τηλεοπτική έκθεση, το μακροπρόθεσμο όφελος θα είναι η πορφυρά βίβλος της υφαντικής. Ο άτλαντας με τις εκατοντάδες ονομασίες προέλευσης των παραδοσιακών προϊόντων της χώρας που αν και έργα τέχνης παραμένουν ανώνυμα και άγνωστα μέσα στο ίδιο τους το σπίτι.

Όσο για το πορφυρούν, το οικείο αυτό βαθύ κόκκινο χρώμα βαφής, αποτελεί το σήμα κατατεθέν της περιοχής. Το χρώμα της ιστορίας. Το συναντά άλλωστε κανείς από τα παλάτια της Κνωσού, των Μυκηνών και αργότερα της Ρωμανίας μέχρι τα τουρκοκρατούμενα Αμπελάκια Θεσσαλίας με το ξακουστό για μισό αιώνα στην Ευρωπαϊκή αγορά ομοιόχρωμο νήμα τους, πριν οι εξαγωγές του εξοστρακιστούν από το Manchester με μια ολόκληρη αυτοκρατορία στο πλευρό του τελευταίου.

Πριν ακόμη από την κλωστική και υφαντική αυτή άνθηση, και κυρίως μετά, η Ελληνική ταπητουργία στην Κιουτάχεια, τη Σεβάστεια, την Καισάρεια, τη Σίλη στο Ικόνιο και τη Μικρασιατική επίσης Σπάρτη στην Ιωνία έζησε μια ακόμη άνοιξη. Γνώρισε μεγάλες εξαγωγές από τη Σμύρνη στην Ευρωπαϊκή αγορά, όπως και κατά το μεσοπόλεμο στον προσφυγικό τότε συνοικισμό της Νέας Ιωνίας των Αθηνών. Επίσης στη Βέροια, την Κομοτηνή και αλλού. Κύριος πελάτης της τελευταίας περιόδου οι Η.Π.Α. Ίσως λόγω του κλίματος που δημιουργούσε η παρουσία του φιλέλληνα Αμερικανού προέδρου της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, Μορκεντάου.

Καμιά όμως δύναμη δεν στάθηκε δυνατόν να αντιμετωπίσει τη φθίνουσα πορεία του επελθόντα και παρελθόντα πλέον χειμώνα της μεταπολεμικής πενηνταετίας. Από τη μια η στροφή των γνωστών όσο και των άγνωστων Οίκων ταπητουργίας, από την παραγωγή στο εμπόριο, και από την άλλη η πολιτική του κράτους με τους γνωστούς του ανόργανους Οργανισμούς, συνέργησαν στο τέλος της Ελληνικής παραδοσιακής ταπητουργίας.

Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί ότι οι δυο τρεις χιλιάδες, αν είναι και τόσες οι εναπομείνουσες Ελληνίδες αγρότισσες υφάντριες, θα κατέληγαν σήμερα, αντί για την τέχνη να υπηρετούν με τις δημιουργίες και τα έργα τους, ένα υποκριτικό καθεστώς δουλείας του κράτους, με μέσο ημερομίσθιο έξη και επτά Euro. Και επιπλέον να χρεωστούν ευγνωμοσύνη στη φιλανθρωπία των Οργανισμών που διακηρύσσουν σε κάθε ευκαιρία τη στήριξή τους προς τις φτωχές αγροτικές οικογένειες, όπως γράφουν. Θα ντρέπονται και ταυτόχρονα θα εξοργίζονται γι αυτό, από την προστάτιδα της υφαντουργίας θεά Αθηνά Εργάνη, και τις επανήσκειες βασιλίσσες και υφάντριες συναδέλφισσές τους, Πηνελόπη και Αρήτη έως τις Τρωάδες, Εκάβη και Λαοδίκη. Μόνο οι πέντε δέκα κοκόνες των κομμάτων του γυαλιού δεν ντρέπονται και κυρίως οι άρχουσες φάρες των τελευταίων που όταν δεν θυμίζουν δυναστεία, παραπέμπουν σε τίτλους ευγενείας γειτονικών Μεσογειακών νήσων, όπως ο δον.

Όμως και οι πρωτοβουλίες μιας άλλης, διαφορετικής από την προηγούμενη τάξης και τόνου, και γι αυτό αποδεκτής ευγένειας, δεν φτάνουν. Ούτε μπορούν μια δυο κινήσεις ενδυματολόγων ή σχεδιαστών μόδας να φέρουν τη νέα άνοιξη στο Ελληνικό παραδοσιακό προϊόν αν δεν υπάρξει η πολιτική. Αντί δηλαδή για τη μίμηση και το κιτς που κυριαρχούν, να κάνουν μόδα την παράδοση χαράσσοντας έναν νέο πρωτότυπο δρόμο προς την παγκοσμιοποίηση. Να εμπνευστούν από αυτό που έκαναν με τις βασισμένες στον ίδιο πολιτισμό

{3} ο.π., Ανθήκη Γεωοικονομία, εφημερίδα Πατρίς Ηράκλειο Κρήτης, 31 Ιαν. '03.

συνθέσεις τους άλλοι στη ζωγραφική και την αρχιτεκτονική. Από τον Πικάσο και τη σχέση του με τα ειδώλια του Κυκλαδίτικου πολιτισμού και τον Τσαρούχη με τα πορτρέτα του Φαγιούμ έως τον Πικιώνη με το Δελφικό αρχιτεκτονικό τοπίο.

Σε τέτοιου τύπου δημιουργική σύνθεση χρειάζεται η είσοδος σε μια νέα Ελληνική άνοιξη της υφαντικής. Αν από τη μια είναι ο αργαλειός, τα φυτικά ή και φυσικά χρώματα και φυσικά το ταλέντο και η τέχνη, η άλλη αφορά τη γνώση. Αυτή που μπορεί να αναζητηθεί σε μια πανεπιστημιακή σχολή με τμήματα ιστορίας της τέχνης, της ζωγραφικής, ταπητουργίας, ενδυματολογίας, σχεδιασμού υφασμάτων και υφασματολογίας καθώς και ένα,

ανάλογο επιπέδου, ινστιτούτο τεχνολογίας για την κλωστοϋφαντουργία, την ταπητουργία και τη μεταξουργία. Επίσης ένα μουσείο των παραδοσιακών έργων τέχνης στον ίδιο χώρο.

* Εκτεταμένα αποσπάσματα του κειμένου δημοσιεύτηκαν στον *Κόσμο του Επενδυτή, Οικονομία*, 23 & 24 Αυγ. '03,

9. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ ΥΦΑΝΤΙΚΗΣ

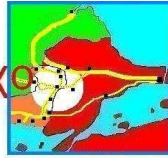
Η Θράκη που δέθηκε και συνδέθηκε με το πορφυρούν χρώμα αλλά και με το μετάξι όσο καμιά άλλη περιοχή στη χώρα, μπορεί να φιλοξενήσει ένα παρόμοιο, διασκορπισμένο σε όλο το σώμα της, ακαδημαϊκό ίδρυμα. Από το Τρίγωνο, τους Μεταξάδες και κυρίως το Σουφλί έως τα Άβδηρα και την Κομοτηνή. Πέραν από την απαιτούμενη εργαστηριακή και εργοστασιακή υποδομή που ήδη διαθέτει, κατέχει και την πρωτεύουσα θέση στην γεωοικονομία της ευρύτερης περιοχής. Ένα από τα πολλά αναπτυξιακά οφέλη έχει να κάνει με το γνωστό για την ποιότητά του βαμβάκι της που σήμερα εξάγεται στα γερμανικά κλωστήρια της Αδριανούπολης αλλά και αλλού, ως αποικιακό. Αυτή είναι μια πολιτική που προωθεί την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη. Δεν το κάνουν οι φασόν μονάδες-νομάδες που είναι σήμερα εδώ κι αύριο αλλού, ούτε εκκολάπτει, όπως η ΔΕΒΖΟΣ, ένα *made in Greece* αυγό του φιδιού και μια χωρίς ιστορικό προηγούμενο για τη χώρα, μελανή ανάπτυξη.

Αντίστοιχο πανεπιστήμιο μπορεί να γίνει στην Κρήτη όπου, μεταξύ άλλων, λανσαρίστηκε για πρώτη φορά η παγκόσμια γυναικεία μόδα από τις μινωίτισσες. Επίσης στη Θεσσαλία για τους προφανείς παραγωγικούς και μεταποιητικούς λόγους. Ακόμη και ιστορικούς αφού ένας τόπος που υπήρξε κάποτε διεθνές αναπτυξιακό κέντρο μπορεί να ξαναγίνει εύκολα. Πρόκειται σαφώς για πολιτικές εμπλουτισμού της αγροτικής και αναπτυξιακής πολιτικής παιδείας που όμως δεν υφίσταται.

Η χρόνια ανυπαρξία τέτοιων κινήσεων είναι αυτό που ενοχοποιείται και που στην ουσία ισοδυναμεί με πολιτική καθώς και κρατική αναπτυξιακή παραίτηση. Στην ουσία πρόκειται για έναν ακόμη επιτύμβιο λίθο, σε μια σειρά από ακμάζοντες μέχρι πριν από λίγα χρόνια κλάδους της παραγωγικής οικονομίας.

* από τηλεοπτική συνέντευξη του συγγραφέα στις 9 Ιουνίου '03 στην Αθήνα,

Διδυμότειχο

*Ομιλία που έκανε ο συγγραφέας στις 18 Οκτ. '03,
στην ίδια πόλη, σε ημερίδα του συλλόγου Ακρίτες*

10. Διδυμότειχο

“ Στις δυο δυμοτιανές γιαγιάδες μου. Την υφάντρια Ελένη Νικίδου, και τη μαχτσεβάνισα Γιαννού, πρόσφυγα από τη Μακρά Γέφυρα ”

Τα όσα θα θέσω υπόψη σας είναι προϊόντα ερευνητικής εργασίας που έκανα όλα αυτά τα χρόνια, μετά την αποχώρησή μου από τη Βουλή. Μερικά τα γνωρίζετε. Κάποια άλλα παρουσιάζονται απόψε, για πρώτη φορά. Πρόκειται για καταλήξεις και επεξεργασμένες προτάσεις που αν υιοθετηθούν, αρκετές από αυτές μπορούν να αποδώσουν καρπούς χωρίς πολλά έξοδα και σύντομα. Οι υπόλοιπες θα χρειαστεί να εγγραφούν στην ατζέντα των αγώνων της αυτοδιοίκησης, των κοινωνικών φορέων, των πολιτών της περιοχής. Θα κλείσω την ομιλία μου με ένα τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές ζήτημα ανάπτυξης. Η λύση που προτείνω μπορεί κατά το επόμενο διάστημα και πριν από την αποδοχή ή την απόρριψή της, να προκαλέσει μια μεγάλη συζήτηση.

Μετά από μια εικοσαετία και πλέον αγώνων για τα αναπτυξιακά θεμέλια και τις υποδομές του Έβρου, της Θράκης και άλλων περιφερειών -από την Εγνατία έως το ενεργειακό τελευταία με το ζήτημα του φυσικού αερίου- μπορούμε, παράλληλα με τους αγώνες αυτούς που θα συνεχιστούν για πολύ, να σηκώσουμε ένα νέο και όμορφο όταν τελειώσει, οικοδόμημα. Ο λόγος για την ανάπτυξη αυτής της πόλης και της αγροτικής της περιφέρειας καθώς και την αρμονική σχέση τους προς τις όμορες περιοχές. Πρόκειται για αυτόχθονη και σοβαρή πολιτική παραγωγή, ιστορικά και επιστημονικά μελετημένη. Επίσης εφικτή, τόσο ως προς το πολιτισμικό όσο και το παραγωγικό της μέρος. Ένα σχέδιο που λόγω διττής υπόστασης, μπορεί να πάρει το όνομα της πόλης.

Δεν είναι πολλές οι εν ζωή ευρισκόμενες Ελληνικές πόλεις που είναι σε θέση να επιδείξουν τέτοια γεωιστορικότητα και γεωπολιτισμικότητα, με μνημειακά δείγματα από τόσο πολλούς και διαφορετικούς πολιτισμούς. Το φαινόμενο σπανίζει ακόμη πιο πολύ όταν η ίδια γηραιά πόλη έπαιξε στη διαδρομή της έναν σημαίνοντα γεωοικονομικό και γεωδιοικητικό ρόλο. Όλα τα χαρακτηριστικά αυτά συναντώνται στην περίπτωση του Διδυμοτείχου. Όχι μόνο διετέλεσε, για μικρά έστω διαστήματα, ακόμη και πρωτεύουσα διαδοχικών, αλλόδοξων μάλιστα, αυτοκρατοριών αλλά και συνεχίζει να επιβιώνει με τη σημερινή έστω μορφή. Μια πόλη που ναι μεν έζησε επί δεκάδες αιώνες αλλά που στο σημερινό αιώνα, καλείται να επιλέξει ανάμεσα σε μια νέα παραγωγική και πολιτισμική άνοιξη και στο φάντασμα του παρελθόντος της. Με άλλα λόγια να τρέφεται για το προδιαγεγραμμένο υπόλοιπο της ζωής της με ορούς και ενέσεις ή με τις ελάχιστες εναπομείνουσες σάρκες της αγροτικής της επαρχίας.

Τέσσερις αν όχι περισσότερες, ανενεργές σήμερα, μεγάλες βιομηχανικές μονάδες -οι ιστορικοί πολιτισμοί- περιμένουν επί δεκαετίες τώρα τις αναπτυξιακές πολιτικές που θα τους αποκαλύψουν, αναδείξουν και καταστήσουν προσπελάσιμους στον επισκέπτη και τον τουρισμό. Από τους καγιάδες και

Εικόνα 1. Καγιάδες,

Εικόνα 2. Ένας από τους καγιάδες,

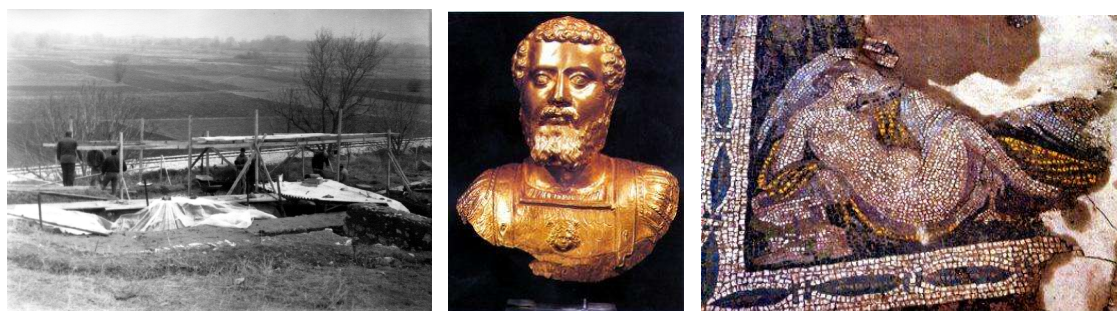
φωτο Γκιντίκα Διδύχο,

Εικόνες 3 & 4. Χαμένες αρχαιότητες {;} της πόλης,

Πηγές: Γεννάδιος Βιβλιοθήκη-Θησαυρός Δ.Π.Θ.,

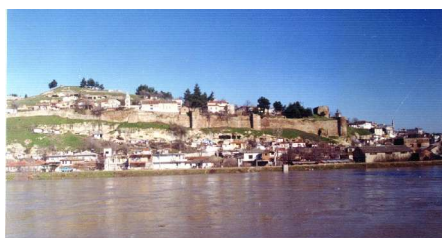
τους δυο ιερούς βράχους -την Αγία Πέτρα και τον Καλέ- μέχρι το τζαμί που το ανήγειραν στην πλατεία, σε θέση ώστε να παίζει ρόλο δεσμοφύλακα της Ακρόπολης και σε μέγεθος ανάλογο της έκτασης του τείχους. Χρειάζεται δηλαδή η ανάδειξη της προϊστορικής πόλης, η συστηματική ανασκαφή της Ρωμαϊκής Πλωτινούπολης, ένα επεξεργασμένο σχέδιο αστικής και αρχιτεκτονικής αναγέννησης του καλέ

Εικόνα 5. Ανασκαφές στην Αγία Πέτρα,

Εικόνες 6 & 7. Ευρήματα της Ρωμαϊκής περιόδου,

Φωτογραφικό αρχείο Δήμου Διδυμοτείχου και Δ.Π.Θ.,

Εικόνες 8, 9, 10, 11 & 12. Όψεις Βυζαντινού τείχους,

Πηγή: Φωτ. αρχείο Γκιντίκα,

καθώς και η μουσειακή και πολυπολιτισμική αξιοποίηση, όπως πρότεινε ο μακαρίτης καθηγητής Μπακαλάκης και όπως γίνεται και αλλού {π.χ. Βουλγαρία} με το άνοιγμα του τεμένους Βαγιαζίτ. Ένα μνημείο που σε αντίθεση με άλλα μνημεία της Θράκης, παρέμεινε αναλλοίωτο και αβεβήλωτο στην εξωτερική μορφή όσο εσωτερικά, παραμένει όμως ερμητικά κλειστό.

Εικόνα 13. Κύρια όψη, Εικόνα 14. Πλάγια, Εικόνα 15. Κεντρικό τμήμα Θόλου, Εικόνα 16. Επιγραφές,

Εικόνα 17. πλαγία Όψη, Εικόνα 18. Ιερό, Εικόνα 19. Επιγραφή {εσωτερικό},

Αρχείο Χρήστου Κηπουρού, Φώτο Βούλη Διδ/χ ο,

Εφόσον μάλιστα αποτελεί το αρχαιότερο, μεγαλύτερο και λαμπρότερο ιερό Οθωμανικό μνημείο της Ευρώπης, μπορεί να παίξει το ρόλο αντίπαλου δέους ως προς τη Μεγάλη Εκκλησία της Αγίας Σοφίας στην Πόλη. Το πιο σημαντικό αλλά και πιο βεβηλωμένο λατρευτικό μνημείο στην οικουμένη.

Εικόνα 20. Εν μέσω μιναρέδων, Εικόνα 21. Ισλαμικές επιγραφές,

Οι απαιτούμενες αναστηλωτικές παρεμβάσεις ή ιστορικές αποκαταστάσεις στα δυο αυτά μεγάλα μνημεία της Θράκης μπορούσαν και μπορούν να αρχίσουν να γίνονται από κοινού, από έναν διεθνή οργανισμό, π.χ. υπό την αιγίδα της UNESCO.

Εικόνες 22, 23 & 24. Νεοκλασικά Διδυμείχου,

Εικόνα 25. Οδός Παύλου Μελά
Φωτο Γκιντίκα Διδυμείχο,

Επιπλέον δείγματα της ίδιας Θρακικής αρχιτεκτονικής

Εικόνες 26 & 27. Όψεις νεοκλασικών Αδριανούπολης,

Φωτογραφίες: Μαρία Γεωργουσίδου, Ορσειάδα,

Πέραν από την ίδρυση και τη λειτουργία Εφορίας Αρχαιοτήτων στην πόλη, και πέραν από την ένταξή της στο δίκτυο των ιστορικών Ευρωπαϊκών πόλεων, ως μια από τις πλέον γηραιές, στο πολυπολιτισμικό εγχείρημα που σας έλεγα καθοριστικά μπορεί να συμβάλει μια πανεπιστημιακή σχολή Ιστορίας του πολιτισμού. Επίσης φιλοσοφίας, με πρώτο το τμήμα Βυζαντινών Σπουδών.

Εικόνα 28. Από το εποικοδομητικό μυθιστόρημα: Βαρλαάμ και Ιωάσαφ, 13ος αι.
Στην εικόνα, ο Ιωάσαφ ως ιππέας και ως οικοδομών ναό κλπ.,

Πηγές: 1. Θησαυροί Αγίου Όρους, Μονή Ιβήρων K 423, εκδοτική Αθηνών.
2. Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, ime.gr, τμήμα του ίδιου πίνακα,

Μπορεί μάλιστα σε ένα αμφιθέατρο αν όχι στο τμήμα, να δοθεί το όνομα “Ιωάννης Βατάτζης”, στη μνήμη του άξιου και άγιου αυτού συμπολίτη μας που ίδρυσε ανάλογη σχολή στη Σμύρνη και οικοδόμησε τον περίφημο λόφο του Πάγου, εμπνεόμενος ίσως από την ακρόπολη της γενέτειράς του.

Αυτός άλλωστε είναι στην ουσία ο ανακτητής της Ρωμανίας απέναντι στην πριν από οκτώ αιώνες, εισβολή των σταυροφόρων και τη φραγκοκρατία. Αυτός είναι και ο Θράκας ιππέας της εποχής του, που σε επιστολή του στον Πάπα Γρηγόριο, τόνιζε: “εν τω γένει των Ελλήνων ημών η σοφία βασιλεύει και, ως εκ πηγής, εκ ταύτης πανταχού ρανίδες ανέβλησαν.” Όμως ενώ τα λόγια αυτά αναδεικνύουν την πολιτισμική μας σύνθεση και συνέχεια, πέρασαν στα ψιλά. Δεν γράφτηκαν στις δέλτους της ιστορίας.

Εικόνα 29. Χάρτης με τη Θράκη ως Ρωμανία,

Πηγή: Old maps, Sanson 1656,

Αυτή είναι η δεύτερη πρότασή μου προς την Εκκλησία και το κράτος. Πιστεύω όπως συνέβη με την προ δεκαεπταετίας προηγούμενη που έκανα για την Κοσμοσώτειρα των Φερών να γίνει κέντρο λατρείας των Θρακών -κάτι που ήδη έγινε- έτσι θα συμβεί και πάλι.

Εικόνα 30. Κοσμοσώτεια, Φέρες,

πηγή: favolatours.com,

Το τμήμα που προτείνεται υπερβαίνει τη Θρακική διάσταση αν όχι την εθνική. Κινείται σε άλλη πολιτισμική και ηθική ευρωπαϊκή και διεθνή σφαίρα. Στη σφαίρα αποκατάστασης της πολλαπλά παραχαραγμένης ιστορίας της περιοχής και της περιόδου αυτής από πολλούς. Ξένους και Έλληνες.

Η σημαντικότερη όμως πρακτικά συμβολή της ίδιας σχολής έχει να κάνει με την σοβαρή και βάσει σχεδίου οικοδόμηση του Ακαδημαϊκού χωροταξικού σχεδίου και συστήματος της Θρακικής περιφέρειας. Εάν οι σχολές Οινολογίας, Γαστρονομίας ή Υφαντικής που πρότεινα σε άλλα κείμενα, με βάση τη γεωιστορικότητα και τη γεωακαδημαϊκότητα, συνιστούν τα παραγωγικά θεμέλια καθώς και τον φέροντα σκελετό του περιφερειακού της χωροταξικού, τότε με τη νέα πρόταση, προστίθενται τα κουφώματα. Είναι τα μάτια, τα αυτιά, το στόμα, εν τέλει το όμορφο πρόσωπο της Ρωμανίας. Πρόκειται για αποδοχή της πολύμορφης πολιτισμικής της κληρονομιάς, από το μοναδικό ιστορικό δικαιούχο. Τους ίδιους τους Θράκες. Κάτι για το οποίο χωρίς την απαιτούμενη επιστημονική και ακαδημαϊκή συνδρομή δεν μπορεί κανείς να αναμένει πολλά, πόσο μάλλον το να ολοκληρωθεί. Μπορεί με τον τρόπο αυτό να καλυφθεί ο αχανής χώρος που από την ιστορία εκτείνεται έως το γαστρονομικό και διατροφικό τομέα. Αυτό το τεράστιο, πλην όμως, αναξιοποίητο θησαυροφυλάκιο.

Διότι αντί να προχωρήσουμε, πρώτοι ως χώρα, στις πανεπιστημιακές σχολές γαστρονομίας καθώς και διαιτολογίας, -με τη Μεσογειακή διατροφή, ως σχολή στο πανεπιστήμιο της Κρήτης, τη Μυκηναϊκή και την Κλασική στο υπό λειτουργία πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου, και την Πολίτικη κουζίνα ως αντίστοιχη σχολή στο Πανεπιστήμιο της Θράκης στην Ορεστιάδα-, την παλιά μας αυτή πρόταση πρόκειται να την αξιοποιήσει το 2004 η Ιταλία, η κατά τα άλλα μιμητική Ρωμαϊκή κουζίνα που βέβαια δεν αναδείχθηκε ως έτυχε, σε παγκόσμια γαστρονομική και διατροφική υπερδύναμη. Η εξαγγελία από το Δημοκρίτειο, στο πρόσφατο συνέδριο των Θρακών, τμήματος τροφίμων στην Ορεστιάδα, πέραν της επέκτασης στη γαστρονομία, κυρίως χρειάζεται να βρει μιμητές και σε άλλα πανεπιστήμια της χώρας.

Η ίδρυση επίσης στην περιοχή επιστημονικού κέντρου παραδοσιακής τέχνης και μόδας έχει να προσφέρει πολλά. Σε αμφότερες, αφού αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Από τις ιστορικές ονομασίες προέλευσης των προϊόντων και των τροφίμων της περιοχής, τη γαστρονομία και την υφαντική έως τη γεωοικονομία, τη Θρακογραφία, την Εθνογραφία, τη μουσική, τα Θρακιώτικα τραγούδια καθώς και το θέατρο. Όλοι οι κλάδοι διαθέτουν μεγάλο υπόβαθρο. Έχουν αντίκρισμα σε όλη την επικράτεια και πέραν αυτής. Ας μην επεκταθώ τώρα σε ονοματολογίες. Ούτε στο αν ο συμπατριώτης μας Ορφέας, έχει υιοθετήσει την Καρωτή. Απλά να πω ότι αντί για τις κατά κανόνα κίτς εκδηλώσεις με τα κρατικοδίαιτα μπουλούκια από την πρωτεύουσα, μπορούν τα καλοκαίρια αλλά και άλλες περιόδους να λειτουργούν στα χωριά, όσο την πόλη, τμήματα διεθνούς Θρακικού πανεπιστημίου διασποράς, με εκθέσεις, εκδηλώσεις και παραστάσεις για τους πιο πάνω τομείς, καθώς και άλλους.

Είναι κάτι που αργότερα μπορεί να επεκταθεί στην υπόλοιπη Θράκη, στις άλλες σχολές της. Νέοι από όλη την οικουμένη που θα σπουδάσουν Οινολογία στη Ρωμανία δίπλα ακριβώς στη Μαρώνεια, στον τόπο που τόσο εκθειάζονται τα αμπέλια και ο ομώνυμος οίνος σε αμφότερα τα Ομηρικά έπη.

Εικόνα 31. Αρχαία πατητήρια Μαρωνείτη, Εικόνα 32, τύφλωση Πολύφημου

Επίσης Θρακική γαστρονομία και διαιτολογία στην Ορεστιάδα, με τη μεγάλη Βυζαντινή κληρονομιά έως τα γνωστά κεμπάπια στα οποία και πάλι αναφέρεται ο Όμηρος κάνοντας λόγο για τα σπουδαία ψηστικά προσόντα του Πάτροκλου. Κάτι που βρήκε τη συνέχειά του μέχρι τον προηγούμενο αιώνα, στις Σαραντα Εκκλησιές της Ανατολικής Θράκης, προτού μετατραπεί σε ένα ακόμη αντιδάνειο.

Μπορούν να σπουδάσουν Υφαντική στο Σουφλί για το υπαρκτό αντίκρισμα στη μεταξουργία που έχει να επιδείξει η πόλη όσο για τις υφάντριες γυναίκες της Θράκης για τα έργα τέχνης αλλά και επειδή είναι οι μόνες δικαιούχες κληρονομιάς, λόγω μυθικής όσο και φυσικής συγγένειας που έχουν με τις Τρωάδες συναδέλφους τους, Εκάβη και Λαοδίκη.

Εικόνες 33, 34, 35 & 36. Σχέδια χαλιών, Ιωνία κλπ.

Πηγή: δείγματα Οργανισμού Προνοίας Διδυμοτείχου. Επίσης βλ. άρθρο μου, Ο κόσμος του Επενδυτή, 24 Αυγ. '03, Η πορφυρά βίβλος της υφαντικής,

Τότε μόνο τα ενυπόγραφα έργα τέχνης, οι τάπητες με ονομασία προέλευσης των υφαντριών από τους Μεταξάδες, το Παλιούρι, το Ασπρονέρι ή τους Ασβεστάδες θα είναι σε θέση να αντικαταστήσουν το σημερινό καθεστώς αιχμαλωσίας.

Το κλειδί που μπορεί να ανοίξει το θησαυροφυλάκιο που έλεγα πιο πάνω είναι η βιολογικότητα, με ταυτόχρονο ανέβασμα του ποιοτικού πήχη. Είναι μια επιστημονική επιστροφή στην ιστορία. Επίσης ιδιαίτερα ευφυής. Αυτή μπορεί να αποτελέσει το πρώτο σοβαρό και σίγουρο βήμα της απάντησης απέναντι την νέα σταυροφορία της μετάλλαξης καθώς και τους εδώ υποστηρικτές της που την προσυπέγραψαν ή και άλλους που σίγησαν, αμφότεροι λόγω της έλξης που αισθάνονται παλαιόθεν, προς τη γενετικά τροποποιημένη πολιτική. Είναι η χάραξη ενός πρωτότυπου δρόμου προς την παγκοσμιοποίηση. Η μετατροπή της παράδοσης σε μόδα. Αυτόν άλλωστε το δρόμο αγωνίζονται να χτίσουν μόνα, χωρίς βοήθεια, τα ανά τον κόσμο χιλιάδες Ελληνικά εστιατόρια, με το καθένα από αυτά να αποτελεί για την πόλη όπου βρίσκεται από ένα προξενείο καθώς και προξενικό προς τις Ελληνικές κουζίνες και γεύσεις. Μια σοβαρή αναπτυξιακή οπτική οφείλει να δει τις επιχειρήσεις αυτές, ως εξαγωγικές τροφίμων και τις κουζίνες ως μεταποιητικές μονάδες υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Δίπλα στα φημισμένα από παλιά στην Ευρωπαϊκή αγορά, πεπόνια Θράκης, με σήμα κατατεθέν το πέταλο, μπορεί να προστεθεί το μανιώτικο. Πάνε άλλωστε μαζί. Ο λόγος για το περίφημο πρόβειο κουρκμάτς που πρέπει όχι μόνο να παραχθεί εκ νέου αλλά και να κινηθεί η διαδικασία πιστοποίησης. Επίσης για το, μεταξύ άλλων, παραγόμενο με βουβαλίσιο γάλα, γνωστό καζάν ντιπί.

Εικόνα 37. Πρόβατα,

Εικόνα 38. Βουβάλια από το βιότοπο της λίμνης Κερκίνης,

Πηγές φωτ. αρχεία Δ.Π.Θ. & Σχολείων Κορδελιού {7^{ου}-9^{ου} },

Το τσαπί της γαστρονομίας, της λαογραφίας όσο οι παιδικές μνήμες από τους παππούδες και κυρίως τις γιαγιάδες, μπορούν να φέρουν στην επιφάνεια πολλούς τέτοιους χαμένους θησαυρούς και πολιτισμούς. Τους παππούδες που μάλωναν τα εγγόνια τους όταν εκτός από το πεπόνι έτρωγαν και τα σπόρια που οι ίδιοι τιμάρευαν, και τις γιαγιάδες που έχουν να διδάξουν πολλά για την αναβίωση της παραγωγής των σπιτικών λαχανικών, αντί των σημερινών ξυλωδών και πανάκριβων. Θα συμβεί το ίδιο που γίνεται με τα αμπέλια. Επίσης τις νέες ελιές που ήδη φυτεύονται στην περιοχή. Επιτέλους ας μουν αυθαίρετα. Δεν θα αργήσουν να νομιμοποιηθούν. Παντού στην υπόλοιπη Ευρώπη αυτό κάνουν. Πόσο μάλλον χρειάζεται να γίνει εδώ όπου η αναμπέλωση και η αμπελογονία έχουν επιπλέον να καλύψουν το μεγάλο κενό της έως πρόσφατα συστηματικής αμπελοκτονίας της πάλαι ποτέ αμπελόεσσης πατρίδας του Διόνυσου.

Επιστροφή στην αγνότητα και τη γευστικότητα χρειάζεται να υπάρξει και με το ψωμί Θράκης, ψημένο σε φούρνο από ξύλα. Αυτό που τρώμε δεν έχει σχέση με ψωμί. Και τα χειρότερα δεν έχουν έρθει ακόμη. Εκτός των άλλων αποτελεί ύβρη προς τον ανάρπαστο από τις Ιταλικές βιομηχανίες

Εικόνα 39. παραδοσιακός φούρνος με ξύλα, Εικόνα 40. Αποκατάσταση,

Πηγή: φωτ. αρχείο από το άρθρο για το ψωμί της Θράκης, 2001,

ζυμαρικών, Θρακικό σίτο ο οποίος ανακαλεί στη μνήμη ένα ακόμη αποικιακό προϊόν της χώρας. Το Χανιώτικο λάδι. Που και να μην ήταν ευλογημένα, ο σίτος και το έλαιο με τον οίνο. Ούτε καταραμένα να ήταν. Διερωτάται κανείς τι άλλο χειρότερο μπορούσε να συμβεί. Όπως πηγαίνουμε, κατά τα επόμενα χρόνια τα τουρκικά μαγαζιά θα αρχίσουν να φυτρώνουν σαν μανιτάρια στην περιοχή. Θα καλύψουν επιτόπου το κάθε παραγωγικό και μεταποιητικό κενό. Ήδη το κάνουν με τις εξαγωγές ψαριών. Αν εισάγουν κάτι από δω, είναι οι φοιτητές στο Αγγλόφωνο πανεπιστήμιο της Ανδριανούπολης. Δεν υπάρχει χώρα στη γη που να μην εξάγουμε φοιτητές. Όπως δεν υπάρχει καμιά χώρα, από την οποία να εισάγουμε.

Οι συνεχιζόμενες και κλιμακούμενες ήπιες εισβολές της Τουρκίας, άλλοτε με ζωνόσους και άλλοτε με πρόσφυγες ζώντες ή νεκρούς, δικαιώνουν και επαναφέρουν την πρότασή μας για τον αγροκτηνοτροφικό παράδεισο. Τη χορήγηση αυξημένων ποσοστώςεων -όπως ήδη γίνεται αλλού, π.χ. στις Αζόρες- με τα ευγενή γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα. Μπορούσε από την προηγούμενη ακόμη δεκαετία και μπορεί και τώρα να γίνει αποδεκτή από την Ε.Ε. Τη δική της ασφάλεια υπερασπίζονται οι αγρότες της Θράκης, του Αιγαίου. Δικό της ευρωπαϊκό έμφυχο αντιδουλεμπορικό και αντιναρκωτικό ανάχωμα είναι. Δεν είναι μόνο Ελληνικό. Κυρίως όμως εφόσον γίνει, θα πρόκειται για ένα πρότυπο και πλήρες οικολογικό πάρκο πανευρωπαϊκού και παγκόσμιου ενδιαφέροντος, με ανεξάντλητες πρώτες ύλες για την παραγωγική άνοιξη που έλεγα. Το εγγυώνται, μεταξύ άλλων, τα σπανίου κάλλους προσόντα του Θρακικού τοπίου, όσο όμως η ίδια η ιστορία αν όχι και η μυθολογία.

Επιτρέψτε τέλος δυο μόνο λόγια για την τοπική γεωοικονομία και χωροταξία. Το πρώτο είναι ότι αντι του αγωγού φυσικού αερίου Μπουργκάς Αλεξανδρούπολης, ως κλάδου ενός διαβαλκανικού, διευρωπαϊκού και Ευρασιατικού αγωγού, επιλέχθηκε η σύνδεση της Κομοτηνής με την Προύσα. Η αγορά του καυσίμου από την Τουρκία, εκτός του ότι θα δημιουργήσει σαφή ενεργειακή εξάρτηση στο Θρακικό αν όχι στο Ελλαδικό σώμα και εκτός του ότι ο Βόρειος Έβρος δεν πρόκειται να συνδεθεί -κάτι που το αποκρύπτουν από τους πολίτες- επιπλέον η χώρα θα το πληρώνει με όχι και ευκαταφρόνητο φέσι. Τα περί διασύνδεσης των ενεργειακών συστημάτων των δύο χωρών είναι ψεύδη. Πέραν των άλλων τα επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον του τουρκικού κράτους να εξαγοράσει τη Δ.Ε.Π.Α.

Χάρτης 1. Εύξεινος αγωγός Φ.Α.,

Όσο τώρα για την άλλη διασύνδεση, την οδική, το θέμα που έλεγα στην αρχή, αν η Ελλάδα ήθελε να προχωρήσει σε αυτήν, μπορούσε να ζητήσει την ένταξη σε κάποιο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα μιας νέας γεφύρωσης του ποταμού Έβρου, στο ύψος του Διδυμοτείχου. Επίσης τη σύνδεση της ίδιας πόλης με τη Μακρά Γέφυρα και κυρίως την εξάιχνη αρτηρία Αδριανούπολης Κωνσταντινούπολης, στο Μπαμπάεσκι αρκετά πριν από το ύψος της γνωστής Αρκαδιούπολης. Ο πεδινότατος οδικός κλαδίσκος, μήκους λίγων δεκάδων χιλιομέτρων μπορεί να ενσωματώσει τον τουρκικό άξονα της παρεγνατίας στην Εγνατία οδό και αντιστρόφως. Να μειωθεί δεκάδες χιλιόμετρα η απόσταση Κωνσταντινούπολης-Αλεξανδρούπολης, σε σχέση με την, διαμέσου της Αδριανούπολης, διαδρομή.

Από την άλλη, η υπαρκτή οδική γραμμή Κήπων-Κωνσταντινούπολης εκτός του ότι υστερεί ποιοτικά, επόμενα δεν είναι καθόλου ανταγωνιστική, ταυτόχρονα δεν προβλέπεται να κατασκευαστεί σύντομα, μεταξύ άλλων, λόγω υψηλού κόστους. Θα παραμείνει μια επαρχιακή οδός.

Η μετατροπή του Διδυμοτείχου σε κόμβο, μπορεί να συμπληρωθεί με την σύνδεση του παρευθυροποτάμιου επαρχιακού του δακτυλίου με τις Βουλγαρικές πόλεις Ivaylograd και Khaskovo. Ο τόπος μπορεί να αναγεννηθεί. Μπορεί να γίνει το δόξα πατρί, το πιο κεντρικό σημείο της Θράκης, το σημείο διασταύρωσης του νέου οριζώντιου άξονα με τον κάθετο Μπουργκάς Αλεξανδρούπολη. Εκτός του Δέλτα του Έβρου μπορεί να υπάρξει ένα ακόμη. Το Δέλτα της Εγνατίας.

Χάρτης 2. Διασύνδεση Εγγατίας με παρεγνατία, στο ύψος του Διδυμοτείχου,

Πηγή: αρχειακό υλικό συγγραφέα,

Το δεύτερο που θέλω να προσθέσω κλείνοντας, είναι ότι ίδια με τους δρόμους, αν όχι πιο πολλά, μπορούσαν να γίνουν με το σιδηρόδρομο. Μιλώ για το κλειδί της σιδηροδρομικής Εγγατίας, το Πύθιο. Την είσοδο και έξοδο από τη χώρα. Την προθήκη της.

Εικόνες 41 & 42. Σιδηροδρομικός Σταθμός Πυθίου, 21 ος αι.

πηγές: fomalhaut.de, ondrej.com, {τουρίστες},

Δυστυχώς εκτός από τα δυο διεθνή δρομολόγια την ημέρα, στο σταθμό του Πυθίου, υπάρχουν δυο ταφόπλακες. Η μια βρίσκεται στο εκεί μνημείο, προς τιμή των Γάλλων πεσόντων του 1918. Η άλλη είναι για την Orient Express και τα τριάντα τραίνα που περνούσαν την ημέρα. Στον ίδιο αυτό τόπο-κοιμητήριο είναι θαμμένος επίσης ο Ελληνικός εκσυγχρονισμός.

Συμπλήρωμα.: Εικ. 43, 44, 45 & 46. Όψεις του παλιού Διδυμοτείχου και η πρώην οικία Πέτρου Γιαρματζή, προς τον οποίο εκφράζονται ευχαριστίες για την ευγενική παραχώρηση. Εικ. 47, 48, 49 & 50. Τέσσερις photos του τεμένου Βαριαζίτ, παραχωρηθείσες από φίλο που θέλησε να διατηρήσει ανωνυμία.

Εικ. 43. Διοικητήριο επί τουρκοκρατίας, καταστραφέν από πυρκαγιά,

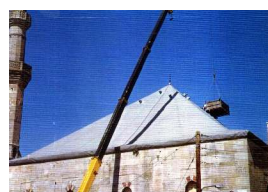
Εικ.44. Όψη της παλιάς πόλης,

Εικ.45. Η πενταζωνική πριν το μπάζωμα, Έτος ~ 1935, εξ αριστερών προς τα δεξιά: Ντισλιάν, Βαφειάδης, Γιαρματζής, Βλαϊδής

Εικ. 46. διατηρητέο κτίριο { πρώην οικία Γιαρματζή }

Εικ. 47, 48, 49 & 50. photos τεμένου,

Πηγή: αρχειακό υλικό συγγραφέα,

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

1. ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ

Δεν είναι ευκαταφρόνητα τα κοινά γνωρίσματα που εμφανίζουν κατά τη ιστορική τους διαδρομή, ο Ελληνικός και ο Ιρλανδικός λαός. Λέγεται ότι οι δυο λαοί μοιάζουν. Η αλήθεια είναι ότι όλοι οι ιστορικοί λαοί μοιάζουν. Όμως για τους συγκεκριμένους, είναι κάτι που διαπιστώνεται από μακριά.

Μπορεί ως προς τη γεωγραφία να τους χωρίζει ικανή οδική και θαλάσσια απόσταση, όμως δεν συμβαίνει το ίδιο με την ιστορία. Ειδικά κατά τους έναν δύο τελευταίους αιώνες, δεν είναι μόνο το μαρτυρικό δρομολόγιο με τη μνήμη της αγχόνης ή οι τραυματισμοί με τις διχοτομίες εθνικών χώρων, που τους φέρνουν τον έναν πλησίον του άλλου. Τους συνδέει και άλλο σοβαρό κοινό. Είναι η τεράστια παγκόσμια διασπορά, της οποίας το κύριο σώμα, βρίσκεται στην Αμερικανική Ήπειρο. Δεν είναι λίγα τα εκατομμύρια ψυχές που αριθμούν οι δυο ομογένειες.

Αν κάτι διαφοροποιεί τους δυο λαούς, είναι το σαφές πλην όμως τραγικό Ελληνικό προβάδισμα της γενοκτονίας. Μπορεί η επί δεκαετίες ατιμωρησία να το καθιστά τραγικότερο, όμως δεν συνέβαλε λιγότερο σε αυτό και η δική μας χώρα.

Ας μη πάμε τώρα στις ευθύνες των Ευρωπαϊκών Δημοκρατιών. Ας περάσουμε για λίγο στη μυθογραφία και τον Ιθακήσιο βασιλιά Οδυσσέα, που μεταξύ όλων των άλλων, σφράγισε την Ιρλανδική λογοτεχνία, ιστορία και πολιτική. Αυτό δείχνει η πριν από λίγα έτη, ανακήρυξη της 16^{ης} Ιουνίου, σύμφωνα με τον «Οδυσσέα» του James Joyce, σε εθνική επέτειο του Ιρλανδικού λαού, με προοπτική διεθνοποίησης.

Ας έχουμε μόνο κατά νου, ότι αυτό που κρίνει την ποιότητα των φιλικών σχέσεων δύο λαών, την ειλικρίνεια και συνέχειά τους, όπως και μια νέα Ευρωπαϊκή Δημοκρατία, είναι το κατά πόσον οι σχέσεις αυτές θεμελιώνονται επάνω σε έδαφος ιστορικής μνήμης.

Αν κάτι διαφοροποιεί τις δύο χώρες μεταξύ τους, είναι το πολιτικό Ιρλανδικό προβάδισμα τόσο ως προς τη μνήμη όσο ως προς τη Δημοκρατία. Η απόσταση αυτή γίνεται μεγαλύτερη όταν κανείς στρέψει τη ματιά του στους υπαρκτούς Ελλαδικούς πολιτικούς θεσμούς, όπου αντί μνήμης και Δημοκρατίας, συναντά oligωρία, υποκρισία, θρασύτητα και υπονόμευση.

Το κενό αυτό, όπως και άλλες φορές συνέβη κατά την τελευταία περίοδο, θα προσπαθήσουμε να το καλύψουμε εμείς. Καταρχήν οφείλουμε, μέσα από την έκφραση ειλικρινούς αλληλεγγύης απέναντι στον πολύπαθο Ιρλανδικό λαό, να αντικαταστήσουμε το έδαφος της μνήμης που λέγαμε. Μετά να κάνουμε αυτά, που τόσο οι μεν όσο οι δε επίσημοι της χώρας μας, δεν σκέφθηκαν ποτέ. Και αν σκέφθηκαν δεν έκαναν κάτι, αν δεν έπραξαν, όπως με το Ποντιακό, το αντίθετο. Και να θέλουν τώρα να κάνουν, δεν μπορούν. Δεν τους πιστεύουν. Ούτε μέσα ούτε έξω.

Εν όψει του Ιρλανδικού δημοψηφίσματος που πρόκειται να επαναληφθεί κατά το επόμενο διάστημα, για τη συνθήκη της Νίκαιας, τη διεύρυνση δηλαδή της Ε.Ε., μπορεί μέσα από συνήθη θεσμικό τρόπο, να τεθεί υπόψη του Ιρλανδικού λαού με την αποδεδειγμένα υψηλή περί αξιοπρέπειας αίσθηση, η απόλυτη ιστορική ταύτιση του Κυπριακού όσο και του Ποντιακού Ελληνισμού, με έναν συλλογικό Οδυσσέα. Έναν Οδυσσέα ο οποίος εκτός από Ομηρικός ήρωας, ήρωας του Καζαντζάκη ή έργο του συνομηλικού του Joyce, αποτελεί κεντρικό θεμέλιο του παγκόσμιου πολιτισμικού οικοδομήματος. Μάλιστα ο Ίωνας και Αιγαιοπελαγίτης πρωτομάστορας και βάρδος του, όπως λέγεται ο ποιητής στην αρχαία Ιρλανδική, την Κελτική γλώσσα, δεν μπορεί παρά να χαίρεται, όταν εμπνευσμένα, από το δικό του μύθο έργα, θεωρούνται από τα πιο σημαντικά ενός αιώνα. Η σημειολογία είναι εντυπωσιακή. Το «θείον ποτόν» του Μαρωνείτη οίνου, τα πατητήρια της Μαρώνειας και ο Διώνυσος βρίσκουν τη συνέχειά τους στο Ιρλανδικό «θείον ποτόν» {1} του «μέλανος αφρίζοντος ζύθου», τα «ένδοξα ζυθοποιεία» και σε άλλους Διόσκουρους όπως «οι γιοι της Αθάνατης Λήδας». Ας μην επεκταθούμε στην κτηνοτροφία του Κύκλωπα όπου ισχύουν τα ίδια.

1. James Joyce, ΟΔΥΣΣΕΑΣ, εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα, 1990,

Σε αναγνώριση όλων αυτών, ο Joyce όχι μόνο τιμά την Ελληνική αρχαιότητα αλλά επεκτείνει την τιμή αυτή, προς την Ελλάδα των αρχών του περασμένου αιώνα. Συγγράφοντας τον Οδυσσέα, βάζει στα στόματα Ιρλανδών ηρώων του να λένε: «αν εμείς μπορούσαμε να δουλέψουμε μαζί, θα δημιουργούσαμε κάτι γι αυτό το νησί. Θα το εξελληνίζαμε»^{1}. Φαντάζομαι ότι αν γνώριζε ή προλάβαινε, θα μνημόνευε Οδύσσειες και άλλων ιστορικών λαών. Κάτι για το οποίο φυσικά οφείλει κανείς να ελέγξει πολύ πιο αυστηρά, τις κρατικές πολιτικές παρά έναν συγγραφέα. Ιδιαίτερα μάλιστα όταν οι λαοί των κρατών αυτών, είναι οι ίδιοι παθόντες.

Δεν τιμά καθόλου την υπαρκτή πολιτική αυτής της χώρας, η στάση της. Δυο λόγια αρκούν να την αποδώσουν: αισχύνη για τις πράξεις, αναισχυντία στις αιτιολογήσεις. Μεταξύ άλλων πρόκειται για έναν ηθικό ολοκληρωτισμό απέναντί στον οποίο ωχριά κάθε άλλος πολιτικός τους ή κοινωνικός που εν συνεχεία διαχέονται από τα ακριβοπληρωμένα Μέσα. Τα ίδια συναντώνται στις υπόλοιπες αντιδημοκρατικές μεθόδους που μετέρχονται. Μια από αυτές είναι η συστηματική εξαφάνιση από τα ίδια Μέσα, του μόνου πλούσιου στις ιδέες και δικαιωμένου ιστορικά πολιτικού χώρου. Υπάρχουν και άλλες. Απέναντί τους, ωχριά ακόμη και ο γνωστός περονόσπορος των πέτρινων και των επέκεινα χρόνων.

Οι δυο Ελληνικές Οδύσσειες, τόσο της Μεγαλονήσου ως προς το σταθμό της ένταξης της στην Ε.Ε., τη διατήρησή της δηλαδή ως κρατικής, έστω και τραυματισμένης, οντότητας, όσο των Ελλήνων του Πόντου με το ζήτημα του ολοκαυτώματός τους, μπορούν να βρεθούν σε καλό δρόμο, προτού συνεχίσουν το προς την Ιθάκη ταξίδι. Χρειάζεται για το λόγο αυτό να εξασφαλισθεί με βεβαιότητα από τις Ιρλανδικές κάλπες η συγκατάθεση στη διεύρυνση, έστω και αν είναι αναμενόμενη. Κάτι ανάλογο μπορεί να συμβεί με την αναγνώριση της Ποντιακής γενοκτονίας από το Ιρλανδικό Κοινοβούλιο. Θα του ανήκει μεγάλη τιμή για τη συμβολή του στην έναρξη αναγέννησης της Ευρωπαϊκής ηθικής τάξης. Όπως επίσης θα τιμάται ως ο πρώτος Ευρωπαϊκός σταθμός άλλης μιας Οδύσειας. Εκείνης της Διεθνούς Αναγνώρισης. Μπορεί όλα αυτά να θυμίζουν το: «μια Οδύσεια δεν είναι αρκετή» ^{1}, όμως επίσης δικαιώνουν ως πολιτική θεωρία όπως και πράξη, τον αγώνα σε δυο μέτωπα ^{2}. Τόσο στο εθνικό, όσο στο αναπτυξιακό. Τόσο προς τα έξω, όσο προς τα μέσα.

Ειδικά ως προς το τελευταίο, μπορεί να είναι λυπηρό, όμως ήταν αναμενόμενο που οι παράλληλοι βίοι των δυο λαών δεν συνεχίστηκαν προς την θετική σφαίρα της ιστορίας, όταν από την προηγούμενη ακόμη δεκαετία, αυτή γύρισε προς το μέρος τους. Η ουσία είναι ότι οι δρόμοι τους χώρισαν. Η μια χώρα πέρασε στο κέντρο. Χωρίς να υστερεί άλλου, ήδη γίνεται πλατεία ενός παγκόσμιου θεματικού χώρου, στην υψηλή τεχνολογία και όχι μόνο. Η δική μας, ενώ μπορούσε μέσα από μια νέα Ελληνική χωροταξία ^{3} απέναντι στις επαναλαμβανόμενες προκλήσεις της γεωοικονομίας να γίνει μέχρι και κεντρική πλατεία του παγκόσμιου χωριού, παρέμεινε περιφερειακή, ένας πέρα μαχαλάς του. Σε σχέση με το Ευρωπαϊκό χωροταξικό, ένα σοκάκι.

Ανεξάρτητα από το εάν δεν πρόκειται να κρατήσει επί πολύ ακόμη το Ιρλανδικό αυτό πέταγμα στα ύψη, είναι να τον ζηλεύει κανείς τέτοιο λαό. Οι Έλληνες ειδικά οφείλουμε για πολλούς λόγους να το τονίζουμε αυτό και να το αναδεικνύουμε. Ο ένας από τους λόγους είναι το κοινό της ιστορίας. Η ύπαρξη του Ιρλανδικού αναπτυξιακού μοντέλου, από το πεδίο του λογισμικού έως την δυναμική αγροτική οικονομία, με 8 φορές μεγαλύτερη παραγωγή κατά κεφαλή σε κριθάρι από την Ελλάδα και 16 φορές περισσότερα βοοειδή, είναι ένας άλλος λόγος. Καταρχήν διδάσκει με τον τρόπο του. Λέει ότι η μετατροπή μιας περιφερειακής χώρας σε κεντρική δεν είναι ουτοπία. Στην ουσία αφορά μια κερδισμένη δεκαετία. Αποτελεί κάτι το απολύτως εφικτό που ναι μεν από τη μια απομυθοποιεί την αναπτυξιακή αναγέννηση αλλά που ταυτόχρονα από την άλλη, μοιάζει με βουνό. Είναι εύκολο αν υπάρχει μια αυτόχθων πολιτική θεωρία και μια πολιτική όπως και μια παραγωγική και οικονομική τάξη που την πιστεύουν. Αποτελεί απρόσιτη κορυφή αν απουσιάζουν.

1. James Joyce, ΟΔΥΣΣΕΑΣ, εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα, 1990,

2. Μιχάλης Χαραλαμπίδης, Αγώνας σε δυο μέτωπα, Εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα, 2001,

3. Χρ. Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, Γόρδιος, Αθήνα, 2002,

Από την άλλη όσο αποτελεί έκφραση πολιτικής ανωριμότητας η απόπειρα αντιγραφής και η απομίμηση, άλλο τόσο είναι λάθος τα δόγματα. Το οστεοφυλάκιο της ιστορίας είναι γεμάτο από αυτά. Μη έχοντας κάτι άλλο, κατέληξαν να εκφράζονται με αφορισμούς. Η παγκοσμιοποίηση όμως δεν κινδυνεύει από τη μεταφυσική. Αν κινδυνεύει από κάτι, αυτό είναι η παιδεία διακυβέρνησης και η γνώση του χειρισμού της. Όσοι αδυνατούν ως προς αυτά, την υφίστανται. Η μόνη της απειλή είναι η πολιτική.

Η πολιτική είναι το θαυματουργό φάρμακο, προϊόν του νέου αλλά και εργοστάσιο πολιτισμού. Πλουτίζει, ηθικοποιεί, εκπολιτίζει και κυρίως εμπνέει, κινήματα, κοινωνίες, σχέσεις, χώρες, λαούς. Στις Δημοκρατίες τα γεγονότα αυτό είναι ο βασικός δείκτης υγείας του κοινωνικού και πολιτικού σώματος της καθεμιάς. Δεν συμβαίνει το ίδιο εδώ, στο Βασίλειο του παλιού με τη τουρκουάζ διαρχία, την ερμαφρόδιτη αυτή και πλήρη παρενεργειών πολιτική παθολογία.

Είναι κρίμα που όλα αυτά γίνονται σε μια περίοδο που η χώρα μπορούσε να βρίσκεται αλλού. Πρόκειται για τις απαιτήσεις του νέου αιώνα και της νέας χιλιετίας από τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό. Ξεκινούν από την ανάγκη επαναθεμελίωσης του υπαρκτού Ευρωπαϊκού θεσμικού και οικονομικού οικοδομήματος και φθάνουν έως την οικοδόμηση ενός νέου Ευρωπαϊκού πολιτισμικού, πολιτικού και υψηλού αναπτυξιακού μοντέλου σχέσεων μεταξύ όλων των λαών {3}.

Στα πλαίσια της ανάπτυξης όλων αυτών, ειδικότερα της νησιωτικότητας και της διαπεριφερειακότητας, και εν τέλει της κοινοτικότητας, μπορούν οι σχέσεις μεταξύ Ελλήνων και Ιρλανδών, να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο. Μπορούν από κοινού να ιδρύσουν διαπεριφερειακό Ελληνοϊρλανδικό ίδρυμα αναπτυξιακών ερευνών, με απώτερο σκοπό ένα διεθνές Πανεπιστήμιο, στην Ιόνια πατρίδα του Οδυσσέα ή/και στη Θράκη καθώς και Ιρλανδοελληνικό σε μια ή/και δυο από τις περιφέρειες ή κομητείες της βόρειας αυτής χώρας-νήσου. Δεν μας πέφτει λόγος να πούμε ποιες. Μπορούμε όμως να πούμε ότι δυο πηγές έμπνευσης, δυο συνιστώσες, είναι σε θέση να αποτελέσουν κινητήριο δύναμη του μεγάλου έργου. Η μια είναι οι εκατοντάδες ακαδημαϊκοί της διασποράς των δυο λαών, και ειδικότερα στις Η.Π.Α. όπου επίσης είναι δυνατόν να προωθηθεί η ίδια ιδέα, π.χ. στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.

Η αδελφοποίηση των δυο ιστορικών μας περιφερειών με τις αντίστοιχες Ιρλανδικές η οποία μπορεί να αποτελέσει έναν νέο Ευρωπαϊκό πολιτισμικό θεσμό, κινούμενο σε μια ανώτερη ηθική και πολιτική σφαίρα από εκείνη της συμβατικής Ένωσης και της κρίσης πολλές φορές εταιρικής σχέσης, είναι η άλλη συνιστώσα. Το έτος 2005, το οποίο προτείνεται από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή {4} ως Ευρωπαϊκό έτος των νησιωτικών περιοχών, μπορεί να αποτελέσει την απαρχή για το νέο θεσμό με ταυτόχρονο πέραςμά του, σε μια νέα Ευρώπη των Περιφερειών. Λέω νέα, γιατί αν είναι να ακολουθηθεί η ίδια πελατειακή πεπατημένη με τις διασπαθίσεις των κοινοτικών πόρων από τα ειδικευμένα ιδιωτικοδημόσια ή κομματοκρατικά τρωκτικά, με μια λέξη, τους ποροφάγους, καλύτερα να λείπει.

Στην Ιθάκη, όπου προτείνουμε να εγκατασταθεί το πρώτο Ελληνοϊρλανδικό Ίδρυμα, μπορεί να δημιουργηθεί μια ομώνυμη διεθνούς επιπέδου πανεπιστημιακή σχολή πληροφορικής, ηλεκτρονικής και τηλεπικοινωνίας Αδικεί κατάφωρα τον Οδυσσέα ο τρόπος με τον οποίο του φέρθηκαν οι κυβερνώντες, δίνοντας το όνομά του σε κοινοτικό πρόγραμμα έκτης διαλογής. Αν η πράξη αυτή συσχετισθεί με τη θέση που έχει το ίδιο όνομα στο παγκόσμιο στερέωμα, μπορούμε να πούμε ότι ισοδυναμεί με μια δεύτερη αποποίηση πολιτισμικής κληρονομιάς στα Ιόνια.

Δεύτερη, διότι υπάρχει και πρώτη. Είναι εκείνη η οποία θα συνεχίσει να υφίσταται, όσο τα υπαρκτά τμήματα μετάφρασης και διερμηνείας του Ιόνιου Πανεπιστημίου, δεν πλαισιώνονται και ολοκληρώνονται με τη δημιουργία μιας Πανεπιστημιακής Σχολής Ευρωπαϊκής Διπλωματίας στην Ιόνια πρωτεύουσα και γενέτειρα του Καποδίστρια. Ο ίδιος άλλωστε καταρχήν υπήρξε Διπλωμάτης. Τον γεωακαδημαϊκό αυτό λόγο προσέκλυσε φοιτητών και από άλλες χώρες,

3. Χρ. Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, Γόρδιος, Αθήνα, 2002,

4. Διευρωπαϊκά Δίκτυα, βλ. Δελτίο Ε.Ε. 4-2002, Γνωμοδότηση ΟΚΕ, Βρυξέλλες, 9/7/2002,

ενισχύουν με την ύπαρξή τους δυο σοβαρές ιστορικές σταθερές: Η υψηλότερη αισθητική και το κάλλος του αστικού και φυσικού Κερκυραϊκού τοπίου και δεύτερον, η παραδοσιακή Ιόνια φιλοξενία. Αφετηρία της τελευταίας είναι η Κέρκυρα, η Σχερία της Ναυσικάς και του Αλκίνοου. Σημαντικά όμως είναι και τα δώρα που πρόσφερε η Ομήρου Οδύσσεια, με την από αμνημονεύτων ετών διαρκή παγκόσμια προβολή τους.

Καθόσον τώρα αφορά τα δώρα της Θράκης, αυτά δεν περιορίζονται στο έδαφος που θα κερδίσει η υπόθεση με τη σχολή Οινολογίας {3} ή στους Ευρωπαίους φοιτητές που από τώρα πρόκειται να εξασφαλίσει, λόγω του νέου ιδρύματος. Αν όλα αυτά συσχετίζονται με την πρώτη παραγωγική επιστροφή {5} στον Οδυσσέα και το Μαρωνεΐτη Οίνο, ως προϊόν από ντόπιες ποικιλίες βιολογικών αμπελώνων και καλλιιεργειών, το ίδιο μπορεί να γίνει με τη δεύτερη. Εννοώ την αναπτυξιακή επιστροφή στη σπηλιά του Κύκλωπα, στη Μάκρη Έβρου, στις πρώτες στην ιστορία, παραγωγικές μονάδες γάλακτος και κρέατος, και τελικά σε μια πληθώρα μυθολογικών και ιστορικών ονομασιών προέλευσης με παγκόσμια φήμη που όμως παραμένουν αναξιοποίητες. Ένας θαμμένος θησαυρός.

Από τη μια είναι η παλιά μας, πλην όμως επίκαιρη λόγω του ζητήματος των προσφύγων, αναπτυξιακή πρόταση για τον Θρακικό αγροτοκτηνοτροφικό παράδεισο. Ήδη άλλες χώρες, όπως η Πορτογαλία, πέτυχαν πρόσφατα σοβαρές ρυθμίσεις στα γαλακτοκομικά, όπως π.χ. στις Αζόρες {6}. Από την άλλη είναι η πλούσια Θρακική γεωγαστρονομία. Η συνισταμένη των δυο αυτών, από κοινού με τη βιολογικότητα των αγροτικών προϊόντων, μπορούν να βάλουν τη Θράκη να ξαναπετάξει.

Η άλλη λύση για την ιστορική αυτή περιφέρεια είναι να συνεχίζει να πηγαίνει κατά διαβόλου, όπως κάνει σήμερα, αφού κατέληξε να κατέχει τη δωδέκατη θέση μεταξύ των δεκατριών της χώρας, και τη 210^η ανάμεσα στις 211 Ευρωπαϊκές περιφέρειες. Το πρόβλημα είναι απλό. Η λύση απλούστερη. Όσο δεν γυρίζει την πλάτη της σε αυτούς που την έφεραν εδώ, θα συνεχίζει να βλέπει νέες πλάτες μπροστά της.

3. Χρ. Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, Γόρδιος, Αθήνα, 2002,

5. Ιδρυτική Διακήρυξη της ΔΠΕ, της 13 Μαρτίου 2000,

6. Εξόχως απόκεντρες περιοχές, βλ. δελτίο Ε.Ε. 12-2000, συμπεράσματα 31/36, Βρυξέλλες, 19/3/2001,

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΣΗΜΕΡΙΝΗ, Λευκωσία Κύπρος, 10 Σεπ. '02,

2. ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Αν και οι απελευθερώσεις των πολιτικών κρατουμένων αποτελούν βασικό προαπαιτούμενο για το Δημοκρατικό και Ευρωπαϊκό προσανατολισμό της γειτονικής Τουρκίας, η Ελλάδα δεν διαθέτει Φερχόϊγκεν, ανάμεσα στα μέλη της πολιτικής της ελίτ. Ως γνωστό ο αρμόδιος για την διεύρυνση Επίτροπος, τόσο πριν όσο μετά από τις τουρκικές εκλογές, επιμένει στο συγκεκριμένο θέμα θυμίζοντας στους υπόλοιπους Ευρωπαίους καθώς και προς κάθε επιλήσιμονα, τα κριτήρια της Κοπεγχάγης.

Μπορεί το αποκαλούμενο νέο στην τουρκική διαδρομή να αποδείχτηκε πάντοτε χειρότερο από το παλιό -αρκεί μια ματιά σε λαούς της περιοχής που πλήρωσαν ακόμη και με τη ζωή τους την εμπιστοσύνη τους προς αυτό- όμως δεν ισχύει το ίδιο σε περιπτώσεις αθώας διαδρομής, όπως η Ελληνική. Αυτή είναι η μια όψη, η ηθική, η ανάδειξη της οποίας σκόνταψε, όταν δεν κηλιδώθηκε από το εδώ παλιό.

Υπάρχει όμως και η άλλη όψη. Η χώρα που δεν έπραξε ποτέ της κάτι σε βάρος άλλων λαών, το πράττει σε βάρος του δικού της. Έφτασε στο σημείο να πηγαίνει πακέτο με εκείνη, η οποία, πέραν των άλλων, κατέχει παγκόσμιο ρεκόρ στις εισβολές σε βάρος αυτόχθονων ιστορικών λαών της Ανατολικής Μεσογείου.

Αν στην περιοχή χρειάζονται ομοσπονδοποιήσεις και συνομοσπονδοποιήσεις μπορούν, εν όψει μάλιστα της Ευρωπαϊκής προοπτικής της γειτονικής χώρας, να προταθούν και να προταχθούν στην Ανατολία και τη Μεσοποταμία. Μπορεί έστω να εφαρμοσθεί το Ισπανικό πρότυπο, σύμφωνα με τη γνωστή από παλιά πρόταση του ιδρυτή της Ένωσης μας, που την επανέλαβε πρόσφατα.

Η προτεραιότητα όμως για την Κύπρο αυτή τη στιγμή είναι άλλη. Αφού πέρασε, αν και τραυματισμένη, πρώτη μεταξύ των νέων δέκα υπό ένταξη χωρών, εισέρχεται ήδη με το σπαθί της στην αναπτυξιακή, οικονομική και πολιτική χορεία των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί να ανακοπεί. Είναι επίσης προφανές ότι η Κυπριακή Δημοκρατία νομιμοποιείται πλήρως να κάνει εκτεταμένη χρήση του Ευρωπαϊκού γηπέδου όσο της ατζέντας και των θεσμών της Ένωσης, προκειμένου να επιτύχει και διαμέσου όλων αυτών, την ίαση στο ιστορικό της τραύμα. Τόσο πολιτικά όσο οικονομικά και αναπτυξιακά και επιπλέον σε ολόκληρο το εδαφικό της σώμα και επόμενα για όλους τους πολίτες της, χωρίς καμιά εξαίρεση ή διάκριση. Δεν έχει κανέναν λόγο, ειδικά αυτή τη στιγμή, είκοσι ημέρες πριν από την ουσιαστική επικύρωση της ένταξής της από το συμβούλιο κορυφής της Ε.Ε. να ενδώσει σε οποιοδήποτε πλάγιο εκβιασμό. Κάτι που εκτός των άλλων αποτελεί έκδηλη περιφρόνηση προς την Ευρωπαϊκή νομιμότητα για την οποία τα ζητήματα της λύσης και της ένταξης έχουν ως γνωστόν, από ετών αποσυνδεθεί.

Είναι λοιπόν να απορεί κανείς με την Αθηναϊκή ανυπομονησία όταν βλέπει τα πάντα να περιστρέφονται γύρω από τη λύση ή τη μορφή της και όχι την ένταξη στην Ε.Ε. και πως μπορεί να προωθηθεί μέσα και από αυτήν, η μεγάλη εθνική υπόθεση.

Μόνο ζημιά μπορούν να προκαλέσουν οι σπείδοντες και επισπείδοντες, κατά το τελευταίο διάστημα, κ.κ. πρωθυπουργός και υποψήφιος πρωθυπουργός. Αν κανείς προβάλλει ένσταση μήπως αδικούμε τη στάση τους στο ίδιο ζήτημα, ας την ξαναδεί. Εμείς ευχαρίστως να θυμίσουμε στους ίδιους όπως επίσης και σε άλλους, το “δεν θέλουμε η Θράκη να γίνει νέα Κύπρος” κατά το Νταβός του 1988, όταν δεν είχαμε κανέναν τους μαζί μας. Όπως άλλωστε το Μάρτιο του 1995 κατά την άρση του Ελληνικού Βέτο και στο πώς άναψε το πράσινο φως για την Ευρωπαϊκή προοπτική της Μεγαλονήσου. Ο καθένας μπορεί εύκολα να βγάλει τα συμπεράσματα του, αν η Ελλάδα καθώς και η Κύπρος κέρδισαν ή έχασαν από τη δική μας στάση ή από τη δική τους, τη μόνιμη χρόνια σιγή αν όχι άλλες ενέργειες, που όμως δεν είναι της στιγμής. Αν πάλι επιθυμούν, ας μας αντικρούσουν με κάτι που έκαναν, έστω νεότερο. Εδώ ούτε το όνομα της Μεγαλονήσου είχαν γραμμένο στις ομιλίες που έκαναν. Τελευταία το πρόσθεσαν. Ας μην επεκταθούμε σε γραπτά δια χειρός συμβούλων, αμφότερων των πολιτειακών αυτών παραγόντων της Ελλάδας, για το μοντέλο της λύσης ή σε λόγους και κυρίως πράξεις υπουργών που φέρνουν ιστορικά ονόματα και που όφειλαν από καιρό να τα έχουν αλλάξει.

Μπορεί τώρα όλα αυτά που λέμε, να χρησιμοποιηθούν για άλλη μια φορά ως προσάναμμα στην ηλεκτρονική πυρά από τα κατ'εικόνα και ομοίωση προς την παλιά πολιτική τάξη, γνωστά αντιδημοκρατικά Αθηναϊκά Μέσα, όμως εμείς οφείλουμε να τα αποκαλύψουμε. Είμαστε άλλωστε αυτοί που νομιμοποιούνται ηθικά και ιστορικά να το κάνουν. Άλλοι δεν μπορούν, έστω και αν φωνασκούν.

Και κάτι ακόμη. Άλλο χώρα, άλλο χώρος. Άλλο τραυματισμένο έστω κράτος άλλο νότιο κρατίδιο. Προφανώς πίσω από την αποδοχή έστω ανοχή τερατομορφιών, βρίσκεται συγκεκριμένη αντιαισθητική πολιτική. Δεν είναι μόνο ο καριερισμός, η κινητήρια δύναμη ή ο ξένος υποβολέας. Το ανάλογο έδαφος, είτε ως πρόσφορο σε υποδείξεις είτε ως άγονο για παραγωγή πολιτικής, προϋπήρχε.

Αυτά και άλλα πολλά πρόκειται να σκεφθούν οι πολίτες, ειδικά την περίοδο που διανύουμε, πριν από την αναγνώριση του ψευδοκράτους σαν κρατική οντότητα με τη διαφαινόμενη συγκατάθεση των ταγών του ιστορικού θύματος. Επίσης την απώλεια της ενιαίας υπαρκτής κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έχουμε το ψευδοκράτος που το κάνουν κράτος και το κράτος που το κάνουν ψευδοκράτος. Ο θάνατός σου, η ζωή μου. Αυτό γίνεται στην ουσία. Αν παρόλα αυτά κάποιος επιμένουν στην περί μοντέλων συζήτηση, πρόκειται για Παλαιστινιακό μοντέλο.

Αν όμως πολιτική εκτός από ιστορική μνήμη των 1983, 1974, 1959, 1950 και 1930 όπως και των κατά καιρούς παζαριών σε Ευρωπαϊκές ή Αμερικανικές πόλεις, σημαίνει ανάλυση και λογική επεξεργασία των νέων δεδομένων, με ταυτόχρονη κίνηση στη σφαίρα των θεμελιωδών αρχών και αξιών του Ευρωπαϊκού πολιτισμού και φυσικά σεβασμό τους και κυρίως σεβασμό των δικαιωμάτων των λαών, τότε η πολιτική πρόταση που οφείλει να διατυπωθεί, είναι η του δημοψηφίσματος, για το ύψιστο αυτό εθνικό και πολιτικό ζήτημα καθώς και τις προτάσεις του κ. Anan.

Οφείλει όχι μόνο να γίνει στην Κύπρο αλλά και στην Ελλάδα. Εκτός και αν γι αυτή δεν αποτελεί κρίσιμο εθνικό θέμα, όπως ακριβώς επιτάσσει το άρθρο 44 παρ.2, του Συντάγματος, ή αν το τελευταίο δεν είναι ο θεμελιώδης καταστατικός χάρτης αλλά χαρτί. Εάν δεν ισχύουν αυτά, που δεν ισχύουν, τότε όλοι, όσο ψηλά και αν βρίσκονται, οφείλουν να αναλάβουν τις ιστορικές τους ευθύνες. Δεν χωρούν διαπληκτισμοί. Ούτε βέβαια νομιμοποιεί κανέναν από τους υπαρκτούς επίσημους της Ελλαδικής πολιτικής ή της πολιτείας, για να μείνουμε σε αυτήν, το ότι δεν έγινε κάτι ανάλογο ως προς τη συμφωνία της Ζυρίχης. Απεναντίας.

Το δημοψήφισμα που ως άμεσος Δημοκρατικός, πολιτισμένος τρόπος έκφρασης έχει την αφετηρία του στον Ελληνικό χώρο της Δημοκρατίας, της Πολιτικής, του Δήμου, της Αγοράς και που σήμερα είναι ευρύτατα διαδεδομένος στη γηραιά Ήπειρο θεσμός, χρησιμοποιούμενος τακτικά από τους Ευρωπαϊκούς λαούς, πλην Ελλήνων, είναι ώρα να παλιννοστήσει. Πέραν όμως αυτών, αποτελεί πολύτιμο πολιτικό όπλο.

Δημοσιεύτηκε στο www.dpe.gr, στις 10 Νοεμβρίου 2002, λίγο πριν την κατάθεση του σχεδίου Ανάν,

3. Μια νέα τραγωδία είναι περιττή

Εάν κανείς αδυνατεί με βάση την κοινή λογική να ερμηνεύσει την πολιτική της χώρας του -μεταξύ άλλων πρωτάκουστων, την αποδοχή ενός πασά ως προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας- είναι επόμενο να κάνει άλλες σκέψεις, να ψάξει νέα, πέραν των συμβατικών που απέτυχαν, μέσα πολιτικής. Το καθιστούν επιτακτικό λόγω της στάσης που τηρούν στο κορυφαίο αυτό για το παρόν και το μέλλον του Ελληνισμού θέμα, αμφότεροι οι εν δικομματισμώ αδελφοί οι οποίοι επί της ουσίας συμπίπτουν στα λεγόμενα κριτήρια της Αθήνας. Το επιβάλλει επίσης η υφιστάμενη Βουλή, η μόνη στην Ευρώπη αν όχι στον κόσμο, μη ομιλούσα.

Η κλασική γραμματεία και συγκεκριμένα η αρχαία κωμωδία, αποτελεί ένα τέτοιο χώρο, ένα νέο μέσο πολιτικής {1}. Μπορεί λόγω της δικής του Πολιτείας ο Πλάτων να μην την είχε περί πολλού, όπως άλλωστε την ποιητική. Μπορεί να μην συνέβη το ίδιο με τον Αριστοτέλη, για λόγους που δεν είναι του παρόντος. Όμως στη λεγόμενη κατά τους σημερινούς καιρούς Ελληνική Πολιτεία, το θεατρικό αυτό είδος εκτός από παραγωγή αποτελεί τη μόνη ίσως θεραπευτική αγωγή για τη χρόνια πολιτική παθολογία. Τόσο για τον επιδημικού τύπου σεβντά προς κάθε τι το κεμαλικό όσο προς τη γνωστή από τις πορείες ξένη πρεσβεία. Ο λόγος αφορά τις «όρνιθες» του Αριστοφάνη {1}. Ο τίτλος μπορεί να διατηρηθεί, όπως άλλωστε έκαναν και άλλοι στο παρελθόν με κλασσικά μας έργα. Όπως επίσης εμπνεύστηκαν από τον Έλληνα πατέρα της αρχαίας κωμωδίας, πέραν του Γκαίτε, ο Σαίξπηρ, ο Χάινε, ο Μπρεχτ καθώς και άλλοι μεγάλοι δημιουργοί. Πρόσωπα που μπορούν εδώ σήμερα να αναλάβουν τα ποιοτικά αυτό πέρασμα στο νέο μέσα από μια παραγωγική πολιτισμική επιστροφή στο κλασσικό, υπάρχουν. Ο Λάκης Λαζόπουλος είναι ένα από αυτά.

Θα μπορέσουν οι Έλληνες πολίτες να πληροφορηθούν, ανάμεσα σε πάμπολλα άλλα, τους 23 Αμερικανούς Γερουσιαστές και το ψήφισμα για την αυτοδιάθεση της Κύπρου πολύ πριν τις υπογραφές στη καταραμένη, όπως την είπαν, συμφωνία του Λονδίνου. Θα μάθουν γιατί οι γελοιογράφοι σκίτσαραν το μακαρίτη Τσάτσο πάντοτε παρέα με όρνιθες. Ποιος του υπέδειξε να αποφασίσει και να διατάξει την απαγόρευση του ομώνυμου έργου που είχε ανεβάσει κατά την εποχή της συμφωνίας της Ζυρίχης, ο αξέχαστος Κάρολος Κουν. Μια συμφωνία που έφθασε να επικριθεί ακόμη και από τον, κατά τη δύση του βίου του, υπουργό εξωτερικών της χούντας, Πιπινέλη.

Μοιραία τότε ο νους των πολιτών θα κάνει συνειρμούς ανάμεσα στους παλιούς αυτούς εξέχοντες και τους εν ενεργεία, που κατόντησαν μπαλαρίνες των ξένων, κατά το Μακρυγιάννη. Που μετά τις υπογραφές, φεύγουν νύχτα, θα λέγαμε εμείς. Έτσι:

-Εάν όχι μόνο το Ζυριχιακό αλλά ακόμη και ένα Μπανανιακό μόρφωμα, ωχριά μπροστά στο Ανανιακό, ενώ με την αναθεώρηση θυμίζει, το τι τον κρέμασαν τι κλπ.

-Εάν η ελάχιστη ζημιά, ακόμη και στην περίπτωση της μη λύσης, είναι αν μη τι άλλο μια ηθική και πολιτική αναγνώριση του ψευδοκράτους.

-Εάν η προσφορά της ημερομηνίας στην Τουρκία από την συνήγορό της, όπως την είπαν, Ελλάδα, σαφώς έχει πίσω της την αποδοχή της σύνδεσης της ένταξης με τη λύση, κάτι που οδηγεί όχι μόνο σε αστερίσκους αλλά σε γαλαξία από αστερίσκους.

-Εάν κατά διαβολική σύμπτωση το κοινό άρθρο 4, αναδεικνύεται σε εφιαλτικό τόσο στη Συμφωνία της Μαδρίτης για το Αιγαίο όσο στο Σχέδιο Ανάν το οποίο ασκεί ανεπίτρεπτη ψυχολογική βία σε βάρος των Κυπρίων ώστε προς χάριν της ένταξης να πουν ναι στην τερατομορφία, ενώ ταυτόχρονα νεκρανασταίνεται και ενσωματώνει ως επιπλέον βάρη και δεσμεύσεις στη νήσο, όλες τις προηγούμενες συνθήκες ομηρίας.

-Εάν οι απειλές στο Αιγαίο που θα συνεχισθούν, θα βάλουν εκ νέου στην άκρη την ειρήνη, μια αξία και αρχή που την κατόντησαν φύλο συκής στα ψέματα που λένε.

{1} Μιχ. Χαραλαμπίδης, *Η κυβέρνηση, η Δημοκρατία, ο Αριστοφάνης*. Μια πρόταση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, εφημερίδα *Επενδυτής*, 3 & 4 Νοε. '01,

Τότε, αφήνοντας τη χώρα και την πολιτική της και προτού πάμε στις ευθύνες των πολιτών και του λαού, οφείλουμε να τονίσουμε ότι η στάση των αντιπροσώπων του, των Βουλευτών με αυτοσεβασμό και αίσθημα ιστορικής ευθύνης, δεν μπορεί να είναι διαφορετική από το δρόμο που δείξαμε {2}.

Η ίδια ιστορία επίσης έδειξε ότι όχι μόνο δεν βοηθούν αλλά αντίθετα ζημιώνουν οι φορτισμένες και γι αυτό ανώριμες και χωρίς παιδεία κινήσεις και πρωτοβουλίες που φυσικά δεν δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν ο κυβερνητικός χειρισμός ή τα Αθηναϊκά Μέσα με τη γνωστή αντιδημοκρατικότητα και προκλητικότητα. Αποτελούν ρουτίνα, παιχνιδάκια που τα παίζουν στα δάχτυλα αν δεν τους υποβοηθούν. Αλλά φοβούνται οι κυβερνώντες. Δεν είναι τυχαίο ότι τις ιστορικά δικαιωμένες ιδέες, αυτού ειδικά του χώρου, που γνωρίζουν όλοι τους καλά τι μπορούν να κάνουν, συστηματικά τις αναμένει η ηλεκτρονική πυρά. Η τέλεια καύση που δεν συγκρίνεται καν με εκείνη του μεσαίωνα που άφηνε έστω τέφρα. Γι αυτό η αποκάλυψή τους δεν αρκεί.

Χρειάζονται άλλες μορφές πολιτικής στη διαχείριση και κλιμάκωση ενός νέου πατριωτικού και Δημοκρατικού αγώνα. Δεν φτάνει μόνο το πρόσφορο έδαφος. Ούτε γίνεται πολιτική με ανεπεξέργαστες επεξεργασίες και κλοπιμαία «δια ταύτα». Ούτε φυσικά με μαζέματα ιδεών και υλικών από δω και από κει. Αυτά είναι συνταγές ήττας των πολιτών και του λαού πριν τον ξαναστείλουν εκ νέου στο σπίτι του. Είναι δώρα στα κόμματα του δικομματικού χειμώνα.

Όσο για την κωμωδία, αυτή κινείται σε άλλα μήκη κύματος, σε άλλα ύψη. Από πολύ χαμηλά έως πολύ υψηλά, εξ ου και η γοητεία της. Η πολιτική της χρησιμότητα, ειδικά στην αντιμετώπιση καθεστωτικών μορφωμάτων, όσο μεγάλη είναι άλλο τόσο δοκιμασμένη είναι και λίαν επιτυχής. Αρκεί μια ματιά προς τα πίσω ώστε να διαπιστωθεί. Κυρίως όμως είναι πολιτική. Μάλιστα κάποιοι την έχουν σε μεγαλύτερη εκτίμηση ακόμη και από την ιστορία.

Εκτός αυτών η κωμωδία ως γνωστό είναι τραγωδία με αστεία και το αστείο βγαίνει από το άστυ. Με άλλα λόγια η κάθαρση ταυτίζεται με την επιστροφή στη Δημοκρατία, την εκκλησία του Δήμου. Αυτό σημαίνει ότι μόνο ο λαός νομιμοποιείται όχι μόνο να αποφασίσει {3} από πριν για την υπογραφή της χώρας του, απέναντι σε κρίσιμα εθνικά θέματα αλλά και να το απαιτήσει αυτό να συμβεί. Το αίτημα για διενέργεια δημοψηφίσματος για την Κύπρο πέραν της ιστορικής, ηθικής και πολιτικής του νομιμότητας, περιβάλλεται με επιπλέον κύρος αφού όχι μόνο δεν αντιβαίνει αλλά βρίσκεται σε πλήρη αρμονία προς την Ελληνική Συνταγματική νομιμότητα αν δεν επιβάλλεται από αυτήν.

Αν η ήδη μουμιοποιημένη τρίτη Ελληνική Δημοκρατία γεννήθηκε από την τραγωδία της Κύπρου, η πολυπόθητη τέταρτη θα γεννηθεί από την κωμωδία της επίσημης πολιτικής Ελλάδας. Μια νέα τραγωδία είναι περιττή.

{2} Χρήστος Κηπουρός, *Η παρουσία μου στη Βουλή*, υπό έκδοση Γόρδιος, Αθήνα,

{3} του ίδιου, α. *Από τον Οδυσσέα στη νέα Ευρώπη*, εφημερίδα Σημερινή, 10 Σεπ. '02, Λευκωσία, β. *Δημοψήφισμα για την Κύπρο*, www.dpe.gr, 10 Νοε. '02.

* Το κείμενο αποτελεί μέρος ομιλίας του συγγραφέα που έκανε σε εκδήλωση της Δ.Π.Ε. Θεσσαλονίκης στις 11 Δεκ. '02. Την αφιέρωσε στη μνήμη των Χατζόπουλου και Δοϊτσίδη, δυο Θρακών νέων από το Διδυμότειχο που έπεσαν κατά τη διάρκεια του Ατίλα στην Κύπρο. Θέμα: *Αιγαίο-Κύπρος, Ποιος αποφασίζει.* Στην εκδήλωση συμμετείχε και μίλησε επίσης, ο Ναύαρχος ε.α. Χρ. Λυμπερης.

Χρειάστηκε να περάσουν οκτώ χρόνια από την υποβολή της πρότασης του συγγραφέα για το αυτονόητο, που έπρεπε να είχε γίνει από την επόμενη της εισβολής στη Μεγαλόνησο. Να δοθούν τα ονόματά τους σε δρόμους των Δήμων της Θράκης. Έστω όμως και τώρα, με καθυστέρηση τριάντα ετών, τιμά το Δήμο της Αλεξανδρούπολης που το έπραξε. Αναμένεται από τους λοιπούς.

4. Η επανένωση της Κύπρου αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης

Η ληφθείσα στην Κοπεγχάγη απόφαση ένταξης της Κύπρου τιμά την Ευρώπη. Αποτελεί συνεπή προς τις αρχές και τις αξίες της, πολιτική. Με βάση αυτές μπορεί να ιδωθεί και ως πρώτη δόση παλαιάς οφειλής στο Κυπριακό δράμα. Στην ουσία όμως ταυτίζεται με το πέρασμα από τον καταστροφικό, ειδικά για τον Ελληνισμό, διπολικό παγετό, στην άνοιξη του πολυπολιτισμού.

Ταυτόχρονα η αξιοπρεπής στάση απέναντι στις Αμερικανικές πιέσεις και την προοπτική ένταξης της Τουρκίας, ικανοποιεί το Δημοκρατικό αίσθημα των Ευρωπαϊκών λαών. Για όλους η Κοπεγχάγη θα μείνει μια από τις ωραίες στιγμές της Γηραιάς Ηπείρου. Επίσης ένα μικρό αντίβαρο απέναντι σε πρόσφατες σκιές της.

Δεν μπορεί να ειπωθεί το ίδιο για την Ελληνική πολιτική. Αντί της άνοιξης, αυτή συνεχίζει να ζει το δικό της δικομματικό χειμώνα και παγετό. Τα κατόπιν ενεργειών της κυβέρνησης για την επίτευξη της Κυπριακής ένταξης δεν πείθουν όσο και αν προπαγανδίζει ή προκαλεί με όσα εξεστόμισε κατά την επιστροφή του ο κ. Σημίτης. Η αλήθεια είναι πως άλλη μια φορά κάνουν μνημόσυνο με ξένα κόλλυβα. Ευτυχώς που δεν επιτεύχθηκαν και οι τρεις στόχοι που έθεσαν αλλά μόνον ο ένας. Διαφορετικά, ως προς μεν τη λύση, θα θύμιζαν ανανία, ως προς δε την Τουρκική ένταξη, μπανανία. Σε κάθε περίπτωση, υποσαχάρια χώρα, αντί της Σκανδιναβίας, όπως όφειλαν.

Το αναμενόμενο Κυπριακό αναπτυξιακό πέταγμα έχει πρότυπο τον αυτόχθονα εαυτό του. Μπορεί να συμβάλει σε αυτό η νέα Ευρωμεσογειακή γεωοικονομία, το αχανές γεωοικονομικό θαλάσσιο πρόσωπο του Ελληνισμού, μήκους πλέον των 2000 χιλιομέτρων. Ανατολικής Μεσογείου και Ιονίου γωνία. Η πιο γόνιμη γραμμή της οικουμένης για τους εμπορικούς πλόες που την μετέτρεψαν στην πιο άγονη.

Δεν πρόκειται η Κύπρος να παραμείνει επί πολύ στις χώρες συνοχής. Σύντομα, όπως η Ιρλανδία, θα μπει στον κεντρικό αναπτυξιακό πυρήνα της Ένωσης.

Διαμέσου της αναπτυξιακής συμμετοχής ολόκληρου του κοινωνικοοικονομικού και εδαφικού σώματος, χωρίς διακρίσεις ή αποκλεισμούς, μπορεί ταυτόχρονα, μέσα από ένα πιο οικείο από άλλα διεθνή γήπεδα, το Ευρωπαϊκό, να προσδοκά την ίαση του ιστορικού τραύματος της εισβολής και κατοχής του 1974. Πέραν από την ευημερία, η προσπάθεια επανένωσης οφείλει να βρίσκεται σε αρμονία με τις σταθερές του δικαίου και της ηθικής που ισχύουν στον πολιτισμένο κόσμο. Κάτι που τα κατά καιρούς σχέδια των Γενικών Γραμματέων ή ορθότερα των υποβολέων τους, δεν έλαβαν καθόλου υπόψη. Γι αυτόν και αμέτρητους άλλους λόγους, το σχέδιο Ανάν όφειλε ήδη να έχει πάει από κει που ήρθε, από την πρώτη στιγμή. Ένας λόγος παραπάνω, αυτό να γίνει σήμερα.

Πέραν των υπόλοιπων διεθνών οργανισμών και θεσμών η εξεύρεση λύσης μπορεί επίσης να αναζητηθεί μέσα από τη χορεία των ανεπτυγμένων Ευρωπαϊκών χωρών καθώς και το υπό ανέγερση νέο Ευρωπαϊκό μέγαρο, την Ευρώπη των 25. Η έναρξη μπορεί να γίνει με το διάπλατο άνοιγμα της πόρτας του Κυπριακού διαμερίσματος προς όλους τους αυτόχθονες τουρκοκυπρίους κατοίκους του.

Η επανένωση της Κύπρου αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης. Αντί να είναι καταδικασμένη να παίζει ρόλους πολιορκητικού κριού στην προβληματική αν όχι ανέφικτη τουρκική ένταξη, η επανένωση μπορεί να προχωρήσει από τα κάτω.

Θράκη 17 Δεκ. '02, Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα "ΣΗΜΕΡΙΝΗ" της Λευκωσίας στις 1-1-2003,

5. Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου

Από παλιά εκτιμούσα το Γιώργο Βασιλακόπουλο. Πολύ πριν παραιτηθεί από την Κ. Ε. του ΠΑ.ΣΟ.Κ. λόγω Μάνου, Ανδριανόπουλου και λοιπών. Από τότε ακόμη που, επίλεκτο όντας μέλος της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής οικογένειας, εν τούτοις εναντιώθηκε στην ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων από την Αθήνα. Θυμάμαι μάλιστα που είχαμε συναντηθεί στο Ελληνικό, όταν παρουσία του μακαρίτη Καπαγέρωφ, μου μετέφερε τι είχε πει ο Φιντέλ Κάστρο απευθυνόμενος στο γνωστό από το Ναϊρόμπι καθώς επίσης και δικό του γνωστό, τον πρέσβη Κωστούλα, τη στιγμή που ο τελευταίος προσήλθε να επιδώσει τα διαπιστευτήριά του στο προεδρικό μέγαρο στην Αβάνα: “δεν πιστεύω να με παραδώσετε και μένα, όπως τον Οτζαλάν”.

Κατά τα άλλα αν στο μαύρο '99 -όπως λέμε βρόμικο '89- οι αυτουργοί ήταν κυβερνώντες, οι αντιπολιτευόμενοι -ανάμεσά τους και σημερινοί υπουργοί- σιγούσαν, αν δεν σιγόνταραν με τη στάση τους στο ανοσιούρημα της παράδοσης. Από την άλλη οι ίδιοι άνθρωποι είχαν θέσει φαρδιά πλατεία την υπογραφή τους στο κείμενο με το οποίο μάζευα τις υπογραφές για την πρόσκληση όσο και τη σωτηρία του Κούρδου ηγέτη. Γι αυτό λοιπόν τόσο οι μεν όσο οι δε χρειάζεται να γνωρίζουν, ότι δεν μπορούν να παραδώσουν και την Κύπρο. Να καταλήξει κάποτε να γίνει ένα νέο και απέραντο Ίμραλι, να Ιμβροποιηθεί. Εντός της Βουλής θα ήταν πιο εύκολο. Μπορούσαμε να κάνουμε διάφορα πράγματα. Όμως και πάλι μπορούν να γίνουν.

Έστω και τώρα η Ελλάδα καλείται να αναλάβει τις ευθύνες της που απορρέουν από το ρόλο της ως εγγυήτριας δύναμης. Η νέα Κυβέρνηση δεν ήρθε απ έξω ή από τους ουρανούς. Εκλέχτηκε, τιμηθείσα από εκατομμύρια Ελλήνων πολιτών. Οφείλει λοιπόν από πολύ πριν η διπλωματική της ομάδα να έχει σχεδιασμένες και επεξεργασμένες τις βασικές απαιτούμενες διπλωματικές κινήσεις και τακτικές ώστε ο Ελληνισμός να απεμπλακεί από το αδιέξοδο της απαράδεκτης συμφωνίας της Νέας Υόρκης που μας οδήγησε το δίδυμο Σημίτη, Παπανδρέου, και που γι αυτό σήμερα σιγεί.

Δεν αρκεί και ούτε μας τιμά ως χώρα να κρεμαστούμε από την αγωνία για τη συνέχεια και τον αγώνα των Ελλήνων της Κύπρου και από την ήδη εκφρασμένη τους λογική, λογικότατη βούληση, όπως λένε οι σφυγμομετρήσεις, να ψηφίσουν ενάντια στο Κυπροκτόνο σχέδιο Ανάν. Η Ελλάδα δεν μπορεί να προσποιείται τον τουρίστα. Μπορεί το ιδρυθέν υπουργείο τουρισμού να αποτελεί θετική κίνηση όμως θα μείνει αχρειαστο αν υπάρξει ομώνυμο πρωθυπουργείο. Εκείνη που ενοχοποιείται για τα σημερινά αδιέξοδα είναι μια γνωστή όσο και παλιά συνταγή. Στο πλευρό της Κύπρου από τη μια, πέσεις από την άλλη. Που και να μην ήταν στον πλευρό. Το έργο έχει ξαναπαιχτεί πολλές φορές. Αν η πρώτη του ήταν στη Ζυρίχη, η τελευταία είναι στις Η.Π.Α. κατά τις συζητήσεις με το Γ. Γ. του Ο.Η.Ε.

Με επεξεργασμένο κείμενο που δημοσιοποίησα στις 10 Νοεμβρίου 2002 πρότεινα να γίνει Δημοψήφισμα για την Κύπρο στην Ελλάδα {1}. Έχω τη γνώμη ότι μπορεί ακόμη και τώρα, μετά από ενάμιση χρόνο, να προσφέρει στη χώρα μας ένα γερό ατού, όπως λέγεται, μέσα φυσικά στα πλαίσια της συνταγματικής νομιμότητας και έξυπνης αμυντικής διπλωματικής διάταξης. Κάτι που αποτελεί ψωμοτύρι για την Ευρωπαϊκή διπλωματική πολιτική παιδεία.

Αντί να μετράμε πόσες μέρες υπολείπονται από τους Ολυμπιακούς θα κάναμε πιο καλά να μετρήσουμε πόσες απέμειναν από την 20η Απριλίου, την ημέρα των Δημοψηφισμάτων. Όπως επίσης από την τετραμερή στην Ελβετία που ήδη θυμίζει τη γνωστή ρήση με τα 4 Ευαγγέλια που είναι 3, τα εξής 2: το κατά Μάρκον. Κάπως έτσι είναι και η εξίσωση της τετραμερούς: 3 μέρη, τα εξής 2: η Τουρκία. Αυτήν την αλγεβρική παράσταση είχε κατά νου ο κοινός τους φίλος Ταγίπ, όταν στις εκλογές μοίραζε κατ ισομοιρία σε αμφοτέρους τα κουκιά των μειονοτήτων της

Θράκης. Μπορεί και να φαντάζεται την μεταξύ 22ας και 29ης Μαρτίου τετραμερή συνάντηση, που ο ίδιος πρότεινε, κάτι ως τελετή παραλαβής και παράδοσης.

Από την άλλη οι αποδεδειγμένα ικανοί επιτελείς του, όντας έμπειροι σημειωτικοί χειριστές χρόνου, ημερομηνιών -όπως η 19η Μαΐου- φωτογράφησαν κάτω από ευμεγέθη πορτραίτα του Κεμάλ ή προσκυνήσεων του μωσουλίου του που κάποιοι στην Αθήνα το εξέλαβαν ως μνημείο του άγνωστου στρατιώτη {}, δεν υπέδειξαν τυχαία την 21η Απριλίου ως ημέρα διεξαγωγής δημοψηφισμάτων. Μεταξύ άλλων το σχεδίασαν ώστε να φανεί στη συνέχεια ότι απέναντι στην αυτονόητη Ελληνική άρνηση, προτίθενται να υποχωρήσουν, αποδεικνύοντας έτσι την καλή τους θέληση για συνεννόηση. Αλλά και στην περίπτωση που ενδιάμεσα κινούνταν διαδικασία απεμπλοκής, να εγκалέσουν την άλλη πλευρά -το ιστορικό θύμα- θυμίζοντάς το ότι το ίδιο είναι που πρότεινε την 20η Απριλίου. Ας μην πάμε στο κατά πόσο αποτελούν σύμπτωση ή επιλογή οι υπόλοιποι χρόνοι. Δεν είναι πρώτη φορά. Το ξαναζήσαμε με την Κυβέρνηση των Υμίων, πριν και η τελευταία λάβει ψήφο εμπιστοσύνης. Όπως πιο παλιά με άλλες υπηρεσιακές.

Η υπαρκτή εκτροπή μπορεί να εκτραπεί. Αυτός είναι ο ρόλος άλλωστε της εθνικής περιφέρειας του Ελληνισμού. Να προτείνει πολιτικές και να παλέψει, ιδιαίτερα όταν λείπει το εθνικό κέντρο ή ασθενεί. Αλλά και στα καλά του να ήταν -που παλαιόθεν δεν είναι- μόνο να κερδίσει είχε από την ενσωμάτωση μιας διαφορετικής με εθνική αυτοπεποίθηση παιδείας στη διπλωματική του τακτική. Αλλού δεν έχουν και την κατασκευάζουν, εδώ που υπάρχουν τη συκοφαντούν όταν δεν την εξαφανίζουν ή δεν της βάλουν κλήρο.

Καταγγελίες και αναθεματισμοί ή και μοιρολογισμοί, όπως κάνουν διάφοροι, αξιόλογοι κατά τα άλλα διανοητές αλλά και κόμματα, δεν βοηθούν σε κάτι την εθνική αυτή υπόθεση και συνέχεια. Στο σημείο δε που έφτασαν τα πράγματα σήμερα ούτε άλλα κείμενα μπορούν να προσφέρουν, πέραν της εμπύχωσης που όμως υφίσταται. Την κρίσιμη αυτή στιγμή είναι η ώρα της πολιτικής. Η ώρα του αναντικατάστατου ρόλου της. Δεν μιλώ για τους πολιτικάντηδες που είπαν και ξείπαν. Πολλούς εξ αυτών άλλωστε οι πολίτες πρόσφατα τους αντάμειψαν κατά τα έργα τους. Δυστυχώς όμως, όχι όλους.

Μπορεί οι ένθεν κακείθεν θερμαστές των εν Αθήναις ηλεκτρονικών πυρών να κατέκαψαν και να εξαφάνισαν, όλα όσα λέμε, όμως επιβεβαιωθήκαμε για άλλη μια φορά. Μόλις χθες ο πρόεδρος της Τουρκικής Βουλής επικαλούμενος το άρθρο ενενήντα, αν θυμάμαι καλά, του τουρκικού συντάγματος, πετάει το μπαλάκι, διεκδικώντας για τη μεγάλη, όπως λέει, τουρκική εθνοσυνέλευση, να έχει δικό της τον τελευταίο λόγο. Δίχτυ και ομπρέλα προστασίας εκ μέρους της “μητέρας πατρίδας”. Αν όμως αυτό δεν είναι μια ακόμη τουρκική διπλωματική επιτυχία, και επόμενα Ελληνική ήττα, τότε τι είναι; Μήπως δεν έκαναν το ίδιο οι γείτονες κατά την περίοδο της Αμερικανοβρετανικής εισβολής στο Ιράκ;

Που οδηγούν όμως όλα αυτά. Πρώτον, να υπερψηφίσουν οι Κύπριοι τη διχοτόμηση και τη διάλυση και κατάργηση της κρατικής οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας που κατά τα λοιπά είναι ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεύτερον, να νομιμοποιήσουν απολύτως τον Αττίλα αναγνωρίζοντας το “τουρκικό συνιστών κράτος της Βόρειας Κύπρου”. Τρίτον, να παρανομήσουν άλλη μια φορά καταψηφίζοντας κάθε έννοια Ευρωπαϊκών θεσμών. Συν δε όλα αυτά όπως και πολλά άλλα, να αναμένουν από πάνω και την τελική έγκριση της νέας υψηλής πύλης, τελούντες υπό αίρεση της διπλωματικής της και πολιτικής κεντητικής.

Αν ο νέος εφιάλτης αυτός που εκτός των Ελληνοκυπρίων περιλαμβάνει τους Τουρκοκυπρίους, και προοιωνίζεται πλείστα όσα δεινά για αμφοτέρους, δεν είναι η νέα εκδοχή του “σφάξε με αγά μου να αγιάσω”, τότε τι άλλο είναι; Το ψευδεπίγραφο της επανένωσης είναι το ελάχιστο. Όπως το όποιο απαιτούμενο οικονομικό κόστος για την οικοδόμηση του νέου μορφώματος. Το ζήτημα είναι με το βαρύτερο γεωοικονομικό κόστος του Ελληνισμού και την ιστορική συνέχεια της παρουσίας του στην Ανατολική Μεσόγειο, μετά από την προδιαγεγραμμένη Μεσογειακή του ημιπληγία και την αχρήστευση του μισού και πλέον γεωοικονομικού του θαλασσιού προσώπου. Κυρίως όμως είναι μια χωρίς γυρισμό επανέκδοση του διαχρονικού μαρτυρικού δρομολόγιου

του Κυπριακού Ελληνισμού όσο επίσης ένα νέο κύμα τουρκικής βίας σε βάρος των ίδιων των τουρκοκυπρίων, που το γνωρίζουν και αυτοί και γι αυτό θέλουν να απαλλαγούν. Με άλλα λόγια, αντί η Κύπρος-μέλος της Ε.Ε. των 25 να κρίνει από κοινού με τους Ευρωπαίους εταίρους της τα επόμενα βήματα της Ευρωπαϊκής διαδρομής της Τουρκίας, θα χρησιμεύει στο διηνεκές ως πολιορκητικός κριός της τελευταίας προς επίτευξη των εκβιαστικών της και γι αυτό άνομων επιδιώξεων.

Με δεδομένη την αιτία της εδώ πρόωρης προσφυγής στις κάλπες που ήταν το θέμα της Κύπρου, όφειλα να συνδέσω την πολιτική μου ψήφο με τις ιδέες και φυσικά την πρόταση που έκανα για το Δημοψήφισμα στην Ελλάδα για το ίδιο ζήτημα. Πολύ έγκαιρα λοιπόν το δημοσιοποίησα με γραπτό όσο ηλεκτρονικό τρόπο. Εξάρτησα τη στάση μου στις εκλογές επόμενα και την ψήφο μου από τη δέσμευση προκήρυξης δημοψηφίσματος. Δεν έλαβα καμιά απάντηση ούτε βρήκα πουθενά κάτι σχετικό. Ούτε βέβαια περίμενα να υπάρξει. Τόσο από τους μεν και τους δε όσο από τους παρά δε. Άλλωστε δεν το έκανα μόνο για μένα. Επίσης απευθυνόμουν σε φίλους που είναι διάσπαρτοι σε κόμματα και σε περιφέρειες.

Όσο για το εάν χρειαστεί ψήφος επικύρωσης στη Βουλή, το Ελληνικό κοινοβούλιο ούτε ηθικά ούτε πολιτικά νομιμοποιείται να αναλάβει την ευθύνη αυτή. Πέραν των άλλων δεν προηγήθηκε καμιά συζήτηση. Έγραψα γι αυτά στο κείμενο, “Η Κύπρος μπορεί και μόνη της” {2}. Δεν έγινε διάλογος προεκλογικά γιατί δεν είχαν τι να πουν. Το μόνο που είχαν να δείξουν οι δυο υποψήφιοι τότε κυβερνήτες της χώρας, ήταν το φαξ του κοινού τους γνωστού. Όπως και μέχρι σήμερα δεν έχουν πει κάτι.

Όχι απλά θέλω να πιστεύω αλλά και διαισθάνομαι και περιμένω ο πρόεδρος της Κύπρου να τιμήσει την ίδια όσο το όνομά του και ιδιαίτερα το μικρό. Τα είχα αποκομίσει όλα αυτά ως αίσθηση όταν προ πολλών ετών συναντηθήκαμε στην Ελληνική Βουλή. Σε ότι με αφορά, για μια βραχυνησίδα αρνήθηκα να δώσω ψήφο εμπιστοσύνης το 1996 στην τότε κυβέρνηση Σημίτη. Πόσο μάλλον για τη μεγαλόνησο, αν ήμουν σήμερα μέλος του κοινοβουλίου.

Υπάρχει όμως κάτι άλλο πολύ πιο σοβαρό. Στην προκειμένη περίπτωση δεν αρκεί η απλή καταψήφιση από κάποιους Βουλευτές. Μπορεί οι επικεφαλείς ακόμη και να την επιτρέψουν. Να μην επιβάλουν καν την περιβόητη κομματική πειθαρχία και τη φίμωση της Δημοκρατικής και της συνειδησιακής έκφρασης. Να φανούν και άνετοι, αφού ούτως ή άλλως θα περάσει και θα επικυρωθεί και πλέον ούτε γάτα ούτε ζημιά. Και άλλες φορές συνέβη κάτι ανάλογο. Όποιου Βουλευτή το λέει η ψυχή οφείλει να γνωρίζει ότι αυτό που απαιτεί η ιστορία, η ηθική και η αληθινή πολιτική είναι άλλες κινήσεις. Ας τις βρει όμως μόνος του. Τόσο από τη μια όσο από την άλλη πλευρά.

Επειδή όμως δεν χρειάζονται ψευδαισθήσεις, η λύση πρέπει να αναζητηθεί κυρίως εκτός της Βουλής. Και οι πολίτες, καιρός είναι, να μάθουν με ποιους έχουν να κάνουν. Να μην κοροϊδεύουν εαυτούς. Γιατί αν στην Κύπρο το 63 % του λαού είναι εναντίον του σχεδίου Ανάν εδώ είναι το 93 % . Τέτοιας κλίμακας είναι τα ποσοστά έκφρασης αλληλεγγύης των πολιτών της χώρας μας προς άλλους λαούς που δοκιμάζονται. Πόσο μάλλον σε κομμάτι του δικού τους λαού και πολιτισμού. Γι αυτό έπνιξαν την πρότασή μας. Χιλιάδες ερωτηματολόγια έκαναν προεκλογικά οι δημοσκόποι. Όπως και πιο παλιά. Ούτε ένα περιείχε την ερώτηση για το σχέδιο Ανάν ενώ έπρεπε να είναι από τις πρώτες ερωτήσεις αν όχι η πρώτη σε όλες. Αν αυτό δεν είναι ύβρις προς κάθε έννοια πολιτικής Δημοκρατίας, τι άλλο είναι; Για τη Σερβία και το Ιράκ έκαναν. Για την Κύπρο όχι. Αυτό θα ρωτούσα αν συμμετείχα στην ομήγυρη του debate των αρχηγών και των δημοσιογράφων.

Επί τούτου δεν έγινε συζήτηση στην προεκλογική περίοδο για ένα θέμα που χρησίμευσε για τρίτη συνεχόμενη φορά, ως πρόσχημα πρόωρης προσφυγής στις κάλπες ενώ παράλληλα δεν θεωρείται αρκούντως σημαίνον ώστε να αποτελέσει αιτία προκήρυξης δημοψηφίσματος. Φοβερά πράγματα. Ακόμη και ο Όργουελ θα ωχριά. Και η αποκορύφωση του δράματος της πολιτικής Ελλάδας είναι ότι ούτε τα υπόλοιπα κόμματα -τα λεγόμενα μικρά- διαθέτουν μια

διαδικαστική έστω, πρόταση απεμπλοκής. Το όχι δεν αρκεί. Μπορεί να είναι αρκετό για τους πολίτες. Μπορεί να οφείλουμε να υποκλιθούμε μπροστά στους Κυπρίους αδελφούς για τη διαφαινόμενη γενναία τους στάση στο επερχόμενο δημοψήφισμα. Μπορεί η νέα απόκρουση του Κεμαλισμού να αποδειχθεί μια πράξη πιο μεγάλη ακόμη και από το έπος του '40. Πάλι τότε περί φασισμού επρόκειτο. Όμως παρόλα αυτά η πολιτική είναι ακόμη πιο ψηλά. Εκτός από τα όχι και τα δεν, είναι πολλά άλλα. Στην περίπτωση μας, ένας πίνακας ζωγραφικής με θέμα “απεμπλοκή και λύτρωση”.

Όσο για τη συνέχεια, σύντομα, όπως η Ιρλανδία, η μεγαλόνησος θα εισέλθει στον κεντρικό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εξεύρεση λύσης και η επανένωση μπορούν πλέον να αναζητηθούν και εκτός Ο.Η.Ε. που χρόνια τώρα οι όποιες επικλήσεις των ορθών κατά τα άλλα ψηφισμάτων του για την τουρκική εισβολή και κατοχή, θυμίζουν πια ψαλμούς. Ένας τέτοιος τόπος είναι το νέο Ευρωπαϊκό μέγαρο {3}, οι αρχές και οι αξίες του, όσο φυσικά το ίδιο το Κυπριακό διαμέρισμα με την ισότιμη και Δημοκρατική συμμετοχή όλων, χωρίς καμιά εξαίρεση, των αυτοχθόνων κατοίκων του, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Η επανένωση της Κύπρου, ακόμη από την περίοδο των διαπραγματεύσεων ένταξης, αν όχι από την 20η Ιουλίου του 1974 και πιο πριν, δεν μπορούσε παρά να αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης. Πόσο μάλλον εδώ και ένα χρόνο, μετά από την απόκτηση με το σπαθί της, της ιδιότητας του πλήρους και ισότιμου μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τόσο οι παλιοί όσο και οι νέοι κυβερνώντες καθώς και άλλοι στην Ελλάδα μιλούν για το Ευρωπαϊκό κεκτημένο στην Κύπρο. Το από έτους Κυπριακό κεκτημένο στην Ευρώπη, τους διαφεύγει. Συμβαίνει αυτό πολλές φορές με τα χρόνια κλισέ. Εξ ων και τα περί κεκτημένης ταχύτητας. Όπως άλλωστε το ίδιο γίνεται επί πολλές συναπτές δεκαετίες, πότε με τη φράση “Η Κύπρος αποφασίζει, η Ελλάς συμπαρίσταται” πότε “στο πλάι της Κύπρου” που ακούσαμε και πάλι χθες το βράδυ. Αγνοούν προφανώς ότι νέα εποχή με παλιές συνταγές δεν εννοείται. Το λιγότερο, αποτελεί γράμμα κενό. Επιπλέον κάτι που το αχρήστευσε η ιστορία.

Το νέο στο οποίο επιμένουν από κοινού με πολλούς άλλους να αναφέρονται, χωρίς όμως κανείς τους να ανήκε ποτέ σε αυτό, επιμένει και το ίδιο να τους θυμίζει κάτι παλιό όσο και νέο. Παλιό, γιατί το Σολωμικό “εθνικόν το αληθές”, είναι δύο περίπου αιώνων. Νέο, δηλαδή αρχέτυπο, γιατί το πρώτο που οφείλουν τα υποκείμενά του είναι να βρίσκονται στο πλάι της αλήθειας. Στην περίπτωση μας, έστω και αν αποτελεί πλεονασμό, στο πλάι της Κύπρου και της αλήθειας, και ακόμη πιο σωστά, στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου.

Σημείωση {1}, Χρήστος Κηπουρός, Σημειώσεις πολιτικής Γεωοικονομίας, σε ηλεκτρονική μορφή, Κε.Γε.Με., 2004. Διευθύνσεις με αναρτημένο βιβλίο: www.myserrrec.gr, www.istoselides.gr, www.metanastis.de, www.pathfinder.gr, www.chiosopinion.gr, www.asxetos.gr, www.evros1.gr, www.argolidanews.gr, www.protionline.gr, Σημείωση {2}, ο.π., εφ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ, Λευκωσία 5 Μαρτ. '04 & εφ. Παρόν, Αθήνα 8 Μαρτ. '04,

Σημείωση {3}, ο.π., Η επανένωση της Κύπρου, εφ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ, Λευκωσία, 1 Ιαν. '03,

Θράκη 15 Μαρτίου 2004,

6. το αληθές – πολιτικό

Λένε πολλοί ότι η πολιτική σε αυτή τη χώρα κατέληξε να είναι θέατρο. Εγώ πάλι λέω μακάρι να ήταν. Γιατί άλλο είναι η υποκρισία άλλο η υποκριτική. Η πρώτη δεν είναι τέχνη. Η δεύτερη είναι και μάλιστα από τις πιο σπουδαίες. Παρακολουθούμε την παράσταση του τουρκικού *perdesi* που παίζεται σε επανάληψη αυτές τις ημέρες με το Κυπριακό και την ορχηστρική διπλωματική των γειτόνων. Πότε τον πρόεδρο της Βουλής να παραπέμπει στο τουρκικό κοινοβούλιο την ευθύνη της εγγυήτριας δύναμης εξαρτώντας την παράλληλα από τα γεωπολιτικά της συμφέροντα στην Ανατολική Μεσόγειο, πότε πάλι να κυριαρχούν τα σόλο και τα μονόπρακτα του «αναποφάσιστου» κατοχικού μπάστακα. Ανάμεικτα αισθήματα αναδύονται από βαθιά μέσα. Παράπονο μαζί με οργή για τη στάση της Πολιτικής Ελλάδας, της πολύτεκνης αυτής χώρας που αν και, εκτός των τόσων άλλων, γέννησε την πολιτική και τη Δημοκρατία, δεν έχει σήμερα κοντά της καμιά. Που κατέληξε να άγεται και να φέρεται.

1. ΟΙ ΚΑΡΔΙΕΣ ΤΩΝ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΩΝ ΔΕΝ ΦΤΑΝΟΥΝ

Η λύση βέβαια δεν μπορεί να είναι οι εκλογικεύσεις ή αναθεματισμοί και φορτισμένες επιρρίψεις ευθυνών. Αδικούν τα ευγενή τους αισθήματα για το ζήτημα της Κύπρου όσοι ολισθαίνουν σε αυτές. Ούτε άλλες κουτοπόνηρες ενέργειες, όπως συμβαίνει με τα Μέσα μετά των εντεταλμένων φορέων τους με πρώτο μέλημα, την απόκρουση αν όχι εξαφάνιση της αλήθειας, μέσω λογοκρισίας. Λένε πολλοί, όταν αναλαμβάνουν να χειριστούν μεγάλα και σοβαρά θέματα, ότι φιλοδοξούν να προσθέσουν ένα λιθαράκι. Εγώ πάλι λέω να αφαιρέσουμε ένα λιθαράκι από το μόλις περιγραφέν-γνωστό άλλωστε- έντυπο και τηλεοπτικό αόρατο τείχος της Αθήνας καθώς και των πολιτικών υποβολέων του.

Μια λύση είναι τα εναλλακτικά Μέσα. Μπορούν να λειτουργήσουν σαν κομπρεσέρ. Να ανοίξουν τρύπες στο τείχος. Αυτό κάνουμε από τετραετίας με το Internet και τους δικτυακούς τόπους. Αλλιώς οι χαρακτηρισμένες ως ανεπιθύμητες πολιτικές προτάσεις μας τόσο από το απελθόν όσο και το επελθόν εθνικόφρον σύστημα κομματικής ασφαλείας δεν πρόκειται να τρυπώσουν στο κλεινό άστυ. Οι καρδιές των σκεπτόμενων δεν φτάνουν. Πόσο μάλλον να επιτύχουν οι ιδέες αυτές να αναδειχθούν και εξελιχθούν σε μορφωτική συνιστώσα μιας καινούργιας κινηματικής Δημοκρατίας όσο της τόσο πολυπόθητης τέταρτης Ελληνικής Δημοκρατίας που όλο έρχεται και όλο δεν φτάνει. Όσο κι αν είναι σοβαρές, επεξεργασμένες και επιβεβαιωμένες, θα πάνε στράφι.

2. ΜΕΤΑΞΥ ΕΙΠΤΑΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΝΗΣΟΥ

Ούτε ο λόγος της αληθείας ούτε η φωνή της αλήθειας μπορούν να προσφέρουν κάτι, εν προκειμένω, στην πολιτική και τη Δημοκρατία. Όσο η θρησκεία δεν είναι πολιτική άλλο τόσο δεν είναι πολιτική η μη θρησκεία. Τα λέω αυτά για να μη μας κολλήσουν πάλι καμιά νέα ρετινιά. Μια φράση όμως που μπορεί να εμπνεύσει είναι: «το αληθές - πολιτικό». Να επανεμπνεύσει, όπως είναι το πιο σωστό. Είναι σε θέση να υπερασπιστεί ιδέες όσο πρόσωπα. Να αποτελέσει την αφετηρία για ανάλογη αναγέννηση. Δηλαδή αληθινή.

Ο Επτανήσιος ποιητής δεν έλεγε, «το Κυβερνητικό αληθές» ή το αντιπολιτευτικό. Άλλοι τα κάνουν αυτά. Όπως χθες και όπως και σήμερα. Και όπως τον 19ο αιώνα όταν κάποιοι ζητούσαν να πάψει ο Ύμνος προς την Ελευθερία να ονομάζεται εθνικός. Αν μπορούσα λοιπόν να παραφράσω «το αληθές -εθνικό» του Σολωμού του οποίου το όνομα, ξαναθύμισε πριν λίγα χρόνια με την Επιστροφή προς την ελευθερία, ο όχι τυχαία φέρων το ίδιο όνομα και επίθετο, Σολωμός Σολωμού, θα έλεγα: “το αληθές - πολιτικό”. Γι αυτό έγραψα το άρθρο “Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου”. Επειδή η φράση “στο πλάι της Κύπρου” που λένε τόσο οι μεν όσο οι δε, δεν είναι άλλο από υποκρισία. Αυτό έδειξε η ιστορία όσο το παρόν.

3. ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΞΙΣΩΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΜΕΡΟΥΣ

Αν, όπως απάντησαν Έλληνες συμπατριώτες της Μελβούρνης στο γραπτό {1}, πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη τις προτάσεις του κειμένου, κυβερνώντες όσο αντιπολιτευόμενοι, τότε η παρουσία του Καραμανλή στην τετραμερή οφείλει να κινείται ταυτόχρονα σε δυο επίπεδα. Το πρώτο είναι της χώρας που προστατεύει και καλύπτει ακόμη και αν υπήρξαν, όχι οι καλύτεροι δυνατοί χειρισμοί τακτικής, εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Να πάρει επάνω της το πολιτικό μέρος της υπόθεσης. Θα είναι η ελάχιστη έμπρακτη αναγνώριση της, να μην τη χαρακτηρίσω πως, μέχρι τώρα στάσης του λεγόμενου εθνικού κέντρου. Το δεύτερο και πιο σημαντικό είναι πιστεώ -όπως οι γείτονες αφήνουν δι εαυτούς τον τελευταίο λόγο- να κάνει κάτι ανάλογο και η Ελλάδα. Αυτό που έπρεπε να είχε δρομολογήσει προ πολλού χρόνου, όπως πρότεινα στις 10 Νοεμβρίου 2002, την προηγούμενη ημέρα πριν την κατάθεση του σχεδίου Ανάν. Ήξερα ότι θα φτάσουμε εδώ. Αμφότερες οι χώρες αποτελούν εγγυήτριες δυνάμεις και χωρίς την επικύρωση από αυτές δεν πρόκειται να υπάρξει ολοκλήρωση του ανοσιουργήματος.

Σημείωση {1} Χρήστος Κηπουρός, Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου, www.tganews.com, 17, 18 & 19 Μαρ. '04.

Με άλλα λόγια μπορεί και τώρα να υπάρξει απεμπλοκή και λύτρωση από το νέο εφιάλητη. Στους εταίρους της Ε.Ε. μπορεί να το πει ακόμη και ανοιχτά: «Εγώ δεν παίρνω τέτοιο μεγάλο κρίμα στο λαϊκό μου. Θα αποφασίσει ο Ελληνικός λαός». Όχι μόνο το Ε. Λ. Κ. και οι Ευρωπαίοι Σοσιαλιστές, όλος ο κόσμος θα συμφωνήσει. Τα ίδια θα έκαναν όλοι. Αν και δεν θα έφταναν ποτέ σε τέτοιο σημείο, όμως ξέρουν με τι περίπτωση έχουν να κάνουν. Η συμφωνία της Κοπεγχάγης δεν έπεσε από τον ουρανό. Ούτε το Κυπριακό κεκτημένο στην Ευρώπη είναι ρουσφέτι. Ούτε η ιστορική κρατική οντότητα που τα πέτυχε, μπορεί να διαλυθεί προς χάρη των εισβολέων της.

4. ΤΡΙΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Άλλωστε τι πιο αληθινό, έντιμο και καθαρό τα πράγματα να εξελιχθούν με βάση τη λαϊκή ετυμηγορία. Είπα λαϊκή, και θυμήθηκα ότι η συντηρητική πολιτική ομάδα του Ευρωπαϊκού λαϊκού κόμματος όχι μόνο δεν έχει λόγους να δυσανασχετήσει αλλά έχει έναν επιπλέον σοβαρό λόγο να εκφράσει τη συγκατάθεση του, στοιχειώδους πολιτικής αλληλεγγύης ένεκεν προς τον νεοεκλεγέντα αντιπρόεδρό της. Όπως ανάλογους λόγους έχουν και οι Ηνωμένες Πολιτείες που επιπλέον ο επικεφαλής τους έχει εκλογές σε λίγους μήνες, όπως θα έλεγε και ο πρώην πρωθυπουργός. Μπορεί να απειλεί με τα σπασμένα του τηλέφωνα όμως δεν πρόκειται να διακινδυνεύσει να χάσει τους Ρεπουμπλικανούς Ελληνοαμερικανούς και βέβαια τους πολίτες της χώρας του που αρνούνται την Κυπροκτονία. Δεν είναι όλοι Bush. Εδώ οι μειονότητες της πατρίδας μου της Θράκης, έναν Βουλευτή έβγαλαν και οι δυο υποψήφιοι πρωθυπουργοί έκαναν πως και πώς. Μέχρι που αρνήθηκαν την ύπαρξη των Πομάκων, για να πριμοδοτηθούν. Αμφότεροι.

Στην περίπτωση μιας σοβαρής Ελλαδικής προετοιμασίας και επεξεργασίας για αξιοπρεπή με εθνική αυτοπεποίθηση στάση η οποία θα καταλήξει σε Δημοψήφισμα για την Κύπρο στην Ελλάδα -αν τελικά χρειαστεί, μπορεί και να μη χρειαστεί, όπερ και το πιθανότερο, οπότε θα έχουμε γιορτή Δημοκρατίας, αλλά για καλό και για κακό, λέμε αν- έστω στο τρίτο δεκαήμερο του Απριλίου, οφείλουν να συμβάλουν όλοι, μη εξαιρουμένου του Προέδρου της Δημοκρατίας. Για τα της επικύρωσης από τη Βουλή έγραψα αναλυτικά. Όπως και την Κυπριακή συνέχεια στην Ε.Ε. {1}. Μπορεί να φαίνεται ότι μοιάζει με την ομοιοπαθή Ιρλανδία, όμως σύντομα μόνο οι τυφλοί δεν θα βλέπουν την επανένωση της Μεγαλονήσου. Εκεί που η Κύπρος θα συνεχίσει να της μοιάζει είναι ως προς την Ιρλανδική αναπτυξιακή απογείωση, με απόλυτα ισότιμη και Δημοκρατική συμμετοχή σε αυτήν, όλων χωρίς καμιά εξαίρεση των Ε/ Κ και Τ/ Κ. αυτοχθόνων κατοίκων του νησιού.

5. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ουδόλως επιθυμώ να αναθεωρήσω γνώμη για τη στάση μου που το 1995 και το 2000 τον ψήφισα να εκλεγεί στην ύπατη πολιτειακή θέση. Ειδικά την πρώτη φορά όταν εκκρεμούσε η άρση του Βέτο και τα πράγματα ήταν οριακά. Όποια αξία κι αν έχουν, αυτά που λέω. Για μένα έχουν πολύ μεγάλη. Τόσο ηθική όσο πολιτική. Ο Κωστής Στεφανόπουλος θα τα κρίνει μαζί με χιλιάδες άλλα. Όπως τα περί συμβουλίου αρχηγών. Διατηρώ όπως όλοι οι Έλληνες, τις άριστες των εντυπώσεων που άφησε η ομιλία του κατά την προ ετών παρουσία του Κλίντον στην Αθήνα και πιστεύω ότι δεν θα μείνει εκεί. Δεν είμαι νομικός ή συνταγματολόγος να γνωρίζω επακριβώς τις περι διαγγέλματος και προκήρυξης Δημοψηφίσματος φόρμουλες, ξέρω όμως ότι γίνεται σίγουρα και πιστεύω ότι θα επιβεβαιωθεί εν τοις πράγμασιν ο εμπνευσμένος εκείνος λόγος του για τα εθνικά μας ζητήματα και κυρίως τη Μεγαλόνησο.

Σημείωση {1} Χρήστος Κηπουρός, Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου, www.tganews.com, 17, 18 & 19 Μαρ. '04.

Διδυμότειχο 20 Μαρτίου 2004,

ΕΝΘΕΤΟ

1. Εν όψει της ψηφοφορίας στη Βουλή

- * ANTI NA ANASYPOYRN TIS PERIFEREIES AΠO TO BYΘO
- ENAIΠOΘETOYRN TIS EΛΠIΔEΣ TOYΣ ΣTHN EKBAΘYNSH
- * AΠEPANTO ΠΛYNTHPIO BPOMIKOY EΓXΩPIOY ΠPOΪOHTOΣ
- * NEA ΠΛHΓH TΩN ΦAPAΩ KAI AKOMH MEΓAΛYTEPH
- * ΣTHN EYPOΠH TA KONΔYΛIA TETOIΩN YΠOYPΓEIΩN,
- AN MH TI AΛΛO, KATAΨHΦIZONTAI

Όταν το περασμένο καλοκαίρι επαναφέραμε το περιφερειακό ζήτημα και βάσει στοιχείων επιμέναμε ότι στο πλευρό της καθηλωμένης επί χρόνια στα Ευρωπαϊκά αναπτυξιακά τάρταρα Ηπείρου, προστίθεται από το 2001 και η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, οι κυβερνώντες το διέψευδαν αν δεν προέβαιναν σε φαιδρότητες.

Όντας όμως υποχρεωμένοι απέναντι στην Ε.Ε. να δημοσιοποιούν τη λεγόμενη πορεία σύγκλισης των περιφερειών, ήρθε τις προάλλες η στιγμή της απόλυτης επιβεβαίωσης όλων όσων είχαμε πει και γράψει. Παρά δε την κοπτική και ραπτική επί των στοιχείων του πίνακα που ήδη προβάλλει από την ιστοσελίδα του το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, δεν αμφισβητείται πλέον από κανέναν η χρόνια ανικανότητα αυτού του κράτους να βγάλει την Ήπειρο από το τέλμα της καθυστέρησης.

Επίσης επιβεβαιώνεται από τον ίδιο πίνακα η ελεύθερη πτώση και βουτιά της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που αν από τη μια βρίσκεται στην προτελευταία θέση από την άλλη χάνει το ένα ραντεβού πίσω από το άλλο. Φυσικά και δεν χρειάζεται να ξαναπούμε τι θα κάναμε εμείς αν είμαστε στη θέση τους.

Πάντως οι ίδιοι αντί να ανασύρουν τις περιφέρειες από το Ευρωπαϊκό βυθό είναι ικανοί να εναποθέσουν τις ελπίδες τους στην λόγω της διεύρυνσης εκβάθυνσή του. Μόνο έτσι μπορούν αυτές να πάψουν, για κάποιο διάστημα, να είναι ουραγοί. Κατά τα λοιπά θα συνεχίσουν να κατέχουν την προτελευταία και την τελευταία θέση αντίστοιχα επί του συνόλου των Ευρωπαϊκών περιφερειών. Μέχρι την Ευρώπη των 25 οπότε θα προστεθούν και νέες.

Η συνέχεια είναι επίσης ενδιαφέρουσα. Η Ρούμελη αν και στην ουσία είναι η πιο πτωχή από τις δεκατρείς, διαμέσου παραχάραξης της Ελληνικής περιφερειακής πραγματικότητας, εμφανίζεται ως η πλουσιότερη της χώρας. Ενώ το μισό περίπου Α.Ε.Π. της, ανήκει στην Αττική, το πιστώνουν στην ίδια, αφού τα Οινόφυτα αποτελούν ένα απέραντο πλυντήριο του Αθηναϊκού Α.Ε.Π. που γι αυτό δεν είναι απλά ακαθάριστο. Κυρίως είναι ακάθαρτο, δηλαδή βρόμικο. Με τέτοιους τρόπους επιδιώκουν να διατηρήσουν την πρωτεύουσα ως επιλέξιμη όπως έκαναν όλοι τους κατά κόρον, τόσο ως προς τους κοινοτικούς πόρους όσο βέβαια ως προς το 2004 που ήδη εξελίσσεται σε νέα πληγή των Φαραώ και ακόμη μεγαλύτερη. Σε πιο μικρή κλίμακα επαναλαμβάνουν τα ίδια με την Πελοπόννησο αλλά και άλλες περιφέρειες. Το νότιο Αιγαίο είναι μια από αυτές.

Αντί το πανεπιστήμιο να μελετήσει τον όγκο των ανομιών αυτών και των εις βάρος των περιφερειών ελαφρύνσεων του Α.Ε.Π. Αττικής, που μόνο όσον αφορά τη Ρούμελη, υπερβαίνουν κατά πολύ το 10% , διεκπεραιώνει μελέτες σχετικά με το ύψος της θετικής συμβολής των Ολυμπιακών στα Α.Ε.Π. περιφερειακών Νομών. Με άλλα λόγια, διωλίζει τον κώνωπα και καταπίνει την κάμηλο. Η άνομη επιλεξιμότητα της πρωτεύουσας, που εμφανίζεται με Α.Ε.Π. μικρότερο του 75% του μέσου κοινοτικού όρου ώστε να δικαιούται τον χαρακτηρισμό, αποδεικνύεται πολύ εύκολα αφού το πραγματικό Α.Ε.Π. όχι μόνο είναι 109%, όπως βγαίνει από τον υπουργικό πίνακα, αλλά πολύ μεγαλύτερο και αυτού ακόμη του 120 % του μέσου εθνικού όρου και επόμενα του 85% του μέσου κοινοτικού όρου.

Σε οποιαδήποτε άλλη χώρα στην Ευρώπη, από Βουλευτές που διακρίνονται από αίσθημα ιστορικής ευθύνης και αυτοσεβασμού, τα κονδύλια τέτοιων υπουργείων αν μη τι άλλο, καταψηφίζονται.

Από συνέντευξη, Θράκη 20 Δεκ. '02,

2. Διαφθορά. Το τελικό στάδιο της πολιτικής ανεπάρκειας

Δεν γίνεται να ασχοληθεί κανείς στα σοβαρά με την εν Ελλάδι διαφθορά και να περιορισθεί στην επιφάνεια, στο επίπεδο μόνο της άνομης οικονομικής συναλλαγής στο Δημόσιο {1}. Οφείλει να ερευνήσει σε βάθος τη σχέση της με την πολιτική, την ίδια τη Δημοκρατία. Αν δεν το κάνει αυτό, είναι σαν να γίνεται, έστω και άθελά του, μέρος του προβλήματος. Είναι υποχρεωμένος λοιπόν καταρχήν, να μη σιγήσει για την πέτρα του σκανδάλου, την ολιγαρχία των παμφάγων αθηναϊκών τηλεοπτικών και άλλων Μέσων καθώς και εκείνων των έντυπων Νέων Ελεύθερων Κόσμων, της πρωτεύουσας και πάλι, με τις όποιες τους επιμήκεις ουρές και προεκτάσεις.

Δεν αρκεί φυσικά ούτε αυτό, διότι βλέποντας και μαθαίνοντας τι συμβαίνει, είναι πολύ λογικό να διευρύνει τον προβληματισμό του και να αναρωτηθεί: ποια κεντροαριστερά και ποια κεντροδεξιά. Μην πούμε τίποτε άλλο, ενθυμούμενοι το μαθητή που ξεπέρασε το δάσκαλο. Η πραγματικότητα είναι αυτή που λέει, όχι εμείς, ότι στο γενέθλιο αυτόν ιερό Αττικό χώρο της εκκλησίας του Δήμου, της Αγοράς, της Δημοκρατίας, στις αρχές της τρίτης χιλιετίας, ζει και βασιλεύει, το χειρότερο από καταβολής κόσμου, είδος λογοκρισίας. Η ηλεκτρονική πυρά. Η τελεία καύση χωρίς καν τις μεσαιωνικές στάχτες. Ο ολοκληρωτισμός της εξαφάνισης {2}. Το ερώτημα που τίθεται είναι ποια Μέγαρα την εντέλλονται. Όχι τόσο ποιοι είναι οι θερμαστές.

Κουρουπητός

Και αλλού τα Μέσα αποτελούν αγοραίες επιχειρήσεις ή αυτοαποκαλούνται οργανισμοί, όμως αυτό που συμβαίνει εδώ δεν γίνεται πουθενά. Αντί να λειτουργούν, όπως στον υπόλοιπο πολιτισμένο κόσμο, ως θεσμικοί επίσης χώροι και αγωγοί ενημέρωσης, διακίνησης ιδεών, πολιτικής, διανοητικών και πολιτισμικών ρευμάτων, και τελικά Δημοκρατίας, προέβησαν προ πολλού, αν όχι εκ γενετής, σε αυθαίρετη αλλαγή χρήσης. Ταυτισμένες μαζί τους η αποκαλούμενη Ελληνική πολιτική τάξη και κυρίως η κυβερνώσα νομενκλατούρα, τα συντηρούν έκτοτε, παρά το ότι αποτελούν γνωστά σε όλους, εκτροφεία κοράκων. Αντάλλαγμα, η λειτουργία τους ως οίκοθεν ή εφημερεύοντα φιλοξενούντα κυνοκομεία. Εργοστάσια κατασκευής αντηρίδων για τον κατεστημένο πολιτικό ερειπιώνα των εν δικομματισμώ αδελφών.

Η μετατροπή της Δημόσιας, πολιτικής και τηλεοπτικής Ελλάδας, σε απέραντο κουρουπητό, δεν έγινε μέσα σε λίγους μήνες. Ούτε ανακαλεί τυχαία στο μυαλό του ανθρώπου, τη γνωστή ομώνυμη χωματερή των Χανίων, δίπλα στο ιστορικό Ακρωτήρι, που προτού κλείσει, χρειάστηκε να προηγηθεί η καταδίκη της χώρας από το Ευρωπαϊκό δικαστήριο με την ταυτόχρονη καταβολή υψηλότατου προστίμου. Η διαφορά του κουρουπητού αυτού από τον προηγούμενο, τον ηλεκτρονικό και τον πολιτικό, είναι ότι στο αυθαίρετο οικοδόμημα των Μέσων, που συνεχώς μεγαθύνεται, πέραν του προστίμου διατήρησης, που ας σημειωθεί ότι καταβάλλεται δημοσία δαπάνη, συμβαίνει και κάτι άλλο, ακόμη χειρότερο. Πρόκειται για τον ενταφιασμό της όποιας εναπομείνας μορφής Δημοκρατίας, με τα ίδια τα Μέσα σε διατεταγμένους ρόλους γραφείων τελετών. Σε μερικές πλευρές της, όπως σε αυτό που παρουσιάζεται ως πολιτικός διάλογος, αν και από παλιά δοκίμασαν στο σώμα του, νέες τεχνικές, δεν κατάφεραν να τον αναστήσουν. Απέτυχαν. Απόδειξη, η δυσσομία του σικέ. Υπάρχουν και άλλα, όπως οι λίγοι και σταθεροί προσκεκλημένοι, που ναι μεν πολλοί, ακόμη και σοβαροί, θα χαρακτηρίζαν ως “σκυλιά της προπαγάνδας”, όχι όμως και εμείς, αφού λέξεις σαν τη συγκεκριμένη, δεν ανήκουν στην πολιτική μας παιδεία και στο δικό μας στιλ.

{1} βλ. λήμμα διαφθορά: συστηματική παραβίαση όλων των ηθικών και νομικών κανόνων κατά την άσκηση των καθηκόντων ενός υπαλλήλου ή λειτουργού, συνήθως με τη μορφή δωροδοκίας. Λεξικό της κοινής νεοελληνικής, Α.Π.Θ., Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 1998, διανεμηθέν από τη Βουλή των Ελλήνων στα μέλη της,

{2} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, Εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002,

Από τη διαπλοκή στη διαφθορά

Οι λεγόμενες κρατικές διαφημίσεις, από τα Ευρωπαϊκά πακέτα μέχρι το Έξτρα 5, για να μείνουμε σε μια μόνο από τις ορατές όψεις της πρόσφατης κυβερνητικής προπαγάνδας και να μην επεκταθούμε στην αθέατη πλευρά του φεγγαριού, αρκούν ως απόδειξη του συντηρητικού, του προστίμου διατήρησης. Μπορεί ο φαύλος αυτός κύκλος παρόμοιων σχέσεων, να τροφοδοτούσε πάντοτε την πολιτική φαυλότητα που κάποια στιγμή από έναν ειδήμονα περί αυτών, πήρε το εύστοχο όντως όνομα: διαπλοκή. Όμως και αυτό, έχει ξεπεραστεί προ πολλού. Η γνωστή από την ιστορία φαυλοκρατία προηγούμενων περιόδων ωχριά μπροστά στη σημερινή Ελλάδα η οποία ζει στον αστερισμό της διαφθοράς αν δεν έχει εισέλθει στον κεντρικό της πυρήνα.

Διαφθορά στα λεξικά της αρχαίας Ελληνικής γλώσσας {3}, σημαίνει την καταστροφή, τον αφανισμό, το θάνατο. Επόμενα πολιτική διαφθορά είναι η καταστροφή, ο θάνατος της πολιτικής, της Δημοκρατίας. Στην περίπτωση μας είναι το τελικό στάδιο της πολιτικής ανεπάρκειας.

Η ουσία

Αν δεν υπάρχει στη χώρα πολιτική και Δημοκρατία ευθύνονται γνωστοί πολιτικοί διαφθορείς. Το μείζον ηθικό κυρίως και πολιτικό αυτό ζήτημα, η ουσία της πολιτικής διαφθοράς, βρίσκεται δυστυχώς εκτός του διανοητικού και πολιτικού ορίζοντα των δικαστών και των εισαγγελέων. Τα όσα τελευταία καταμαρτυρούν περί συναλλαγής και διαφθοράς πουθενά δεν ενοχλούν τους κυβερνώντες. Απεναντίας, είναι του χεριού τους αν επιπλέον δεν τους ισχυροποιούν. Αυτό διότι δεν έχουν σχέση με τη γενεσιουργό διαφθορά, την πολιτική της εκδοχή, τις υπαρκτές ολοκληρωτικές δομές. Το Ελληνικό πανεπιστήμιο με αυτά όφειλε να ασχοληθεί. Δεν το έπραξε. Όπως ένας εισαγγελέας μπορεί να προσεγγίσει το ίδιο ζήτημα μέσα όμως από μια διαφορετική πολιτική παιδεία {4}.

Υπάρχουν δρόμοι, τρόποι και ενέργειες να υπερασπισθούμε την υπόθεση της Δημοκρατίας. Εμείς αυτό κάναμε και συνεχίζουμε {5}. Το ίδιο χρειάζεται να κάνουν, αν υπάρχουν, πολιτικά πρόσωπα που δεν έχασαν την ψυχή τους, δεν παραιτήθηκαν από όσα πίστευαν. Όσον αφορά την άλλη παραίτηση, την οριστική απομάκρυνση και αντικατάσταση όλης της ιστορικά αποτυχημένης επίσημης πολιτικής τάξης, όχι μόνο των κυβερνώντων, αυτοί που χρειάζεται να σκεφθούν, αποφασίσουν και εκφράσουν ως ετυμηγορία, είναι οι Έλληνες πολίτες, ο ανέκαθεν Δημοκρατικός αυτός λαός.

Πάνε να διαφθείρουν και τη μυθολογία

Ως μέτρο σύγκρισης για τη Δημοκρατία στη χώρα δεν αποτέλεσε το ευρύτερο κοινό ιστορικό και πολιτισμικό Ευρωπαϊκό περιβάλλον με τις αρχές του και αξίες που μάλιστα απαιτούσαν και απαιτούν επαναθεμελίωση. Ας μείνουμε σε αυτό. Ας μην επεκταθούμε στην πλούσια κλασική μας παράδοση και κληρονομιά που την αποποιήθηκαν ενώ αν επέστρεφαν έξυπνα και δημιουργικά {6} σε αυτήν, σήμερα η χώρα θα πετούσε. Θα βρίσκονταν ψηλά. Σε άλλη ηθική και πολιτική σφαίρα.

{3} βλ. επίσης λήμμα διαφθορά: καταστροφή, αφανισμός, θάνατος. Ιωάννη Σταματάκου, λεξικό αρχαίας Ελληνικής γλώσσας, εκδόσεις “Ο Φοίνιξ”, Αθήναι 1972,

{4} Μιχάλης Χαραλαμπίδης, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ 2003, εφημερίδα ΗΧΩ, Δράμα, 4 Ιαν. '03, όπου μεταξύ άλλων γράφει ότι η διαφθορά στη χώρα, είναι πρωτίστως πολιτική,

{5} Χρήστος Κηπουρός, Η Παρουσία μου στη Βουλή, υπό έκδοση, Αθήνα, 2003,

{6} Διακήρυξη της 13^{ης} Μαρτίου 2000 της Δημοκρατικής Περιφερειακής Ένωσης,

Ας αφήσουν λοιπόν κατά μέρος τα κατόπιν ενεργειών τους {7} για την ένταξη της Κύπρου ιδιοποιούμενοι πολιτικές ενέργειες και αποφάσεις άλλων. Είδαμε πως έγινε. Έκαναν αυτό που δεν μπορούσαν να μην κάνουν. Η «δική τους» άλλωστε πρόταση ήταν να αρχίσει η Τουρκία τις ενταξιακές της διαπραγματεύσεις κατά το δυνατόν συντομότερα, και επίσης να υπογραφεί το σχέδιο Ανάν που παρεμπιπτόντως να υπενθυμίσουμε ότι από την αρχή η θέση του ήταν στον κουρουπητό της ιστορίας.

Αυτοί επέλεξαν τη νομιμοποίηση του εξ ανατολών φασισμού και ρατσισμού η οποία πέραν των Δημοκρατικών αρχών βάλει επίσης ευθέως σε βάρος των ιστορικών γηγενών λαών και πολιτισμών της Ανατολίας και Μεσοποταμίας. Εναντίον του ίδιου του τουρκικού λαού. Φυσικά δεν τιμά ούτε ως ιστορία ούτε ως διαδρομή την Ελληνική Δημοκρατία η οποία αντί έστω και τώρα να βγάλει μέρος από τη ντροπή του Ναϊρόμπι, γιατί ολόκληρη δεν πρόκειται να βγει ποτέ, κινείται τελικά σαν βαποράκι της Τουρκίας στους χώρους της διεθνούς διπλωματίας και πολιτικής. Όταν δεν παίζει ρόλους μαριονέτας σε αναθέσεις με το κομμάτι, με συμβάσεις έργου, από κέντρα σαν τις Η.Π.Α. Όταν τέλος δεν προσθέτει νέες ντροπές, με την Ευελπίδων να οδηγεί σε συνειρμούς, να παραπέμπει στο στρατοδικείο του Ύμραλι. Απλά έγκλειστος αυτή τη φορά στο γυάλινο κλωβό, αυτός που δικάζεται στην ουσία, είναι ο Ξένιος Δίας. Στις 15 Φεβρουαρίου 1999 διέφθειραν την Ελληνική αξιοπρέπεια και Ιστορία. Τέσσερα χρόνια μετά, πάνε να διαφθείρουν και τη Ελληνική Μυθολογία.

Ολοκληρωτική πολιτική πράξη

Εκείνο που κάνει ακόμη και τους μελίχιους πολίτες να εκρήγνυνται, είναι η θρασύτητα, η υποκρισία που αντικρίζουν με το που ανοίγουν το στόμα τους. Τα γνωρίζουν αυτά, γι αυτό όπως και στην προηγούμενη περίπτωση, εφαρμόζουν προληπτικά αντίποινα. Έτσι όταν δεν συκοφαντούν προκαταβολικά και δεν λοιδορούν ή δεν συγγέουν σκόπιμα πολιτικά πρόσωπα με διαφορετικές διαδρομές, τότε εντείνουν τον αποκλεισμό από τα Μέσα του ιστορικού τους αντίπαλου, της απειλής, του νέου εσωτερικού εχθρού {8}. Αυτός βέβαια δεν είναι ούτε η Δεξιά ούτε η Αριστερά ούτε κατασκευές του πρόσφατου παρελθόντος όπως η εν πολλοίς επινοημένη για τις ανάγκες του μύθου, εσωκομματική αντιπολίτευση. Οφείλει κατά τα άλλα να πει κανείς ότι πέραν της θλίψης και της αποστροφής που γεννά η εν γένει στάση της τελευταίας, σε κάποια σημεία της, θυμίζει τους Τρώες του Καβάφη.

Δεν έμειναν όμως εκεί. Ουδόλως άλλωστε τους πτοεί εάν η κατόπιν εντολής τους εξαφάνιση συγκεκριμένης ομάδας πολιτικών προσώπων και κυρίως του Μιχάλη Χαραλαμπίδη, από όλα τα Μέσα, ακόμη και από αντιπολιτευτικές θεωρούμενες δημοσιογραφικές εκπομπές ενός ή δυο από αυτά, αποτελεί ολοκληρωτική πολιτική πράξη, διαπιστωμένη ουκ ολίγες φορές καθώς και με τάσεις αποκέντρωσης.

Αν και οι σχέσεις τους με τη μνήμη είναι παλαιόθεν εχθρικές, στο συγκεκριμένο ζήτημα τη διατηρούν στο ακέραιο. Μάλλον δεν μπορούν να ξεχάσουν τα συνέδρια του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Κατά βάθος οι άνθρωποι αυτοί ουδέποτε υπήρξαν Δημοκράτες. Ουδέποτε πίστεψαν πραγματικά σε κάτι. Κυρίως πρόκειται για καριερίστες που επιπλέον διανοητικά και πολιτικά είναι ανεπαρκείς. Πολλές άλλωστε φορές μόνοι τους προδίδονται από τις κλοπιμαίες ιδέες, λέξεις και προτάσεις που χρησιμοποιούν. Φαίνονται από τα μάτια, το πρόσωπο και βέβαια από τα γραπτά {9}. Επίσης από κρούσματα που κάθε τόσο διαπιστώνονται στους πρωθυπουργικούς, υπουργικούς καθώς και αρχηγικούς λόγους από την αντιπολίτευση. Ας μην επεκταθούμε σε γραμματείς κομμάτων, των οποίων οι λόγοι, βρίθουν από πνευματικά πλιάτσικα.

{7} Χρήστος Κηπουρός, *Η επανένωση της Κύπρου*, εφημερίδα *Σημερινή*, Λευκωσία, 1 Ιαν. '03,

{8} Συνέντευξη Noam Chomski, μεταξύ άλλων για το ζήτημα της Δημοκρατίας: *Is Chomsky "anti-American"?*, *The Herald* {Arkansas as State V.}, 9 Dec. '02,

{9} Μιχάλης Χαραλαμπίδης, *Το Σχέδιο μας για την Ελλάδα*, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα, 1999. βλ. επίσης "Το σχέδιο μου για την Ελλάδα του 2004", συνέντευξη του κ. Σημίτη στο ΒΗΜΑ της Κυριακής, Αθήνα, 5 Ιαν. '03, κ.λ.π.

Άξιο τέκνο της Σοφοκλέους

Ορθά πριν από χρόνια οι πολίτες προτρέπονταν από την αείμνηστη Μελίνα, να μη πληρώνουν την ΥΠΕΝΕΔική Ε.Ρ.Τ., όταν εξοφλούσαν λογαριασμούς της ΔΕΗ. Στους σημερινούς όμως καιρούς, αν και το ίδιο ζήτημα συνεχίζει να είναι όσο ποτέ άλλοτε επίκαιρο, η μη θιγόμενη, ένεκεν δικομματισμού, αντιπολίτευση, όπως σε πολλά άλλα, ποιεί τη νήσσα, και σε αυτό.

Τόσο για το συγκεκριμένο θέμα όσο απέναντι στα κρατικότερα των κρατικών, ιδιωτικά, πλην όμως κρατικοδίαιτα επίσης Μέσα, μπορούν ή πιο σωστά είναι ανάγκη να αναληφθούν απευθείας από τους ίδιους τους πολίτες, πρωτοβουλίες υπεράσπισης της Δημοκρατίας. Ένας τέτοιος τρόπος να υπερασπισθεί ο πολίτης καταναλωτής τη Δημοκρατία, είναι να μη χρηματοδοτεί έμμεσα ή άμεσα την κατάργησή της. Μια απλή κίνηση είναι το να απόσχει από τους κάθε είδους κουλοχέρηδες. Καταρχήν να μπουκοτάρει τον νέας σύλληψης τζόγο του άξιου τέκνου της Σοφοκλέους Ο.Π.Α.Π., απέναντι στον οποίο τύφλα να έχει ο Λασβεγκικός. Κάτι για το οποίο οι Ενώσεις Καταναλωτών μπορούν να κάνουν πολλά και αργότερα περισσότερα.

Ανάκτηση της Δημοκρατίας

Οι παγκοσμιοποιημένοι, με την καλή έννοια του όρου, ηλεκτρονικοί κόμβοι και πύλες, μπορούν από κοινού με τα υπόλοιπα περιφερειακά Μέσα, να συμβάλουν καθοριστικά ώστε να αναδειχθεί η ανάγκη ανάκτησης της ανύπαρκτης Δημοκρατίας. Αυτό, όπως δείξαμε, είναι η άλλη όψη της καταπολέμησης της διαφθοράς. Επόμενα, και της θεραπείας της. Επίσης αποτελεί μια υπολογίσιμη και σοβαρή απειλή για το υπαρκτό λεόντειο οικονομικό και πολιτικό σύστημα που διέπει τη σχέση τους με τα κεντρικά Μέσα καθώς και τη στάση τους ως προς αυτά. Είναι ακόμη το κλειδί για την ανταγωνιστικότητα, την πολυκεντρικότητα, την ίδια τη Δημοκρατία. Είναι τέλος, η μόνη διαφθορά, με την αρχαιοελληνική έννοια του όρου, που αξίζει τον κόπο, αφού πρόκειται να βάλει χέρι τον νεοελληνικό επαρχιωτισμό, αυτό το ενεργό κατάλοιπο του ραγιαδισμού.

Πολλές φορές στην ιστορία το "δος μοι πα στα...κλπ" αποτελούσε πρόταση προσώπων ή πολιτικών ομάδων που αν και γνώριζαν και μπορούσαν να κάνουν κάτι, εν τούτοις με χίλιους δυο ανήθικους και βρόμικους τρόπους, τους έβαζαν στη γωνία. Είναι αναγκαίο η κλασική αυτή πρόσκληση του Αρχιμήδη να επαναληφθεί. Πόσο μάλλον αυτό χρειάζεται να γίνει εκ νέου σήμερα, όταν ακόμη και η γωνία ενοχλεί.

Ιανουάριος 2003,

3. Στενώπη

Από τότε που ο ΠΑΘΕ και η Εγνατία εντάχθηκαν ως ένα ενιαίο έργο στα δεκατέσσερα μεγάλα Ευρωπαϊκά έργα του Essen, πέρασαν δέκα περίπου χρόνια. Με εξαίρεση τη χώρα μας, οι υπόλοιπες, αφού ολοκλήρωσαν τα δικά τους έργα, προχώρησαν σε νέες εντάξεις. Πρόκειται για νέες οδικές δικτυώσεις και σιδηροδρόμους νέων υψηλών ταχυτήτων. Συγκεκριμένα, κατά την πρόταση αναθεώρησης του πακέτου αυτού της “Essen list” με την προσθήκη οκτώ νέων μεγάλων έργων που έγινε το Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2001, η Ελλάδα δεν αξιώθηκε να συμμετάσχει. Αιτία, το ανολοκλήρωτο του έργου των δυο δρόμων της.

Αυτή είναι η μια όψη του τιμήματος. Τα πρώτα επίχειρα. Όμως και σήμερα, η ίδια συμμετοχή του κράτους δεν υφίσταται. Ακόμη και όταν διατίθενται με το σταγονόμετρο από το Δημόσιο κάποια κονδύλια, αυτό γίνεται μέσα από καινούργιους δανεισμούς από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Γι αυτό δεν τελειώνουν τα έργα. Αντί για το 2000 που τόσο προπαγάνδισαν, δεν πρόκειται να ολοκληρωθούν ούτε κατά την επόμενη δεκαετία.

Στις παρατηρήσεις μας ότι ο υπερσιβηρικός χρειάστηκε λιγότερα χρόνια ώσπου να τελειώσει, απαντούν ότι θα παραδώσουν “λειτουργικές” οδούς. Τουτέστιν, τα θεωρούμενα δύσκολα κομμάτια, προτίθενται να τα πάνε στις καλένδες ενώ στα υπόλοιπα να κάμνουν αλλεπάλληλα εγκαίνια ώσπου να ξεχασθούν τα πρώτα. Φιέστες που απέναντί τους ωχριούν τόσο οι χρυσές οκταετίες όσο και οι μαύρες επταετίες. Η τελευταία μάλιστα φιέστα εγκαινίων που ετοιμάζουν για τις 19 Απριλίου 2003 στη Χρυσούπολη της Καβάλας για μερικά πάλι χλμ. πεδινής Εγνατίας, εκτός της πρόκλησης της αποφράδας επετείου αλλά και του αριθμού των εγκαινίων που ως την ολοκλήρωση θα ανέλθουν σε τριάντα με σαράντα, αποτελεί ύβρη και προσβολή στη μνήμη της νωπής τραγωδίας των Τεμπών.

Υπάρχει όμως και η άλλη όψη της καθυστέρησης. Πέραν των τόσων και τόσων γεφυριών της Άρτας, υπάρχει η γεμάτη σαπιοκάραβα της στεριάς, Ελλάδα. Ένα από αυτά μετέτρεψε την ιερότητα ενός θεϊκού τοπίου σε Πόρτες. Πάρος και Τέμπη έγιναν ένα. Ούτε καν ο διαπιστευμένος από τη μυθολογία προστάτης τους Όλυμπος, μπόρεσε να το εμποδίσει. Το ίδιο οι δώδεκα θεοί που υπήρξαν απλοί αυτόπτες μάρτυρες της χωρίς προηγούμενο μαζικής παιδοκτονίας.

Η “πολιτική” ηγεσία βέβαια της χώρας γνωρίζει καλά ότι πέραν από τον ανθρώπινο παράγοντα και τον τεράστιο όγκο των ενοχών που τον βαρύνουν σε όλη την κλίμακα των φυσικών αυτουργιών, υπάρχει ο πολιτικός παράγοντας. Οι κρατικοί και πολιτικοί αυτουργοί οφείλουν επιτέλους να μιλήσουν για την ιστορική αιτία, τις κοινές αναπτυξιακές τους προτεραιότητες και περιφερειοκτόνες επιλογές, στη σημερινή Ελλάδα. Μια χώρα με δυο τουλάχιστον συμπολιτεύσεις και άλλες τόσες άλογες αντιπολιτεύσεις.

Ειδικά η πρώτη των συμπολιτεύσεων, που κάποτε πίστεψε στην περιφέρεια, γελάστηκε τελικά πολύ που σύμφωνα με τα νέα της πιστεύω, νόμιζε ότι μετά από την απουσία μας από τη Βουλή, δεν πρόκειται πλέον να την ξαναενοχλήσει το περιφερειακό. Να όμως που αυτό επιστρέφει με τον πιο δραματικό τρόπο. Κρίμα που δεν είμαι Βουλευτής. Μπορεί να επιβεβαιώθηκα για την μετά λόγου, γνώσεως αλλά και ψήφου στάση μου, όμως τι το θέλω. Όταν το Δεκέμβρη του 1997 ο Κώστας Σημίτης με απέπεμπε γιατί δεν ψήφισα τα ψιχία της Εγνατίας δεν είχα κανέναν συνάδελφο μαζί μου. Ούτε από τους Νομούς της Εγνατίας ούτε του ΠΑΘΕ. Ούτε από αλλού. Όλοι έβλεπαν μέχρι στις καρέκλες τους. Σήμερα αν μη τι άλλο από ντροπή, θα υπήρχαν. Μπορούσαμε να κάνουμε πολλά. Καταρχήν ως προς το ανοιχτό ηθικό ζήτημα της συγνώμης. Τόσο την οφειλόμενη από το παρελθόν όσο κυρίως στο παρόν.

Αν και η ανάληψη των πολιτικών ευθυνών, εκτός από την πρωθυπουργική συγνώμη, όφειλε να περιλάβει τις παραιτήσεις των επικεφαλής των τεσσάρων υπουργείων που συσχετίζονται με το τραγικό συμβάν, και φυσικά την παραίτηση του Κώστα Λαλιώτη, δεν έγινε τίποτε απολύτως. Μόνο συνεχείς συμπολιτευτικές και αντιπολιτευτικές υποκρισίες.

Όσο για το αναπτυξιακό επίπεδο, το κακό δεν θα σταματήσει εάν δεν γίνει ο δρόμος. Εάν δεν αναδειχθεί σε περιφερειακή διακυβέρνηση από τα κάτω. Οι μαθήτριες και οι μαθητές της Θεσσαλίας ή και της Μακεδονίας μπορούν να πρωτοστατήσουν σε έναν τέτοιο δίκαιο πανελλήνιο αγώνα και κίνημα των δρόμων. Επίσης οι καθηγητές. Να ζητήσουν όλοι τους την

άμεση έναρξη των εργασιών του δρόμου των Τεμπών που άλλωστε όφειλε να έχει γίνει με Ευρωπαϊκές προδιαγραφές από δεκαετιών, πολύ πριν σκοντάψει στα τελευταία 2004 εμπόδια.

Το πένθος τότε και η θλίψη των οικείων των θυμάτων συμμαθητών τους από το Δήμο Αποστόλου Παύλου Ημαθίας, θα απαλυνθούν. Όταν με την ολοκλήρωση του έργου η ιστορία δεν θα επαναλαμβάνεται πλέον διαμέσου της τραγωδίας. Η απάλυνση μάλιστα θα γίνει μόνιμη όταν αντί για τα υπαρκτά στενά και την οδό των ιστορικών αυτουργών, δοθεί το όνομα: οδός μαθητών Ελλήνων. Όταν θα έχουν πιάσει τόπο, τόσο ο αγώνας των ζώντων νέων και η θυσία των τεθνεώτων όσο η παλιννόστηση της Μνημοσύνης στο γενέθλιο ιστορικό χώρο της.

Οι Έλληνες πολίτες χρειάζεται πλέον να συνειδητοποιήσουν ότι δεν μπορούν να κάνουν το παραμικρό για το περιφερειακό εκείνοι οι οποίοι επί δεκαετίες υπηρέτησαν και υπηρετούν το ακριβώς αντίθετο. Χρειάζεται μια νέα απόφαση των πολιτών που να αναζητήσει λύση έξω από το υπαρκτό πολιτικό και τηλεοπτικό σύστημα καθώς και την καθεστωτικότητα η οποία τα διατρέχει, από τα συμβαλλόμενα μέρη του δικομματισμού έως τον Αθηναϊκό τύπο και τις τηλεοράσεις της πρωτεύουσας.

Το μόνο Μέσο που δεν πέτυχαν ακόμη να ελέγξουν είναι το internet. Οφείλουμε για άλλη μια φορά να ευχαριστήσουμε δημόσια όλους εκείνους τους κόμβους για την προβολή που κάνουν στα όσα λέμε και κάνουμε. Επίσης τις περιφερειακές εφημερίδες.

Δεν λείπει μόνο η Δημοκρατία. Λείπει και η Ελευθερία. Δυνάμεις δικαιωμένες ιστορικά που μπορούν να αναλάβουν να κάνουν κάτι σοβαρό και μελετημένο στη χώρα υπάρχουν. Τις έχουν όμως σε ηλεκτρονική φυλακή υψίστης ασφαλείας. Γι αυτό οι πολίτες χρειάζεται να ψάξουν από μόνοι τους να τις βρουν. Δεν φταίνει οι ίδιες που είναι φιμωμένες. Φιμωμένες από τους συστηματικούς, που χωρίς καμιά αιδώ παριστάνουν ταυτόχρονα τους Ευρωπαίους και τους Δημοκράτες.

Με την ευκαιρία λοιπόν των ημερών ^{1} θα πρέπει κάποιος να πει προς όλους τους, πως αν ετυμολογικά η Ευρώπη προέρχεται από τις λέξεις, ευρύς και ορώ, τότε η δική τους Ήπειρος, δεν είναι η Ευρώπη. Είναι η Στενώπη. Αυτή που ως πρώτο συνθετικό έχει μια από τις τρεις λέξεις: στενός, στενή, στενά.

{1}: 13, 16 & 21 Απριλίου 2003,

4. Ευρωπαϊκές επέτειοι

Απαρατήρητα πέρασαν από τη χώρα τα φετινά 120χρονα της Orient-Express. Αντίθετα, η υπόλοιπη Ευρώπη πέραν της οφειλής στην ενιαία συγκοινωνιακή στρατηγική, αυτά τιμούσε και φυσικά τη μεγάλη της σιδηροδρομική ιστορία, όταν πριν από λίγες εβδομάδες, ενέτασσε οίκοθεν, τόσα πολλά νέα σιδηροδρομικά έργα. Το λέω αυτό διότι η Essen list είχε προθεσμία τροποποίησης ως τον επόμενο Ιούνιο. Επίσης δεν εκκρεμούσε Ελληνικό αίτημα {1}. Μόνο κάποιες φευγαλέες αναφορές. Από νέους τέλους σιδηροδρόμους η χώρα, είχε εντάξει δύο νέα έργα: τον αστικό-προαστιακό, πάντοτε όμως αθηναϊκό, και την αναβίωση γραμμής πενήντα χιλιομέτρων στην περιφέρεια του υπουργού μεταφορών, από το Αγρίνιο έως το Κρουνέρι.

Κατά τα άλλα, χρειάστηκε ένας και πλέον αιώνας -από το 1886- ώστε να ενταχθεί σε πρόγραμμα η γραμμή Κοζάνης, Καλαμπάκας, Ηγουμενίτσας, καθώς και η σιδηροδρομική Ιόνια μέχρι την Καλαμάτα, με ενιαίο μάλιστα κωδικό: σιδηροδρομική Εγνατία. Δεν τις έβαλε η Ελλάδα. Ούτε και πρόκειται στον ορατό ορίζοντα, είτε με τους μεν είτε με τους δε, να βάλει κάποια εθνική συμμετοχή για να αρχίσουν με σκοπό να τελειώσουν. Αυτό που θα βάλουν οι απερχόμενοι, όπως αργότερα οι επερχόμενοι, είναι το χέρι στα αποθεματικά των κερδοφόρων οργανισμών, ώστε να αγοράζουν προεκλογικά από τα Μέσα όχι ώρες, όπως μέχρι τώρα, αλλά ημέρες και κυρίως νύχτες. Να τις γεμίσουν με Δημοκτόνο προπαγάνδα, απέναντι στην οποία, η Εγνατία που γνωρίσαμε, να μοιάζει με σεμνή κορασίδα ή πιο σωστά με ηρώο σε χωριό, μικρό δηλαδή μνημείο προπαγάνδας που θα ωχριά μπροστά στις νέες της εκδοχές.

As έρθουμε τώρα στα πιο δικά μας. Για το “Διδυμότειχο” {2} υπάρχουν διαθέσιμες πολλές και ενδιαφέρουσες φωτογραφίες. Δυο σχετικά πρόσφατες από αυτές, που έχουν να κάνουν με το σιδηροδρομικό σταθμό Πυθίου, αντί για μηχανοστάσιο θυμίζουν ποιμνιοστάσιο αν όχι προβατοστάσιο ή γιδοστάσιο, όπως θα έλεγε και ο πρωθυπουργός. Η μια μάλιστα είναι ό,τι πρέπει ώστε να διανθίσει το, εκτός των άλλων, κιτς του “Εβρος 2010” της Νομαρχίας. Μιλώ γι αυτό που εκθείασε ο Καραμανλής. Ένα προϊόν fast, επί το λαϊκότερο, άρπα κόλα, που κάνει μόνο για ανακύκλωση και που θα πρότεινα στο Νομάρχη και παλιό μου συνάδελφο από τη Βουλή, να το αποσύρει. Να γίνει, με τη δική μας συμμετοχή, ένα εξ υπαρχής νέο. Να λέει κάποια πράγματα. Να μπορεί να σταθεί. Δεν πρόκειται να γίνω Νομάρχης ή Δήμαρχος. Αγάπης ένεκεν να το δωρίσουμε στον τόπο μας. Αυτός τόσα μας έδωσε. Το υπάρχον δεν λέει τίποτε. Χώρια που κρύβει την αλήθεια ως προς τον αγωγό του φυσικού αερίου, δίνοντας την αίσθηση ότι πρόκειται για παράλληλη διαδρομή προς τον πετρελαιαγωγό Μπουργκάς Αλεξανδρούπολης. Κατά τα λοιπά, αρκεί ένα παράδειγμα. Αντί να αναδείξει ως κλειδιά της σιδηροδρομικής Εγνατίας το Πύθιο και την αναβίωση της Orient-Express, ως βασικό κλάδο του δρόμου του μεταξιού, αντί να αξιοποιήσει το όσο ποτέ άλλοτε ευνοϊκό Ευρωπαϊκό περί σιδηροδρόμων κλίμα και την υπάρχουσα κινητικότητα για ένταξη όλης της σιδηροδρομικής Εγνατίας, αρχής γενομένης, από τον κλάδο Ορμένιο, Πύθιο, Αλεξανδρούπολη, εν τούτοις, το τραίνο και ο σιδηρόδρομος απουσιάζουν από το σχέδιο παντελώς. Ακόμη και ως λέξεις. Όσο για τον περί της αγροτικής ανάπτυξης κουτοπόνηρο πληθωρισμό που κατακλύζει το ίδιο κείμενο, δεν σώζει. Αντίθετα θα συνιστούσε σκέτη, υποφερτή έστω, φλυαρία και έτερον ουδέν αν δεν την καθιστούσε ανυπόφορη και αποκρουστική, η διάσπαρτη κακογουστιά των σκαριφημάτων που υπάρχουν στο σώμα του βιβλίου. Σώμα και βιβλίο να τα κάνει ο θεός.

Είναι βέβαιο ότι για τις άγνωστες στους συγγραφείς του, άσπρες τρύπες της παγκόσμιας γεωοικονομίας που υπάρχουν στον τόπο αυτό, δεν ευθύνονται οι ίδιες. Επί πολλές δεκαετίες συνεχίζεται το ίδιο φάλτσο βιολί. Ανίδειοι τις μουτζουρώνουν αντί να τις ζωγραφίζουν και γεμίζουν με ιστορικά, αρχιτεκτονικά, οδικά, σιδηροδρομικά, ενεργειακά {Φ.Α.}, βιολογικά, φυσικά, παραγωγικά, αγροτικά και γαστρονομικά πολιτισμικά τοπία καθώς και απaráμιλλα έργα τέχνης ικανά να προσελκύσουν εκατοντάδες χιλιάδες αν όχι εκατομμύρια καινούργιων επισκεπτών. Ένα τέτοιο σπάνιο έργο επισκέφτηκα προχθές, όταν δοκίμασα ένα μικρό κομμάτι κολοκυθόπιτας, με καβουρντισμένο σουσάμι, που έφτιαξε μια από τις χιλιάδες χρυσοχέρες

{1} Χρήστος Κηπουρός, Νέα Ελληνική χωροταξία, www.explo.gr, 31 Αυγ. '02, Βέροια,

{2} ο.π., Διδυμότειχο, εφ. Ελευθέρη Θράκη, 29 Νοε. '03, Αλεξανδρούπολη,

μαστόρισες νοικοκυρές γιαγιάδες της περιοχής, αυτό το συγκριτικό πολιτισμικό πλεονέκτημα απέναντι και σε μεγάλους γαστρονομικούς πολιτισμούς ακόμη. Είπα αμέσως, σιγά να μην διαθέτουν τέτοια εδέσματα η Γαλλική ή η Ιταλική κουζίνα ενώ κατέληξα λέγοντας ότι αντί έστω και τώρα να αξιοποιηθεί ο θησαυρός αυτός, έβαλαν τον κόσμο να τον πετάξει στα σκουπίδια ενώ παράλληλα εγκαθιστούσαν στην περιοχή νέες διατροφικές χωματερές. Αντιπροσωπευτικό δείγμα, οι πρόσφατες, όχι λίγες, επενδύσεις προτηγανισμένης πατάτας. Ξαναείπα ότι όταν παντού αλλού, ακόμη και από την Αθήνα, εγκαταλείφτηκε, σιγά μην έρθουν εδώ οι τουρίστες γι αυτή την ανοστιά -άνοστη, από το α και το νόστος- που εκτός από το άγευστο, εποικοδομητικά σημαίνει ότι δεν πρόκειται να έρθουν. Όπως δεν πρόκειται να έρθουν για τα μάτια των αποστόλων μιας τέτοιου τύπου ανάπτυξης ή για ένα νέο είδος πολιτισμού, με τους ίδιους, εν μέσω χαϊβανιών, να τους χορεύουν. Κάτι που παραπέμπει στην αρχοντία. Ας είναι καλά λοιπόν στην υγεία της η ιστορία που ξασπρίζει την περιοχή κάθε τόσο. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είναι ευκαταφρόνητη η πολύμορφη ζημιά που της έκαναν. Ας διαρρέουν ότι διακόνησαν την πολιτική. Εάν διακόνησαν κάτι, είναι η πολλαπλή δεκάτη.

Η άλλη επέτειος έχει να κάνει με το 2004. Δεν πρόκειται φυσικά να ασχοληθώ με τα 108 χρόνια -δεν λένε άλλωστε τίποτε- ανάμεσα στις δυο Ολυμπιάδες ή με τους αβάσταχτους μικρομεγαλισμούς και τους τζερεμέδες της ερχόμενης που εκλογίκευσαν κεντροαριστεροί, κεντροδεξιοί, αριστεροί, δεξιοί στο κοινοβούλιο, όταν δεν έλεγαν ψέματα. Όπως εδώ όπου παλιοί φίλοι, αντίθετοι αρχικά, κατέληξαν και με τον αστυφύλαξ και το χωροφύλαξ.

Δεν ωφελεί πουθενά η διεκτραγώδηση της επταετούς πολιτικής μοναξιάς που έζησα μεταξύ των τριακοσίων. Το ίδιο ισχύει για το ζήτημα της δικαίωσης. Γι αυτό θέλω σήμερα να πάω σε κάτι διαφορετικό. Με την ευκαιρία συμπλήρωσης κατά το νέο έτος, τριών τετάρτων χιλιετίας από τα 1254, από το θάνατο του πιο σοβαρού και μεγάλου Έλληνα και Θρακιώτη καθώς και ουσιαστικού ανακτητή της Ρωμανίας, του άξιου και άγιου συμπολίτη μου, Ιωάννη Βατάτζη, μπορεί το καλοκαίρι του νέου έτους ή στις αρχές του Νοεμβρίου που η Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του, να διοργανωθεί στη γενέτειρα πόλη του, στο Διδυμότειχο ένα Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο αφιερωμένο στη διαδρομή του. Μπορούν να αναλάβουν να το διοργανώσουν από κοινού ο Δήμος της πόλης, η Νομαρχία όσο ένα ή και δυο Πανεπιστήμια. Προσκεκλημένοι ομιλητές μπορούν να είναι από τη Γερμανία, την Ιταλία, την Ισπανία, τα Σκόπια, τη Βουλγαρία, την Τουρκία και φυσικά, από την Ελλάδα. Από όσες δηλαδή χώρες εμπλέκονται άμεσα στην ιστορία της αυτοκρατορίας της Νικαίας. Της, εν εξορία, Ρωμανίας.

Η σημερινή φιλοξενία και δημοσιοποίηση θα συμβάλει στη μεγάλη μας προσπάθεια για ανάδειξη μιας ακόμη Θρακικής, Ελληνικής και Ευρωπαϊκής άσπρης τρύπας. Αυτή τη φορά, μέσα από την επιστημονική επιστροφή στην ιστορία του συγκεκριμένου Θράκα ιππέα και την τόσο αναγκαία όσο και χρήσιμη ανάσυρση από αυτήν.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ

Ίσως κάποιοι αναρωτηθούν γιατί να προσκληθούν Ισπανοί ιστορικοί. Ομολογώ ότι ούτε εγώ που έψαξα το θέμα, γνώριζα έως πρόσφατα ότι η Άννα ή η Constance, η θυγατέρα εν πάση περιπτώσει του Γερμανού Βασιλιά Φρειδερίκου του II και επίσης δεύτερη σύζυγος του Βατάτζη, είναι θαμμένη στη μονή της Αγίας Βαρβάρας στην Ισπανική Βαλένθια. Ότι μόνασε εκεί ως το τέλος της ζωής της, στα 1307, και κυρίως ότι επάνω στο φέρετρό της αναγράφεται ο τίτλος: αυτοκράτειρα της Ελλάδας. Στη ίδια αυτή χώρα όμως, ακόμη και οι σοβαροί θεσμοί χρησιμοποιούν το υβριστικό παρατσούκλι Βυζάντιο αντί της Ρωμανίας, που είναι το κύριο όνομα της Ευρώπης. Ένας επιπλέον λόγος που προτείνεται το συνέδριο στο Διδυμότειχο είναι να αναδειχθεί η πόλη όπως μπορούν παρόμοιες πρωτοβουλίες να αναληφθούν και από άλλες Ελλαδικές πόλεις που έχουν, αν μη τι άλλο, μια περίπου χιλιετία -όσο διήρκεσε η Ρωμανία-περισσότερη Ευρωπαϊκή ιστορία από τις υπόλοιπες της γηραιάς Ηπείρου. Μπορεί να έρθει στην επιφάνεια η επανένωση των δυο ιστοριών αφού στην ουσία πρόκειται για μία και ενιαία που τη διχοτόμησαν. Η αποδοχή του μεγάλου αυτού ηθικού ζητήματος από αναγεννητικές δυνάμεις της διανοητικής και πολιτικής Ευρώπης, ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή ιστορία και στην αυτοκριτική. Υποδεικνύει πως μπορεί να απαλυνθεί το στίγμα του 1204. Το ίδιο και η επέτειος των οκτακοσίων ετών.

5. Πολιτικοί βίοι παράλληλοι

Ο “Εμμανουήλ Δουλάς” που θα δημοσιευτεί σε λίγες ημέρες, είναι πιθανό να θεωρηθεί από τους μη Θράκες ότι είναι εκτός τόπου και χρόνου. Εκτός τόπου, διότι αφορά την ιδιαίτερη πατρίδα μου. Εκτός χρόνου, επειδή αποτελεί ιστορικό άρθρο ενώ θα αναμένονταν να είναι στο κλίμα των ημερών. Όμως εάν κανείς το διαβάσει, θα διαπιστώσει ότι πέραν από επεξεργασία της Θρακικής ιστορίας, είναι κείμενο πολιτικό και ιδιαίτερα επίκαιρο. Ίσως πιο πολύ και από το σημερινό, που είναι αμιγώς τέτοιο και αιτιολογική έκθεση της νέας μελέτης.

Η προσφορά, η σεμνότητα και το αθόρυβο του άγνωστου ήρωα της υπόθεσης, όπως και άλλων ζώντων τε και τεθνεώτων αυτής της χώρας, δεν δημιουργούν μόνο πρότυπο. Είναι και στον αντίποδα του εν ισχύει που το κατατρύχουν καριερισμός και πολιτική κληρονομικότητα, ίδιων ακραίων καταστάσεων και κοινό καθυστερημένων θεσμικά χωρών και υπερδυνάμεων. Στην πρόσφατη συζήτηση για τις βαρονίες, κανείς δεν τις συσχέτισε με τις βασιλείες. Ούτε εμβάθυνε πολιτικά σε αυτές. Θα το επιχειρήσουμε εμείς, αρχίζοντας από τη σημειωτική.

Εάν όλοι όσοι κυβέρνησαν επί μακρόν την Ελλάδα τον περασμένο αιώνα, διακρίνονται από δυο περιόδους στη διαδρομή τους, μια καλή και μια άσχημη ή αντιστρόφως, οι διάδοχοι και συνεχιστές των ίδιων ιστορικών ονομάτων, τις περιορίζουν σε μια. Και βέβαια όχι στην πρώτη. Ο αείμνηστος Σοφοκλής Βενιζέλος ήταν τέτοια περίπτωση. Οι άλλες είναι καθοδόν.

Αν και υπάρχουν πολλά, δυο παραδείγματα αρκούν, να φωτισθούν οι παράλληλοι αυτοί δρόμοι. Το ένα έχει να κάνει με τις συνεννοήσεις του τελευταίου με μεταξικούς κύκλους και με το παλάτι, από την έναρξη ακόμη του πολιτικού του βίου, τη δεκαετία του '30. Κάτι που δεν διαφέρει από τις σημερινές σχέσεις των γόνων με τη νέα τετάρτη Αυγούστου, που είναι πολύ χειρότερη. Μιλώ για την από οκταετίας και πλέον συστηματική, τηλεοπτική και έντυπη προπαγάνδα και αντιδημοκρατικότητα αν όχι τυραννία των νέων τριάκοντα. Το ανυπόφορο καθεστώς με τους πολιτικούς οικότροφους των αθηναϊκών κυρίως, τηλεοπτικών σταθμών.

Φυσικά και δεν χρειάζεται να ασχοληθεί κανείς με τη στημένη διαιτησία των Μέσων και το όντως προς νόγον 60-40, ως προς τους δυο υποψήφιους πρωθυπουργούς. Αν έπεφτε κάποιος στην παγίδα και το έκαμνε, θα θύμιζε εκείνον το φτωχό και τον κατατρεγμένο που από τη μια παραβλέπει την ανέχειά του, και από την άλλη θλίβεται για την άνιση κατανομή πλούτου μεταξύ πλουσίων.

Αν κάτι προκαλεί θλίψη είναι η απουσία ενός Πασαλίδη ή Ηλιού ώστε να χτίζονταν μια νέα ΕΔΑ. Κυρίως όμως θλίβει η απουσία, στον ορατό ορίζοντα, συνθηκών αναγέννησης της Δημοκρατικής παράταξης. Αντί σεβασμού, όπως όφειλαν στη μεγάλη της ιστορία, παλιοί και νέοι μνηστήρες συνεχίζουν να την εκλαμβάνουν αν δεν την υποβλέπουν, πότε ως Πηνελόπη και πότε ως εμπόρευμα και προϊόν με ονομασία προέλευσης που το ορέγονται μέχρι και για επιγραφή. Χρειάζεται να τους πει κανείς ότι καλά θα κάνουν να τα βγάλουν από το μυαλό. Πρόκειται για παράνομη αποδοχή κληρονομιάς αφού εκτείνεται σε ολόκληρη την ιστορική, πολιτική ταυτότητα. Η Δημοκρατική παράταξη ανήκει εξ αδιαίρετου στη μεγάλη πλειοψηφία του Δημοκρατικού Ελληνικού λαού. Δεν θρυμματίζεται. Ονόματα να διαλέξουν έχουν. Όμως και εκείνα ακόμη, δεν προσφέρονται ως προεκλογικά βεγγαλικά. Πόσο μάλλον η ιστορία.

Δεν είναι τυχαίο ότι ο γεωμετρικός τόπος ανάμεσα στις δυο αν όχι τρεις τελευταίες ιστορικές περιόδους και γενιές, είναι γνωστός οίκος, που πότε με το ένα Μέσο πότε με το άλλο, καθορίζει αν δεν προκαθορίζει το βηματισμό της χώρας. Όσοι μίλησαν περί διαπλοκής τη δεκαετία του '90, το απέκρυπταν επί μισό και πλέον αιώνα. Από τη δεκαετία του '30, ζει και βασιλεύει. Όπως βέβαια ίση ευθύνη αν όχι μεγαλύτερη έχουν όσοι, όντας διαπλοκογενείς, συνεχίζουν να το αρνούνται, με άλλοθι την αυτονόητη εντιμότητα που επιπλέον την όφειλαν.

Το δεύτερο παράδειγμα αφορά τον ξένο παράγοντα. Αναμφισβήτητα οι τότε σχέσεις με τα λεγόμενα ξένα κέντρα και το πώς γίνονταν κανείς πρωθυπουργός στην Ελλάδα, ωχριούν απέναντι στις τώρα, των οποίων ο ορίζοντας έχει σαφέστατα διευρυνθεί αφού στη Δύση και στον Ευρωπαϊκό Βορά, έχει πλέον προστεθεί ένα ακόμη σημείο του ορίζοντα. Η Ανατολή, η όμορη. Ο κοινός τους φίλος, όπως δήλωσε, Ταγίπ.

Οι πολίτες που είδαν τη συνέντευξή του στο Νταβός θυμούνται ότι άρχισε με τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, αναφέροντας ως πρώτο μέτρο, τη συμφωνία για το φυσικό αέριο. Σαν να έλεγε ότι εμπιστοσύνη ίσον εξάρτηση, και συνεργασία, καταβολή ενοικίου, μισθώματος. Επί το λαϊκότερο, χαράτσι. Οι επισκέπτες των κόμβων και οι αναγνώστες των περιφερειακών φύλλων γνωρίζουν τίνων γραπτά επιβεβαίωσε, όσο και αν δεν είναι χαροποίο το γεγονός. Όμως και οι απόψεις αυτές δεν θα ήταν γνωστές αν δεν προβάλλονταν από ετών, από τα εν λόγω Μέσα. Η συμπερίληψη των συγκεκριμένων φιλόξενων κόμβων καθώς και των περιφερειακών εφημερίδων, στα εναπομείναντα Δημοκρατικά ψήγματα, αποτελεί το ελάχιστο το οποίο οφείλεται δημόσια να τονιστεί και να αποδοθεί ως τιμή και αναγνώριση. Όπως οι ευχές για καλή δύναμη, κατά τη συνέχεια.

Είναι κρίμα που δεν γνωριστήκαμε νωρίτερα. Τα Αθηναϊκά Μέσα είχαν πολλούς λόγους να μας εξαφανίζουν όταν δεν μας συκοφαντούσαν. Δεν έπνιξαν τυχαία τις επτακόσιες και πλέον υπογραφές συναδέλφων Βουλευτών που μάζεψα στις κατά καιρούς πρωτοβουλίες τις δυο τετραετίες που ήμουν στη Βουλή. Είναι ένας μεγάλος αριθμός προσυπογραφών, χωρίς προηγούμενο από υπάρξεως κοινοβουλίου –εννοείται πλην των τροπολογιών υπουργών με βουλευτές βαποράκια- που γι αυτό σκέπτομαι να τις δημοσιοποιήσω όλες μαζί, και κατά θέμα, χωριστά. Είναι άλλωστε όλες γνήσιες, όπως οι πολιτικές για τα ζητήματα που αφορούν.

Πολιτικοί βίοι παράλληλοι υπάρχουν και σε ενδιάμεσα επίπεδα, μεταξύ Βουλευτών. Φαίνεται ότι όσες φορές με παρέπεμπαν το έκαμαν επειδή δεν πλαστογραφούσα υπογραφές. Το λέω γιατί άργησαν να παραπέμψουν για το αντίθετο. Και τώρα όπως το έκαναν είναι μια υποκρισία και μισή. Από την πρώτη τηλεοπτική προβολή πυγμής και την δεύτερης προβολής ανταγωνιστική του πρωθυπουργού, μέχρι την επί της άμμου ερήμου θεμελίωση της “νέας ηθικής” και την ταυτόχρονη αμνήστευση του πλέον αμαρτωλού υπουργείου στον κόσμο.

Όσο για μένα, έχω ήσυχη τη συνείδηση, που δεν έδωσα ποτέ ψήφο στα κονδύλιά του και στις κατανομές των κοινοτικών πλαισίων. Τουτέστιν στις προτεραιότητες του Μαξίμου και των εκτελεστικών του οργάνων, όπως ο αποπεμφθείς υφυπουργός, πριν εισπράξω μια ακόμη διαγραφή. Κάτι που θεωρώ ως τον μεγαλύτερο περιφερειακό τίτλο τιμής.

Δεν μπορώ όμως να πω για τον πρώην συνάδελφο τα ίδια που κάποιοι διατείνονται. Πως ό,τι έκανε, το έκανε για την ανάπτυξη του τόπου του. Η αλήθεια είναι ότι τα όποια ψυχία δόθηκαν στο Νομό, είναι προπέτασμα καπνού για τη θόλωση του τοπίου πριν από τη σφαγή του. Είναι ένα είδος αντιπαροχής για τις αντιπεριφερειακές δουλειές που ανέθεσαν οι αυτοурγοί πρωθυπουργοί και υπουργοί στον υφιστάμενο, προκειμένου να τις φέρει σε πέρας. Αδιάψευστος μάρτυρας είναι τα κονδύλια της Εγνατίας και του ΠΑΘΕ που ενώ θα τέλειωναν το 2000, τελικά έγιναν έργα στην Αθήνα και τώρα θα ολοκληρωθούν το 2015 αν όχι το 2020.

Με άλλα λόγια, πριν από την απόπειρα Σιθωνιοκτονίας, με την όποια διακομματική συνέργια και αν υπήρχε, προηγήθηκε η περιφερειοκτονία. Δεν είμαι δικαστής για να ξέρω αν όλα αυτά εμπύπτουν κάπου. Γνωρίζω όμως ότι υφίσταται μεγάλη πολιτική και ηθική ανομία και ατιμωρησία για τη ζημιά που υπέστησαν οι περιφέρειες της χώρας σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Κανενός άλλωστε πολίτη δεν διέλαθε της προσοχής ότι εκκρεμεί το ζήτημα της ειλικρινούς συγγνώμης ως προς το πλήθος των αμαρτιών που έχουν παλαιόθεν, προσωπικά, οι διάδοχοι. Επειδή δε, όπως έχω γράψει, καθαρή λύση χωρίς καθαρή συγγνώμη δεν υπάρχει, εξυπακούεται ότι η επιχειρούμενη λύση ούτε καθαρή είναι ούτε λύση.

Πέμπτη 29 Ιανουαρίου 2004,

6. Εμμανουήλ Δουλάς

*“Ούτε βαρονίες ούτε βασιλείες”
Χ. Κ.*

Πέραν των γνωστών κοινών που συνδέουν τις πόλεις και τους Δήμους της Θράκης, ειδικότερα δε την Κομοτηνή, τη Νέα Ορεστιάδα και το Διδυμότειχο, υπάρχει ένα ακόμη νέο κοινό που, κατά τη γνώμη μου, είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον. Προέρχεται από το τσαπί της πολιτικής και την εμβάθυνση της τελευταίας στην ιστορία. Έχει να κάνει με έναν άγνωστο στο ευρύ Θρακικό κοινό, ο οποίος στις 22 Μαρτίου 1920 εκλέχτηκε Πρόεδρος στο Ανώτερο Διοικητικό Συμβούλιο της, υπό Γαλλική κατοχή, ευρισκόμενης τότε Δυτικής Θράκης. Ένα γεγονός που έπαιξε ίσως τον πλέον σοβαρό ρόλο στην προσκύρωση της περιοχής στην Ελλάδα, όσο και αν η ιστορική αυτή δικαιοπραξία υπήρξε κατεξοχήν έργο διπλωματικής και πολιτικής τέχνης, δια χειρός Βενιζέλου της πρώτης περιόδου, στη συνδιάσκεψη της Ειρήνης.

Η πολύ μεγάλη συμβολή του απεσταλμένου του τελευταίου, Χαρισίου Βαμβακά στην εκλογή, δεν μειώνει την επιτυχία του κοσμοπολίτη, απόφοιτου γεωπονίας του Montpellier, Εμμανουήλ Δουλά από την Αδριανού, να αναδειχθεί σε πρόεδρο των αντιπροσώπων όλων των εθνοτήτων της Διασυμμαχικής, όπως λεγόταν, Θράκης. Ο αρνητικότερος συσχετισμός δυνάμεων στο Συμβούλιο, προσδίδει πιο μεγάλες διαστάσεις στο κοινό εγχείρημα. Ας μην αναφερθούμε τώρα στα προηγηθέντα διαβήματα ως προς τους χειρισμούς και την έκβαση του Θρακικού ζητήματος από το Θράκα μητροπολίτη της Τραπεζούντας Χρύσανθο, απευθείας στο Βενιζέλο, όσο στις Ευρωπαϊκές δυνάμεις αργότερα με εκείνη την, σπάνιας διπλωματικής και πολιτικής ευφυίας, επιστολή του.

Ούτε χρειάζεται να υπενθυμίσουμε ότι η εν λόγω ανάδειξη του Δουλά στο αξίωμα του προέδρου συμπίπτει με το πρώτο, κατά τη νεότερη ιστορία, αιρετό αξίωμα, σε πανθρακικό επίπεδο. Οφείλουμε όμως να μείνουμε για λίγο στο ότι υπήρξε και η τελευταία φορά αφού ο θεμελιώδης Δημοκρατικός περιφερειακός θεσμός συνεχίζει, ογδόντα και πλέον έτη μετά, να τελεί υπό αναστολή. Αυτό που ισχύει σήμερα και που προβλέπεται να παραμείνει είναι ο διαιωνιζόμενος, από το γνωστό “θεσμικό” πλαίσιο των Αθηνών στις περιφέρειες, ο βαλτός ή ορθότερα ο εγκάθετος προεστός. Η διαιώνιση ενός καθεστώτος ιδιότυπης περιφερειακής κατάστασης πολιορκίας, το μοναδικό εναπομείναν στην Ευρώπη. Ως προς τη μη εφαρμογή του θεσμού του εκλεγμένου κυβερνήτη, δεν μπορεί παρά να θυμηθούμε τους εθνικούς λόγους που οι απερχόμενοι επικαλούνταν δήθεν εμπιστευτικά ως προς τις διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, την ένωση Νομών κλπ., μέχρις ότου τα εξ Αγκύρας δημοτικά, νομαρχιακά και διευρυμένα χρίσματα, τόσο στους μεν όσο στους δε και τους παρά δε, άρχισαν να δίνουν και να παίρνουν, συστηματικά. Μέχρι και το εθνικό χρίσμα, τελευταία.

Δεν είναι τυχαία η επιβληθείσα λογοκρισία της λέξης “Πομάκοι”, από τους ίδιους τους υψηλόβαθμους στους δικούς τους πολιτικούς λόγους που εκφώνησαν κατά την πρόσφατη επίσκεψη που έκαναν στην περιοχή. Η ίδια αυτή λέξη έδινε και έπαιρνε επί Ελευθερίου Βενιζέλου, στην αλληλογραφία του με το Βαμβακά. Δεν συνέβαινε το ίδιο επί Σοφοκλέους Βενιζέλου. Όπως δεν συμβαίνει και σήμερα, επί των ημερών των γόνων άλλων ιστορικών ονομάτων. Τα πολιτικά ονόματα, είναι όπως τα είδη προικός. Όσο και καλά να είναι, δεν είναι και αιώνια. Έχουν ένα κύκλο ζωής. Μια γενιά, άντε δυο. Από κάποιον αρχίζουν, σε κάποιον τελειώνουν. Απλά με τη φορμολή και το διαρκή ψεκασμό των πολιτών από τα μαζικά Μέσα

επιδιώκεται σήμερα να παραταθεί ο κύκλος ζωής. Μπορεί και να επιτευχθεί, όμως η χώρα δεν έχει να περιμένει κάτι, αν δεν πάει και προς τα πίσω. Τι να προσδοκά άλλωστε από ένα υποκριτικό, κυρίως δε σάπιο, πολιτικό σύστημα το οποίο ενώ πυροβολεί τη βαρονία, την ίδια στιγμή ασπάζεται με θέρμη τη δικέφαλη βασιλεία. Άλλα θα έκαμνε αν ήταν καλά στην υγεία του. Θα όφειλε να αντιτείνει: ούτε βαρονίες ούτε βασιλείες, κυρίως δε να πει: Δημοκρατία-Δημοκρατία. Δυο φορές, για να συνιστά ιστορικό αίτημα.

Αν ληφθεί υπόψη ότι όλοι οι πρωταγωνιστές της, μετά την απελευθέρωση της Θράκης, εποχής, είχαν αξιοσημείωτες διαδρομές στην κεντρική σκηνή, προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση η στάση του Εμμανουήλ Δουλά. Αφού έφερε σε αίσιο πέρας την υπόθεση που ανέλαβε, χαμηλών τόνων, όπως λένε εκείνοι που τον γνώρισαν, επέστρεψε χωρίς τυμπανοκρουσίες, στην πολύτεκνη οικογένειά του και στη μονάδα επεξεργασίας του μεταξιού που είχε στο Διδυμότειχο ενώ μέχρι το θάνατό του στα 1935, δεν ασχολήθηκε εκ νέου με τα κοινά. Δεν έγινε Βουλευτής, Γερουσιαστής, Γενικός Διοικητής, πόσο μάλλον υφυπουργός.

Βέβαια δεν θα περίμενε κανείς, έστω κάτι από όλα αυτά, να το σημειώσει ως ξεχωριστό ιστορικό γεγονός η Ελλαδική κρατική ιστορία. Απεναντίας εδώ σήμερα θέλουν να μειώσουν ακόμη και όσα ελάχιστα γράφτηκαν κατά καιρούς για διάφορες άλλες περιοχές της χώρας. Πόσο μάλλον να ασχοληθούν με τη Θρακική επέτειο και ιστορία ή πολύ περισσότερο να τιμήσουν κάποιους. Απέδειξαν άλλωστε ότι έχουν προτεραιότητες άλλες. Άλλους έχουν να τιμήσουν προς τους οποίους κλείνουν διαρκώς το γόνυ. Και δεν μιλώ μόνο για την πέραν του Ατλαντικού χώρα και την Ευρώπη.

Όμως δυστυχώς και από τους τοπικούς κοινωνικούς θεσμούς κανείς δεν σκέφτηκε ή δεν μπήκε στον κόπο να σκεφτεί να τιμήσει έναν Θράκα για όσα εκείνος έπραξε και κυρίως για το πρότυπο της σεμνότητας που ενέπνεε τη στάση του. Γιατί ποιος σήμερα στη θέση του δεν θα εξαργύρωνε μια τέτοιου μεγέθους σύνδεση του ονόματός του, με την απελευθέρωση της πατρίδας του. Εδώ οι κάθε χρώματος υπαρκτοί ταγοί της περιοχής δεν έκαναν τίποτε αν δεν ζημίωσαν τον τόπο και διαγκωνίζονται για το ποιος θα προπαγανδίσει ανύπαρκτα έργα ώστε να αποκρύψει το κενό που τον κατατρώγει. Έφτασαν να το συγγέουν με το ομόηχο καινό. Το πιο κενό καινό ή καινό κενό είναι οι ίδιοι, πρέπει να τους πει κανείς.

Η διαπίστωση αυτή ασφαλώς και δεν εξαντλείται στους εν Θράκη. Αρχίζει από εδώ. Όπως η Ελλάδα. Επεκτείνεται στους εν Αθήναις πολιτικούς προϊσταμένους των πρώτων ενώ παράλληλα εντείνεται, όσο βέβαια στους εντεταλμένους χειριστές και κυνηγούς ιδεών -όπως λέμε κεφαλών- συμβούλους αμφοτέρων, γνωστούς από άλλα μας κείμενα ως θερμαστές στις ανά τη χώρα ηλεκτρονικές πυρές των μαζικών Μέσων. Μιλώ για τους φανερούς και κυρίως τους αδιαφανείς και εξωθεσμικούς φορείς της λεγόμενης τέταρτης Ελληνικής Δημοκρατίας η οποία αν μοιάζει με κάτι, είναι η μαϊμού. Αυτήν που αποκαλούν νέα μεταπολίτευση.

Όσον αφορά τώρα τη δική μου στάση, σκοπεύω να αφιερώσω το υπό έκδοση βιβλίο μου: “Σημειώσεις Πολιτικής Γεωοικονομίας”, εις μνήμην Εμμανουήλ Δουλά. Διαμέσου δε της αφιέρωσης αυτής θέλω να τιμήσω και τους δικούς μου πρόσφυγες παππούδες όπως και όλους τους παππούδες της ιστορικής μας περιοχής που μπορούσε και μπορεί ακόμη να γίνει παγκόσμια πρωτεύουσα της γεωοικονομίας και που την εμποδίζει η όντως ανίκητη βλακεία και επόμενα η διαρκής ήττα της γνώσης, της επεξεργασίας και της πρότασης. Τους ακούω να λένε ότι έχουν οράματα και με πιάνουν τα γέλια.

Προτείνω επίσης στους φίλους Δημάρχους των τριών πόλεων να τον τιμήσουν οι Δήμοι τους, όπως φυσικά και όσοι άλλοι επιθυμούν. Ας επιλέξουν εκείνοι το πώς. Εγώ έχω στη διάθεσή μου μια φωτογραφία του και τη διεύθυνση του συνονόματου εγγονού του, καθηγητή ιατρικής στην Αθήνα Εμμανουήλ Τιερρή, του οποίου η σύζυγος κατάγεται από την εκ Κοζάνης οικογένεια Χαρισίου Βαμβακά. Γεγονός που παραπέμπει στα όμορφα παιχνίδια της ιστορίας, που πολλοί ονομάζουν μοίρα.

Όπως τέλος ορθά έχει κάνει με τόσους άλλους, κατά καιρούς, η Κομοτηνή, οφείλει να το επαναλάβει με την περίπτωση που συζητάμε. Αν μη τι άλλο ως πρωτεύουσα της Θράκης στην οποία ο περί ου ο λόγος θήτευσε επί μικρό διάστημα που όμως απεδείχθη ιδιαίτερα ουσιώδες αφού πρόκειται για την άλλη όψη της αναγέννησης της Θρακικής πατρίδας. Το ίδιο και η Νέα Ορεστιάδα οφείλει να φερθεί ως η ιστορική συνέχεια της παλιάς Ορεστιάδας, του Καραγάτς της Αδριανούπολης, στην οποία η οικογένεια Δουλά, όπως σημειώνει ο Γεώργιος Λαμπουσιάδης στον πρώτο τόμο των Θρακικών του 1928, και στις περί Αδριανουπόλεως μελέτες του, ήταν μια από τις πρώτες οικογένειες της ιστορικής πόλης. Το Διδυμότειχο τέλος οφείλει να τον τιμήσει ως η δεύτερη πατρίδα του, όπου βρίσκεται άλλωστε και η τελευταία κατοικία του μεγάλου όσο άγνωστου αυτού Θρακιώτη.

Η ενασχόληση με την ευρύτερη ηθική και πολιτική σφαίρα όσο η προσφυγικότητα ως πολιτική παιδεία μπορούν να συνεισφέρουν στη διαλεύκανση ενός αρκετά περιπλεγμένου και αδιευκρίνιστου ζητήματος. Να γίνει επίσης ένα μεγάλο βήμα προς την αποκατάστασή του. Ο λόγος για την παλιά κόντρα ανάμεσα σε Διδυμότειχο και Ορεστιάδα που αν και πολλές φορές αφορίζεται ως έκφραση τοπικισμού, εν τούτοις οι ρίζες και τα αίτια περισσότερο βρίσκονται αλλού. Το νέο ηθικό περιβάλλον από την περίπτωση Δουλά, τις φέρνει κοντύτερα αλλά δεν φτάνει. Ο Δήμος Διδυμοτείχου ζητώντας συγγνώμη από την πόλη της Ορεστιάδας θα βγάλει ένα παλιό στίγμα από πάνω του. Μιλώ για τη σκιά από την αντιμετώπιση των προσφύγων ευθύς μετά από την υφαρπαγή του τριγώνου της παλιάς Ορεστιάδας από την Τουρκία -λες και επρόκειτο για αντίποινα- κατά την χρονική περίοδο της συμφωνίας της Λοζάννης, όταν οι τσορμπατζήδες του Διδυμοτείχου αρνήθηκαν να δεχθούν να εγκατασταθούν στην πόλη τους, οι πρόσφυγες του Καραγάτς.

Μόνο ο συνοικισμός και δυο τρεις άλλες γειτονιές ήταν οι εξαιρέσεις. Σε αυτές ανήκε η περίπτωση του ενός παππού μου, του карагаτσιанου Κωνσταντίνου Νικίδη, από την Αδριανού, όπως έλεγε ο ίδιος, που μεταξύ των άλλων, ήταν ένας άφταστος μάστορας στις ανάγλυφες επιγραφές καταστημάτων. Το ίδιο και η περίπτωση του άλλου μου παππού, του μπαξεβάνη Χρήστου Κηπουρού, πρόσφυγα από τη Μακρά Γέφυρα της Ανατολικής Θράκης, του οποίου φέρω το όνομα και το επίθετο. Επειδή όμως η μια από τις τέσσερις ρίζες του γενεαλογικού μου δέντρου είναι αυτόχθων, πρώτος ζητώ εγώ συγγνώμη για τη στάση της πόλης μου κατά την περίοδο εκείνη.

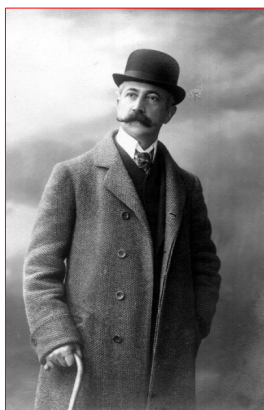
Οι δυο πόλεις μας μπορούν να ενωθούν πολύμορφα αναπτυξιακά και να αποτελέσουν τα βασικά συστατικά ενός καινούργιου πολυκεντρικού κέντρου. Να γίνουμε η χερσαία Προποντίδα στη γεωπολιτική και τη γεωοικονομία, και η κύρια προθήκη της παραγωγικής Ελλάδας, στην ανάπτυξη. Η διαφορά με την άλλη Προποντίδα είναι ότι αντί για πλόες, εμείς θα έχουμε ροές. Τουτέστιν αναρίθμητες Εγνατίες. Από τη σιδηροδρομική έως την οινική και από την ακαδημαϊκή και την ενεργειακή έως τη γαστρονομική και την τουριστική. Όλες όμως αυτές προϋποθέτουν την πολιτική Εγνατία που δεν ευθυνόμαστε εμείς για την απουσία της. Όπως φυσικά και για την απουσία των άλλων μορφών της.

Οφείλω με τη σημερινή ευκαιρία να τονίσω ότι τιμά το Δήμαρχο καθώς και το Δήμο Διδυμοτείχου η υιοθέτηση μιας ακόμη ιδέας και πρότασής μας σχετικά με την φετινή ειδικά, ανάδειξη του Βατάτζη. Έγραψα γι αυτά δια μακρών στο κείμενο “Ευρωπαϊκές επέτειοι”. Αρκεί βέβαια να μη καούν από τους ήδη επί το έργον θερμαστές και συμβούλους που έλεγα πιο πριν. Και το χειρότερο, να μη τα νοθεύσουν αναμειγνύοντάς τα, επί τούτου, με αλλότρια.

Μια όμως και μιλήσαμε από την αρχή ακόμη για το Montpellier, έχω να προτείνω κάτι τελευταίο. Αν υπήρχε σήμερα σχολή Οινολογίας στο Δημοκρίτειο, θα είχε πολλούς λόγους να κάνει κάτι ανάλογο με τους Δήμους. Τόσο λόγω συγγενών πανεπιστημιακών σπουδών του Δουλά, όσο λόγω της μεγάλης του, όπως αποδείχτηκε, προσφοράς στη Θράκη. Μέχρι να γίνει όμως η σχολή αυτή στην περιοχή της Ροδόπης, την πρωτοβουλία τιμής της μνήμης του μπορεί

να αναλάβει το τμήμα αγροτικής ανάπτυξης Ορεστιάδας καθώς και το υπό ίδρυση τμήμα γαστρονομίας και διαιτολογίας της ίδιας πόλης.

Θράκη Φεβρουάριος 2004,

Εμμανουήλ. Δουλάς, 1911,

Photo SIMON 414, Grande rue Pera, CONSTANTINOPLE,

Πηγή: Οικογενειακό φωτογραφικό αρχείο Αλεξάνδρας, χήρας Ανδρέα Δουλά. Από την ίδια προέρχονται τα βιογραφικά στοιχεία του Εμμανουήλ Δουλά {καταγωγή, οικογένεια, οκτώ παιδιά: Αλεξάνδρα, Σταύρος, Άννα, Γιώργος, Μαρίκα, Αλέξανδρος, Ανδρέας, Έλλη, επαγγελματικές δραστηριότητες, ύπαρξη εξοχικού στο Καραγάτς, κλπ.}, όπως και όσα άλλα προσωπικά κρίθηκε ότι έπρεπε να συμπεριληφθούν στο σώμα του κειμένου, εκ μέρους του συγγραφέα.. Στον τελευταίο δόθηκαν επίσης πληροφορίες από τον Εμμανουήλ Τιερρή, γιο του μακαρίτη Βουλευτή Έβρου Γιάννη Τιρρή. Προς αμφοτέρες τις πλευρές εκφράζονται ευχαριστίες.

Οικία Δουλά, 2004, επαρχιακή οδός Διδυμοτείχου – Ελληνοχωρίου,

Πηγή: αρχείο Χρ. Κηπουρού, Φωτο Βούλη Διδυμότειχο,

7. κλικλήδες

Στο τρίτο έτος του πολυτεχνείου στην υδραυλική μαθαίναμε για τη στρωτή και την τυρβώδη δίαιτα ροής. Δεν είναι ή δεν θα έπρεπε να είναι διαφορετικά τα πράγματα με την πολιτική και τη Δημοκρατία. Αν και θλίβομαι για την κατάντια της ομώνυμης γενιάς μας, εν τούτοις, χάρηκα που βρήκα κάτι το πολιτικά ενδιαφέρον στις προ δεκαετιών σπουδές μου. Την ίδια επισήμανση ενισχύει, μεταξύ άλλων, η συνωνυμία ανάμεσα στις λέξεις “αγωγός” και “κανάλι”. Είναι ο παραλληλισμός της Δημοκρατίας ως προς την ομαλή δίαιτα ροής των παραγόμενων διανοητικών και πολιτικών προϊόντων. Επίσης η φαντασίωση μιας επόμενης και ανώτερης βαθμίδας στη συμβατική Δημοκρατική κλίμακα, με την παραγωγική προσθήκη καινούργιων πνευματικών, ηθικών και πολιτικών προτύπων, ικανών να προκαλέσουν έναν ενδογενή και αυτοτροφοδοτούμενο κοινωνικό και πολιτικό πλουτισμό. Αν μη τι άλλο η χώρα θα παραδειγματισθεί από την κλασική της παιδεία και παρακαταθήκη. Επίσης από την πολιτική φιλοκαλία, αρχής γενομένης από την Ελληνική πόλη, αυτή την πιο άσχημη στην Ευρώπη. Έχει τα φόντα, στον αιώνα που διανύουμε, να δημιουργήσει ένα νέο πολιτικό πάνθεο αντί για το άθεο, το εν ενεργεία αμοραλιστικό σύστημα. Το λέω άθεο, γιατί κανείς εκ των μελών του δεν πιστεύει πουθενά, ει μη μόνο σε θώκους.

Επειδή εκτός από πράξη η πολιτική, οφείλει ως γνωστό, να είναι σκέψη, λόγος, σχέδιο και ηθική, τι νόημα έχουν τα συνοικέσια και οι αντιπαροχές. Καταρχήν δεν την τιμούν. Ούτε με τέτοιους τρόπους μπορεί να παραχθούν πρότυπα. Πόσο μάλλον ευρωπαϊκά και διεθνή. Μόνο μειράκια θα βγαίνουν, όπως ήδη γίνεται από πολλών ετών. Όπως συμβαίνει το ίδιο και στην οικονομία με την πλήρη σχεδόν διακοπή εξαγωγών. Άλλωστε τι να εξαγάγει μια χώρα όταν δεν παράγει. Αν όλα αυτά δεν πηγαίνουν καλά -που δεν πηγαίνουν- φταίει η πολιτική. Η σπουδαιότερη τέχνη κατά το συμπατριώτη μου Δημόκριτο, που όμως οι εν Αθήναις θεσμικοί της χειριστές αντί να την ανεβάσουν στα ουράνια, την κατέβασαν στον Άδη και ακόμη πιο κάτω. Δυστυχώς για την πόλη και την πατρίδα της Εκκλησίας, της Αγοράς, του Δήμου, η σημερινή πολιτική, όπως η χθεσινή, διαψεύδουν έως και τον Ηράκλειτο. Δεν ρέουν. Αν ρέει κάτι είναι αέρας αν δεν είναι θολό νερό, σαν εκείνο της ΕΥΔΑΠ ή προπαγάνδα.

Όμως τα πράγματα δεν έμειναν εκεί. Επιβλήθηκε έως και το “ουκ αν λάβεις παρά του έχοντος”. Δεν πρόκειται απλά για έναν επί πολλά έτη καταναγκασμό καθώς και ανελευθερία στη διακίνηση των ιδεών. Αν οι ιδέες αυτές από τη μια υπέστησαν και υφίστανται απηνή διωγμό, από την άλλη γνωρίζουν βία και νοθεία -εν ροή, όπως λέγεται- που δεν έχει ιστορικό προηγούμενο. Είναι αμφότερες γνωστές από πριν ακόμη, κυρίως όμως κατά και μετά από τις εκλογές του 2000. Πρόκειται για μια νέα, μετά από σαράντα περίπου έτη, εκδοχή τους. Και εμάς μεν μας φίμωσαν, όμως η αποσιώπηση από εκείνους που όφειλαν να μιλήσουν και δεν το έπραξαν έχει να κάνει με το σύνδρομο απέναντι στο προπατορικό τους αμάρτημα ως θύματα ακόμη από την εποχή που οι ανιόντες τους διατέλεσαν θύτες, ως διώκτες αντιπάλων τους. Συνεχίζουν δε να παραμένουν όμηροι επειδή ουδέποτε τόλμησαν ειλικρινή αυτοκριτική της πολιτικής τους κληρονομιάς, αποποιούμενοι αυτό που ονομάστηκε άσχημη περίοδος του Καραμανλή, σε αντιδιαστολή με την επόμενη, τη μεταπολιτευτική, την καλή, τρόποσ του λέγειν. Ίσως η σιγή να προήλθε εξ αιτίας υπερατλαντικών διαβεβαιώσεων για τη συνέχεια, έστω και αν τις διαψεύδουν. Ούτε η πρώτη φορά είναι άλλωστε ούτε η τελευταία.

Σε ό,τι μας αφορά εκείνο που αντιμετωπίσαμε αυτή την περίοδο, ήταν μια απεριγράπτη μεγέθυνση αποκλεισμού πανταχόθεν. Τον συναντήσαμε σε κάθε βήμα μας. Ποια κανάλια και ποιες οι Αθηναϊκές εφημερίδες, που αυτοαποκαλούνται και Δημοκρατικές, όταν ως προς τη λογοκρισία που εφαρμόζουν, ανταγωνίζονται τους εξ ανατολών αν δεν τους υπερβαίνουν. Το λέω αυτό διότι υπάρχουν πολιτικά μας κείμενα που δημοσιεύονται σε δεκάδες περιφερειακές και ομογενειακές

εφημερίδες και δικτυακούς τόπους, ακόμη και στην Κωνσταντινούπολη, όχι όμως και στην Ελληνική πρωτεύουσα. Οι “πολιτικοί βίοι παράλληλοι” είναι ένα από τα πρόσφατα. Βρίσκεται στην ιστοσελίδα των Ρωμιών της Πόλης. Δεν αποκαλύπτω μυστικά αφού πρόκειται για κάτι που είναι δημοσιευμένο σε όλες τις μηχανές αναζήτησης. Το ίδιο συνέβη και με άλλα, παλιότερα. Και φυσικά οι όποιοι θερμαστές των εν Ελλάδι ηλεκτρονικών πυρών δεν κάνουν του κεφαλιού τους. Αν κάνουν κάτι ως έγκυροι λογοκριτές το πράττουν σύμφωνα με το έργο που τους ανέθεσαν οι εγκυρότεροι αν όχι Αγκυρότεροι.

Είναι αυτοί οι οποίοι αναζήτησαν υποκατάστατα των ιδεών, των προτάσεων και του σχεδίου, σε εκείνο που το προπαγάνδισαν ως νέο και ανήσυχο ενώ όχι μόνο δεν είναι τέτοιο, όχι μόνο δεν είναι παλιό αλλά πρόκειται για ιδεολογικά και πολιτικά μορμούλκεια της δεξιάς και της αριστεράς. Για ξεφουσκωμένα, επειδή είναι γεμάτα τρύπες, λάστιχα που τα εξέλαβαν ως σωσίβια. Όμως έφθασε η ώρα να κάνουν ταμείο. Θα αναγκαστούν τώρα να δουν τριγύρω τους, θα συνειδητοποιήσουν ότι η πρώτη κύρια παρενέργεια των πολυετών πεπραγμένων τους, τουτέστιν το τίμημα, είναι η απώλεια της Κυβέρνησης. Η εξ αδιαιρέτου ήττα των κ.κ. Σημίτη και Παπανδρέου, με τον δεύτερο, υιό μεν Ανδρέα, κλώνο δε του πρώτου. Περί των κλώνων και κυρίως περί των γόνων και αχθοφόρων μεγάλων ιστορικών ονομάτων έχω διεξοδικά ασχοληθεί στο ίδιο κείμενο, εξηγώντας γιατί αμφότεροι οι ευελπιστούντες να καταστούν οι νέοι ένοικοι του Μαξίμου, θυμίζουν τον αείμνηστο Σοφοκλή Βενιζέλο, που ως γνωστό έμεινε και ως κλικλής. Τα υπόλοιπα έπονται, αρχής γενομένης από τα συμπαρομαρτούντα, τους payroll ηλεκτρονικούς κονδυλοφόρους και τους οικότροφους δημοσκόπους, λίγο πριν την επικείμενη ανώμαλη δικαιοπραξία από τους νέους τους κρατικοκυβερνητικούς εργοδότες. Με άλλα λόγια, την ανανέωση και διαίωνιση της θεσμοθετημένης και εφηρμοσμένης κατάργησης της πολιτικής Δημοκρατίας. Επίσης μέρους της νέας πλατείας Κλαυθμώνος.

Τα πράγματα θα ήταν πολύ διαφορετικά αν υπήρχε Δημοκρατία. Δεν γνωρίζω το ποιος έπρεπε ή μπορούσε να κρατήσει το τιμόνι στο σκάφος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όμως γνωρίζω ότι μπορούσε να μη βρίσκεται σήμερα, λίγο μόλις, πριν από τις Πόρτες της Πάρου και κυρίως να μην είναι σε θέση να ανακρούσει πρύμναν, όπως έκανε, ως μη όφειλε, μυριάδες φορές. Ούτε και η Νέα Δημοκρατία θα παλινρθώνονταν. Αντί αυτών θα είχαμε άνθηση νέων κινημάτων και πολιτικών. Όμως οι απερχόμενοι εθελοτυφλούσαν, πριν τυφλωθούν. Και μεταξύ τυφλών κερδίζει ως γνωστό ο μονόφθαλμος. Απέρχονται επειδή παλαιόθεν κατάργησαν την πολιτική Δημοκρατία. Τρέχουν εκ των υστέρων να ξεσηκώσουν ιδέες. Έφτασαν μέχρι το think tank της Βρετανικής Κοινοπολιτείας, και στην προσφιλή του ένδυση για τους ημεδαπούς Φριντμανικούς αν όχι φριντμανιακούς, προκειμένου να διασκεδάσουν την από ετών αποκαλυφθείσα αποκρουστικότητα της παλιάς τους νεοφιλελεύθερης σχολής. Νόμιζαν ότι θα έκαμαν κάτι με τις απινιδώσεις, όμως και αυτές, ό,τι και να είναι, δεν ανασταίνουν λείψανα και δη, μπαγιάτικα και κυρίως δύσσομα. Από την άλλη αυτοί που επέρχονται, πετυχαίνουν, όχι γιατί προτίθενται να παλιννοστήσουν τη Δημοκρατία αλλά λόγω της μόνιμης απουσίας της. Γιατί αν υπήρχε ούτε διαπλοκές μπορούσαν να ευδοκιμήσουν ούτε διαφθορές. Αντίθετα η παρουσία παρόμοιων φαινομένων σε μια χώρα αποτελεί αδιάφευστο τεκμήριο ανυπαρξίας της πολιτικής. Πόσο μάλλον εδώ που είναι πανταχού παρούσες. Έχουν κατακλύσει την κάθε βαθμίδα με εκλεκτική βέβαια προτίμηση στους ουκ ολίγους ευάλωτους, εκ των θεσμικών.

Δεν θα υπήρχαν χειρότερα από τα μέχρι στιγμής εκτεθέντα αν έλειπε ο περιφερειακός χώρος όπου η πολιτική Δημοκρατία όχι μόνο δεν υφίσταται αλλά και συνεχίζει επί δεκαετίες να αδικείται συστηματικά. Αντί να δημοκρατείται, κρατείται από μπάστακες με τίλους, όπως ο Γ. Γ. που παραπέμπουν σε προ δεκαετιών μορφώματα χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Αυτήν δε ακριβώς τη στιγμή που οι δυο υποψήφιοι πρωθυπουργοί κόπτονται τόσο, κατά τους προεκλογικούς τους λόγους υπέρ των περιφερειών, μια εξ αυτών, η Ρούμελη, ετοιμάζεται να πληρώσει τα σπασμένα του έκλυτου βίου που επιμένει να διάγει η ευνοούμενη πόλη τόσο του ενός όσο του άλλου Τηλεμάχου. Αν και είναι η φτωχότερη όλων, αποπέμπεται, υφίσταται έξωση από το Δ΄ κοινοτικό

πλαίσιο, με το αιτιολογικό ότι είναι η πλουσιότερη -λόγω των Οινοφύτων- και θεωρείται ως μη επιλέξιμη. Αυτό σχεδίασε το Αττικό πρυτανείο. Αλλιώς η πρωτεύουσα δεν μπορούσε να μετάσχει στο Γ' πακέτο. Ας μη πάμε στις ματσαραγκιές του Β'. Μια προκάτοχος του Μισέλ Μπαρνιέ, η κ. Ζλάφκωφ, θα θυμάται, όπως και πολλοί άλλοι, τη δημόσια παρέμβασή μας στο ΥΠΕΘΟ μήπως και γλιτώναμε τα 100 δις της Εγνατίας, να μη μεταφερθούν στην Αθήνα από τους εντεταλμένους υπουργούς και υφυπουργούς. Αυτούς που η από ετών, όπως φαίνεται, άτυπη διαρχία, απέσυρε στη συνέχεια, τον ένα μετά από τον άλλο.

Για την περιφερειακή συνείδηση καθώς και την πολιτική παιδεία των υποψήφιων πρωθυπουργών, δεν είχαμε αμφιβολίες. Την είδαμε άλλωστε αποτυπωμένη στα ψηφοδέλτια Επικρατείας, που έπρεπε να λέγονται Αθηνοκρατίας ή καριεροκρατίας. Ποια πρότυπα αναδίδουν, για τα οποία μιλήσαμε. Ιδίως των απερχόμενων. Όμως και η όποια κοινωνικότητα δεν αποτελεί άλλοθι. Ιδιαίτερα όταν και οι ίδιοι οι επικεφαλείς έβαλον κλήρο επί τον ιματισμό των περιφερειών. Αμφότεροι έθεσαν υποψηφιότητα αποκλειστικά σε αυτές. Στη Θεσσαλονίκη και τη Λάρισα ο ένας, στη Ρόδο και τη Θεσσαλονίκη ο άλλος. Και να έκαναν ποτέ κάτι γι αυτές. Ένα κερύ δεν άναψαν στον ΠΑΘΕ, στο ύψος των Τεμπών, στη Στενώπη, όπως την ονομάσαμε. Να δείξουν, συμβολικά έστω, την ευθύνη της πολιτείας. Κατά τα άλλα πριν καν ανοίξουν οι κάλπες, από χέρι η πρωτεύουσα έχει εξασφαλίσει: $6+6+1+1 = 14$ Βουλευτές. Προτού δε σπεύσει κανείς να μας καταλογίσει περιφερεισμό καλά είναι να πληροφορηθεί επίσης και κάτι άλλο. Ότι και οι υπόλοιποι 286 που πρόκειται να εκλεγούν δεν θα αποδειχθούν λιγότερο αθηναϊστές, από τους -14- καταχωρισμένους. Το Οθωνικό μέγαρο της πλατείας Συντάγματος ούτε εθνικό είναι ούτε κοινοβούλιο. Όπως δεν ήταν. Έχω προσωπική πείρα. Έψαχνα εφτά χρόνια να τους βρω αλλά πάντοτε στο τέλος έμενα μόνος. Και κάτι ακόμη με την ευκαιρία. Τελικά, καλύτερα 200 αθηναϊστές, παρά 300. Ιδού λοιπόν η Ρόδος. Όποιοι επιθυμούν.

Αν υπάρχει κάτι που είναι σε θέση να μετατρέψει τη διαφαινόμενη έως ορατή εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας σε πύρρειο, αυτό δεν μπορεί παρά να σχετίζεται με την έναρξη, φυσικά από πολύ πιο πριν, της πολιτικής αναγέννησης της Δημοκρατικής παράταξης. Από δεκαετιών αγωνιζόμαστε με λόγια και κυρίως έργα, για την υπόθεση αυτή. Αυτό κάναμε το 1986, όταν μετά τις τότε Δημοτικές, τα τρία όχι που υπήρχαν κατά την ψηφοφορία στη 20^η σύνοδο της Κ.Ε. του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ήταν των Χαραλαμπίδη, Νάου και το δικό μου. Όπως το 1988 με το Νταβός και το 1995 με την άρση του Βέτο καθώς και την Εγνατία, με τον ίδιο πάλι άνθρωπο, όταν εξ αιτίας του αγώνα μας γι αυτήν, εκπρόσωποι από την αυτοδιοίκηση, μας προπηλάκιζαν από κοινού με τον παλιό μου φίλο και προσκεκλημένο επίσης, καθηγητή Γάσιο, από τους Δημάρχους της Εγνατίας στην Ηγουμενίτσα, πριν ανταμειφθούν για το έργο τους με ανώτατα κομματικά πόστα. Ας μην επεκταθώ στην άρνηση να δώσω ψήφο εμπιστοσύνης στη Κυβέρνηση Σημίτη μετά τα Ύμια, που ήταν τελικά ψήφος εμπιστοσύνης στο μετέπειτα φίλο, Ναύαρχο Λυμπέρη.

Συνεχίσαμε τους ίδιους αγώνες πριν φθάσουμε στο αμαρτωλότερο έτος από γεννήσεως ΠΑ.ΣΟ.Κ. Δημοκρατικής παράταξης και Ελληνικού κράτους. Μιλώ για το 1999 και τις, μεταξύ άλλων, πρωθυπουργικές και υπουργικές εκδουλεύσεις στην όμορη Ανατολή, όταν δεν μπορούσαμε πλέον να κάνουμε κάτι άλλο από αυτό που κάναμε. Και που σε ό,τι με αφορά, θα το επαναλάμβανα, αν χρειαζόνταν. Όμως χρειάζεται και ο Κώστας Σημίτης, ως απλός πολίτης σε λίγες ημέρες, που πλέον θα έχει διαθέσιμο χρόνο, να πει τι θα έκαμνε. Ιδίως μετά από το φιάσκο της δίκης, αφού η εκδοθείσα αθωωτική απόφαση τον εξέθεσε δια βίου και πλέον δεν επιδέχεται καμιάς αναθεώρησης. Να απαντήσει στο ποιος έδρασε ως παρακράτος, αντί να συκοφαντεί, όπως έπραξε, με τον ίδιο αυτό αποτρόπαιο χαρακτηρισμό διαδρομές πολιτικών προσώπων, στον αντίποδα των οποίων εκείνος βρίσκεται από ετών. Εκεί που θα τοποθετηθεί επίσης από αρμοδιότερους εμού. Συνηγορεί άλλωστε υπέρ του γεγονότος αυτού η συνολική στάση, τόσο η δική του όσο όλων τους, απέναντι στην Κύπρο. Και μόνο οι τρεις συνεχείς φορές που την χρησιμοποίησαν ως πρόσχημα προσφυγής στις κάλπες, φτάνουν.

Αν το οξύ περιφερειακό ζήτημα της χώρας με πρώτα από όλα το αγροτικό και το διατροφικό αποτελεί τον έναν από τους δυο προνομιακούς χώρους που μπορούν να αναγεννήσουν τη Δημοκρατική παράταξη, ο άλλος είναι η έκβαση του Κυπριακού. Πριν καν κατατεθεί το σχέδιο Ανάν ζητούσαμε η Ελλάδα να αναλάβει τις ευθύνες της ως εγγυήτρια δύναμη. Οι Ελλαδίτες οφείλουν, λέγαμε, να εκφράσουν χωριστά, ακόμη και από τη Μεγαλόνησο, τη θέλησή τους με Δημοψήφισμα για την Κύπρο {1}. Πέραν αυτής, αφορά την ίδια τη συνέχεια του Ελληνισμού ως προς τα υπόλοιπα εναπομείναντα εθνικά του μέλη. Η ψήφος στις εκλογές δεν μπορεί να συμπεριλάβει το σχέδιο Ανάν. Είναι πολύ πιο σοβαρό από το ποιος θα είναι ο επόμενος πρωθυπουργός. Ιδιαίτερα όταν ως προς το μεγάλο αυτό θέμα η θέση του ενός εκ των δυο υποψηφίων είναι ακριβές φωτοαντίγραφο της θέσης του άλλου. Αμφότερες άλλωστε αποτελούν προϊόντα τηλεομοιοτυπίας κοινού γνωστού, γνωστού και ως Uncle Sam.

Η Βουλή που θα προκύψει δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη επικύρωσης, ιδιαίτερα όταν δεν έχει υπάρξει στοιχειώδης, πόσο μάλλον εκτεταμένη συζήτηση, όπως επιβάλλει η σοβαρότητα, ανάμεσα τον Ελληνικό λαό. Εδώ δεν θα γίνει ούτε μεταξύ των δυο που διεκδικούν την πρωθυπουργία. Τι να πουν άλλωστε. Αν πουν κάτι θα είναι το κοινό τους Ναι σε όλους, πλην Κυπρίων. Δεν είναι τυχαίο ότι τα Μέσα δείχνουν για το ίδιο θέμα όσα δεν μπορούσαν να μη δείξουν. Ότι το καλύπτουν, κυριολεκτικά. Όπως επί ολόκληρη τριακονταετία. Ακόμη και τα γραφεία τελετών ωχριούν. Όσο για τις ψυχές των Ισαάκ και Σολωμού ούτε αυτές έχουν ακόμη αναπαισθεί. Συνεχίζει να τις ταλαιπωρεί η αλήστου μνήμης αθηναϊκή τηλεοπτική διατεταγμένη βαρβαρότητα τις πρώτες ιδιαίτερα ώρες του μαρτυρίου τους. Τα υπενθυμίζω αυτά γιατί στη Λευκωσία δεν έχουν ακόμη συνειδητοποιήσει με ποιους ακριβώς έχουν να κάνουν στην Ελληνική πρωτεύουσα. Τους σημερινούς και τους αυριανούς. Είτε είναι οι ίδιοι είτε όχι. Δεν είναι κακό να ρίξει μια ματιά στην ιστορία. Αν και νομίζω το κάνουν. Και το κάνουν καλά.

Παρά τον βαρύ εθνικό και πολυετή τραυματισμό της η Μεγαλόνησος, μπορεί να βαδίσει και μόνη της το δρόμο της εθνικής αξιοπρέπειας. Όχι μόνο να μην πέσει μέσα στη μεγάλη Ελλαδική τρύπα ή έστω να την παρακάμψει αλλά και να την υπερκαλύψει. Και άλλες φορές έχει συμβεί. Γνωρίζω τον Κύπριο Πρόεδρο από την επιτροπή εξωτερικών και άμυνας, όταν ακόμη ήταν μέλος της Κυπριακής Βουλής. Μπορεί να εισαγάγει στο Ευρωπαϊκό γήπεδο τόσο το πολιτικό ζήτημα όσο την ισότιμη ένταξη των τουρκοκυπρίων, το αναπτυξιακό και το θέμα της επανένωσης. Ούτως ή άλλως αποτελούν μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης {1}. Μπορεί η ζυγαριά από τον ένα Οργανισμό, των Ενωμένων Εθνών, όπως τον έλεγαν οι παραδοσιακοί παλιά, να γείρει προς τον άλλο Οργανισμό, αυτόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι δε του λεγόμενου εθνικού κέντρου ας αφήσουν ήσυχη την Κύπρο. Να σταματήσουν τις φιλικές συστάσεις και τις ψυχολογικές πιέσεις αν όχι την άσκηση βίας ή τις άλλες τις ανούσιες αν όχι γελοίες διακηρύξεις, ότι είναι στο πλευρό της. Είναι γνωστό σε τίνος το πλευρό είναι αν όχι σε τίνων τα πλευρά. Αυτό πάντως που μπορούμε να κάνουμε εμείς ως Έλληνες πολίτες εκλογείς είναι να συνδέσουμε την ψήφο μας με τη δέσμευσή τους για μετεκλογική προκήρυξη δημοψηφίσματος

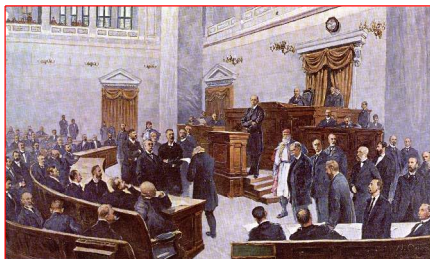
Σημείωση {1}, Χρήστος Κηπουρός, Σημειώσεις πολιτικής Γεωοικονομίας, σε ηλεκτρονική μορφή, Κε.Γε.Με., 2004. Διευθύνσεις με αναρτημένο βιβλίο: www.myserrec.gr, www.istoselides.gr, www.metanastis.de, www.pathfinder.gr, www.chiosopinion.gr, www.asxetos.gr, www.evros1.gr, www.argolidanews.gr. Σειρά χρονολογική. Ο επισκέπτης μπορεί να το κατεβάσει σε 30 ' περίπου. Αρχείο: 5.45 m bytes. Χαρακτηριστικά: 107 α4 σελίδες, 50 εικόνες, 6 χάρτες,

για την Κύπρο. Αλλιώς να μην τους ψηφίσουμε. Μπορεί να βγει και σε καλό. Να αναδειχθεί μια νέα δυναμική της εθνικής περιφέρειας του Ελληνισμού. Αυτήν βάζει μπροστά ένας λαός που δεν έχει εθνικό κέντρο. Δεν βάζει τα κλάματα. Ο μοιρολογισμός δεν είναι πολιτική. Όπως δεν μπορεί κανείς να εμπιστευτεί καριερίστες σαν εκείνους τους παλιούς μου συνάδελφους που σήμερα αντί να κρύβονται κάνουν μέχρι καντάδες στους επικεφαλείς, ξεπερνώντας και το Σημίτη που σε ανάλογες στιγμές έως και πρόσφατα, εξαφανίζονταν. Γι αυτούς λοιπόν, της μιας ή της άλλης μπάντας, δυο φορές αιδώς.

Δεν μιλήσαμε τυχαία για νικηφόρα ήττα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στις εκλογές της 7ης Μαρτίου. Μια ήττα που μπορεί να επέχει θέση νίκης. Διαφορετικά, να μην παρήλθε ο χιονιάς με το τσουχτερό εκείνο όσο σπάνιο αθηναϊκό κρύο, όμως δεν θα συμβεί το ίδιο με τον επί θύραις νέο πολιτικό χειμώνα, το καθοδόν σύγκρου.

Σημείωση {1}, Χρήστος Κηπουρός, Σημειώσεις πολιτικής Γεωοικονομίας, σε ηλεκτρονική μορφή, Κε.Γε.Με., 2004. Διευθύνσεις με αναρτημένο βιβλίο: www.myserreg.gr, www.istoselides.gr, www.metanastis.de, www.pathfinder.gr, www.chiosopinion.gr, www.asxetos.gr, www.evros1.gr, www.argolidanews.gr. Σειρά χρονολογική. Ο επισκέπτης μπορεί να το κατεβάσει σε 30 ' περίπου. Αρχείο: 5.45 m bytes. Χαρακτηριστικά: 107 α4 σελίδες, 50 εικόνες, 6 χάρτες,

* Αφορμή για το κείμενο, οι επικείμενες εκλογές και η έκβαση του Κυπριακού,

Εικόνα 1. παλιά Βουλή ,

Εικόνα 2. Από ομιλία του συγγραφέα,

Παλιά και νέα Βουλή. Στην παλιά, την αποκληθείσα και σιδηροδρομική -λόγω Χαριλάου Τρικούπη- το προεδρείο βρίσκεται ελάχιστα πιο πάνω από τα έδρανα { αναπαραγωγή από την ελαιογραφία του Ν. Ορλώφ -1930- , Εθνικό Ιστορικό Μουσείο }. Αμφότερα τα ζητήματα σαφώς και έχουν σχέση με την πολιτική Δημοκρατία. Στη νέα, το μεν προεδρείο είναι στο πιο ψηλό σημείο από όλα τα Ευρωπαϊκά κοινοβούλια, η δε Βουλή, η πιο αντισιδηροδρομική όλων.

23 Φεβρουαρίου 2004,

8. Η ΚΑΘΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΗΘΙΝΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΤΑΞΗΣ

Συνέντευξη συγγραφέα {*}

- Κύριε Κηπουρέ, διατελέσατε επί δύο τετραετίες Βουλευτής του Νομού Έβρου. Ποια κατά τη γνώμη σας είναι η κύρια αιτία που οδήγησε το πρώην κόμμα σας σε αυτή την μεγάλη ήττα.

Χ. Κ.: Το γιατί και τι ακριβώς θα συνέβαινε -δεν ήταν άλλωστε δύσκολο- το περιέγραψα προεκλογικά στους «κλικλήδες» Έλεγα και λέω: «Τα πράγματα θα ήταν διαφορετικά αν υπήρχε Δημοκρατία. Η 7^η Μαρτίου του 2004 δεν θα θύμιζε τις Πόρτες της Πάρου. Ούτε η Νέα Δημοκρατία θα παλινορθώνονταν. Θα είχαμε άνθηση νέων κινημάτων και πολιτικών». Επίσης: «Απέρχονται επειδή παλαιόθεν κατάργησαν την πολιτική Δημοκρατία. Από την άλλη, αυτοί που επέρχονται, πετυχαίνουν, όχι γιατί προτίθενται να την παλιννοστήσουν αλλά λόγω της μόνιμης απουσίας της. Αν υπήρχε, ούτε διαπλοκές μπορούσαν να ευδοκιμήσουν ούτε διαφθορές». Αν θέλετε μπορώ να σας το εκφράσω με όρους φυτολογίας και δασολογίας: τα δενδρύλλια των όποιων χρηστών εξουσίας δεν έγιναν τυχαία ψηλά σαν κυπαρίσσια.

Αυτό που θεωρώ εξ αρχής ότι ενοχοποιείται είναι μια μακροχρόνια και ανίατη πολιτική παθολογία. Κάτι βέβαια που δεν περιορίζεται στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. αφού διατρέχει σύμπασα την Ελληνική πολιτική τάξη. Μιλώ για τη διάχυτη κρατίτιδα των κάθε βαθμίδας αξιωματούχων του. Ειδικά στην τελευταία οκταετία αν δεν αναπαράγονταν μέσα από τη μικροκρατία, τότε εμπόδιζαν με προεξάρχον το Μαξίμου και τις χωματερές των Μέσων, κάθε ροή σοβαρών διανοητικών και πολιτικών προϊόντων. Δεν έχει καμιά σημασία αν κάποτε ήταν Δημοκράτες. Για περιπτώσεις σαν αυτές ισχύει άλλωστε το «προς γαρ το τελευταίο εκβάν κλπ». Πόσο μάλλον όταν έχουμε ένα εκβάν, μακράς διάρκειας, πολυετές.

-Εννοείτε ότι για όλα αυτά ευθύνεται ο κ. Σημίτης;

- Χ. Κ. Για την πτώχευση της πολιτικής Δημοκρατίας σαφώς ναι. Ευθύνεται κυρίως αυτός. Η εκλογική όμως ήττα περιλαμβάνει εξ' αδιαιρέτου και τον έτερο των δυο εταίρων της πολυετούς, όπως έδειξαν οι εξελίξεις, άτυπης διαρχίας. Τον υιό μεν Ανδρέα, κλώνο δε Σημίτη που αυτός κι αν δεν υπήρξε κλώνος. Κλώνος των Μέσων. Τύφλα να χει μπροστά στην πολιτική εκδοχή του φαινομένου, ο γνωστός Κύπριος γενετιστής Ζαβός.

- Σκληρά λόγια δεν εκστομίζετε κύριε Κηπουρέ;

-Χ. Κ. Η τρέχουσα εθνική, αναπτυξιακή και περιφερειακή μας πραγματικότητα είναι πολύ πιο σκληρή. Από την Κύπρο έως τις υπόλοιπες εθνικές περιφέρειες του Ελληνισμού. Και από τους Ολυμπιακούς μικρομεγαλισμούς μέχρι τον επιθανάτιο αγροτικό ρόγχο. Εδώ θα είμαστε. Ο παρελθών χιονιάς και το τσουχερότερο από αιώνος αθηναϊκό κρύο θα ωχριούν οσοδήποτε απέναντι στον ήδη εντός των πυλών της εξουσίας, νέο πολιτικό χειμώνα. Λες και δεν υπάρχουν άλλες εποχές σε αυτή την, κατά τα άλλα, Μεσογειακή και Ευρωπαϊκή χώρα και ντε και καλά η πολιτική έπρεπε να παραγάγει αποκλειστικά χειμώνες. Τον πρασινωπό να διαδέχεται ο κυανούς, το καθοδόν όπως το είχα ονομάσει σύγκρουο. Το ήδη αφιχθέν.

-Θεωρείτε δηλαδή πως δεν άξιζε να δοθεί αυτή η ευκαιρία στον Κώστα Καραμανλή και στη Νέα Δημοκρατία; Αλήθεια θα τον συχαίρατε αν τον συναντούσατε;

- Χ. Κ. Θα σας θυμίσω τη ρήση του αείμνηστου Τσιτσάνη για το μακαρίτη επίσης Σοφοκλή Βενιζέλο. Ότι ο κλικλής δεν γίνεται Λευτέρης. Ανάλογα λοιπόν ισχύουν για τους υπόλοιπους γόνους ιστορικών ονομάτων. Τον νέο πρωθυπουργό όσο και τον νέο αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Επίσης και άλλους. Έγραψα πριν από καιρό, για όλα αυτά στο κείμενο, «πολιτικοί βίοι παράλληλου». Χωρίς την πολιτική αναγέννηση η διαπίστωση της σημειωτικής αυτής, γίνεται οριστική και αμετάκλητη.

Ας μη σχολιάσω τους υπουργικούς εναγκαλισμούς και ασπασμούς των διαδόχων με τους προκατόχους τους, που δεν τους βλέπαμε καν στις αλλαγές υπουργών της ίδιας κυβέρνησης κατά τη διάρκεια της παρελθούσας δεκαετίας. Ούτε ανασχηματισμός λοιπόν να γίνονταν. Ας έλθω όμως στα συγχαρητήρια που είπατε. Κοιτάξτε. Η πρόθεση «συν» στη λέξη «συχαίρω» σημαίνει ότι πρέπει να έχω χαρεί και εγώ. Όμως κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Κατά τα άλλα θα τον χαίρετούσα ευγενικά, σεβόμενος βαθιά τον πολιτειακό θεσμό που εκπροσωπεί. Άλλοι για δικούς τους διαφορετικούς λόγους, προσέτρεξαν. Τόσο προεκλογικά, όσο μετεκλογικά.

-Όταν λέτε προεκλογικά, εννοείτε τον Στέλιο Παπαθεμελή και μετεκλογικά, το Μίκη Θεοδωράκη;

-Χ. Κ. Συ είπα. Ειδικά για το δεύτερο ήθελα να προσθέσω κάτι. Όσο λάμπρυνε το όνομα της Ελλάδας με τη μουσική του άλλο τόσο το συσκότισε με την παγκομματική του πολιτική στάση σε όλο αυτόν τον λεγόμενο μεταπολιτευτικό κύκλο. Το λέω αυτό διότι στην πιο πριν περίοδο, και ιδίως στην προδικτατορική, οι αγωνιστικές του σελίδες είναι εφάμιλλες με τις συνθέσεις του. Άλλωστε άλλο Γρηγόρης Λαμπράκης άλλο Χρήστος.

-Δεν είστε δηλαδή υπέρ των διευρύνσεων. Πόσο μάλλον θα αντιτίθεστε σε εκείνες που συνέβησαν προεκλογικά στο ΠΑ.ΣΟ.Κ.

-Χ. Κ. Δεν απορρίπτω τον ιστορικό συμβιβασμό. Απεναντίας πιστεύω ότι δικαιούται ένα πολιτικό πρόσωπο ή ένας χώρος -δεν μιλώ για μορμολύκεια- να τον κάνει μια φορά στη πολιτική του ιστορία και διαδρομή. Διαφορετικά, άμα γίνεται κάθε τρεις και μια, τότε βέβαια πρόκειται για ανιστόρητο. Με άλλα λόγια, για πολιτικό καιροσκοπισμό.

Άλλης όμως κατηγορίας είναι οι διευρύνσεις στις οποίες προέβη το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και μάλιστα κατόπιν εορτής του ονομασθέντος συνεδρίου που κάθε άλλο παρά τέτοιο ήταν. Αυτές πέραν των άλλων, όπως το πρότυπο της αντιπαροχής, των προκλήσεων και των ύβρεων που συνιστούσαν απέναντι στην ιστορική μνήμη, προσέβαλαν επίσης βάνουσα τον ίδιο τον πυρήνα της συνείδησης των Ελλήνων Δημοκρατικών πολιτών. Οι εμπνευστές μάλιστα της εισαγόμενης και πρωτόγνωρης πολιτικής αυτής ανιερότητας είχαν το θράσος να επικαλεσθούν τις αμφίπλευρες διευρύνσεις της δεκαετίας του '80. Λες και ο Γ. Μαύρος έπαιζε τουβλάκια ή ήταν υπέρ της Αμερικανικής εισβολής στο Βιετνάμ. Λες και ο μετά τα βουνά και την εθνική αντίσταση Μάρκος είχε προσφύγει σε κάποιον ισχυρό οικονομικό παράγοντα, εργολήπτη και ιδιοκτήτη Μέσων, προς εξασφάλιση μισθού ή ως οικότροφος.

Δυο φορές αιδώς για αυτούς που ενώ τα γνώριζαν όλα αυτά, εν τούτοις στην προεκλογική περίοδο, έκαμαν καντάδες στους επικεφαλείς. Πλην ενός που παραιτήθηκε από την Κ.Ε.

-Αναφέρεστε στο Γιώργο Βασιλακόπουλο της Ευρωπαϊκής συνομοσπονδίας Μπάσκετ;

-X. Κ. Ακριβώς. Η στάση του τον τιμά. Τον εκτιμώ από τότε που εναντιώθηκε στην ανάληψη των Ολυμπιακών. Θυμάμαι που είχαμε συναντηθεί προ ετών στο αεροδρόμιο του Ελληνικού, όταν παρουσία του μακαρίτη Καπαφέρωφ, μου μετέφερε το τι είχε πει ο Φιντέλ Κάστρο απευθυνόμενος στο γνωστό από το Ναϊρόμπι καθώς επίσης και δικό του γνωστό και συνονόματο, τον πρέσβη Γιώργο Κωστούλα, κατά τη στιγμή που ο τελευταίος προσήλθε να επιδώσει τα διαπιστευτήριά του στο προεδρικό μέγαρο στην Αβάνα: «δεν πιστεύω να με παραδώσετε και μένα, όπως τον Οτζαλάν».

Σας τα λέω αυτά να δείτε την άλλη όψη της «ισχυρής» πολιτικής Ελλάδας. Είπα τότε από μέσα μου, χίλιες φορές να παραμείνω σπίτι μου, στο Διδυμότειχο.

Κατά τα άλλα αν στο μαύρο '99 οι κυβερνώντες υπήρξαν αυτοурγοί, οι αντιπολιτευόμενοι -ανάμεσά τους και σημερινοί υπουργοί- σιγούσαν, αν δεν σιγόνταραν με τη στάση τους στο ανοσιούρημα της παράδοσης. Και το πιο σημαντικό από την άλλη, είχαν θέσει φαρδιά πλατιά την υπογραφή στο κείμενο με το οποίο μάζεψα υπογραφές για την πρόσκληση όσο και τη σωτηρία του Κούρδου ηγέτη. Ήθελα με τη σημερινή ευκαιρία που μου δίνετε, υπουργοί, πρωθυπουργοί και αρχηγοί να γνωρίζουν, ότι δεν μπορούν να παραδώσουν και την Κύπρο. Να γίνει ένα νέο και απέραντο Ίμραλι, να Ιμβροποιηθεί. Εντός της Βουλής βέβαια θα ήταν πιο εύκολα. Μπορούσαμε να κάνουμε διάφορα πράγματα. Όμως και τώρα μπορούν να γίνουν πολλά. Και θα γίνουν.

-Τι εννοείτε;

-X. Κ. Δεν θα ήθελα αυτή τη στιγμή να πω κάτι περισσότερο.

-Είναι όμως δυνατόν κ. Κηπουρέ μια χώρα όπως η σημερινή Ελλάδα να χαράζει δική της πορεία και να μη τηρήσει τις διεθνείς της δεσμεύσεις;

-X. Κ. Αυτό ακριβώς υπερασπίζομαι. Να αναλάβει τις ευθύνες της που απορρέουν από το ρόλο της ως εγγυήτριας δύναμης. Να είχε ήδη από καιρό σχεδιασμένες και επεξεργασμένες τις απαιτούμενες τακτικές διπλωματικές κινήσεις προκειμένου να απεμπλακεί από το αδιέξοδο πολιτικής στο οποίο την οδήγησε το δίδυμο Σημίτη και Παπανδρέου, και που για το λόγο αυτό, σήμερα σιγεί.

Δεν μας τιμά να κρεμαστούμε από την αγωνία για τη συνέχεια και τον αγώνα των Ελλήνων της Κύπρου και στην ήδη εκφρασμένη τους λογική, λογικότερη κατά τα άλλα βούληση, όπως λένε οι σφυγμομετρήσεις, να ψηφίσουν ενάντια στο Κυπροκτόνο σχέδιο Ανάν. Η Ελλάδα δεν μπορεί να κάνει τον τουρίστα. Θετική κίνηση αποτελεί το ιδρυθέν υπουργείο τουρισμού όμως θα μείνει αχρηίαστο αν υπάρξει ομώνυμο πρωθυπουργείο.

-Τι συγκεκριμένα ζητήσατε;

-X. K. Με επεξεργασμένο κείμενο που δημοσιοποίησα στις 10 Νοεμβρίου 2002, την προηγούμενη της κατάθεσης του σχεδίου Ανάν, πρότεινα να γίνει Δημοψήφισμα για την Κύπρο στην Ελλάδα. Έχω δε τη γνώμη ότι μπορεί ακόμη και τώρα, μετά από ενάμιση χρόνο, να προσφέρει στη χώρα μας ένα γερό όπιο όπως λέγεται, μέσα φυσικά στα πλαίσια της συνταγματικής νομιμότητας καθώς και μιας έξυπνης αμυντικής διπλωματικής διάταξης. Ψωμοτύρι για κάθε Ευρωπαϊκή διπλωματική πολιτική παιδεία. Να μπορέσει να εκτραπεί η υπαρκτή εκτροπή των εθνικών μας πραγμάτων. Αυτός είναι ο ρόλος άλλωστε της εθνικής περιφέρειας του Ελληνισμού όταν λείπει το εθνικό κέντρο ή ασθενεί. Να προτείνει πολιτικές και να τις παλέψει. Αυτό έκανα και κάνω. Καταγγελίες και αναθεματισμοί ή και μοιρολόγια, όπως κάνουν διάφοροι, αξιόλογοι κατά τα άλλα διανοητές αλλά και κόμματα, δεν βοηθούν σε κάτι την εθνική αυτή υπόθεση και συνέχεια. Στο σημείο δε που έφτασαν τα πράγματα ούτε άλλα κείμενα μπορούν να προσφέρουν πέραν της εμπύχωσης. Είναι η ώρα της πολιτικής. Η ώρα του αναντικατάστατου ρόλου της. Δεν μιλά για τους πολιτικάντηδες που είπαν και ξείπαν. Πολλούς άλλωστε εξ αυτών τους αντάμειψαν οι πολίτες κατά τα έργα τους. Δυστυχώς όχι όλους.

-Δεν μιλήσατε όμως ούτε για την τύχη που περίμενε την πρότασή σας ούτε ποια ακριβώς είναι η στάση της Τουρκίας απέναντι στην έκβαση του Κυπριακού.

-X. K. Κοιτάζτε. Μπορεί οι ένθεν κακείθεν θερμαστές των εν Αθήναις ηλεκτρονικών πυρών να κατέκαψαν και να εξαφάνισαν, όλα όσα λέμε, όμως επιβεβαιωθήκαμε για άλλη μια φορά. Μόλις χθές ο πρόεδρος της Τουρκικής Βουλής επικαλούμενος το άρθρο ενενήντα, αν θυμάμαι καλά, του τουρκικού συντάγματος, διεκδικεί για τη μεγάλη, όπως την ονομάζει, τουρκική εθνοσυνέλευση, να έχει δικό της τον τελευταίο λόγο. Τη διάταξη του διπλωματικού σχεδίου που σας έλεγα πιο πριν. Δίχτυ μαζί και ομπρέλα προστασίας εκ μέρους της «μητέρας πατρίδας». Αν όμως αυτό δεν είναι μια ακόμη τουρκική διπλωματική επιτυχία, και επόμενα Ελληνική ήττα, τότε τι είναι; Μήπως δεν έγινε το ίδιο την περίοδο της Αμερικανοβρετανικής εισβολής στο Ιράκ;

Τι σημαίνουν όμως όλα αυτά. Να υπερψηφίσουν οι Κύπριοι τη διχοτόμηση και τη διάλυση της κρατικής οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας που κατά τα λοιπά είναι ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να αναγνωρίσουν ως νόμιμο το «τουρκικό συνιστών κράτος της Βόρειας Κύπρου». Να καταψηφίσουν κάθε έννοια Ευρωπαϊκών θεσμών. Συν δε όλα αυτά να αναμένουν από πάνω την τελική έγκριση της «υψηλής πύλης». Να τελούν υπό την αίρεσή της. Αν αυτό, που εκτός των Ελληνοκυπρίων περιλαμβάνει και τους Τουρκοκυπρίους, και προσιωνίζεται πλείστα όσα δεινά για αμφοτέρους, δεν είναι η νέα εκδοχή του «σφάξε με αγά μου να αγιάσω», τότε τι άλλο είναι;

Επιτέλους κάποιοι στην Αθήνα οφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι η πρώτη προϋπόθεση για το μέρισμα της ειρήνης είναι το μέρισμα του μυαλού. Όχι του άχυρου. Με αυτό μόνο η προπαγάνδα έχει σχέση. Αυτή αποτελεί την ανθούσα πολιτική μονοκαλλιέργεια της χώρας και τον πολιτικό της αστερισμό. Γι αυτό υπάρχει τέτοια υπερπαραγωγή και υπερεπάρκεια του προϊόντος και των υποπροϊόντων του.

-Αν δεν γίνει -που δεν θα γίνει- αποδεκτό αυτό που ζητάτε και είσαστε στη Βουλή μπορώ να συμπεράνω με όσα λέτε, ότι θα καταψηφίζατε το σχέδιο Ανάν. Με την ευκαιρία τι ψηφίσατε στις εκλογές της 7^{ης} Μαρτίου; Αν θέλετε μου απαντάτε.

-X. Κ. Ευχαρίστως. Μόνο θα επιτρέψετε να ξεκινήσω από το τελευταίο. Θα συμφωνείτε πιστεύω ότι με δεδομένο το λόγο της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες που ήταν το φλέγον θέμα της Κύπρου, όφειλα να συνδέσω την πολιτική μου ψήφο με τις ιδέες και φυσικά την πρόταση που έκανα για το Δημοψήφισμα στην Ελλάδα για το ίδιο ζήτημα. Πολύ έγκαιρα λοιπόν το δημοσιοποίησα με γραπτό όσο ηλεκτρονικό τρόπο. Εξάρτησα τη στάση μου στις εκλογές επόμενα και την ψήφο μου από τη δέσμευση προκήρυξης δημοψηφίσματος. Δεν άκουσα ούτε διάβασα πουθενά κάτι σχετικό. Ούτε φυσικά περιμένα να υπάρξει. Άλλωστε δεν το έκανα μόνο για μένα. Απευθυνόμουν επίσης σε φίλους που μας διαβάζουν και που είναι διάσπαρτοι σε όλα τα πολιτικά κόμματα και σε όλη τη χώρα και στον κόσμο.

-Λευκό, δηλαδή ριζάτε.

-X. Κ. Κρίμα που δεν είχαμε γνωριστεί νωρίτερα. Μπορεί να σας έπειθα. Όσο για την ψήφο στη Βουλή, η τελευταία δεν νομιμοποιείται να αναλάβει την ευθύνη επικύρωσης. Πέραν των άλλων δεν προηγήθηκε καμιά συζήτηση. Και δεν έγινε, επειδή δεν είχαν τι να πουν. Το μόνο που είχαν να δείξουν οι δυο υποψήφιοι πρωθυπουργοί ήταν το φαξ κοινού τους γνωστού. Σε ό,τι με αφορά επιτρέψτε να σας θυμίσω ότι για ένα μικρό νησί, τις βραχονησίδες των Υμίων, αρνήθηκα να δώσω ψήφο εμπιστοσύνης το 1996.

-θα δίνετε θα μου πείτε τώρα, για την μεγάλονησο;

-X. Κ. Με προλάβετε. Υπάρχει όμως και κάτι άλλο πολύ πιο σοβαρό. Σήμερα δεν αρκεί η απλή καταψήφιση από κάποιους Βουλευτές. Μπορεί οι επικεφαλείς ακόμη και να την επιτρέψουν, να φανούν και άνετοι, αφού ούτως ή άλλως θα περάσει και θα επικυρωθεί και ούτε γάτα ούτε ζημιά. Όποιοι Βουλευτή το λέει η ψυχή οφείλει να γνωρίζει ότι αυτό που απαιτεί η ιστορία, η ηθική και η αληθινή πολιτική είναι άλλες κινήσεις. Ας τις βρει μόνος του. Τόσο από τη μια όσο από την άλλη πλευρά. Κατά τα άλλα, επειδή δεν χρειάζονται ψευδαισθήσεις, η λύση χρειάζεται να αναζητηθεί κυρίως εκτός Βουλής. Όμως και οι πολίτες καιρός είναι να μάθουν με τι έχουν να κάνουν. Να μην κοροϊδεύουν εαυτούς. Γιατί αν στην Κύπρο το 63 % του λαού της είναι εναντίον του σχεδίου εδώ θα είναι το 93 % . Γι αυτό και έπνιξαν την πρότασή μας. Χιλιάδες ερωτήσεις έκαναν προεκλογικά οι δημοσκόποι. Ούτε μια αφορούσε το σχέδιο Ανάν που έπρεπε να συνιστά μια από τις πρώτες ερωτήσεις αν όχι την πρώτη. Αυτή είναι η Ελλάδα, όπως θα έλεγε και ένας δικός της άνθρωπος.

-Παρόλα όμως αυτά, ο Ελληνικός λαός είτε δεν είναι καλά ενημερωμένος για όλα αυτά είτε προτιμά τις πολιτικές των δυο μεγάλων κομμάτων.

-X. Κ. Μα ήδη σας είπα επί τούτου δεν έγινε καμιά συζήτηση στην προεκλογική περίοδο για το ζήτημα το οποίο χρησίμευσε για τρίτη φορά, ως πρόσχημα πρόωρης προσφυγής στις κάλπες. Το τραγικό είναι ότι ούτε τα υπόλοιπα, τα μικρά κόμματα, διαθέτουν επεξεργασμένη πολιτική έστω μια διαδικαστική πρόταση απεμπλοκής για το Κυπριακό. Όπως δυστυχώς δεν διαθέτουν Πασαλιδή που θα έκτιζε μια νέα Ε.Δ.Α. Όσο τώρα για το δικομματισμό, που πολλοί τον παρομοιάζουν με το Αμερικανικό μοντέλο, δυστυχώς τα πράγματα είναι εντελώς διαφορετικά. Το Αμερικανικό είχε πρότυπο το κλασικό Ελληνικό. Πρόκειται για την ιστορική μας κατάρα. Την πιο αρνητική παρενέργεια της τόσο μεγάλης όσο πλούσιας αρχαίας πολιτισμικής ιστορίας και παρακαταθήκης.

-Εν τοιαύτη περιπτώσει είναι πολιτικά ρεαλιστικό να ξαναδούμε μια αναβίωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με τη μορφή του κινήματος που είχε στις αρχές της δεκαετίας του 80; Εάν αυτό συνέβαινε θα δεχόσαστε να ενώσετε τις δυνάμεις σας μαζί του;

-X. K. Θα σας απαντήσω για το πρόσωπό μου. Κοιτάζετε. Οι λόγοι που επέβαλαν την αποχώρησή μου από την κοινοβουλευτική ομάδα όχι μόνο δεν έχουν αρθεί αλλά έχουν προστεθεί και πολλοί νέοι. Μερικούς ήδη σας τους ανέπτυξα προηγουμένως. Ταυτόχρονα όμως αν και ο νους, η λογική, η ιστορία και η ηθική επιβάλλουν τη στάση που τήρησα, να τη συνεχίσω, σας ομολογώ ότι θλίβομαι πολύ που τους βλέπω να μην έχουν τι να πουν. Διερωτώμαι τι είδους αντιπολίτευση θα κάνουν. Κάτι που ήδη προδιαγράφεται. Σιγή στα σοβαρά, πληθωρισμός αν όχι φωνασκίες στα επουσιώδη. Κάτι σαν τη Νέα Δημοκρατία των περασμένων δεκαετιών, που όμως παραπέμπουν στο 2015 αν όχι στο έτος 2027 για επιστροφή στην εξουσία. Και που έως τότε το πολιτικό ζεύγος Ηρώδου του Αττικού και Ρηγίλλης θα αναβιώνει τη Ρωμαϊοκρατία κατά την οποία υπήρξαν επίσης ζεύγος. Ας μην επεκταθώ στο περί αυτοσυντήρησης ένστικτο που σαφώς είναι πολύ πιο ισχυρό, εκτός των άλλων και λόγω ονόματος, στη συντηρητική παράταξη, γιατί τότε η βαλίτσα μπορεί να πάει και μακρύτερα από τους χρονικούς ορίζοντες που σας ανέφερα λίγο πριν.

-Τότε τι νόημα έχει η νικηφόρα ήττα για την οποία μιλήσατε προεκλογικά; Πως εννοείτε την μετατροπή της διαφαινόμενης όπως λέγατε νίκης της Ν. Δ. σε πύρρειο;

-X. K. Να σας πω. Πέραν της ειλικρινούς συνγνώμης των επικεφαλής -όχι μασημένα λόγια- από τη Δημοκρατική παράταξη όσο από τον ίδιο τον Ελληνικό λαό, μια σοβαρή προσπάθεια ανάκτησης της χαμένης πλέον διανοητικής, πολιτικής και ηθικής ηγεμονίας, προϋποθέτει επίσης και κάτι άλλο. Ένα ανοιχτό δημόσιο διάλογο, στο φως της ημέρας, για τα πολιτικά πρόσωπα που είναι σε θέση να αναλάβουν να τη φέρουν σε πέρας όπως και ποια πεδία προσφέρονται να αποτελέσουν φιλικούς και συμμαχικούς χώρους διεκδίκησης της. Από το περιφερειακό και το αγροτικό έως τη γεωοικονομία, τη χωροταξία και το εθνικό. Και πριν από όλα την βαρύτατα τραυματισμένη αν όχι ημιθανή πολιτική Δημοκρατία την οποία φυσικά και δεν μπορούν να αποκαταστήσουν, πόσο μάλλον να τη διδάξουν οι χρόνιοι λογοκρίτες της. Αν μη τι άλλο θα αποτελέσουν τον πλέον ευάλωτο αντίπαλο. Επίσης το άλλοθι και το μέτρο σύγκρισης για τη νέα κυβέρνηση να επαναλάβει τα ίδια και χειρότερα της προηγούμενης.

Το «άλλαξέ τα όλα» εννοεί κατ αρχήν τα πολιτικά πρόσωπα. Αυτά αφορά, μεταξύ άλλων, η ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους της λέξης «όλα». Το άνοιγμα του διαλόγου που μπορεί να πάρει ακόμη και ηλεκτρονική μορφή, είναι το αμέσως επόμενο βήμα.

-Εν τωιαύτη περιπτώσει δεν βλέπω που έγκειται ο δικός σας συμβιβασμός

-X. K. Πρόκειται για μια βαριά, για όσους μας γνωρίζουν, λέξη. Την αυστηρότητα άλλωστε αυτή την εφαρμόσαμε και συνεχίζουμε να το πράττουμε πρώτα στους εαυτούς μας. Μιλώ για την επί εύλογο διάστημα αποδοχή του επικεφαλής. Μη μου πείτε τώρα για το εκατομμύριο που τον ψήφισαν. Τους σέβομαι πολύ, όμως άλλο οι ιδέες άλλο τα μαθηματικά. Άλλωστε ιδού η Ρόδος. Η συμμετοχή τους δηλαδή στον ανοιχτό διάλογο με προτάσεις για τα δυο ζητήματα που έλεγα. Ας μην επεκταθούμε σε Δημοκρατικά υποκατάστατα και σε ιστορικά γραφειοκρατικά. Ο φιλόσοφος και συμπατριώτης εκ Κωνσταντινουπόλεως Θράκης Κορνήλιος Καστοριάδης έχει γράψει πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα περί ανάλογων γραφειοκρατικών δομών, καθώς επίσης κοινωνιών και χωρών. Πρόσφατα τον ξαναδιάβασα.

-Και πως μπορεί να γίνει αυτό όταν την ίδια στιγμή διατηρείτε στο ακέραιο τις απόψεις σας. Και κυρίως πως συνάδει με την εκφρασθείσα προ ολίγου γνώμη σας για τη νέα ηγεσία του ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

-X. K. Με συγχωρείτε αλλά τόσο στη συνύπαρξη όσο στη συμβατότητα αν όχι αρμονική σχέση ανάμεσα σε αυτά που υπερασπίζομαι, απαντά πέραν των άλλων, η ίδια η ιστορική πραγματικότητα. Ακούστε. Χωρίς την πολιτική και τις τεράστιες δυνατότητες και θετικές της επενέργειες δεν μπορεί να ελπίζει κανείς στο όντως δύσκολο εγχείρημα της αναγέννησης. Κάτι που αν γίνει φυσικά δεν θα τσιγκουνευτεί τα δώρα, με πιο μεγάλο, την επανέμπνευση των Δημοκρατικών πολιτών. Το πρωτεύον είναι αυτό. Άλλωστε που θα δοκιμάσει την τύχη του ένας ηττημένος, όπως το ΠΑ.ΣΟ.Κ., πολιτικός χώρος, αν όχι στο πεδίο της διανοητικής, πολιτικής και ηθικής αναγέννησης; Όπως και ο επικεφαλής που φιλοδοξεί να αποδειχθεί ηγεσία. Πολλοί τα συγχέουν τα δυο αυτά, αλλά είναι διαφορετικά. Δεν μιλώ για τηλεοπτική «αναγέννηση», νεκρανάσταση δηλαδή της γραφειοκρατικής ομάδας, όπως εκείνη μετά από το '89. Και κάτι ακόμη. Εγώ αυτό που έκανα επί δεκαετίες, αυτό θα συνεχίσω. Άλλοι να δουν τι θα κάνουν. Πρέπει κάποιος να τους πει ότι η αλά Ελληνικά ελιά, όπως πάνε να τη χτίσουν -παρά τα όποια προβλήματα της τελευταίας στην Ιταλία- το μόνο κοινό που έχει με εκείνη, είναι το κουκούτσι. Πρώτη απόδειξη αποτελεί η απόρριψη του μοσχεύματος. Η στάση του όσο ποτέ άλλοτε πικραμένου σήμερα Δημοκρατικού κόσμου απέναντι στην όχι μόνο στην πράξη αλλά και

στα λόγια, νεοφιλελεύθερη συνιστώσα. Και να φανταστεί κανείς ότι η ελιά, το πανάρχαιο Ελληνικό όσο οικουμενικό αυτό σύμβολο της ειρήνης όπως επίσης Μεσογειακό διατροφικό και πολιτισμικό προϊόν -όχι made in England, σαν το συμμετοχισμό του Hirst- αλλά με Ελληνική μυθολογική όσο ιστορική ονομασία προέλευσης, φυτρώνει ακόμη και στα βράχια.

Ας μείνουμε όμως λίγο ακόμη στην ιστορία. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, που απ ότι φαίνεται εντρυφήσε πολύ στη ζωολογία πριν από τον περί ανθρώπου γνωστό κοσμοϊστορικό ορισμό, δεν τον περιόρισε στο «άνθρωπος ζώο πολιτικό». Δικό του είναι επίσης ότι η ηθική αποτελεί μέρος της πολιτικής. Με άλλα λόγια, για να έρθουμε στις ημέρες μας, αυτοί που έδωσαν εξετάσεις και απέτυχαν επειδή δεν είχαν πολιτική, δεν είχαν ούτε ηθική. Δεν είχαν ηθική, επειδή δεν είχαν ιδέες και γι αυτό δεν μπορούσαν να κυβερνήσουν. Το ζήτημα δεν είναι αν ήθελαν ή δεν ήθελαν να αναπτυχθεί ο τόπος. Είναι το στράφι που πήγαν τελικά οι μοναδικές παγκόσμια ευκαιρίες της Ελληνικής γεωοικονομίας. Τα ίδια ακριβώς ισχύουν για τους επελθόντες. Το γιατί ενέσκησαν σας το εξήγησα. Επειδή όμως πολλοί από την μια ή την άλλη πλευρά συνεχίζουν να επιμένουν ότι είναι το νέο, ας μιλήσουν για τη σχέση τους με το αρχέτυπο. Αν ποτέ κάτι που έκαναν ήταν τέτοιο πράγμα.

-Προσωπικά, κύριε Κηπουρέ, με τι ασχολείστε τα τελευταία χρόνια;

-X. Κ. Έζησα το πέρασμα από την διαρκώς μάχιμη πλην όμως μαθητική πολιτική παιδεία, στην παραγωγή διανοητικών και πολιτικών προϊόντων. Καλή και άγια η πολιτική σχολή του Μιχάλη Χαραλαμπίδη που θήτευσα -όχι βέβαια μόνο εγώ- επί δυο περίπου δεκαετίες, και εξακολουθώ να σέβομαι και να τιμώ ως έναν από τους σοβαρούς σύγχρονους Έλληνες πολιτικούς και διανοουμένους, όμως έχω αποφοιτήσει. Θα έλεγα προ πολλού. Τόσο η ιστορία όσο η πολιτική αλλά και άλλες επιστήμες και τέχνες βρίθουν από παρόμοιες περιπτώσεις. Επιπλέον σας ομολογώ ότι έκτοτε διανύω την καλύτερη περίοδο της έως τώρα πολιτικής μου διαδρομής. Μεγαλύτερη ευτυχία από τη δημιουργία και την ευγενή φιλοδοξία, ο λόγος, οι ιδέες και οι προτάσεις ενός προσώπου, να γίνονται αρχέτυπα, δεν υπάρχει. Έχει να κάνει καταρχήν με το ότι δεν παρατηρείται συχνά. Και φυσικά προϋποθέτει να υπάρχει αντίκρουσμα και στις άλλες όψεις της ζωής και της πολιτικής του διαδρομής. Να περάσει δηλαδή κανείς προηγούμενος στις πρακτικές, ας πούμε, εξετάσεις.

-Τι εννοείτε; Αναφέρεστε προφανώς στο ότι δεν μέινετε μόνο στα λόγια. Ταρακουνήσατε πολλές φορές τα νερά, όσο είσατε στη Βουλή.

-X. Κ. Με βοήθησαν πολύ οι δυο 4ετίες της. Κάποτε είπα: “αν εμείς δεν δεχόμαστε μύγα στο σπαθί μας, αυτώνών τα σπαθιά, δεν φαίνονται από τις μύγες”. Τους γνωρίζω και με γνωρίζουν. Για το κοινοβουλευτικό αυτό πρότυπο, πέραν από τις κατασκευοφαντήσεις και τις παραχαράξεις της αλήθειας, χρειάστηκε πλήθος από παραπομπές στο πειθαρχικό, αποπομπές και διαγραφές, ων ουκ έστιν αριθμός. Μπορεί να πρόκειται όντως για περιφερειακούς ή εθνικούς τίτλους τιμής, κυρίως όμως αποτελούν αδιάψευστους μάρτυρες της δημιουργίας του προτύπου, που σας έλεγα. Χωρίς πολιτικά πρότυπα η πολιτική ρίχνει φαλιμέντο. Κυριαρχούν φαινόμενα κλωνοποίησης. Όπως εδώ όπου η πολιτική αγορά και κυρίως η τηλεόραση δεν αδειάζει αφού είναι συνεχώς γεμάτη από τροφίμους -όπως οι φυλακές- που λεν τα ίδια και τα ίδια και που στην καλύτερη περίπτωση, πλασάρουν πρότυπα μαϊμού. Αν τολμούν ας έρθουν σε διάλογο. Δεν το κάνουν ούτε και πρόκειται. Ας όψεται η απουσία της πρωτότοκης κόρης της Αρχαίας Αθήνας, της Δημοκρατίας όσο της δευτερότοκης αλλά και προστάτιδάς της, της Αθηνάς, και επόμενα της Σοφίας. Η απουσία της πρώτης τους προστατεύει, της δεύτερης ευθύνεται που αντί του Ναού της Δημοκρατίας και των αξιών της, αξίζουν μόνο τα ντουβάρια του όντως περικαλλούς κλασσικού Οθωνικού πρώην ανακτόρου.

-Σκληρός και πάλι.

-X. Κ. Αυτή είναι η αλήθεια. “το αληθές εθνικό” έλεγε ο μεγάλος Επτανήσιος ποιητής. Δεν έλεγε, “το εθνικό αληθές” Ούτε βέβαια θα έλεγε ποτέ “το Κυβερνητικό αληθές” ή το αντιπολιτευτικό. Άλλοι τα κάνουν αυτά. Όπως χθες και όπως και σήμερα. Και όπως τον 19ο αιώνα όταν οι τότε “εκσυγχρονιστές” έλεγαν ότι ο ύμνος στην Ελευθερία πρέπει να πάψει να ονομάζεται εθνικός. Αν μπορούσα λοιπόν να παραφράσω το Σολωμό, του οποίου το όνομα, ξαναθύμισε πριν λίγα χρόνια με την επιστροφή -αντί του ύμνου- στην ελευθερία, ο όχι τυχαία φέρων το ίδιο όνομα και επίθετο, Σολωμός Σολωμού, θα έλεγα: “το αληθές πολιτικό”. Γι αυτό έγραψα το άρθρο “Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου”. Επειδή ακριβώς η φράση “στο πλάι της Κύπρου” που λένε κυβερνώντες και αντιπολιτευόμενοι, δεν είναι άλλο από υποκρισία. Αυτό έδειξε η ιστορία όσο κυρίως το παρόν. Κατά τα άλλα θέλω να σας ευχαριστήσω για την ερώτηση-διαπίστωση που κάνατε μόλις, έστω και αν με αδικήσατε, αφού γίνεται η αιτία να βγει ο τίτλος ενός επόμενου πολιτικού κειμένου.

- Μιλάτε για “το αληθές πολιτικό”. Ήθελα όμως να σας ρωτήσω για τη χαρά που είπατε πιο πριν και με διακόψατε. Είναι μεγαλύτερη ακόμη και από όσα ζήσατε κατά την κοινοβουλευτική σας θητεία όταν ούτε μια ούτε δυο αλλά πολλές φορές πρωταγωνιστήσατε, αντιμετωπίζοντας ποικίλα σχόλια. Μεταξύ άλλων και από συναδέλφους σας.

-X. Κ. Με συγχωρείτε. Δεν συγκρίνεται. Είναι άλλης κατηγορίας. Πολύ πιο μεγάλη. Άλλο τώρα αν η απουσία των απόψεών μας φτώχυνε και ασήκισε τη Βουλή των Ελλήνων. Τα βλέπετε, από την ανιαρότητα και τις φλυαρίες μέχρι τους “καϊκτσι καυγασί”. Τους κανγάδες δηλαδή του καϊκιού. Καραβίσιους. Αυτό σημαίνει τουρκιστί. Μια όμως και ο λόγος πήγε στα πλεούμενα, η γνώμη μου είναι ότι θυμίζει διπύθμενο σκάφος χωρίς όμως το επάνω του μέρος. Αν σας παραξενεύουν αυτά που σας λέω σκεφτείτε και πέστε μου ποιο από τα εν ζωή και εν ενεργεία μέλη της, τα πρώην ή τα νυν, έχει γράψει κάτι σοβαρό ή έστω έχει κάτι να πει που να αξίζει τον κόπο. Αυτοί που πατούν στα πόδια τους είναι μετρημένοι στα δάχτυλα, σε αντίθεση με πολλούς άλλους που κάνουν με ξένα κόλλυβα μηνμόσυνο. Εισαγόμενα ή και αυτόχθονα. Μιλώ για την πολιτική καθεαυτή και την πολιτική φιλοκαλία με πρώτη την Ελληνίδα πόλη, την ασφαλιότερη της Ευρώπης. Όχι άλλου τύπου φιλοκαλίες, σαν αυτή που συστηματικά προπαγανδίζουν μετά των Μέσων, ως λαμπερά πρόσωπα, αι γενναϊά αι πάσαι από τις κάθε σχεδόν χρώματος νομενκλατούρες, προκειμένου να μπορούν να κρύβουν το εκτρωματικό τους πρόσωπο καλύπτοντάς το με μάσκα αν όχι με μπουργκα. Μιλώ για τα κομματικά καθώς επίσης τα τηλεοπτικά έρματα, γνωστά και ως σαβούρα.

-Δεν απαντήσατε όμως με τι καταπιαστήκατε όλο αυτό το διάστημα. Επιπλέον πως εξελίχθηκε η παρουσία σας στο διαδίκτυο.

-X. Κ. Εκεί θα πήγαινα. Με συγχωρείτε και πάλι που μακρυγόρησα. Προτιμώ όμως τον άνθρωπο που είναι ανθρώπινος και που έχει αποθημένα, από τον ήρωα του Αντρέι Βάιντα. Τον άνθρωπο από μάρμαρο. Στην περίπτωση της κομματικής Ελλάδας τον άνθρωπο από τσιμέντο. Θα σας έλεγα δε ότι δεν υπάρχει πιο τρυφερό και πιο ευγενικό αίσθημα και μεγαλύτερη ικανοποίηση από την πνευματική παραγωγή και ιδιαίτερα από την επιβεβαίωσή της από την ίδια τη ζωή και την πραγματικότητα. Ο «Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία» αποτελεί το πρώτο έργο της νέας περιόδου. Οι «Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας» είναι το δεύτερο. Το τελευταίο, όπως ήδη ξέρετε, είναι σε ηλεκτρονική μορφή και στις προθέσεις μου είναι να εξελιχθεί σε ένα συνεχές ηλεκτρονικό πολιτικό βιβλίο. Με την ευκαιρία επιτρέψτε να σας ευχαριστήσω -όπως και τους υπόλοιπους εννιά δικτυακούς τόπους- που το έχετε αναρτήσει στην ιστοσελίδα σας. Τόσο την πρώτη του έκδοση όσο τη δεύτερη, πιστεύω και τις επόμενες που πρόκειται να ακολουθήσουν και θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και τη σημερινή μας συζήτηση. Η οποία θα δημοσιοποιηθεί χωριστά και από δεκάδες επίσης άλλους κόμβους αφού ανέρχονται ήδη στους εβδομήντα σε ολόκληρη την Οικουμένη αυτοί που μου έχουν βάλει πολιτικά κείμενα κατά καιρούς. Όπως επίσης αρκετές δεκάδες περιφερειακές και ομογενειακές εφημερίδες.

-Μπορείτε να προσθέσετε και μερικές δεκάδες δικτυακούς τόπους που θα τη στείλουμε εμείς.

-X. Κ. Τόσο το καλύτερο. Το λέω δε αυτό όχι τόσο για την επισκευσιμότητα και την αναγνωσιμότητα ή τη διασπορά μέσω του διαδικτύου, όσο κυρίως για την αναμονή με μεγάλο ενδιαφέρον της χρονικής στιγμής κατά την οποία θα υπάρξει σύγκριση με παρόμοιες συνεντεύξεις άλλων πολιτικών προσώπων. Το ενδιαφέρον αυτό γίνεται μεγαλύτερο όταν τα γραπτά μένουν ενώ η εικόνα φεύγει. Και έστω κι αν κανένα συμβατικό Μέσο ή ακόμη και εναλλακτικό, δεν μπορεί να αποτελέσει υποκατάστατο της απευθείας επικοινωνίας, του αληθινού πολιτικού διαλόγου στην κοινωνία. Όπως άλλωστε ήδη συμβαίνει από χιλιετιών με την Πόλη, την αρχαία της Εκκλησία, την Αγορά, το Δήμο.

-Όλη η παρουσία και η δραστηριοποίησή σας, ιδιαίτερα στο χώρο του Διαδικτύου, δείχνουν πως είστε παρών στα δρώμενα του τόπου. Θα σας ξαναδούμε στο πολιτικό προσκήνιο;

-X. Κ. Όσο και να σας φαίνεται παράξενο, η σχέση μου με το internet είναι σχέση πολιτικού πρόσφυγα με μια νέα φιλόξενη χώρα, που προηγουμένως βέβαια είχε απελαθεί από την Ελλάδα των συμβατικών Μέσων. Δεν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο από αυτό που έκανα. Έφτασαν να δημοσιεύουν κείμενά μου στην Λευκωσία, ακόμη και στην Κωνσταντινούπολη, όχι όμως και στην Αθήνα. Η τσιμεντένια πόλη ωχριά μπροστά στο επίσης τσιμεντένιο όσο και αόρατο έντυπο και τηλεοπτικό τείχος της. Αντί όμως της προσδοκώμενης κατεδάφισής του, με το internet σε ρόλο κομπρεσέρ, ελλοχεύουν πλείστοι όσοι κίνδυνοι η υφιστάμενη λογοκρισία στη διακίνηση των πολιτικών ιδεών, το επόμενο διάστημα, να επεκταθεί και στο διαδίκτυο. Αν δεν έχει ήδη συμβεί, όπως στη Μαλαισία, το Τατζικιστάν και αλλού. Εύχομαι τα μεμονωμένα Ελληνικά κρούσματα να μην εξελιχθούν σε καμιά επιδημία.

Ένα εξ αυτών αφορά την τύχη της μελέτης μου για τη Ρούμελη και την αποκάλυψη που κάνει για την εις βάρος της μεγάλη Αθηναϊκή αναπτυξιακή απάτη. Ελπίζω η απόσυρση του κειμένου από κάποιες πύλες να μην είναι μόνιμη. Όπως και κάποια τελευταία κρούσματα, που θα μας δοθεί η ευκαιρία να επανέλθουμε, με «ονόματα και διευθύνσεις».

-Μήπως δεν επιθυμείτε να απαντήσετε για την εκ νέου ενασχόλησή σας με τα κοινά;

-X. Κ. Απεναντίας. Η επιστροφή από μια φιλόξενη ηλεκτρονική Δημοκρατία σε μια ανύπαρκτη πολιτική Δημοκρατία, έχει κυρίως να κάνει με τους Θράκες πολίτες. Αυτοί θα αποφασίσουν. Σπεύδω όμως να διευκρινίσω ότι όπως και να φερθούν, και παρά τα παλιότερα καθώς και τα πρόσφατα λάθη τους, δεν θα πάψω ποτέ να τους αγαπώ και να αγωνίζομαι για τον κοινό ιστορικό μας χώρο. Οι τελευταίες εργασίες τόσο για το Βατάτζη όσο τον Εμμανουήλ Δουλά, στον οποίο αφιερώνω το τελευταίο βιβλίο, αυτό κάνουν. Με βάση μια νέα επιστημονική επιστροφή και πολιτική οπτική, ξαναγράφουν την ιστορία. Και όχι μόνο αυτό. Την κάνουν σημαίες και πρότυπα που έχουν ήδη υιοθετηθεί και προωθούνται από την αυτοδιοίκηση.

Ανάλογα ισχύουν με τις προτάσεις για τις περιφερειακές χωροταξίες, τη γεωοικονομία, και τον πρώτο μας συλλογικό έρωτα με την Εγνατία, εμπλουτισμένο όμως σήμερα με πλήθος νέων μορφών και ιστορικά δικαιωμένων πρωτοβουλιών. Από τη σιδηροδρομική και την ενεργειακή έως την ακαδημαϊκή και την αμπελοοινική της εκδοχή. Την εκ νέου μετατροπή της γενέτειρας του Διόνυσου σε αμπελόεσσα όσο τη γαστρονομική αναγέννηση της συμπατριώτισσας της Πολίτικης κουζίνας, Θρακικής πατρίδας.

-Αν σας έλεγα να αφιερώσετε κάπου τη σημερινή μας συζήτηση κ. Κηπουρέ ποιον θα επιλέγατε;

-X. Κ. Τον ιστορικό Θρακικό λαό των Πομάκων. Πρώτη φορά έγραψα γι αυτούς το 1985, επαναφέροντας τον όρο μουσουλμανικές μειονότητες, όπως προβλέπει άλλωστε η συμφωνία της Λοζάννης. Τον πληθυντικό αριθμό υιοθέτησαν κατά καιρούς, μόνο όμως προς στιγμή, υπουργοί και αρχηγοί. Μεταξύ τους συγκαταλέγεται ο ίδιος ο σημερινός πρωθυπουργός, το Μάιο του 2001. Η λέξη «κλικλήδες» δεν προέκυψε βέβαια τυχαία. Αμφότεροι οι υποψήφιοι πρωθυπουργοί αρνήθηκαν κατά τις εδώ προεκλογικές τους πρόσφατες επισκέψεις την ύπαρξη των Πομάκων. Όπως άλλωστε ο κοινός τους φίλος Ταγίπ που για τον ίδιο ίσως λόγο δεν θέλησε να δυσαρεστήσει κανέναν εκ των δυο, κατά την προμοδότηση και σταυροδοσία των μειονοτήτων. Τα μοίρασε, όπως λέγεται.

-Ενδιαφέροντα πράγματα.

-X. Κ. Οφείλω μάλιστα να προσθέσω ότι όταν Μεγάλο αθηναϊκό τηλεοπτικό Μέσο προβόκαρε τον Καραμανλή μεταδίδοντας ως προεκλογική του δέσμευση τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των Πομάκων, τοπικό στέλεχος της

Ν. Δ. διαρρήγγυε τα μιάτιά του σε συνεντεύξεις προς τα Μέσα, επιμένοντας ότι ποτέ δεν μίλησε ο αρχηγός του για τέτοιο πράγμα. Δεν γνωρίζω κατά πόσο η στάση του αυτή τον υπουργοποίησε, γνωρίζω όμως ότι έλεγε την αλήθεια. Όντως δεν ειπώθηκε, η λέξη Πομάκοι. Όπως επίσης γνωρίζω ότι κάποιες φορές η αλήθεια, όπως η συγκεκριμένη, ταυτίζεται με την παραχάραξη της ιστορίας καθώς και με τον Κεμαλισμό στην περιοχή. Να σας το πω διαφορετικά. Δεν αναγκαστήκαμε τυχαία να δηλώσουμε ότι εμείς είμαστε Πομάκοι.

-Πότε έγινε πάλι αυτό;

-Χ. Κ. Λίγο πιο πριν από τις εκλογές. Το είπε ο φίλος μου και πρώην Δήμαρχος Σουφλίου, Πασχάλης Χριστοδούλου σε δημόσια τοποθέτησή του στην ίδια πόλη μετά από ομιλία του καθηγητή Γιανναρά, βρίσκοντας τον τελευταίο να συμφωνεί.

Επιτρέψτε μου τελειώνοντας να αφιερώσω επίσης την κουβέντα που κάναμε εις μνήμην μιας Μανιάτισσας. Της αυτόχειρος Ρουμπίνης Σταθεία. Δεν είμαι δικαστής ώστε να γνωρίζω αν υπάρχουν υπηρεσιακές ευθύνες ή είναι αποκλειστικά υπουργικές και οι αυτουργοί πολιτικοί. Οφείλω όμως να πω ότι αν ήμουν στη θέση των τελευταίων, θα είχα παραιτηθεί από την πρώτη κιόλας στιγμή. Πόσο μάλλον αν είχα αναμειχθεί. Κατά τα άλλα οι πολίτες θα θυμούνται τόσο το άνωθεν κυβερνητικό παράγγελμα όσο τη διακομματική συναίνεση για το συντονισμένο πυρ ομαδών της Αθηναϊκής και πάλι έντυπης όσο τηλεοπτικής κτηνωδίας εις βάρος μιας άψυχης και γι αυτό ανυπεράσπιστης σωρού. Νομίζω ότι αν τα έβλεπε από ένα μέρος θα ξαναέπεφτε στο γκρεμό.

-Θεωρείτε πως το Διαδίκτυο μπορούσε να αποκαταστήσει όλα αυτά ή ακόμη και κάποια στιγμή να καταφέρει να παίξει και πρωταγωνιστικό ρόλο στο πολιτικό παιχνίδι;

-Δεν το ξέρω. Θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες, ο πρώτος εκ των οποίων είναι η λειτουργία του ως καναλιού που επιτρέπει την ομαλή διαίτα ροής των διανοητικών και των πολιτικών προϊόντων. Ένας καλός αγωγός της Δημοκρατίας. Σε ό,τι μας αφορά μέχρι στιγμής είναι το μόνο Μέσο που μαζί με περιφερειακές και ομογενειακές εφημερίδες έχουν φιλική και φιλόξενη στάση απέναντί μας. Κάτι που είναι προς τιμήν τους. Όπως τιμά και σας.

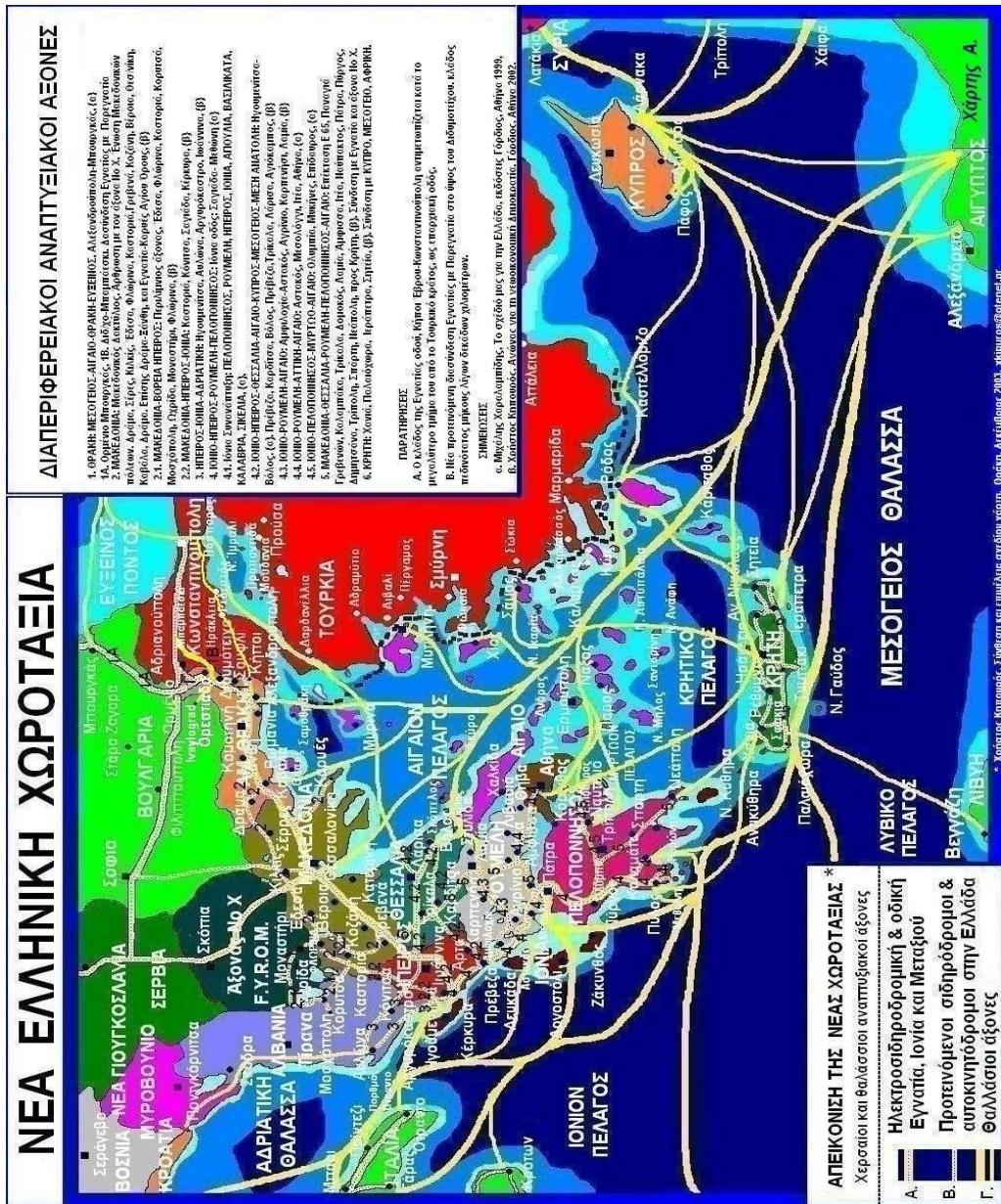
Διερωτώμαι πολλές φορές ποια μπορεί να είναι αν υπάρξει νέα 3 Σεπτέμβρη. Ποιο μπορεί να είναι το νέο «Σύνταμα», όπως το αποκαλούσε ο Μακρυγιάννης. Από πού τέλος οφείλει να αρχίσει αν υπάρξει ποτέ αναγέννηση. Και για όλα αυτά, όπως και πολλά άλλα, δεν βρίσκει κανείς σοβαρότερη απάντηση από την αποκατάσταση της πολιτικής και της κινηματικής Δημοκρατίας. Μια ιστορικών διαστάσεων πολιτική, ηθική και πολιτισμική ροή πλούτου που μπορεί να την εξασφαλίσει ένα συγκεκριμένο και μεγάλο όσο όμως και δύσκολο πολιτικό εγχείρημα. Η καθαίρεση του τείχους της Αθήνας. Προϋπόθεση για την αληθινή αναγέννηση της Δημοκρατικής παράταξης.

** Κείμενο-προϊόν απομαγνητοφώνησης. Η συνέντευξη δόθηκε στον ενρος1.gr και στο Σωτήρη Μπουζάρα, προς τους οποίους εκφράζονται ευχαριστίες. Επίσης για την πρότασή τους να αποτελέσει τρόπον τινά διαδραστική, αποστελλόμενη από τα δυο μέρη, ταυτόχρονα, και πριν φυσικά από τη δημοσιοποίησή της, προς όλους τους γνωστούς τους δικτυακούς τόπους. Θα αποτελούσε μεγάλη παράλειψη αν δεν εκφράζονταν άλλη μια φορά οι ευχαριστίες προς τους τελευταίους. Ιδιαίτερα που επιμένουν να μην απελάσουν από τους τόπους τους τον Ξένο Δία. Να συνεχίζουν να φιλοξενούν πολιτικές απόψεις, σε αντίθεση με τα γνωστά Αθηναϊκά συμβατικά Μέσα που μετά των εκάστοτε υποβολέων τους επιστρέφουν πιο πίσω ακόμη και από την εποχή του Βολτέρου και τη γνωστή του ρήση. Εκείνη που την εφαρμόζουν ως εξής: «Μπορεί να διαφωνούμε με όσα λέτε αλλά θα αγωνιστούμε με όλες τις δυνάμεις μας, να μην μπορείτε να τα λέτε».*

X. Κ.

Θράκη 22 Μαρτίου 2004

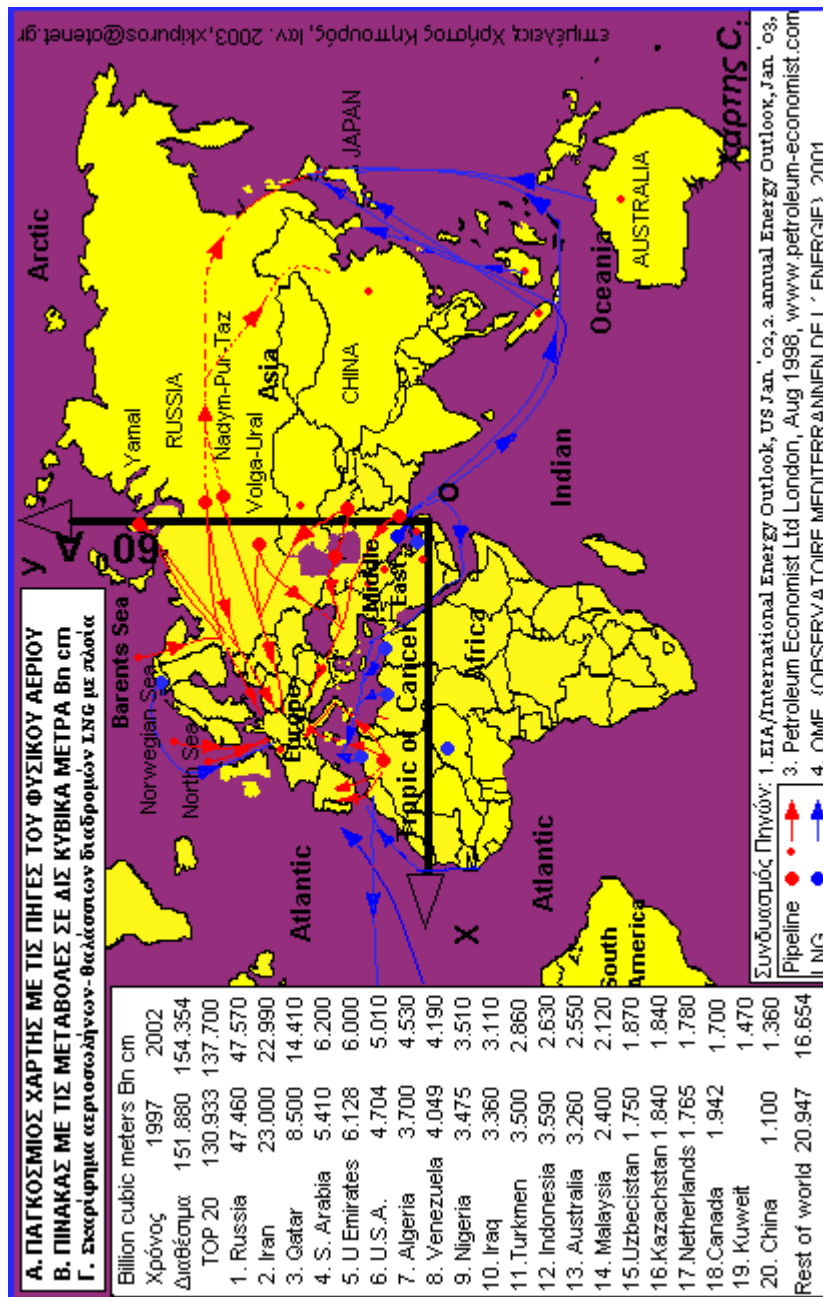
ΧΑΡΤΕΣ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

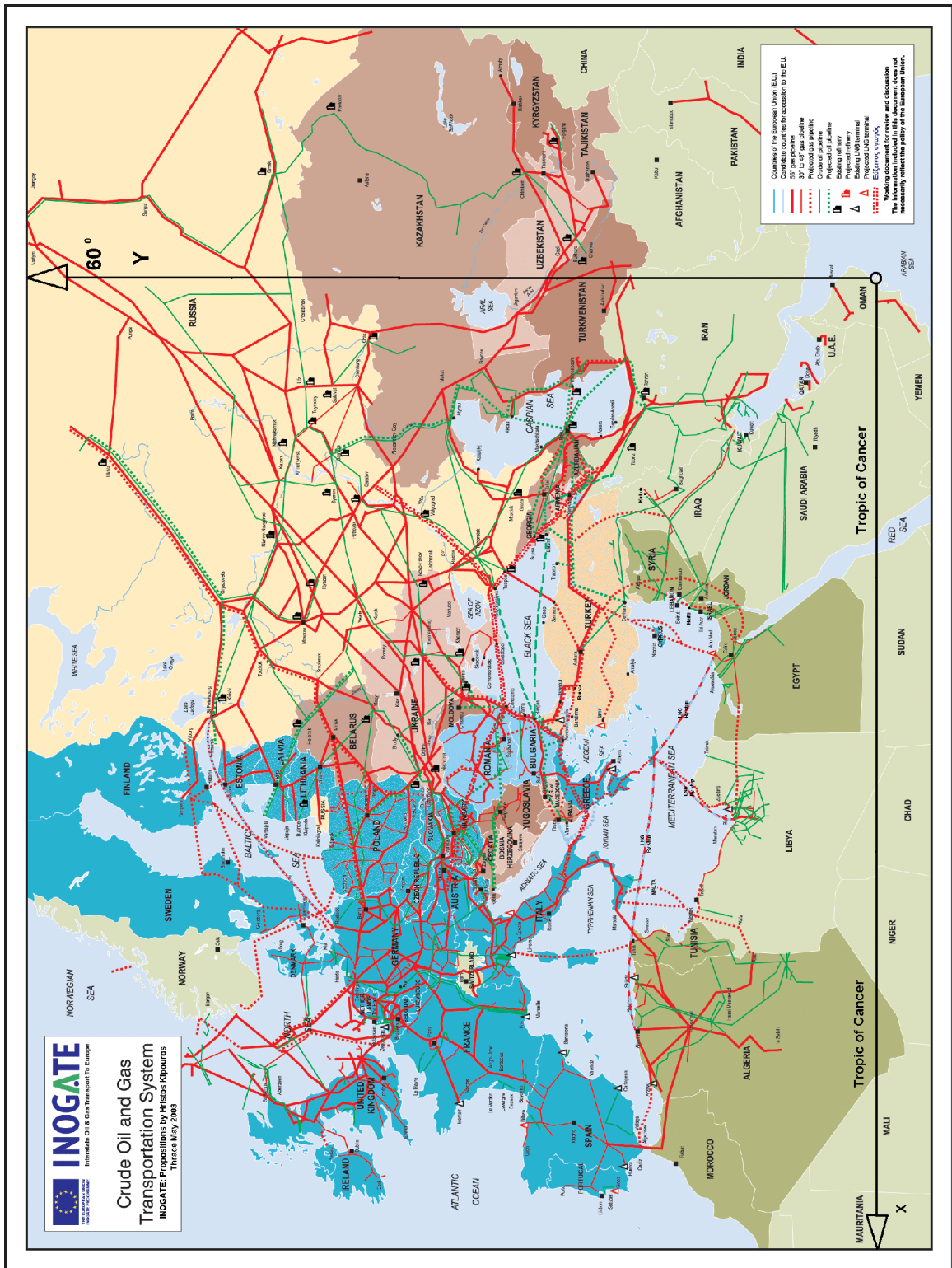
Χάρτης Α.

Χάρτης Β.

Χάρτης C.

Χάρτης D.

Χάρτης Ε.

Χάρτης F.

1. Τα κείμενα των τελευταίων ετών στο διαδίκτυο

1. www.dpe.gr,6.2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,ΑΘΗΝΑ,
2. www.istoselides.gr,4, 5, 6.1, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 19, 20, 24, 25, 29, 30, 33, 34, 35 Α, 36 Α,.....**BIBΛΙΟ**,..... ΑΙΓΑΙΟ,
3. www.hxo.gr,3, 5, 6.1, 8, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 30, 31.β, 32, 33, 34, 36 Α, 36.Γ, αποσπ...ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
4. www.epcon.gr, 5 {βλ. άρθρα}, 22, 25, {αποσπ.},...29, 31.α, 35 Α,.....ΗΠΕΙΡΟΣ,
5. www.isthmos.gr,1, 2, 5, 6.1, {βλ. αρχείο}, 24, 25, 26, 27, 29, 31.α, 32, 33, 35 Α, 35.Γ, ..36.Γ, 37,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
6. www.tnn.gr,14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 29, 34, 35 Β,..... ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
7. www.gothess.gr, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 25, 29, 30, 31α, β, 32, 33, 34, 35 Α, 35 Β, 36 Α, 36 Β, 36.Γ, 37, 38,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
8. www.kavalanet.gr, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 24, 26,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
9. www.maroneia.gr,1, Δήμος Μαρόνειας,ΘΡΑΚΗ,
10. <http://orpheus.ee.duth.gr/>1, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,ΘΡΑΚΗ,
11. www.v-salonica.gr,6.2, 13, 17, 20, 21, 22, 23, {Περιφερειακό Βήμα}, 24, 25, 26, 27, 28, 29,ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
12. www.larisaonweb.com,6.1,ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
13. www.lowmedia.gr, ,6.1,.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
14. www.explo.gr,6.2, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31.α, 31.β, 32, 33, 34, 35 Α, Β, Γ, ..36 Α, 36 Β, 36.Γ, 37,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
15. www.explo.gr,20, 21, 22, 23, εφ. Επίκαιρα, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31.α, 31.β, 33, 35 Α, Β, Γ, ..36 Α, Β, Γ, 37,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
16. www.fora.gr,4, 5, 6, 7, 9, 20,ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
17. www.2810.gr, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31.α, 32, 34, 36 Α, Β, Γ, .37, 38,.....ΚΡΗΤΗ,
18. www.protonline.gr,1 έως και 6, πλνν 2. Επίσης 13, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 30, 31.α, 36 Α, 36 Β, 36 Γ, 37,.....**BIBΛΙΟ**,..... ΘΡΑΚΗ,
19. www.patris.gr,9/27-4-'02, 21/12-12, 23/21-12, 25/30-1-'03, 26/21-2, 32/18-8, 34/10-1-'04, 35 Α./12-1, 35 Β/ 18-1, 36 Α/3-2, αποσπ.37, εφημερίδα.....ΚΡΗΤΗ,
20. www.paratiritis-news.gr,2/23-8-'01, {χωρίς όνομα συγγραφέα}, εφημερίδα..... ΘΡΑΚΗ,
21. www.simerini.com.cy,15, 22, 36 Γ, αποσπ., Λευκωσία, εφ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ,ΚΥΠΡΟΣ,
22. www.pathfinder.gr,7/21-3-'02, 8/26-3-'02, 9/19-4-'02, 11/10-5-02, Κείμενα /4-10-'02, 20/12-11-'02, 21/11-12-'02, 24/7-1-'03, 25/30-1-'03, 26/12-02, 27/25-2, 29/17-4, 30/5-5,.....**BIBΛΙΟ**,

- 31.α/9-6, 31.β/12-6-, 33/ 20-10, 34/ 4-12., 35.A/14-1-04, 36.A/3-2, 36.B/11-2.,
36. Γ/5-3, αποσπ., 37/18-3,..... ΚΡΗΤΗ,
23. www.geocities.com/elthraki,12, 17, 19, 20, 21, 23, εφημερίδα, ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ,
24, 25 {αποσπ.}, 26, 29, 30, 31.β, 32, 33, 34, 35.B, 36.A, 36.B, αποσπ, 36.Γ, ...37,..... ΘΡΑΚΗ,
24. www.thrakikiagora.gr,17, 19, 20, εφ..... ΘΡΑΚΗ,
25. www.yiannina.net,18, 20, 21, 22,23,..εφ. ΓΙΑΝΝΙΝΑ, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31.α, 32, 33, 34, 35.A, 35.Γ, 36A, ΗΠΕΙΡΟΣ,
26. www.fokidanet.com,6.2., 20, {βλ. απόψεις}, 25, 26,..... ΡΟΥΜΕΛΗ,
27. www.evros.gr,20, 21, 31.α, 32, 33, 34, 35.B, 35.Γ., 36.A, 36.Γ,37,..... ΘΡΑΚΗ,
28. www.larissaonline.gr,20, 21, 23, 27, 29,..... ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
29. www.epirusnews.gr,20, εφ. ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ, 24, 29, 31.α, 35.A,..... ΗΠΕΙΡΟΣ,
30. www.antibaro.gr,20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.α,β, 32, 34, 35.α,β, 36.Γ, 37,..... ΕΥΡΩΠΗ,
31. www.antibaro.com,20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.α,β, 32, 34, 35.α, β, 36.Γ, 37,..... ΕΥΡΩΠΗ,
32. www.tera.gr,10, 14, 15, 20, εφ. ΚΟΖΑΝΗ,ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
33. www.argolidanews.gr,21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 32, 36.B, 38,.....**ΒΙΒΛΙΟ**..... ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
34. www.ozgurpolitika.org,7, ΕΥΡΩΠΗ,
35. www.enet.gr,2.2/25-8-01, εφ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ,ΑΘΗΝΑ,
36. www.nafpaktos.com,7, 25, 26,..... ΡΟΥΜΕΛΗ,
37. www.eled.duth.gr,1, 25, 35.A, 35.B, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.....ΘΡΑΚΗ,
38. www.geocities.com/omogeneia,23, 36.A,..... ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ,
39. www.koutouzis.gr,24, 25,..... ΑΤΤΙΚΗ,
40. www.eleftherovima.gr,25, 26, 27, 29,..... ΘΡΑΚΗ,
41. www.metanastis.com,26, 27, 28, 29, 30, 31.α, 31.β, 32, 33, 34, 35 {A, B & Γ}, 36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38,
39,.....**ΒΙΒΛΙΟ**,..... ΓΕΡΜΑΝΙΑ,
42. www.metanastis.de,26, 27, 28, 29, 30, 31.a, 31.b, 32, 33, 34, 35 {A, B & Γ}, 36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38,
39,.....**ΒΙΒΛΙΟ**,..... ΓΕΡΜΑΝΙΑ,
43. www.fws.gr,25, 26,..... ΕΥΡΩΠΗ,
44. www.patrides.com,26, 29, 30, 36.A,..... ΚΑΝΑΔΑΣ, ΑΜΕΡΙΚΗ,
45. www.xronos.gr,25, {αποσπ.},..... ΘΡΑΚΗ,
46. www.agra.bravepages.com,28,..... ΑΤΤΙΚΗ,
47. www.asxetos.gr,29, 31.α, 32, 33, 34, 35.A, 36.A, 36.B, 36.Γ αποσπ., 37,.....**ΒΙΒΛΙΟ**..... ΚΡΗΤΗ,
48. www.eidiseis.com,29, 35.A, 36.A, 36.Γ, 39,..... ΑΘΗΝΑ,
49. www.mysrres.gr,29, 31.α, 31.β, 33, 34, 35.A, 35.Γ, 36.A, 36. B, 36. Γ, 37,38, 39,.....**ΒΙΒΛΙΟ**.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

50. www.godrama.gr29, 31.α., 31.β, 32, 33, 34, 35.A, 35.Γ, 36.A, 36.B, 36.Γ αποσπ.,37.,39.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
51. www.chiosopinion.gr29,.....**ΒΙΒΛΙΟ**.....ΑΙΓΑΙΟ,
52. www.hellenicnews.com5, 11 {English}/14-5-'03, 31.α, 31.β, 35.B, 36.Γ, αποσπ.....εφ. Η.Ν.Α.....Η.Π.Α.,
53. www.hellenicnews.com29, 30, 31.α, 31.β, 35.B, 36.Γ., αποσπ.....Η.Π.Α.,
54. www.typos.com.cy.....29, 36.Γ.,37, 38,.....ΚΥΠΡΟΣ,
55. www.eleftheria.gr29 /4-5-'03,.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
56. www.e-thessalia.gr30 /6-5-'03.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
57. www.proinos.gr30, Αποσπ.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
58. www.2search.gr31.α., 32,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
59. www.noitikiantistasis.com28,.....ΑΤΤΙΚΗ,
60. www.diasnews.com.....32, 36.A,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
61. www.servitoros.gr32, 36.A,.....ΑΙΓΑΙΟ,
62. www.arcadianews.gr32,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
63. www.apodimos.com32,.....ΕΛΛΑΔΑ, ΚΟΣΜΟΣ,
64. www.didymoteicho.gr33, 35 {A & B}, αμφότερα σε pdf, Δήμος Διδυμοτείχου,.....ΘΡΑΚΗ,
65. www.souli.com33,.....ΗΠΕΙΡΟΣ,
66. www.kozani.org35.A, 36.A, 36.Γ, 38,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
67. www.proinanea.gr35.B,.....ΗΠΕΙΡΟΣ,
68. www.tganews.com36 {A & B}, 36.Γ.,37, 38,.....ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ,
69. www.ptolemais.org.....36.A, 36.Γ,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
70. www.evros1.gr.....36.B, 36.Γ.,37, 38, 39,.....**ΒΙΒΛΙΟ {πρώτη, δεύτερη & τρίτη έκδοση}**.....ΘΡΑΚΗ,

* Πολλά από τα κείμενα που έγραψε τα τέσσερα τελευταία χρόνια {2001, 2002, 2003 & 2004}, έχουν επίσης δημοσιευθεί σε περιφερειακές εφημερίδες ενώ έχουν εκδοθεί σε δυο τόμους:

1. Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, Γόρδιος Αθήνα 2002,
2. Σημειώσεις Πολιτικής Γεωοικονομίας, Κε.Γε.Με., 2004, {η παρούσα ηλεκτρονική έκδοση},

Απαρίθμηση κειμένων:

1. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΤΗ ΟΙΝΟΥ, 2001,
2. 2.1. ΝΕΟΣ ΓΥΡΟΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ {*}, 2001,
2.2. ΘΕΤΟΥΝ ΤΗ ΧΩΡΑ ΕΚΤΟΣ ΜΑΧΗΣ ΣΤΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ {**}, 2001,
3. Η ΕΚΒΑΣΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, 2001,
4. ΤΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΜΑΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΚΑΙ Η ΑΥΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, 2001,
5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΠΟΙΗΣΗ -ΝΕΟ ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ, 2002,
6. 6.1. Η ΑΝΥΠΑΡΚΤΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΟΨΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, 2002,
6.2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΣΤΗ ΡΟΥΜΕΛΗ, 2002,
7. ΣΤΟ ΚΟΥΡΔΙΚΟ ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΤΗΤΑ ΜΑΣ, 2002,
8. ΕΝΑ ΝΕΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, 2002,
9. ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, 2002,
10. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΑΜΦΩ, 2002,
11. ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΚΑΝΑΝ ΧΩΡΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΤΗΝ ΚΑΝΟΥΜΕ
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ, {Ελληνικά}, 2002, {English} 2003,
12. Η ΟΥΡΑΓΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΑ ΤΗΣ ΑΦΩΝΙΑΣ, 2002,
13. ΑΠΟ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΑΡΤΑΡΑ, ΣΤΗ ΝΕΑ ΑΝΟΙΞΗ, 2002,
14. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ, 2002,
15. ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ, 2002,
16. ΤΟ ΝΕΟ ΤΙΜΑΡΙΟ ΜΕ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΥΛΙΚΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ Κ.Κ.Π., 2002,
17. ΝΕΑ ΘΡΑΚΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ, 2002,
18. ΕΞ ΥΠΑΡΧΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, 2002,
19. ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΛΛΑΔΑ, ΜΗ ΕΛΛΑΔΑ. ΘΡΑΚΗ-ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΜΟΝΗΣ, 2002,
20. ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, 2002,
21. ΜΙΑ ΝΕΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΤΤΗ, 2002,
22. Η ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗΣ, 2002,
23. ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ, 2002,
24. ΔΙΑΦΘΟΡΑ. ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ, 2003,

25. ΑΝΗΘΙΚΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, {ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΟ ΙΡΑΚ, “ΒΑΡΒΑΡΟΙ ΘΡΑΚΕΣ”, ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ}, 2003,
26. ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, 2003,
27. Ε.Ε., ΕΛΛΑΔΑ, ΚΥΠΡΟΣ, ΤΟΥΡΚΙΑ: ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ή ΦΑΥΛΟΣ ΚΥΚΛΟΣ;, 2003,
28. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ, συνέντευξη στον Αντιφωνητή Κομοτηνής, 2003,
29. Στενώπη, 2003,
30. Η δική μας Αλεξανδρούπολη, 2003,
31. 31.α. Η πορφυρά βίβλος της υφαντικής {***}, 2003,
31.β. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ ΥΦΑΝΤΙΚΗΣ, 2003,
32. Εύξεινος αγωγός, 2003,
33. Διδυμότειχο, 2003,
34. Ευρωπαϊκές επέτειοι, 2003,
35. Ο διάδρομος Νο XI, {Α. Σιδηροδρομική Εγνατία, Β. Νέα είδη Εγνατίας, Γ. Επιστολή}, 2004,
36. Πολιτικοί βίοι παράλληλοι { Α. ομόνυμο κείμενο, Β. Εμμανουήλ Δουλάς, Γ. Κλικλήδες, }, 2004,
37. Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου, 2004,
38. Το αληθές - πολιτικό, 2004,
39. Η ΚΑΘΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, {συνέντευξη στον www.evros.gr}, 2004,

{*} *ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ*, 18 & 19 Αυγ. '01, {**} *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ*, Αθήνα 25 Αυγ. '01,

{***} *Κόσμος του Επενδυτή, Οικονομία*, Αθήνα 23 & 24 Αυγ. '03,

Σ.Σ. Τα κείμενα: 15, 22 & αποσπ. του 36.Γ, δημοσίευσε η εφημερίδα “ΣΗΜΕΡΙΝΗ”, Λευκωσία Κύπρος, αντίστοιχα, στις 10 Σεπ. '02, 1 Ιαν. '03 & 6 Μαρ. '04. Επίσης αποσπ. του 36.Γ, με τίτλο: Η Κύπρος μπορεί και μόνη της, δημοσιεύτηκαν από την εφημερίδα “ΤΟ ΠΑΡΟΝ “, Αθήνα, 8 Μαρ. '04,

-ON LINE-

Διευθύνσεις με αναρτημένο το νέο βιβλίο

1. www.myserres.gr ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
2. www.istoselides.gr ΑΙΓΑΙΟ,
3. www.metanastis.com ΓΕΡΜΑΝΙΑ,
4. www.metanastis.de ΓΕΡΜΑΝΙΑ,
5. <http://news.pathfinder.gr/announcements/27733.html> ΚΡΗΤΗ,
6. www.chiosopinion.gr ΑΙΓΑΙΟ,
7. <http://www.asxetos.gr/free/geooikonomia.pdf> ΚΡΗΤΗ,
8. www.evros1.gr ΘΡΑΚΗ,
9. www.argolidanews.gr ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
10. www.protionline.gr ΘΡΑΚΗ,

Κατά τη σύνταξη του πίνακα διατηρήθηκε η χρονολογική σειρά ανάρτησης,

πρώτη έκδοση

** Το κατέβασμα κάνει μισή περίπου ώρα ενώ φυσικά είναι δωρεάν.*

Μπορεί να εκτυπωθεί, να βγει φωτοαντίγραφο και να διανεμηθεί.

Χαρακτηριστικά: 107 έγχρωμες α4 σελίδες, 57 εικόνες, 6 χάρτες,

δεύτερη έκδοση

114 έγχρωμες α4 σελίδες, 66 εικόνες, 6 χάρτες,

τρίτη έκδοση

130 έγχρωμες α4 σελίδες, 71 εικόνες, 6 χάρτες,

*Εκφράζονται οι θερμές ευχαριστίες του συγγραφέα
στους δέκα δικτυακούς τόπους που
ανάρτησαν το νέο του έργο.*

*Το διαρκές ηλεκτρονικό βιβλίο είναι μια
από τις προθέσεις του.
Να υπάρξει σύντομα και νέα έκδοση,
επιζητημένη και βελτιωμένη.*

Θράκη Μάρτιος 2004,